ПРАВИЛА ДОРОЖНОГО ДВИЖЕНИЯ

2021

ЖОЛ КЫЙМЫЛЫНЫН ЭРЕЖЕЛЕРИ

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Редакция 05.02.2020

Текст ПДД КР на 2021 г. КР ЖКЭ 2021 тексти

Дорожные знаки и разметка Жол белгилери жана чийиндер

Основные положения по допуску ТС Адамдарынын милдеттери

Таблица штрафов за нарушение ПДД КР КР ЖКЭ Айыптын өлчөмдөрү таблицасы

Как пользоваться?

1. Содержание интерактивное. При нажатии переходите на нужный раздел.

2. Можно вернуться к содержанию с любой страницы. Для этого нажмите на текст «ПДД КР 2020» вверху страницы.

3. В тексте есть активные ссылки на сайт RoadRules.kg. На сайте можно найти подробное объяснение

многих пунктов ПДД КР.

JOLDO.kg Правила дорожного движения. – 2021. – PDF версия.

Текст ПДД КР на двух языках, на русском и кыргызском. Время от времени проверяйте актуальность текста ПДД КР. Для этого Вы можете зайти на сайт Joldo.kg в раздел ПДД КР.

Оглавление

- 1. Общие положения
- 2. Общие обязанности водителей
- 3. Применение специальных сигналов
- 4. Права и обязанности пешеходов
- 5. Обязанности пассажиров
- 6. Сигналы светофора или регулировщика
- **7.** Применение аварийной сигнализации и знака аварийной остановки
- 8. Начало движения, маневрирование
- **9.** Расположение транспортных средств на проезжей части
- 10. Скорость движения и дистанция
- 11. Обгон, встречный разъезд
- 12. Остановка, стоянка (парковка) транспорта
- 13. Проезд перекрестков
- **14.** Пешеходные переходы и остановки маршрутных транспортных средств
- 15. Движение через железнодорожные пути
- 16. Движение по автомагистралям
- 17. Движение в жилых зонах
- **18.** Приоритет маршрутных транспортных средств
- 19. Пользование внешними световыми приборами
- 20. Буксировка механических транспортных средств
- 21. Учебная езда
- 22. Перевозка людей
- 23. Перевозка грузов
- **24.** Дополнительные требования к движению велосипедов, мопедов, гужевых повозок, а также прогону животных

Приложение 1. Дорожные знаки

Приложение 2. Дорожная разметка

Приложение 3. Основные положения по допуску ТС к эксплуатации

Штрафы за нарушение ПДД КР

Мазмуну

- 1. Жалпы жоболор
- 2. Айдоочулардын жалпы милдеттери
- 3. Атайын сигналдарды колдонуу
- 4. Жөө адамдардын укуктары жана милдеттери
- 5. Жүргүнчүлөрдүн милдеттери
- 6. Светофордун жана жөнгө салуучунун сигналдары
- 7. Авариялык сигнализацияны жана авариялык токтоп калуу белгисин колдонуу
- 8. Кыймылды баштоо, маневр жасоо
- 9. Жүрүүчү бөлүктө транспорт каражаттарынын жайгашуусу
- 10. Кыймылдын ылдамдыгы жана дистанция
- 11. Озуп өтүү, кайчы өтүү
- 12. Транспорт каражаттын аялдашы жана токтоп турушу
- 13. Кесилиштерден өтүү
- 14. Жөө адам өткөөлдөрү жана маршруттары транспорт каражаттарынын аялдамалары
- 15. Темир жолдордон өтүү
- 16. Автомагистралдар аркылуу кыймыл
- 17. Турак-жай зоналарындагы кыймыл
- 18. Маршруттагы транспорт каражаттарынын артыкчылыгы
- 19. Тышкы жарык приборлорун колдонуу
- 20. Механикалык транспорт каражаттарын сүйрөтүү
- 21. Айдаганга үйрөтүү
- 22. Адамдарды ташуу
- 23. Жүк ташуу
- 24. Велосипеддердин, мопеддердин, арабалардын кыймылына, ошондой эле мал айдоого кошумча талаптар

Тиркемеси 1. Жол белгилери

Тиркемеси 2. Жол бетиндеги чийиндер

Тиркемеси 3. Адамдарынын милдеттери

Айыптын өлчөмдөрү

1. Общие положения

1.1. Правила дорожного движения(*) Кыргызской Республики (далее Правила) - комплексное выражение поведения на дорогах участников дорожного движения, выработанные на основе многолетней практики в наиболее характерных дорожных ситуациях.

Целью Правил является - установление единого порядка в использовании дорог наземным транспортом и другими участниками дорожного движения.

Основу Правил составляют право:

- на жизнь и здоровье человека;
- на сохранность комплекса дорог, транспортных средств и материальных ценностей;
- на обеспечение экологической безопасности государства;
- на осуществление контроля за соблюдением требований Правил участниками дорожного движения.

Настоящие Правила устанавливают единый порядок дорожного движения, взаимоотношения между его участниками и уполномоченными сотрудниками органов внутренних дел, осуществляющими специальные контрольные, надзорные и разрешительные функции в области обеспечения безопасности дорожного движения на всей территории Кыргызской Республики. Другие нормативные акты, касающиеся дорожного движения, должны основываться на требованиях настоящих Правил и не противоречить им, если иное не предусмотрено вступившими в установленном законом порядке в силу международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика.

1.2. В Правилах используются следующие основные понятия и термины:

"Автомагистраль" - дорога высокой пропускной способности, предназначенная для скоростного движения автотранспортных средств, имеющая для каждого направления не менее двух полос движения, отделенная друг от друга разделительной полосой (при ее отсутствии - дорожным ограждением), без пересечений в одном уровне с другими дорогами, железнодорожными или трамвайными путями,

1. Жалпы жоболор

1.1. Кыргыз Республикасынын Жол кыймылынын эрежелери(*) (мындан ары - Эрежелер) айрыкча мүнөздүү жол кырдаалдарында көп жылдык практиканын негизинде иштелип чыккан жол кыймылына катышуучулардын жүрүм-турумдарынын комплекстүү чагылдырылышы.

Эрежелердин максаты - кургак жердеги транспорт жана жол кыймылынын башка катышуучулары жолдорду пайдалануусунун бирдей тартибин белгилөө.

Эрежелердин негизин төмөнкүдөй укуктар түзөт:

- адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна укук;
- жолдордун комплекси, транспорт каражаттар жана материалдык баалуулуктар сакталышына укук;
- мамлекеттин экологиялык коопсуздугун камсыздоого укук;
- Жол кыймылынын катышуучулардын Эрежелерди сакташын контролдоо укугу.

Бул Эрежелер жол кыймылынын бирдей тартибин, анын катышуучуларынын жана ички иштер органдарынын Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагында жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо жагында атайын контролдоочу, көзөмөлдөөчү жана уруксат берүүчү функцияларды аткарган ыйгарым укуктуу кызматкерлеринин өз ара мамилелерин белгилейт. Жол кыймылына тиешелүү башка нормативдик укуктук актылар, эгерде Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерде башкача каралбаса ушул Эрежелердин талаптарына негизделүүгө жана аларга каршы келбөөгө тийиш.

1.2. Эрежелерде төмөнкүдөй негизги түшүнүктөр жана терминдер пайдаланылат:

"Автомагистраль" - автотранспорт каражаттардын ылдам жүрүшү үчүн арналган, ар бир багыт үчүн экиден кем эмес жүрүү тилкеси бар, бири-биринен бөлүүчү тилке менен (ал жок болсо - жолдун тосмосу менен) ажыратылган, башка жолдор менен, темир жол же трамвай жолдор, жөөлөр үчүн же велосипед үчүн жолдор менен бир деңгээлде

- пешеходными или велосипедными дорожками, обозначенная знаком 5.1(**).
- "Аварийная ситуация" ситуация, возникающая в процессе дорожного движения, при которой действие или бездействие участников движения создает угрозу возникновения дорожно-транспортного происшествия.
- "Автопоезд" механическое транспортное средство, сцепленное с прицепом (прицепами).
- "Безопасность дорожного движения" состояние дорожного движения, отражающее степень защищенности его участников и государства от дорожнотранспортных происшествий и их последствий.
- "Безопасная дистанция" расстояние до транспортного средства, движущегося впереди по той же полосе, которое в случае его внезапного торможения или остановки позволит водителю транспортного средства, движущегося сзади, избежать столкновения без экстренного торможения.
- "Безопасный интервал" расстояние между боковыми частями движущихся транспортных средств либо между ними и другими объектами, при котором обеспечена безопасность дорожного движения.
- "**Безопасная скорость**" скорость, при которой водитель имеет возможность безопасно управлять транспортным средством и контролировать его движение в конкретных дорожных условиях.
- "Буксировка" перемещение одним транспортным средством другого транспортного средства, которое не относится к эксплуатации транспортных составов, на жесткой или гибкой сцепке либо способом частичной погрузки на платформу или специальное опорное приспособление.
- "Велосипед" транспортное средство, кроме инвалидных колясок, имеющее два колеса или более и приводимое в движение мускульной силой людей, находящихся на нем.
- "Видимость" максимальное расстояние, на котором с места водителя можно четко распознать границы элементов дороги и расположение участников движения, что позволяет водителю ориентироваться во время управления транспортным средством, в частности для выбора безопасной скорости и осуществления безопасного маневра.
- "Водитель" лицо, управляющее каким-либо транспортным средством, погонщик, ведущий по дороге вьючных, верховых животных или стадо. К водителю приравнивается обучающий вождению.

- кесилишпеген, 5.1(**) белги менен белгиленген, өткөрүүгө жарактуулугу жогорку жол.
- "Авариялык кырдаал" жол кыймылынын учурунда жол кыймылына катышуучулардын аракеттери же аракетсиздиги жол-транспорт кырсыгы болуу коркунучун жараткан кырдаал.
- "**Автопоезд"** чиркегич (чиркегичтер) чиркелген механикалык транспорт каражат.
- "Жол кыймылынын коопсуздугу" жол кыймылына катышуучулардын жана мамлекеттин жолтранспорт кырсыктарынан жана алардын кесепеттеринен корголуу даражасын чагылдыруучу жол кыймылынын абалы.
- "Коопсуз дистанция" ошол эле тилкеде алдыда бараткан транспорт каражатка чейинки, ал капыстан тормоз берген же токтогон учурда артта келаткан транспорт каражаттын айдоочусуна капыстан катуу тормоз бербестен сүзүшүүнү болтурбоого мүмкүндүк берчү аралык.
- "Коопсуз интервал" жүрүп бараткан транспорт каражаттардын же алар менен башка объекттердин капталдарынын арасындагы, жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоочу аралык.
- "Коопсуз ылдамдык" айдоочу транспорт каражатты коопсуз башкарууга жана конкреттүү жол шарттарында анын кыймылын контролдоого мүмкүндүк алуучу ылдамдык.
- "Буксирлөө" бир транспорт каражат менен экинчи транспорт каражатты катуу же ийилчээк илгич менен же бир бөлүгүн платформага же атайын таяныч түзүлүшкө жүктөө жолу менен сүйрөө, бул транспорттук составдарды эксплуатациялоого кирбейт.
- "Велосипед" майыптар коляскаларынан тышкары эки же андан ашык дөңгөлөгү бар жана анда отурган адамдын кара күчү менен кыймылга келүүчү транспорт каражаты.
- "Көрүнөөлүк" айдоочунун ордунан жолдун элементтеринин чектерин жана жүрүүгө катышуучулардын орундарын даана көрүүгө болуучу максимум аралык, бул айдоочуга транспорт каражатты башкаруу учурунда коопсуз ылдамдыкты тандоо жана коопсуз маневр жасоо үчүн ориентир алууга мүмкүндүк берет.
- "Айдоочу" кандайдыр-бир транспортту башкарган адам, жүк жүктөлүүчү, мингич жана башка малды айдап бараткан адам. Айдоону үйрөтүп жаткан адам да айдоочуга теңештирилет.
- "**Аргасыздан токтоо"** транспорт каражатынын техникалык жактан бузулушунан же ташылып

"Вынужденная остановка" - прекращение движения транспортного средства из-за его технической неисправности или опасности, создаваемой перевозимым грузом, состоянием водителя (пассажира) или появлением препятствия на дороге.

"Владелец транспортного средства" - организация, являющаяся юридическим лицом, на балансе которого состоит транспортное средство, или физическое лицо, обладающее правом собственности на транспортное средство.

"Главная дорога" - дорога, обозначенная знаками 2.1, 2.3.1-2.3.7 или 5.1, по отношению к пересекаемой (примыкающей) или дорога с твердым покрытием (асфальто- и цементобетон, каменные материалы и тому подобное) по отношению к грунтовой, либо любая дорога по отношению к выездам с прилегающих территорий. Наличие на второстепенной дороге непосредственно перед перекрестком участка с покрытием не делает ее равной по значению с пересекаемой.

"Гужевая повозка (сани)" - транспортное средство, приводимое в движение впряженными животными.

"Горные дороги" - дороги, отличающиеся от равнинных, техническими характеристиками, влияющими на безопасность движения: значительная высота над уровнем моря, наличие более крутых уклонов, малых радиусов поворота, серпантин, малая протяженность горизонтальных участков, возможность завалов, размывов, камнепадов, схода снежных лавин, наличие обрывов, прилегающих к дороге, и др.; специфика быстрого изменения погодных условий (дождь, снег, сель, туман и т.д.).

"Грузовой автомобиль" - автомобиль, который по своей конструкции и оборудованию предназначен для перевозки грузов.

"Должностные лица" - лица, постоянно, временно или по специальному полномочию осуществляющие или наделенные в установленном законном порядке распорядительными полномочиями в отношении лиц, не находящихся от них служебной зависимости, а равно лица, выполняющие организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в государственных органах.

"Дорога" - обустроенная или приспособленная и используемая для движения транспортных средств полоса земли либо поверхность искусственного сооружения. Дорога включает в себя одну или несколько проезжих частей, а также трамвайные пути,

бараткан жүк келтирген коркунучтан, айдоочунун (жүргүнчүнүн) абалынын начарлоосунан же жолдо тоскоолдук пайда болушунан улам кыймылдын токтотулушу.

"Транспорт каражатынын ээси" - балансында транспорт каражаты бар юридикалык жак болуп саналган уюм же транспорт каражатына менчик укугу бар адам.

"Башкы жол" - кесип өткөн (кошулган) жолго карата 2.1, 2.3.1. - 2.3.7. же 5.1. белгилери менен көрсөтүлгөн жол же топурак жолго салыштырмалуу катуу кыртыштуу (асфальт жана цемент-бетон, таш материалдар жана ушул сыяктуулар менен капталган) жол же жамаатташ аймактардан чыккан жолдорго карата ар кандай жол. Кесилишке жакын жердеги экинчи даражадагы жолдун капталган кыртышы бар болушу аны мааниси боюнча кесилишип жаткан жолго карата теңдеш кылбайт.

"Араба (чана)" - жаныбарлар чегилип кыймылга келүүчү транспорт каражаты.

"Тоодогу жолдор" - жүрүүнүн коопсуздугуна таасир этүүчү техникалык мүнөздөмөлөрү: деңиз деңгээлинен орчундуу бийиктиги, тик өйдөлүштөрү, чукул радиустагы бурулуштары, серпантини, горизонталь участоктордун кыскалыгы, бүтөлүп калуу, суу жеп кетүү, таш кулоо, кар көчкү жүрүшү мүмкүндүгү, жолго жакын жарлар ж.б.у.с; аба ырайынын шарты тез өзгөрүшү менен түз жердеги жолдордон айырмаланган жолдор.

"Жүк ташуучу автомобиль" - конструкциясы жана жабдылышы боюнча жүктөрдү ташууга арналган автомобиль.

"Кызмат адамдары" - өздөрүнө кызматтан көз каранды эмес адамдарга карата туруктуу, убактылуу же атайын ыйгарым укук боюнча тескөө укуктарын жүзөгө ашырган же мыйзамдарда белгиленген тартипте буга укуктуу болгон адамдар, ошондой эле мамлекеттик органдарда уюштуруу-тескөө же администрациялык-чарбалык функцияларды аткарган адамдар.

"Жол" - ылайыкташтырылган же ыңгайлаштырылган жана транспорт каражатынын кыймылы үчүн пайдаланылуучу жер тилкеси же жасалма курулуштун үстүңкү бети. Жол өзүнө бир же бир нече жүрүүчү бөлүктөрдү, ошондой эле трамвай жолдорун, жөө адамдар басуучу жолду, жол жээгин жана тилкелер болгон учурда аларды бөлүштүрүүчү сызыктарды камтыйт.

"Жол-транспорт кырсыгы" - транспорт каражатынын жол кыймылынын процессинде жана анын катышуусу менен келип чыккан, адамдардын

тротуары, обочины и разделительные полосы, при их наличии.

"Дорожно-транспортное происшествие" - событие, возникающее в процессе движения по дороге транспортного средства и с его участием, при котором погибли или ранены люди, повреждены транспортные средства, груз, сооружения либо причинен материальный ущерб.

"Дорожное движение" - совокупность общественных отношений, возникающих в процессе перемещения людей и грузов с помощью транспортных средств или без таковых в пределах дорог.

"Дорожная обстановка" - совокупность факторов, характеризующихся дорожными условиями, наличием препятствий на определенном участке дороги, интенсивностью и уровнем организации дорожного движения (наличие дорожной разметки, дорожных знаков, дорожного оборудования, светофоров и их состояние), которые должен учитывать водитель при выборе скорости, полосы движения и приемов управления транспортным средством.

"Дорожные условия" - совокупность факторов, характеризующих (с учетом времени года, периода суток, атмосферных явлений, освещенности дороги) видимость в направлении движения, состояние поверхности проезжей части (чистота, ровность, шероховатость, сцепление), а также ее ширину, величину уклонов на спусках и подъемах, виражей и закруглений, наличие тротуаров или обочин, средств организации дорожного движения и их состояние.

"Железнодорожный переезд" - пересечение дороги с железнодорожными путями на одном уровне.

"Жилая зона" - территория в населенном пункте, обозначенная знаками 5.21 и 5.22.

"Искусственные сооружения" - сооружения, устраиваемые при пересечении дорогами рек, оврагов, горных хребтов, дорог и других препятствий, снегозащитные, противообвальные. Основные искусственные сооружения на автомобильных дорогах: мосты, путепроводы, тоннели, эстакады, трубы, водоотводные устройства, галереи, подпорные стены и др.

"Край проезжей части" - определяется линией разметки, а при ее отсутствии - условной линией, проходящей по кромке дорожного покрытия, а также в месте примыкания проезжей части к трамвайным путям. При невозможности определить кромку дорожного покрытия, в том числе и по дорожным

өлүмүнө же жарадар болушуна, транспорт каражатынын, жүктүн, курулуштун бузулушуна же материалдык зыянга алып келген окуя.

"Жол кыймылы" - жолдордун бетинде транспорт каражаттардын жардамы менен же аларсыз адамдарды жана жүктөрдү ташуу процессинде болуучу коомдук мамилелердин жыйындысы.

"Жолдогу кырдаал" - жолдун шарттары, жолдун тийиштүү участогунда тоскоолдуктардын болушу, жол кыймылынын ургаалдуулугу жана уюштурулуш деңгээли (жол бетиндеги чийиндердин, жол белгилеринин, жолдук жабдуулардын, светофорлордун болушу жана алардын абалы) менен мүнөздөлүүчү факторлордун жыйындысы, айдоочу ылдамдыкты, жүрүү тилкесин жана транспорт каражатты башкаруу ыкмасын тандоодо ушуларды эске алууга тийиш.

"**Темир жол өткөөлү"** - жолдун темир жол менен бир деңгээлде кесилишкен жери.

"Турак жай зона" - калктуу конуштагы 5.21 жана 5.22 белгилер менен белгиленген аймак.

"Жасалма курулмалар" - жолдор дарыялар, жарлар, тоо кыркалары, жолдор жана башка тоскоолдуктар менен кесилишкенде жасалчу, кардан, кулоолордон тосуучу курулмалар. Автомобиль жолдорундагы негизги жасалма курулмалар: көпүрөлөр, кабат жолдор, тоннелдер, эстакадалар, түтүктөр, сууну агызуучу түзүлүштөр, галереялар, тирөөч дубалдар ж.б.

"Транспорт жүрүүчү бөлүктүн чети" - жол бетиндеги чийин менен, эгер ал жок болсо - жол бетинин четин бойлото, ошондой эле жүрүүчү бөлүк трамвай жолу менен кошулган жерде шарттуу линия менен аныкталат. Жол бетинин чекесин аныктоого мүмкүн эмес болсо, анын ичинде жол шарттары боюнча да аныктоого болбосо, жүрүүчү бөлүктүн четин айдоочу өзү тапталган тилкенин чети боюнча аныктайт.

"Жүрүүчү бөлүктөгү четки абал" - транспорт каражаттын жүрүүчү бөлүктүн четинен жүрүүчү бөлүктүн ортосуна же бөлүүчү тилкеге карата абалы, бул удаалаш бараткан транспорт каражатка (анын ичинде эки дөңгөлөктүү транспорт каражатка) жүрүүчү бөлүктүн четине, жүрүүчү бөлүктүн ортосуна же бөлүүчү тилкеге андан да жакыныраак жүрүүгө мүмкүндүк бербейт.

"Жеңил автомобиль" - уруксат берилген салмагы 3500 (үч миң беш жүз) кг ашпаган, айдоочунун орундугунан тышкары отуруучу орундардын саны сегизден ашпаган, конструкциясы жана жабдылышы боюнча зарыл ыңгайды жана коопсуздукту

- условиям, край проезжей части определяется самим водителем по краю накатанной полосы.
- "Крайнее положение на проезжей части" положение транспортного средства на расстоянии от края проезжей части к середине проезжей части или разделительной полосе, которое не дает возможности попутному транспортному средству (в том числе двухколесному) двигаться еще ближе к краю проезжей части, к середине проезжей части или разделительной полосе.
- "Легковой автомобиль" транспортное средство, разрешенная максимальная масса которого не превышает 3500 (три тысячи пятьсот) кг, число сидячих мест, в котором, помимо сиденья водителя, не превышает восьми, по своей конструкции и оборудованию предназначенное для перевозки пассажиров и их багажа с обеспечением необходимого комфорта и безопасности.
- "Маневрирование" начало движения, остановка, стоянка, поворот (разворот), перестроение, торможение и движение транспортного средства задним ходом.
- "Маршрутное транспортное средство" транспортное средство общего пользования (автобус, троллейбус, трамвай, маршрутное такси), предназначенное для перевозки по дорогам людей и движущееся по установленному маршруту с обозначенными остановочными пунктами (остановками).
- "Мост" сооружение, предназначенное для движения через реку, овраг и иные препятствия, границами которого являются начало и конец пролетных сооружений.
- "Механическое транспортное средство" транспортное средство, кроме мопеда, приводимое в движение двигателем. Термин распространяется также на любые тракторы и самоходные машины.
- "Мопед" двух- или трехколесное транспортное средство, приводимое в движение двигателем с рабочим объемом не более 50 куб.см и имеющее максимальную конструктивную скорость не более 50 км/ч. К мопедам приравниваются велосипеды с подвесным двигателем, мокики и другие транспортные средства с аналогичными характеристиками.
- "Мотоцикл" двухколесное механическое транспортное средство с боковым прицепом или без него. К мотоциклам приравниваются трех- и четырехколесные механические транспортные средства, имеющие массу в снаряженном состоянии не более 400 кг.

- камсыздоо менен жүргүнчүлөрдү жана алардын жүктөрүн ташууга арналган транспорт каражат.
- "Маневр жасоо" транспорт каражаттын жүрүп башташы, токтошу, аялдамасы, бурулушу (кайрылышы), орун которуусу, тормоз бериши жана артка жүрүшү.
- "Маршруттук транспорт каражат" жолдор аркылуу адамдарды ташууга арналган жана белгиленген токтоочу пункттары (аялдамасы) бар белгиленген багыт боюнча жүргөн жалпы пайдалануудагы транспорт каражат (автобус, троллейбус, трамвай, маршруттук такси).
- "Көпүрө" дарыя, жар же башка тоскоолдуктар аркылуу өтүүгө арналган курулма, анын чектери өткөрүүчү курулмалардын башталышы жана аягы болуп эсептелет.
- "Механикалык транспорт каражат" мопедден тышкары кыймылдаткыч менен жүрүүчү транспорт каражаты. Термин ошондой эле ар кандай тракторлорго жана өзү жүрүүчү машиналарга жайылтылат.
- "Мопед" 50 куб.см ашпаган жумуш көлөмүндөгү кыймылдаткыч менен жүрүүчү жана эң жогорку конструкциялык ылдамдыгы саатына 50 километрден ашпаган эки же үч дөңгөлөктүү транспорт каражаты. Орнотулуучу кыймылдаткычы бар велосипеддер жана ушундай мүнөздөмөсү бар башка транспорт каражаттары мопедге теңештирилет.
- "Мотоцикл" капталында чиркегичи бар же анысы жок болгон эки дөңгөлөктүү механикалык транспорт каражат. Жүктөлгөн абалда салмагы 400 килограммдан ашпаган үч же төрт дөңгөлөктүү механикалык транспорт каражаттары мотоциклдерге теңештирилет.
- "**Калктуу конуш**" курулуштары бар аймак, ага кире бериште жана андан чыккан жолдор 5.23.1, 5.23.2, 5.24.1, 5.24.2, 5.25, 5.26 белгилери менен көрсөтүлгөн.
- "Начар көрүнүү" туманда, жамгыр, кар жааганда жана ушуга окшош шарттарда, ошондой эле күүгүмдө алдыдагы жолдун 300 м нары көрүнбөшү.
- "Уюшулган жөө колонна" жол боюнча чогуу бир багытта бараткан, Эрежелердин 4.2-пунктуна ылайык белгиленген адамдардын тобу.
- "Токтоо" транспорт каражатынын кыймылын 5 мүнөткө чейинки убакытка токтотуу, ошондой эле жүргүнчүлөрдү отургузуу же түшүрүү үчүн, же транспорт каражатына жүк жүктөө же түшүрүү

- "**Населенный пункт**" застроенная территория, въезды на которую и выезды с которой обозначены знаками 5.23.1, 5.23.2, 5.24.1, 5.24.2, 5.25, 5.26.
- "**Недостаточная видимость**" видимость дороги менее 300 м в условиях тумана, дождя, снегопада и тому подобное, а также в сумерки.
- "Организованная пешая колонна" обозначенная в соответствии с пунктом 4.2 Правил группа людей, совместно движущихся по дороге в одном направлении.
- "Остановка" преднамеренное прекращение движения транспортного средства на время до 5 минут, а также на большее, если это необходимо для посадки или высадки пассажиров либо загрузки или разгрузки транспортного средства.
- "Обвал" внезапное обрушение с крутых горных склонов каменных глыб, камней, щебня и крупнообломочных скальных грунтов.
- "Обгон" опережение одного или нескольких движущихся транспортных средств по дороге другим транспортным средством, связанное с выездом из занимаемой полосы, в том числе с выездом на встречную полосу.
- "Обочина" элемент дороги, примыкающий непосредственно к проезжей части на одном уровне с ней, отличающийся типом покрытия или выделенный с помощью разметки 1.2.1. Обочина может использоваться для остановки и стоянки транспортных средств, движения пешеходов, мопедов, велосипедов (при отсутствии тротуаров, пешеходных, велосипедных дорожек или при невозможности передвигаться по ним), гужевых повозок (саней).
- "Ограниченная обзорность" видимость дороги в направлении движения, ограниченная геометрическими параметрами дороги, придорожными инженерными сооружениями, насаждениями и прочими объектами, а также транспортными средствами.
- "Опасный груз" вещества, изделия из них, отходы производственной и иной хозяйственной деятельности, которые в силу присущих им свойств могут при перевозке создать угрозу для жизни и здоровья людей, нанести вред окружающей природной среде, повредить или уничтожить материальные ценности.
- "Опасность для движения" ситуация, возникшая в процессе дорожного движения, при которой продолжение движения в том же направлении и с той же скоростью создает угрозу возникновения дорожнотранспортного происшествия.

- зарыл болгондо андан узак убакытта атайылап токтотуу.
- "Кулоо" тик беттерден таштардын, шагылдын жана асканын чоң бөлүктөрүнүн кулап түшүүсү.
- "Ашып өтүү" жүрүп бараткан бир же бир нече транспорт каражатты башка транспорт каражаттын ээлеген тилкесинен чыгуу менен, анын ичинде утурлаш тилкеге чыгуу менен кууп өтүшү.
- "Жолдун чети" жолдун жүрүүчү бөлүккө туташ, аны менен бир деңгээлдеги, бетинин капталышы боюнча айырмаланган же 1.2.1. чийин менен бөлүнгөн элементи. Жолдун чети транспорт каражаттарды токтотуу жана аялдамасы, жөө адамдардын, мопеддердин, велосипеддердин (тротуарлар, велосипед жолдору жок же алар боюнча жүрүү мүмкүн эмес болгон учурда), арабалар (чаналар) жүрүшү үчүн пайдаланылышы мүмкүн.
- "Көрүүнүн чектелиши" бараткан багыттагы жолдо көрүүнүн жолдун геометриялык параметрлери, жол боюндагы инженердик курулмалар, өсүмдүктөр жана башка объекттер, ошондой эле транспорт каражаттар менен чектелген көрүнүшү.
- "Опурталдуу жүк" касиеттерине байланыштуу ташууда адамдардын өмүрүнө жана саламаттыгына коркунуч келтириши, табигый чөйрөгө зыян келтириши, материалдык баалуулуктарды бузушу же жок кылышы мүмкүн болгон заттар, алардан жасалган нерселер, өндүрүштүк же чарбалык иштин калдыктары.
- "Жүрүүдөгү коркунуч" жол кыймылынын процессинде пайда болуп, ошол багытта ошол ылдамдык менен жүрүүнү андан ары улантуу жол-транспорт кырсыгы чыгышына опурталдуу болгон кырдаал.
- "Озуу" транспорт каражаттын жанаша тилкелер боюнча удаалаш бараткан транспорт каражаттардын ылдамдыгынан ашык ылдамдык менен жүрүшү.
- "Жол кыймылын уюштуруу" жолдордогу кыймылды башкаруу боюнча уюштуруучу-техни-калык жана тескөөчү иш-чаралардын комплекси.
- "Уюшулган транспорттук колонна" жаркылдаган көк түстөгү же айкалышкан көк жана кызыл түстөгү атайын өчүп-күйгөн жарыгы бар эң алдыдагы транспорт каражатынын коштоосунда дайыма күйгүзүлгөн жарыктары менен бир гана тилкеде биринин артынан бири бараткан үч же андан ашык механикалык транспорт каражаттарынын тобу.

- "Опережение" движение транспортного средства со скоростью, превышающей скорость попутных транспортных средств, движущихся рядом по смежным полосам.
- "Организация дорожного движения" комплекс организационно-технических мероприятий и распорядительных действий по управлению движением на дорогах.
- "Организованная транспортная колонна" группа из трех и более механических транспортных средств, следующих непосредственно друг за другом по одной и той же полосе с постоянно включенными фарами в сопровождении головного транспортного средства, имеющего специальную цветографическую окраску с включенным проблесковым маячком синего цвета или сочетанием маячков синего и красного цветов.
- "Ослепление" физиологическое состояние водителя вследствие воздействия света на его зрение, когда водитель объективно не имеет возможности обнаруживать препятствие или распознать границы элементов дороги на минимальном расстоянии.
- "Перекресток" место пересечения, примыкания или разветвления дорог на одном уровне, ограниченное воображаемыми линиями, соединяющими соответственно противоположные, наиболее удаленные от центра перекрестка начала закруглений проезжих частей. Не считаются перекрестками выезды с прилегающих территорий.
- "Пешеход" лицо, находящееся вне транспортного средства на дороге и не производящее на ней работу. К пешеходам приравниваются лица, передвигающиеся в инвалидных колясках без двигателя, ведущие велосипед, мопед, мотоцикл, везущие санки, тележку, детскую или инвалидную коляску.
- "Пешеходный переход" участок проезжей части, обозначенный знаками 5.19.1, 5.19.2 и (или) разметкой 1.14.1, 1.14.2 и выделенный для движения пешеходов через дорогу. При отсутствии разметки ширина пешеходного перехода определяется расстоянием между знаками 5.19.1 и 5.19.2.
- "Полоса движения" любая из продольных полос проезжей части, обозначенная или не обозначенная разметкой и имеющая ширину, достаточную для движения автомобилей в один ряд.
- "Преимущество (приоритет)" право на первоочередное движение в намеченном направлении по отношению к другим участникам движения.

- "Көрбөй калуу" көзгө жарыктын тийишинен улам айдоочу минимум аралыктагы жол элементтерин көрүүгө же айырмалап таанууга мүмкүнчүлүгү болбой калган физиологиялык абал.
- "Кесилиш" жолдор бир деңгээлде кесилишкен, кошулган же айрылышкан, элестетип боолголонгон сызыктар менен чектелип, жолдордун кесилишинин борборунан кыйла алыс турган карамакаршы жактарда жайгашкан бурулуштардын башталыштарын бириктирип турган жол кесилиши. Жол боюндагы аймактардан кошулган жолдор кесилиш деп аталбайт.
- "Жөө адам" транспорт каражатында болбогон жана анда иш жүргүзбөгөн адам. Майыптардын кыймылдаткычы жок коляскасында бараткандар, велосипедди, мопедди, мотоциклди жетелегендер, чананы, арабаны, балдардын же майыптардын коляскасын сүйрөгөн адамдар жөө адамдарга теңештирилет.
- "Жөө адам өткөөлү" 5.19.1, 5.19.2 белгилери жана (же) 1.14.1, 1.14.2 чийини менен белгиленген жана жөө адамдар жолдон өтүшү айырмаланып көрсөтүлгөн жол бөлүгү. Чийин жок болгон учурда жөө адамдын өткөөлүнүн туурасы 5.19.1 жана 5.19.2 белгилеринин ортосундагы аралык менен аныкталат.
- "Кыймыл тилкеси" жолдун узатасынан кеткен тилкелеринин ар бири, алар чийин менен белгиленет же белгиленбейт жана туурасы автомобилдердин бир катар кыймылы үчүн жетиштүү болот.
- "Артыкчылык (приоритет)" жол кыймылынын башка катышуучуларына караганда белгиленген багытта биринчи кезекте өтүү укугу.
- "Жанаша аймак" түздөн-түз жол боюнда жайгашкан жана транспорт каражаттары кесип өтүшүнө арналбаган аймак (короолор, турак-жай массивдери, автомобиль токтоп туруучу жай, автомобилге май куюучу станция (АЗС), ишканалар жана башкалар).
- "Чиркегич" кыймылдаткыч менен жабдылбаган жана механикалык транспорт каражатынын курамында жүрүүгө арналган транспорт каражаты. Бул термин жарым-жартылай жүктөлүүчү жана өзүнчө сүйрөлүүчү чиркегичтерге да колдонулат.
- "Жүрүүчү бөлүк" рельсте жүрбөөчү транспорт каражаттар жүрүшү үчүн арналган жолдун бөлүгү.
- "Жүргүнчү" транспорт каражаттагы айдоочудан башка адам, ошондой эле транспорт каражатка кирген (отурган) же транспорт каражаттан чыгып (түшүп) жаткан адам.

- "Прилегающая территория" территория, непосредственно прилегающая к дороге и не предназначенная для сквозного движения транспортных средств (дворы, жилые массивы, автостоянки, АЗС, предприятия и тому подобное).
- "Прицеп" транспортное средство, не оборудованное двигателем и предназначенное для движения в составе с механическим транспортным средством. Термин распространяется также на полуприцепы и прицепы-роспуски.
- "Проезжая часть" элемент дороги, предназначенный для движения безрельсовых транспортных средств.
- "Пассажир" лицо, кроме водителя, находящееся в транспортном средстве (на нем), а также лицо, которое входит в транспортное средство (садится на него) или выходит из транспортного средства (сходит с него).
- "Пересечение дорог" узел автомобильных дорог, в котором сходящиеся дороги не прерываются и возможно сквозное движение по каждой из них.
- "Перестроение" выезд из занимаемой полосы или занимаемого ряда с сохранением первоначального направления движения.
- "Подушка безопасности надувная" устройство для удержания водителя и пассажиров автомобиля на своих местах при дорожно-транспортных происшествиях, состоящее из специальной оболочки, быстро наполняемой газом из баллона или генератора газа при резком торможении движения.
- "Препятствие для движения" любой материальный объект, затрудняющий или делающий невозможным дальнейшее движение по данной полосе проезжей части или по всей ширине дороги.
- "Противоаварийный съезд" тупиковый участок, примыкающий к дороге, располагаемый в пределах или в конце спуска, предназначенный для принудительной остановки транспортного средства в случае отказа его тормозных устройств путем увеличения сопротивления движению (подъем) в сочетании с засыпкой поверхности съезда рыхлым материалом (песок, гравий).
- "Путепровод" инженерное сооружение мостового типа над другой дорогой (железной дорогой) в месте их пересечения, обеспечивающее движение по нему на разных уровнях и дающее возможность съезда на другую дорогу.
- "Разделительная полоса" конструктивно выделенный элемент дороги, разделяющий смежные

- "Жолдордун кесилиши" автомобилдик жолдордун тоому, анда бири-бирине кошулган жолдор үзүлүп калбайт жана алардын ар бири боюнча аралап өтүү мүмкүндүгү бар.
- **"Башка катарга өтүү"** бараткан багытты өзгөртпөстөн ээлеп турган тилкеден же катардан чыгуу.
- "Үйлөтмө коопсуздук жаздыгы" жол-транспорт кырсыгы болгон учурда айдоочуну жана жүргүнчүлөрдү сактап калуучу түзүлүш, ал катуу токтогондо баллондон же генератордон келүүчү газ менен бат толтурулчу атайын каптан турат.
- "Жүрүүгө тоскоол" жүрүүчү бөлүктүн ошол тилкеси же жолдун бүткүл бети боюнча андан ары жүрүүнү кыйындаткан же такыр мүмкүндүк бербеген ар кандай материалдык объект.
- "Авариядан сактануучу бурулуш" тик ылдый түшкөндө транспорт каражаттын тормоздук түзүлүштөрү иштебей калган учурда жүрүүгө тоскоолдук (өйдөлүш) жаратуу менен транспорт каражатты мажбурлап токтотууга арналган, бети жумшак материал (кум, шагыл) менен капталган, жолдон чыга берме туюк участок.
- "Өткөөл жолдор" башка жол (темир жол) менен кесилишкен жерде ал боюнча ар кыл деңгээлдерде жүрүүнү камсыздоочу жана башка жолго өтүүгө мүмкүндүк берүүчү, көпүрө тибиндеги инженердик курулма.
- "Ажыратуучу тилке" жолдун конструкциясынын бөлүнгөн элементи, ал чектеш карама-каршы жүрүүчү бөлүктөрдү ажыратып турат жана ал рельс менен жүрбөгөн транспорт каражаттары менен жөө адамдардын кыймылы жана токтоп турушу үчүн арналган эмес.
- "Уруксат берилген максимум масса" жүк, айдоочу жана жүргүнчүлөр жүктөлгөн транспорт каражатынын массасы, аны максималдуу жол берилген масса катарында чыгарган ишкана белгилейт. Бир курамга кирген транспорт каражатынын уруксат берилген максималдуу массаларынын суммасы транспорт каражаттарынын курамынын, башкача айтканда бир бүтүн катары чиркелишкен жана кыймылдагы курамдын уруксат берилген максималдуу массасы катары каралат.
- "Жөнгө салуучу" тиешелүү күбөлүгү жана кийими (формалык кийими же айырмалоочу белгиси колуна оролгон чүпөрөгү, жезли, кызыл сигналы же жарык чыгаргычы бар дискасы, кызыл фонары же желекчеси) бар ички иштер органынын, аскер автоинспекциясынын, жол-эксплуатациялоо кызматынын кызматкери, темир жол

проезжие части и не предназначенный для движения или остановки безрельсовых транспортных средств и пешеходов.

"Разрешенная максимальная масса" - масса снаряженного транспортного средства с грузом, водителем и пассажирами, установленная предприятиемизготовителем в качестве максимально допустимой. За разрешенную максимальную массу состава транспортных средств, то есть сцепленных и движущихся как одно целое, принимается сумма разрешенных максимальных масс транспортных средств, входящих в состав.

"Регулировщик" - сотрудник органов внутренних дел, военной автоинспекции, работник дорожно-эксплуатационной службы, дежурный на железнодорожном переезде, паромной переправе, дружинник, внештатный сотрудник органов внутренних дел, имеющие соответствующие удостоверения и экипировку (форменную одежду или отличительный знак - нарукавную повязку, жезл, диск с красным сигналом либо световозвращателем, красный фонарь или флажок).

"Рельсовое транспортное средство" - трамвай и платформы со специальным оборудованием, движущиеся по трамвайным путям. Все прочие транспортные средства, участвующие в дорожном движении, считаются нерельсовыми.

"Ремень безопасности" - эластичная лента, предназначенная для удержания водителя и пассажиров на своих местах внутри транспортного средства при дорожно-транспортных происшествиях.

"Стоянка" - преднамеренное прекращение движения транспортного средства на время более 5 минут по причинам, не связанным с посадкой или высадкой пассажиров либо загрузкой или разгрузкой транспортного средства.

"Световозвращатель" - отражатель световых лучей, особенность которого состоит в отражении падающих от него лучей света в обратном направлении.

"Светофор" - светосигнальное устройство, предназначенное для регулирования дорожного движения.

"**Транспортное средство**" - устройство, предназначенное для перевозки людей и (или) груза.

"Такси" - транспортные средства с опознавательным знаком "Такси", принадлежащие физическим и юридическим лицам, оказывающим в соответствии с законодательством Кыргызской Республики услуги по перевозке пассажиров и грузов. Опознавательный знак "Такси" имеет вид трапеции с заглавной буквой

өткөөлүндөгү, сал өткөөлүндөгү кезметчи, кошуундун адамы, ички иштер органынын штаттан тыш-каркы кызматкери.

"Рельсте жүрүүчү транспорт каражат" - трамвай жана трамвайдын жолу менен жүрүүчү атайын жабдуулуу платформалар. Жол кыймылына катышкан бардык башка транспорт каражаттар рельсте жүрбөөчүлөр деп эсептелет.

"Коопсуздук куру" - жол-транспорт кырсыгында айдоочуну жана жүргүнчүлөрдү транспорт каражаттын ичиндеги өз орундарында кармоого арналган ийкемдүү тасма.

"Токтоп туруу" - жүргүнчүлөрдү отургузуу же түшүрүү, же транспорт каражатына жүк жүктөө же түшүрүү менен байланышпаган себептер боюнча транспорт каражатынын кыймылын 5 мүнөттөн ашык убакытка атайылап токтотуу.

"Жарыкты чагылдыргыч" - жарык нурларды чагылдыргыч, ал тийген жарыктын нурларын келген багытын карай чагылдырганы менен айырмаланат

"Светофор" - жол кыймылын жөнгө салууга арналган жарык менен сигнал берүүчү түзүлүш.

"**Транспорт каражат**" - адамдарды жана (же) жүктөрдү ташууга арналган түзүлүш.

"Такси" - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүргүнчүлөрдү жана жүктөрдү ташуу боюнча кызмат көрсөтүүчү, жеке адамдарга жана юридикалык жактарга таандык, "Такси" деген таануучу белгиси бар транспорт каражаттар. Таанылуучу "Такси" белгиси "Т" деген баш тамгасы жана ичинен жарык күйгүзүлгөн чакмак белгилери бар трапеция түрүндө болуп, автомобилдин үстүнө биротоло же магнит менен орнотулат.

"Сутканын караңгы мезгили" - кеч күүгүмдөн таңкы күүгүмгө чейинки убакыттын аралыгы.

"Тоннель" - транспорт каражаттарды, сууну ж.б. өткөрүү үчүн арналган, жер катмарынын, тоо массивинин же суу катмарынын астынан өтүүчү жер алдындагы инженердик курулма.

"Тормоздук жол" - шашылыш тормоз берген учурда транспорт каражат тормоздук системанын башкаруу органына (педаль, сап) таасир эткенден баштап ал толук токтогонго чейинки аралык.

"Тротуар" - жолдун элементи, ал жөө адамдар басышы үчүн арналган жана жүрүүчү бөлүккө кошулуп же андан газон менен бөлүнүп турат.

- "Т" и шашечками с подсветкой изнутри, установленный жестко или на магните на крыше автомобиля.
- "**Темное время суток**" промежуток времени от конца вечерних сумерек до начала утренних сумерек.
- "Тоннель" подземное инженерное сооружение, предназначенное для пропуска транспортных средств, водовода и т.п., проходящее через толщу земли, горный массив или под водным препятствием.
- "Тормозной путь" расстояние, которое проходит транспортное средство во время экстренного торможения с начала воздействия на орган управления тормозной системой (педаль, рукоятку) до полной его остановки.
- "**Тротуар**" элемент дороги, предназначенный для движения пешеходов и примыкающий к проезжей части или отделенный от нее газоном.
- "Уступить дорогу (не создавать помех)" требование, означающее, что участник дорожного движения не должен начинать, возобновлять или продолжать движение, осуществлять какой-либо маневр, если это может вынудить других участников движения, имеющих по отношению к нему преимущество, изменить направление движения или скорость.
- "Участник дорожного движения" лицо, принимающее непосредственное участие в процессе движения в качестве водителя, пешехода, пассажира транспортного средства; погонщик животных.
- "Улица" автомобильная городская дорога в пределах населенного пункта.
- "Утомление водителя" физиологическое состояние организма, выражающееся в снижении внимания, расстройстве координации движений, сонливости, наступающих в результате его деятельности за время управления транспортным средством.
- "Экологическая безопасность транспортного средства" это свойства транспортного средства снижать степень отрицательного влияния на окружающую среду.
- "Эстакада" инженерное сооружение, предназначенное для движения транспортных средств и (или) пешеходов, при прохождении одной дороги на другой в месте их пересечения, а также для создания дороги выше уровня земли с целью обхода занятых земель или транспортных потоков.
- 1.3. Участники дорожного движения обязаны знать и соблюдать относящиеся к ним требования Правил, сигналов светофоров, знаков и разметки, а также выполнять распоряжения регулировщиков, действующих в пределах предоставленных им прав и регулирующих дорожное движение установленными сигналами.

- "Жол берүү (тоскоолдук түзбөө)" эгерде кайсы бир жол кыймылынын катышуучусунун кыймылды баштоого, улантууга же кыймыл багытын өзгөртүүгө болгон аракеттери ага караганда салыштырмалуу артыкчылыгы бар башка жол кыймылынын катышуучуларынын кыймыл багытын же ылдамдыгын өзгөртүүгө мажбурлай турган болсо, ал жол кыймылынын катышуучусуна жогорудагыдай аракеттерди жасоого болбой тургандыгын билдирүүчү талап.
- "Жол кыймылынын катышуучусу" айдоочу, жөө адам, транспорт каражаттын жүргүнчүсү, малды айдоочу катары кыймылдын процессине түздөн-түз катышкан адам.
- "**Көчө"** калктуу конуштун ичиндеги шаардык автомобиль жүрүүчү жол.
- "Айдоочунун чарчашы" транспорт каражатты башкаруу убагындагы иштин натыйжасында көңүл коюунун азайышынан, кыймыл-аракеттин координациясы бузулушунан, уйку басуудан көрүнгөн организмдин физиологиялык абалы.
- "Транспорт каражаттын экологиялык коопсуздугу" транспорт каражаттын айланачөйрөгө терс таасирди азайтуучу касиеттери.
- "Эстакада" кесилишкен жерде бир жол экинчи жолдун үстүнөн өткөндө транспорт каражаттардын жана (же) жөө адамдардын жүрүшү үчүн арналган, ошондой эле бош эмес жерлерди же транспорттордун агымын айланып өтүү үчүн жердин деңгээлинен жогору турган жол жасоого арналган инженердик курулма.
- 1.3. Жол кыймылынын катышуучулары Эрежелердин өздөрүнө тиешеси бар талаптарын, светофорлордун сигналдарын, белгилерди жана чийиндерди билүүгө жана сактоого, ошондой эле жөнгө салуучуларга берилген укуктардын чектеринде иш жүргүзгөн жана жол кыймылын белгиленген сигналдар менен жөнгө салган бул адамдардын буйруктарын аткарууга милдеттүү.
- **1.4.** Жолдордо транспорт каражаттарынын оң тараптуу кыймылы белгиленген.
- **1.5.** Жол кыймылынын катышуучулары кыймыл үчүн коркунуч түзбөгүдөй жана зыян келтирбегидей түрдө жүрүүгө тийиш.

- **1.4.** На дорогах установлено правостороннее движение транспортных средств.
- **1.5.** Участники дорожного движения должны действовать таким образом, чтобы не создавать опасности для движения и не причинять вреда.

Запрещается повреждать и загрязнять покрытие дорог, снимать, загораживать, самовольно устанавливать дорожные знаки, светофоры и другие технические средства организации движения, оставлять и выбрасывать на дорогу любые предметы (мусор), создающие помехи для движения. Лицо, создавшее помеху, обязано принять все возможные меры для ее устранения, а если это невозможно, то доступными средствами обеспечить информирование участников движения об опасности и сообщить в милицию.

1.6. Лица, нарушившие Правила, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством.

2. Общие обязанности водителей

- **2.1.** Водитель механического транспортного средства обязан:
- **2.1.1.** Останавливать транспортное средство и по требованию сотрудников уполномоченного органа в сфере внутренних дел по обеспечению безопасности дорожного движения передавать им для проверки:
- водительское удостоверение;
- регистрационные документы на транспортное средство;
- путевой лист и документы на перевозимый груз в установленных законом случаях;
- аккредитационную карточку, выдаваемую уполномоченным государственным органом в сфере иностранных дел, в случае нарушения правил дорожного движения сотрудниками дипломатических представительств, консульских учреждений иностранных государств, а также представительств международных организаций и иных приравненных к ним представительств, аккредитованных в Кыргызской Республике.

В случаях, прямо предусмотренных действующим законодательством, иметь и передавать для проверки работникам уполномоченного государственного органа в сфере регулирования и контроля деятельности на автомобильном транспорте лицензию и документы, предусмотренные правилами перевозок пассажиров и грузов.

Жолдордун кыртышына зыян келтирүүгө жана аны булгоого, жол белгилерин, светофорлорду жана кыймылды уюштуруунун башка техникалык каражаттарын алып салууга, тосууга, өз алдынча орнотууга, кыймылга тоскоолдук кылуучу буюмдарды жолго таштоого тыюу салынат. Тоскоолдук түзгөн адам аны четтетүү үчүн мүмкүн болгон бардык чараларды көрүүгө, ал эми бул мүмкүн болбосо, коркунуч жөнүндө мүмкүн болгон каражаттар менен кыймылдын катышуучуларын маалымдоону камсыз кылууга жана милицияга кабарлоого милдеттүү.

1.6. Эрежелерди бузган адамдар колдонулуп жаткан мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

2. Айдоочулардын жалпы милдеттери

- **2.1.** Механикалык транспорт каражатынын айдоочулары төмөнкүлөргө милдеттүү:
- **2.1.1.** Транспорт каражатын токтотууга жана жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын кызматкерлеринин талабы боюнча аларга текшерүү үчүн төмөнкүлөрдү берүүгө:
- айдоочулук күбөлүктү;
- транспорт каражатынын каттоо документтерин;
- мыйзамдарда белгиленген учурларда жолдомо барагын жана ташып бараткан жүккө документтерди;
- дипломатиялык өкүлчүлүктөрдүн, чет мамлекеттердин консулдук мекемелеринин, ошондой эле эл аралык уюмдардын өкүлчүлүктөрүнүн жана аларга теңдештирилген Кыргыз Республикасында аккредитацияланган өкүлчүлүктөрүнүн кызматкерлери жол кыймылынын эрежелерин бузган учурда тышкы иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган берген аккредитациялык карточканы.

Колдонуудагы мыйзамдарда түздөн-түз каралган учурларда жүргүнчүлөрдү жана жүктү ташуу эрежелерине ылайык лицензияны жана документтерди алып жүрүүгө жана автомобиль транспортунда ишти жөнгө салуу жана контролдоо

2.1.2. При движении на транспортном средстве, оборудованном ремнями безопасности, быть пристегнутым и не перевозить пассажиров, не пристегнутых ремнями (допускается не пристегиваться ремнями детям до 12 лет в соответствии с пунктом 22.8 Правил, обучающему вождению - когда транспортным средством управляет обучаемый, а в населенных пунктах, кроме того, водителям и пассажирам автомобилей оперативных служб.

Перечень оперативных и специальных служб устанавливается Правительством Кыргызской Республики

При управлении мотоциклом быть в застегнутом мотошлеме и не перевозить пассажиров без застегнутого мотошлема.

- **2.2.** Водитель механического транспортного средства, участвующий в международном дорожном движении, обязан:
  - иметь при себе регистрационные документы на транспортное средство и водительское удостоверение, соответствующие Конвенции о дорожном движении;
  - иметь на транспортном средстве регистрационный и отличительный знаки государства, в котором оно зарегистрировано.
- 2.3. Водитель транспортного средства обязан:
- **2.3.1.** Перед выездом проверить и в пути обеспечить исправное техническое состояние транспортного средства в соответствии с Основными положениями по допуску транспортных средств к эксплуатации и обязанностям должностных лиц по обеспечению безопасности дорожного движения.

В дальнейшем - Основные положения

2.3.2. Прекратить дальнейшее движение с недействующим рулевым управлением, неисправным сцепным устройством (в составе поезда), не освещающих (отсутствующих) фарах и задних габаритных огнях на дорогах без искусственного освещения в темное время суток или в условиях недостаточной видимости, недействующим со стороны водителя стеклоочистителем во время дождя или снегопада.

Недействующими считаются системы, которые не позволяют водителю остановить транспортное средство или осуществить маневр при движении даже с минимальной скоростью

чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызматкерлерине текшерүү үчүн берүүгө.

- 2.1.2. Коопсуздук курлары менен жабдылган транспорт каражатында баратканда аны курчанууга жана курду курчанбаган жүргүнчүлөрдү ташыбоого (Эрежелердин 22.8-пунктуна ылайык 12 жашка чейинки балдарга, транспорт каражатын окуп жаткан адам айдап баратканда айдоону окутуучуга, ал эми калктуу конуштарда, мындан тышкары оперативдүү кызматтардын(*) автомобилдеринин айдоочуларына жана жүргүнчүлөрүнө курду тагынбоого жол берилет.
- (*) "Оперативдүү жана атайын кызматтардын тизмесин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилейт.

Мотоциклди башкарууда мотошлемди байланып кийүүгө жана мотошлемди байланбаган жүргүнчүнү ташыбоого.

- **2.2.** Эл аралык жол кыймылына катышкан механикалык транспорт каражатынын айдоочусу төмөнкүлөргө милдеттүү:
  - Жол кыймылы жөнүндө конвенцияга ылайык келген транспорт каражатына каттоо документтерин жана айдоочунун күбөлүгүн жанына алып жүрүүгө;
  - транспорт каражатында ал катталган мамлекеттин каттоо жана айырмалоо болууга.
- **2.3.** Транспорт каражатынын айдоочусу төмөнкүлөргө милдеттүү:
- **2.3.1.** Транспорт каражаттарын пайдаланууга жол берүү боюнча жана жол кыймылынын коопсуздугун камсыз кылуу жагынан кызмат адамдарынын милдеттери боюнча Негизги жоболорго (**) ылайык транспорт каражатынын оң техникалык абалын жолго чыгар алдында текшерүүнү жана жолдо жүргөндө камсыз кылууга.
- (**) Мындан ары Негизги жоболор
- 2.3.2 Жумушчу тормоз системасы, рулду башкаруугу иштебеген, чиркеп коюу түзүлүшү иштебеген (поезддин курамында), караңгыда же жол начар көрүнгөн шартта жолдордо жасалма жарыктар жок болгондо фаралары жана арткы габарит жарыктары күйбөгөн (жок болгон), жаан же кар жаап жатканда айдоочу тараптагы терезе тазалагыч иштебеген учурда (***) андан аркы кыймыл токтотулат.

*** Минималдуу ылдамдык менен баратканда да айдоочуга транспорт каражатын токтотууга

При возникновении в пути прочих неисправностей, с которыми приложением 1 к Основным положениям запрещена эксплуатация транспортных средств, водитель должен устранить их, а если это невозможно, то он может следовать к месту стоянки или ремонта с соблюдением необходимых мер предосторожности.

2.3.3. Проходить по требованию сотрудников органов внутренних дел освидетельствование на степень опьянения. В установленных случаях проходить проверку знаний Правил и навыков вождения, а также медицинское освидетельствование для подтверждения способности к управлению транспортными средствами.

2.3.4. Предоставлять транспортное средство:

- сотрудникам органов внутренних дел для транспортировки поврежденных при авариях транспортных средств, проезда к месту стихийного бедствия, а также сотрудникам органов внутренних дел, органов национальной безопасности, налоговой полиции в иных не терпящих отлагательства случаях, предусмотренных действующим законодательством;
- медицинским работникам, следующим в попутном направлении для оказания медицинской помощи, а также медицинским работникам, сотрудникам органов внутренних дел, органов национальной безопасности, дружинникам и внештатным сотрудникам органов внутренних дел для транспортировки граждан, нуждающихся в срочной медицинской помощи, в лечебные учреждения.

Примечания:

- 1. Требование об остановке транспортного средства изложены в п.6.11 ПДД.
- 2. Требования о предоставлении транспортного средства сотрудникам органов национальной безопасности и налоговой полиции не распространяется на транспортные средства, принадлежащие гражданам.
- 3. Лица, воспользовавшиеся транспортным средством должны по требованию водителя выдать справку или сделать запись в путевом листе (с указанием продолжительности поездки, пройденного расстояния, своей фамилии, должности, номера служебного удостоверения, наименования своей организации), а медицинские работники выдать талон установленного образца.

же маневр жасоого мүмкүндүк бербеген системалар иштебеген система деп эсептелет.

Жолдо баратканда Негизги жоболордун 1-тиркемесиндеги башка бузулуулар келип чыккан учурда айдоочу аларды четтетүүгө тийиш, ал эми андай кылууга мүмкүн болбосо, ал зарыл сактык чараларын көрүү менен токтоп туруучу же оңдоочу жерге айдап бара алат;

- 2.3.3. Ички иштер органынын кызматкеринин талабы боюнча мастык даражасын аныктоону өтүүгө. Белгиленген учурларда Эрежелерди жана айдоо көндүмдөрүн билүү жагынан текшерүүдөн өтүүгө, ошондой эле транспорт каражатын башкарууга кудуретин текшерүү үчүн медициналык күбөлөндүрүүдөн өтүүгө;
- **2.3.4.** Транспорт каражатын төмөнкүлөргө сунуш кылууга:
- кырсыкка учураганда бузулган транспорт каражаттарын ташуу, жаратылыш кырсыгы болгон жерге жетүү үчүн ички иштер органдарынын кызматкерлерине, ошондой эле колдонулуп жаткан мыйзамдарда каралган кечиктирүүгө болбогон башка учурларда ички иштер органдарынын, мамлекеттик коопсуздук органдарынын, салык полициясынын кызматкерлерине;
- медициналык жардам көрсөтүү үчүн удаалаш багытта бараткан медициналык кызматкерлерге, ошондой эле шашылыш медициналык жардамга муктаж граждандарды дарылоо мекемелерине жеткирүү үчүн медициналык кызматкерлерге, ички иштер органдарынын, мамлекеттик коопсуздук органдарынын кызматкерлерине, кошундарга жана милициянын штаттан тышкаркы кызматкерлерине.

Эскертүү:

- 1. Транспорт каражаттарын токтотуу талабы Эрежелердин 6.11 пунктунда каралган.
- 2. Мамлекеттик коопсуздуктун жана салык полициясынын кызматкерлерине транспорт каражатын сунуш кылуу жөнүндө талаптар граждандарга таандык транспорт каражаттарына жайылтылбайт.
- 3. Транспорт каражатын пайдаланган адамдар айдоочунун талабы боюнча справка берүүгө же жол барагына жазууга (анда жол жүрүү убактысын, басып өткөн жолдун аралыгын, өз фамилиясын, кызматын, кызматтык күбөлүгүнүн номерин, өзүнүн уюмунун аталышы көрсөтөт), ал эми медициналык кызматкер Белгиленген үлгүдөгү талонду берүүгө тийиш.

- 4. Расходы, связанные с предоставлением транспортного средства сотрудникам органов государственной безопасности и налоговой полиции, по требованию владельца транспортного средства возмещаются этими органами в установленном порядке.
- **2.4.** Лица, обладающие правом проверять у водителя транспортного средства документы или использовать транспортное средство, обязаны предъявить по требованию водителя служебное удостоверение.
- **2.5.** Водители-инвалиды, управляющие автомобилями, которые обозначены опознавательным знаком "Инвалид" в соответствии с "Основными положениями" п.8 "Инвалид" и мотоколясками, могут отступать от требований знаков 3.2; 3.3; 3.28, останавливаться в зоне действия знака 3.27 разрешается при наличии таблички 8.18.
- **2.6.** При дорожно-транспортном происшествии водитель, причастный к нему, обязан:
  - немедленно остановить (не трогать с места) транспортное средство, включить аварийную световую сигнализацию и выставить знак аварийной остановки (мигающий красный фонарь) в соответствии с требованиями пункта 7.2 Правил, не перемещать предметы, имеющие отношение к происшествию;
  - принять возможные меры для оказания доврачебной медицинской помощи пострадавшим. Вызвать "Скорую медицинскую помощь", а в экстренных случаях отправить пострадавших на попутном, а если это невозможно, доставить на своем транспортном средстве в ближайшее лечебное учреждение, сообщить свою фамилию, регистрационный знак транспортного средства (с предъявлением документа, удостоверяющего личность или водительского удостоверения и регистрационного документа на транспортное средство) и возвратиться к месту происшествия:
  - освободить проезжую часть, если движение других транспортных средств невозможно. При необходимости освобождения проезжей части или доставки пострадавших на своем транспортном средстве в лечебное учреждение предварительно зафиксировать в присутствии свидетелей положение транспортного средства, следы и предметы, относящиеся к происшествию, и принять все возможные

- 4. Транспорт каражатын мамлекеттик коопсуздук органдарынын жана салык полициясынын кызмат-керлерине сунуш кылуу менен байланышкан чыгымдарды транспорт каражатынын айдоочусунун талабы боюнча бул органдар белгиленген тартипте ордун толтурат.
- **2.4.** Транспорт каражатынын айдоочусунун документтерин текшерүүгө жана транспорт каражатын пайдаланууга укугу бар адамдар айдоочунун талабы боюнча кызматтык күбөлүгүн көрсөтүүгө милдеттүү.
- 2.5. Жалпы негиздердин 8-пунктунда көрсөтүлгөндөй "Инвалид" деген белгиси бар автомобилдерди жана мотоколяскаларды башкаруучу инвалид-айдоочулар 3.2; 3.3; 3.28 белгилеринин талаптарына баш ийбестен, 8.18 табличкасы коштолгон 3.27 белгисинин таасир эткен зонасында токтой алат.
- **2.6.** Жол-транспорт кырсыгы болгон учурда ага тиешеси бар айдоочу төмөнкүлөргө милдеттүү:
- транспорт каражатын дароо токтотууга (ордунан жылдырбоого), Эрежелердин 7.2-пунктуна ылайык авариялык жарык сигналын иштетүүгө жана авариялык токтотуу белгисин (күйүпөчкөн кызыл фонарды) коюуга, кырсыкка тиешеси бар буюмдарды жылдырбоого;
- жапа тарткан адамдарга врач келгенге чейин медициналык жардам көрсөтүү үчүн мүмкүн болгон чараларды көрүүгө. "Шашылыш медициналык жардамды" чакырууга, ал эми өтө шашылыш учурларда жапа чеккен адамды тиешелүү багытта бараткан транспортко салып жиберүүгө, бул мүмкүн болбогон учурда өз транспорт каражаты менен жакынкы дарылоо мекемесине жеткирүүгө, өз фамилиясын, транспорт каражатынын каттоо белгисин билдирүүгө (мында анын ким экендигин тастыктаган документти жана транспорт каражатына каттоо документин көрсөтөт) жана кырсык болгон жерге кайтып келүүгө;
- эгерде башка транспорт каражаттарынын кыймылы мүмкүн болбосо, жолдун өтүүчү бөлүгүн бошотууга. Өтүүчү бөлүктү бошотуу жана жапа тарткан адамдарды өз транспорт каражаты менен дарылоо мекемесине жеткирүү зарыл болгон учурда транспорт каражатынын абалын, кырсыкка тиешеси бар издерди жана буюмдарды алдын ала белгилеп коюуга жана аларды сактоо жана кырсык болгон жерди

- меры к их сохранению и организации объезда места происшествия;
- сообщить о случившемся в органы внутренних дел, записать фамилии и адреса очевидцев и ожидать прибытия сотрудников органов внутренних дел;
- 2.7. Если в результате дорожно-транспортного происшествия нет пострадавших, водители при взаимном согласии в оценке обстоятельств случившегося могут, предварительно составив схему происшествия и подписав ее, прибыть на ближайший пост подразделения по обеспечению безопасности дорожного движения уполномоченного органа в сфере внутренних дел или в орган милиции для оформления происшествия, а при незначительном материальном ущербе водители могут принять решение о возмещении причиненного ущерба по взаимному согласию.

2.8. Водителю запрещается:

- управлять транспортным средством в состоянии опьянения (алкогольного, наркотического или иного), под воздействием лекарственных препаратов, ухудшающих реакцию и внимание, в болезненном или утомленном состоянии, ставящим под угрозу безопасность движения;
- передавать управление транспортным средством лицам, находящимся в состоянии опьянения под воздействием лекарственных препаратов, в болезненном или утомленном состоянии, а также лицам, не имеющим при себе водительского удостоверения на право управления транспортным средством данной категории;
- пересекать движение организованных (в том числе и пешие) колонн и занимать место в них;
- перевозить пассажиров в кабине автобусов, троллейбусов, трамваев;
- двигаться в неорганизованной колонне с включенными аварийной световой сигнализацией, внешними световыми приборами, а также не предусмотренными настоящими Правилами дополнительными световыми

- айланып өтүүнү уюштуруу үчүн бардык чараларды көрүүгө;
- болгон окуя жөнүндө ички иштер органдарына кабарлоого, көргөн кишилердин фамилияларын жана адресин жазып алууга жана ички иштер органдарынын кызматкерлеринин келишин күтүүгө;
- жол-транспорт кырсыгын четтетүү үчүн үн сигналын берүүгө жол берилет.
- 2.7. Эгерде жол-транспорт кырсыгынын натыйжасында жапа чеккендер болбосо, айдоочулар кырсыктын схемасын алдын ала түзүп жана ага кол коюп, болуп өткөн кырдаалга баа берүү үчүн өз ара макулдук менен окуяны жазуу жүзүндө толтуруу үчүн жакын турган ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча бөлүнүшүнүн постуна же ички иштер органына келе алышат, ал эми материалдык зыян анча эмес болсо айдоочулар келтирилген зыянды өз ара макулдашуу боюнча төлөө жөнүндө чечимге келе алышат.

2.8. Айдоочуга төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- мас абалда (алкоголго, баңги затка жана башкага мас болгондо), ой-жүгүртүүнү жана көңүл бурууну начарлаткан дарыдармектердин таасири астында, ооруксунган же чарчаган абалда транспорт каражатын башкарууга, булар кыймылдын коопсуздугуна коркунуч келтирет;
- мас абалдагы, дары-дармектердин таасири астындагы, ооруксунган же чарчаган абалдагы адамдарга, ошондой эле тиешелүү категориядагы транспорт каражатын башкаруу укугуна айдоочунун күбөлүгү жанында болбогон адамдарга транспорт каражатын башкарууну берүүгө;
- уюшулган (анын ичинде жөө) колоннаны кесип өтүүгө жана анын арасынан орун алууга.
- Мамлекеттик автомобиль инспекциясынын Жол кыймылынын коопсуздугун камсыз чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу кылуу органдын бөлүнүштөрүнүн мамлекеттик атайын автомобилдери коштобостон уюшулбаган колонна менен авариялык жарык сигналдарын, тышкы жарык приборлорун, ошондой ушул

- сигналами, звуковым сигналом без сопровождения специальными автомобилями подразделений уполномоченного государственного органа в сфере обеспечения безопасности дорожного движения;
- употреблять алкогольные напитки, наркотические или психотропные вещества после дорожно-транспортного происшествия, к которому он причастен, либо после того, как транспортное средство было остановлено по требованию сотрудника милиции, до проведения освидетельствования с целью установления состояния опьянения или до принятия решения об освобождении от проведения такого освидетельствования;
- управлять транспортным средством с нарушением режима труда и отдыха, установленного уполномоченным государственным органом в сфере транспорта и дорог, согласованного с уполномоченным государственным органом в сфере труда и социального развития, а при осуществлении международных автомобильных перевозок - вступившими в установленном законом порядке в силу международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика;
- пользоваться во время движения телефоном, не оборудованным техническим устройством, позволяющим вести переговоры без использования рук;
- в стоящем транспортном средстве оставлять открытыми двери со стороны проезжей части дороги;
- эксплуатировать транспортное средство лицом, не имеющим при себе страхового полиса по обязательному страхованию гражданской ответственности перевозчика опасных грузов или гражданской ответственности перевозчика перед пассажирами, при осуществлении перевозки пассажиров за оплату или по найму, а при осуществлении международных автомобильных перевозок вступившими в установленном законом порядке в силу международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика;
- умышленно и демонстративно нарушать общественный порядок, устраивать и

- Эрежелерде каралбаган кошумча жарыктандыруу сигналдарын күйгүзүп, үн сигналдарын иштетип алып жүрүүгө;
- өзүнүн тиешеси бар жол-транспорт кырсыгынан кийин, же транспорт каражат милиция кызматкеринин талабы боюнча токтотулгандан кийин мастыгын аныктоо үчүн текшерүү же андай текшерүүдөн бошотуу жөнүндө чечим кабыл алынганга чейин алкоголь ичимдиктерди, наркотик же психотроптук каражаттарды колдонууга;
- транспорт каражатын эмгек жана социалдык өнүктүрүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен макулдашуу боюнча транспорт жана жол чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик тарабынан, ал эми эл аралык автомобилдик ташууларды аткарууда Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте күчүнө кирген аралык келишимдерде белгиленген эмгек жана эс алуу режимин бузуу менен башкарууга;
- жүрүп бараткан убакта колго кармабастан сүйлөшүүгө мүмкүндүк берчү техникалык түзүлүш менен жабдылбаган телефонду пайдаланууга;
- токтоп турган транспорт каражатта жолдун жүрүүчү тарабындагы каалганы ачык калтырууга.
- коркунучтуу ташуучунун жүктөрдү жарандык жоопкерчилигин жүргүнчүлөрдү акы үчүн же жалдоо боюнча ташууну жүзөгө ашырууда ташуучунун жүргүнчүлөрдүн жарандык алдында жоопкерчилигин, ал ЭМИ аралык автомобилдик ташууларды аткарууда -Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте кучунө кирген аралык келишимдерде каралган учурларда милдеттүү камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу полиси жанында болбогон адамдын транспорт каражатын пайдаланууга;
- коомдук тартипти атайын жана көз көрүнөө бузуу, транспорт каражаттарынын (автомобилдер, мотоциклдер, белгиленбеген жерлерде ар кандай түрдөгү көрсөтмө

участвовать в несогласованных в установленном порядке соревнованиях с участием транспортных средств (автомобили, мотоциклы, показательная езда разного вида в неустановленном месте и т.п.), ездить, создавая опасность для движения, а также движение транспортных средств в свадебной колонне свыше пяти транспортных средств.

Примечание. Разрешается движение в колонне более пяти транспортных средств в составе правительственного кортежа или делегации; колонне в сопровождении автомашины уполномоченного государственного органа по обеспечению безопасности дорожного движения; похоронной процессии; колонне с разрешения уполномоченного государственного органа по обеспечению безопасности дорожного движения.

3. Применение специальных сигналов

- **3.1.** Водители транспортных средств оперативных и специальных служб с включенным проблесковым маячком синего цвета, выполняя неотложное служебное задание, могут отступать от требований разделов 6 (кроме сигналов регулировщика), 8-18 Правил, приложений 1 и 2 к Правилам при условии обеспечения безопасности движения.
- **3.2.** Дополнительно к проблесковому маячку синего цвета может быть включен маячок красного цвета.

Для получения преимущества перед другими участниками движения водители таких транспортных средств должны включить проблесковый маячок синего цвета и специальный звуковой сигнал. Воспользоваться приоритетом они могут только убедившись, что им уступают дорогу.

Этим же правом пользуются водители транспортных средств, сопровождаемых транспортными средствами оперативных и специальных служб в случаях, установленных настоящим пунктом Правил.

3.3. При приближении транспортных средств с включенными проблесковым маячком синего и (или) красного цвета и специальным звуковым сигналом водители обязаны уступить дорогу для обеспечения беспрепятственного проезда этих и сопровождаемых ими других транспортных средств, на которых должен быть включен ближний свет фар, а в случае

ж.б.) катышуусу менен жүрүүлөр тартипте макулдашылбаган белгиленген мелдештерди уюштуруу жана катышуу, кыймыл үчүн коркунуч түзүп жүрүүлөр, ошондой эле бештен ашык транспорт каражаттарынын үйлөнүү үлпөт колоннасындагы транспорт каражаттарынын кыймылы.

Эскертүү. Өкмөттүк кортеждин же делегациянын курамында бештен ашык транспорт каражатынын колоннасында; жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын автомашинасынын коштоосундагы колоннада; сөөк коюу процессиясында; жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча ыйгарым укуктуу уруксаты мамлекеттик органдын берилген колоннада жүрүүгө уруксат берилет.

3. Атайын сигналдарды колдонуу

- 3.1. Оперативдүү жана атайын кызматтардын транспорт каражаттарынын айдоочулары кечиктирилгис кызматтык милдеттерди аткарып жатканда көк түстөгү жаркылдоочу маякты иштетүү менен Эрежелердин 6 (жөнгө салуучунун сигналдарынан тышкары), 8-18-бөлүмдөрүнүн талаптарынан, Эрежелердин 1- жана 2-тиркемелеринин жоболорунан четтей алат, мында кыймылдын коопсуздугу камсыз кылынууга тийиш.
- **3.2.** Көк түстөгү жаркылдоочу маякка кошумча иретинде кызыл түстөгү маяк иштетилиши мүмкүн.

Кыймылдын башка катышуучуларына караганда артыкчылык алуу үчүн мындай транспорт каражаттарынын айдоочулары көк тустөгү жаркылдоочу маякты же үн чыгаруучу атайын сигналды иштетүүгө тийиш. Булар өздөрүнө жол берилип жаткандыгына ынангандан кийин гана артыкчылыктан пайдалана алат. Ушундай эле укукту оперативдүү жана атайын кызматтардын транспорт каражаттары менен транспорт каражаттарынын коштолгон айдоочулары Эрежелердин ушул пунктунда белгиленген учурларда пайдалана алат.

3.3. Көк түстөгү жаркылдоочу маягы же үн чыгаруучу атайын сигналы иштетилген транспорт каражаттары жакындап келаткан учурда алардын жана алар коштогон, фараларынын жакынкы жарыктары иштетилүүгө тийиш болгон башка

необходимости остановится. Возобновлять движение разрешается только после проезда замыкающего колону транспортного средства с включенными проблесковыми маячками синего и (или) зеленого цвета. Запрещается выполнять обгон транспортного средства, движущегося с включенными проблесковыми маячками синего и красного цветов и специальным звуковым сигналом, а также сопровождаемого им транспортного средства (сопровождаемых транспортных средств).

- **3.4.** Приближаясь к стоящему транспортному средству с включенным проблесковым маячком синего цвета, водитель должен снизить скорость, чтобы иметь возможность немедленно остановиться в случае необходимости.
- 3.5. Водители транспортных средств с включенным проблесковым маячком оранжевого или желтого цвета при выполнении строительных, ремонтных или уборочных работ на дороге могут отступать от требований дорожных знаков и разметки, а также пунктов 9.4-9.8 и 16.1 Правил при условии обеспечения безопасности движения. Другие водители не должны препятствовать их работе.

Указанные проблесковые маячки также могут использоваться на транспортных средствах, перевозящих или сопровождающих тяжеловесные грузы, взрывчатые, легковоспламеняющиеся, радиоактивные и ядовитые вещества с высокой степенью опасности, с разрешения уполномоченного подразделения органов внутренних дел Кыргызской Республики.

Проблесковый маячок оранжевого или желтого цвета не дает преимущества в движении и служит для предупреждения других участников движения об опасности.

4. Права и обязанности пешеходов

4.1. Пешеходы должны двигаться по тротуарам или пешеходным дорожкам, а при их отсутствии - по обочинам. Пешеходы, перевозящие или переносящие громоздкие предметы, а также лица, передвигающиеся в инвалидных колясках без двигателя, могут двигаться по краю проезжей части, если их движение по тротуарам или обочинам создает помехи для других пешеходов.

При отсутствии тротуаров, пешеходных дорожек или обочин, а также в случае невозможности двигаться по ним, пешеходы могут двигаться по велосипедной дорожке или идти в один ряд по краю

транспорт каражаттарынын тоскоолдуксуз өтүшүн камсыз кылуу үчүн айдоочулар жол берүүгө тийиш.

Көк жана кызыл түстөгү жандырылган маягы жана атайын үн сигналы менен бараткан транспорт каражатты, ошондой эле ал коштоп жүргөн транспорт каражатты (транспорт каражаттарды) кууп өтүүгө тыюу салынат.

- **3.4.** Көк түстөгү жаркылдоочу маягы иштеп бир ордунда турган транспорт каражатына жакындаганда айдоочу зарылчылык болсо тез токтой алышы үчүн ылдамдыкты азайтууга тийиш.
- 3.5. Күрөң-сары же сары түстөгү жаркылдоочу маягы иштетилген транспорт каражаттарынын айдоочулары жолдо курулуш, оңдоо же тазалоо иштерин аткарып жаткан учурда жол белгилеринин жана чийиндеринин, ошондой эле Эрежелердин 9.4-9.8 жана 16.1-пункттарынын талаптарынан четтей алат, мында "кыймылдын коопсуздугун камсыз кылат. Башка айдоочулар алардын ишине тоскоолдук кылууга тийиш эмес. Аталган жарык чыгаруучу маяктар оор салмактагы жарылгыч, жүктөрдү, алуучу, радиоактивдүү жана коркунучтуулук даражасы жогору уулуу заттарды ташыган же коштогон каражаттарда транспорт Кыргыз Республикасынын ички иштер органдарынын ыйгарым укуктуу подразделениесинин уруксаты менен колдонулушу мүмкүн.

Күрөң-сары же сары түстөгү жаркылдоочу маяк кыймыл учурунда артыкчылык бербейт жана коркунуч жөнүндө кыймылдын башка катышуучуларына эскертүү үчүн кызмат кылат.

4. Жөө адамдардын укуктары жана милдеттери

4.1. Жөө адамдар тротуар же жөөчөндөр жолдору менен, ал эми булар жок болгон учурда чоң жолдун жээги менен басууга тийиш. Көлөмдүү буюмдарды ташып же көтөрүп бараткан жөө адамдар, ошондой эле кыймылдаткычы жок майыптар коляскасында бараткан адамдар, эгерде алардын тротуар же жолдун жээги боюнча кыймылы башка жөө адамдар үчүн тоскоолдук кылса, жүрүүчү жолдун чети менен жүрө алат.

Тротуарлар, жөөчөндөр жолдору же жол жээктери жок болсо, ошондой эле алар боюнча басуу мүмкүн болбосо, жөө адамдар велосипед жолдору

проезжей части (на дорогах с разделительной полосой - по внешнему краю проезжей части).

Вне населенных пунктов при движении по проезжей части пешеходы должны идти навстречу движению транспортных средств. Лица, передвигающиеся в инвалидных колясках без двигателя, ведущие мотоцикл, мопед, велосипед, в этих случаях должны следовать по ходу движения транспортных средств.

4.2. Движение организованных пеших колонн по проезжей части разрешается только по направлению движения транспортных средств по правой стороне не более, чем по четыре человека в ряд. Спереди и сзади колонны с левой стороны должны находиться сопровождающие с красными флажками, а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости - с включенными фонарями: спереди - белого цвета, сзади - красного.

Группы детей разрешается водить только по тротуарам и пешеходным дорожкам, а при их отсутствии и по обочинам, но лишь в светлое время суток и только в сопровождении взрослых.

4.3. Пешеходы должны пересекать проезжую часть по пешеходным переходам, в том числе по подземным и надземным, а при их отсутствии - на перекрестках по линии тротуаров или обочин.

При отсутствии в зоне видимости перехода или перекрестка разрешается переходить дорогу под прямым углом к краю проезжей части на участках без разделительной полосы и ограждений там, где она хорошо просматривается в обе стороны.

- **4.4.** В местах, где движение регулируется, пешеходы должны руководствоваться сигналами регулировщика или пешеходного светофора, а при его отсутствии транспортного светофора.
- **4.5.** На нерегулируемых пешеходных переходах пешеходы могут выходить на проезжую часть после того, как оценят расстояние до приближающихся транспортных средств, их скорость и убедятся, что переход будет для них безопасен.

При пересечении проезжей части вне пешеходного перехода пешеходы, кроме того, не должны создавать помех для движения транспортных средств и выходить из-за стоящего транспортного средства или иного препятствия, ограничивающего обзорность, не убедившись в отсутствии приближающихся транспортных средств.

боюнча же жүрүүчү бөлүктүн чети боюнча (ажыратуучу тилкеси бар жолдордо жүрүүчү бөлүктүн тышкы чети боюнча) бир катар баса алат. Калктуу конуштардан тышкары жерде жүрүүчү бөлүк боюнча баратканда жөө адамдар транспорт каражаттарынын кыймылына утурлап басууга тийиш. Кыймылдаткычы жок майыптар коляскасында бараткандар, мотоциклди, мопедди айдап, велосипед тээп бараткандар мындай учурда транспорт каражаттарынын кыймылынын жүрүшү боюнча жылууга тийиш.

4.2. Жүрүүчү бөлүк боюнча уюшулган жөө колоннага транспорт каражаттарынын кыймылынын багыты боюнча гана оң тарап менен бир катарда төрт адамдан ашпастан басууга уруксат берилет. Колоннанын алдында жана артында кызыл желекчеси бар, ал эми караңгы учурда жана жол начар көрүнгөн шартта: алдыда ак түстөгү, артта - кызыл түстөгү күйгүзүлгөн фонарлары бар коштоочулар болууга тийиш.

Балдардын топторун тротуарлар же жөөчөндөр жолдору боюнча гана, ал эми алар жокто - жолдун жээги боюнча, бирок күн жарыкта жана чоң кишилердин коштоосу менен алып жүрүүгө уруксат берилет.

4.3. Жөө адамдар жүрүүчү бөлүктөрдү жөө адам өткөөлү боюнча, анын ичинде жер алдындагы жана жер үстүндөгү өткөөлдөр боюнча, ал эми алар жокто - кесилиштердеги тротуарлардын же жол жээктеринин линиялары боюнча кесип өтүүгө тийиш.

Көзгө көрүнүп турган жерде өткөөл же кесилиш жок болгон учурда ажыратуучу тилкеси жана эки тарап тең жакшы көрүнгөн жерде тосмолор болбогон участкаларда жолдо жүрүүчү бөлүктүн четин карай тике бурч менен кесип өтүүгө болот.

- **4.4.** Кыймыл жөнгө салынган жерлерде жөө адамдар жөнгө салуучунун же жөө адамдар светофорунун, ал эми алар жокто транспорт светофорунун сигналдарын жетекчиликке алууга тийиш.
- 4.5. Жөнгө салынбаган жөө адам өткөөлдөрүндө жөө адамдар жакындап келаткан транспорт каражаттарына чейинки аралыкка, ылдамдыгына баа бергенден жана жолдон өтүү алар үчүн коопсуз болоруна ынангандан кийин жүрүүчү бөлүккө чыга алат. Жөө адам өткөөлүнөн тышкары жерде транспорт жүрүүчү бөлүктү кесип өтүүдө жөө адамдар мындан тышкары, транспорт каражаттарынын кыймылына тоскоолдук түзүүгө жана жакындап келаткан транспорт

- 4.6. Выйдя на проезжую часть, пешеходы не должны задерживаться или останавливаться, если это не связано с обеспечением безопасности движения. Пешеходы, не успевшие закончить переход, должны остановиться на линии, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений. Продолжать переход можно лишь убедившись в безопасности дальнейшего движения с учетом сигнала светофора (регулировщика).
- 4.7. При приближении транспортных средств с включенными синим и (или) красным проблесковым маячком и специальным звуковым сигналом пешеходы обязаны воздержаться от перехода проезжей части, а находящиеся на ней должны уступить дорогу этим транспортным средствам и незамедлительно освободить проезжую часть.
- 4.8. Ожидать маршрутное транспортное средство и такси разрешается только на приподнятых над проезжей частью посадочных площадках, а при их отсутствии на тротуаре или обочине. На остановочных пунктах, не оборудованных приподнятыми посадочными площадками, разрешается выходить на проезжую часть для посадки в транспортное средство лишь после его остановки. После высадки необходимо, не задерживаясь, освободить проезжую часть.

При движении через проезжую часть к остановочному пункту или от него пешеходы должны руководствоваться требованиями пунктов 4.4-4.7 Правил.

4.9. Пешеход имеет право:

- на жизнь и здоровье;
- на пользование дорогой и транспортным средством;
- на получение информации о состоянии дорог;
- на получение срочной медицинской помощи;
- на выяснение правомерности его задержания уполномоченными сотрудниками органов внутренних дел.

- каражаттарынын жоктугуна ынанбастан токтоп турган транспорт каражатынын же чөйрөнүн көрүнүшүн чектеген башка тоскоолдуктун артынан чыга калууга тийиш эмес.
- 4.6. Кыймылдын коопсуздугун камсыз кылуу менен байланышкан учурларды кошпогондо, жүрүүчү бөлүккө чыккандан кийин жөө адамдар ал жерде кармалып калууга же токтолууга тийиш эмес. Өткөнгө жетишпей калган жөө адамдар карама-каршы багыттагы транспорт агымдарын бөлүп турган линияга токтоого тийиш. Андан аркы кыймыл коопсуз экендигине ынангандан кийин гана светофордун (жөнгө салуучунун) сигналын эске алуу менен жолдон өтүүнү улантууга болот.
- **4.7.** Көк түстөгү жаркылдоочу маягы жана үн чыгаруучу атайын сигналы иштетилген транспорт каражаттары жакындан келаткан учурда жөө адамдар жүрүүчү бөлүктөн өтпөй турууга, ал эми ал жердегилер бул транспорт каражаттарына жол берүүгө жана жүрүүчү бөлүктү тез арада бошотууга милдеттүү.
- 4.8. Маршруттагы транспорт каражатын жана таксини жүрүүчү бөлүктөгү бир аз көтөрүлгөн отургузуучу аянтчаларда, ал эми алар жок болсо тротуарда же жолдун жээгинде гана күтүүгө уруксат берилет. Бир аз көтөрүлгөн отургузуучу аянтчалар менен жабдылбаган токтоочу пункттарда транспорт каражатына отуруу үчүн жүрүүчү бөлүккө ал токтогондон кийин гана уруксат берилет. Түшүрүп бүткөндөн кийин кармалбастан жүрүүчү бөлүктү бошотуу зарыл. Жүрүүчү бөлүк аркылуу токтоочу пунктту карай же андан артты карай баратканда жөө адамдар Эрежелердин 4.4.- 4.7.-пункттарынын талаптарын жетекчиликке алууга тийиш.
- 4.9. Жөө адам төмөнкүлөргө укуктуу:
  - жашоого жана ден соолукка;
- жолду жана транспорт каражатты пайдаланууга;
- жолдордун абалы жөнүндө маалымат алууга;
- тез медициналык жардам алууга;
- ички иштер органдарынын ыйгарым укуктуу кызматкерлери аны кармагандыгынын себебин билүүгө.

5. Обязанности пассажиров

- **5.1.** Ожидать автобус, троллейбус, трамвай, такси разрешается только на посадочных площадках, а при их отсутствии тротуаре или обочине.
- **5.2.** Посадку и высадку производить со стороны тротуара или обочины и только после полной остановки транспортного средства.

Если посадка и высадка невозможна со стороны тротуара или обочины, она может осуществляться со стороны проезжей части при условии, что это будет безопасно и не создаст помех другим участникам движения.

5.3. Пассажирам запрещается:

- отвлекать водителя от управления транспортным средством во время его движения;
- при поездке на грузовом автомобиле с бортовой платформой стоять, сидеть на бортах или на грузе выше бортов;
- открывать двери транспортного средства во время его движения;
- выходить из автомобиля вместе с водителем при остановке транспортного средства регулировщиками или сотрудниками органов внутренних дел в темное время суток, с целью оспаривания исключительно возможных неправомерных действий сотрудника. При этом пассажиры не должны препятствовать сотруднику милиции исполнять свои функциональные обязанности;
- находиться в движущемся автомобиле, <u>не пристегнувшись</u> предусмотренными заводом-изготовителем ремнями безопасности;
- находиться на мототранспортном средстве с не пристегнутым мотошлемом или без него;
- находясь в транспортном средстве, умышленно и демонстративно нарушать общественный порядок и спокойствие граждан, выражая явное неуважение к обществу и другим участникам движения.

5. Жүргүнчүлөрдүн милдеттери

5.1. Жүргүнчүлөрдү транспорт каражатына отургузуу жана андан түшүрүү ал толук токтогондон кийин гана тротуар же жолдун жээги тарабынан жүргүзүлөт.

Эгерде тротуар же жолдун жээги тараптан отургузуу жана жерге түшүрүү мүмкүн болбосо, ал жүрүүчү бөлүк тарабынан жүргүзүлүшү мүмкүн, мында бул коопсуз болууга жана кыймылдын башка катышуучуларына тоскоолдук кылбоого тийиш.

5.2. Жүргүнчүлөргө төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- транспорт каражаты жүрүп бараткан учурда айдоочуну аны башкаруудан алагды кылууга;
- борт платформасы бар жүк ташуучу автомобилде баратканда бортко же борттон ашкан жүктүн үстүнө турууга, отурууга;
- транспорт каражаты жүрүп бараткан учурда анын эшигин ачууга;
- жөнгө салуучулар же ички иштер органдарынын кызматкерлери сутканын караңгы мезгилинде транспорт каражатты токтоткон учурда кызматкердин негизсиз болушу мүмкүн деп
- болжолдонгон аракеттерин далилдөө үчүн автомобилден айдоочу менен кошо чыгууга.
   Мында жүргүнчүлөр милиция кызматкерине өзүнүн функциялык милдеттерин аткарууга жолтоо кылбоого тийиш;
- жасаган заводдо караштырылган коопсуздук курун арчынданбастан жүрүп бараткан автомобилде болууга;
- мототранспорт каражатта топчуланбаган шлемсиз же аны кийбестен жүрүүгө.
- транспорт каражатынын ичинде болгон учурда, коомду жана кыймылдын башка катышуучуларын сыйлабай тургандыгын ачык-ай-кын көрсөтүү менен коомдук тартипти жана жарандардын тынчтыгын атайын жана көз көрүнөө бузуу.

6. Сигналы светофора или регулировщика

6.1. В светофорах применяются световые сигналы зеленого, желтого, красного и бело-лунного цвета. В зависимости от назначения сигнала светофора могут быть круглые, в виде стрелки (стрелок), силуэта пешехода или велосипеда и X - образные. Светофоры с круглыми сигналами могут иметь одну или две дополнительные секции с сигналами в виде зеленой стрелки (стрелок), которые располагаются на уровне зеленого круглого сигнала.

6.2. Круглые сигналы светофора имеют следующие значения:

- зеленый сигнал разрешает движение;
- зеленый мигающий сигнал разрешает движение и информирует, что время его действия истекает и вскоре будет включен запрещающий сигнал (для информирования водителей о времени в секундах, оставшемся до конца горения зеленого сигнала, могут применяться цифровые табло);
- желтый сигнал запрещает движение. Кроме случаев, предусмотренных пунктом 6.14 Правил, и предупреждает о предстоящей смене сигналов;
- желтый мигающий сигнал разрешает движение и информирует о наличии нерегулируемого перекрестка или пешеходного перехода, предупреждает об опасности;
- красный сигнал в том числе мигающий, запрещает движение;
- сочетание красного и желтого сигналов запрещает движение и информирует о предстоящем включении зеленого сигнала.
- **6.3.** Сигналы светофора, выполненные в виде стрелок красного, желтого и зеленого цветов(*), имеют то же значение, что и круглые сигналы соответствующего цвета, но их действие распространяется только на направления (направление), указываемое стрелками. При этом стрелка, разрешающая поворот налево, разрешает и разворот, если это не запрещено соответствующим дорожным знаком.

6. Светофордун жана жөнгө салуучунун сигналдары

6.1. Светофорлордо жашыл, сары, кызыл жана агыш түстөгү жарык сигналдары колдонулат. Светофордун сигналдары эмнеге арналгандыгына жараша тегерек, стрелка (жаа), жөө адамдын же велосипеддин көлөкөсү жана X түрүндө болушу мүмкүн.

Тегерек сигналдуу светофорлордо жашыл стрелка (жебе) түрүндөгү сигналы бар бир же эки кошумча секциясы болушу мүмкүн, алар жашыл тегерек сигналдын деңгээлинде жайгашат.

6.2. Светофордун тегерек сигналдары төмөнкүдөй маанини билдирет:

- Жашыл сигнал жүрүүгө уруксат берет;
- Күйүп-өчүп турган жашыл сигнал жүрүүгө уруксат берет жана анын иштеген убактысы бүтүп бараткандыгына жана жакын арада кыймылга тыюу салуучу сигнал күйө тургандыгын маалымдайт (жашыл сигнал күйүп турушунун аягына чейин калган секундалар убактысы жөнүндө айдоочуларга маалымдоо үчүн цифралуу табло колдонулушу мүмкүн);
- Сары сигнал кыймылга тыюу салат. Эрежелердин 6.14-пунктунда каралган учурларды кошпогондо, сигналдар алмашканы жат-кандыгы жөнүндө да эскертет;
- Күйүп-өчүп турган сары сигнал жүрүүгө уруксат берет жана жөнгө салынбаган кесилиш же жөө адам өткөөлү бар экендигин маалымдайт, коркунуч жөнүндө эскертет;
- Кызыл сигнал, анын ичинде күйүп-өчүп турган кызыл сигнал кыймылга тыюу салат.
- Кызыл жана сары сигналдардын чогуу күйүшү кыймылга тыюу салат жана жашыл сигнал күйгөнү жатканы жөнүндө маалымдайт.
- **6.3.** Светофордун кызыл, сары жана жашыл түстөгү стрелка түрүндө аткарылган сигналдары(*) тиешелүү түстөгү тегерек сигналдар сыяктуу эле мааниге ээ болот, бирок алардын күчү стрелка менен көрсөтүлгөн багыттарга (багытка) гана жайылтылат. Мында солго бурулууга уруксат берген стрелка артка кайрылууга да уруксат берет, бирок буга тиешелүү жол белгиси менен тыюу салынбаган учурда гана уруксат болот.

Такое же значение имеет зеленая стрелка в дополнительной секции. Выключенный сигнал в дополнительной секции означает запрещение движения в направлении, регулируемом этой секцией.

- (*)Вместо красных и желтых стрелок в том же значении могут использоваться круглые красные и желтые сигналы с нанесенными на них черными контурами
- **6.4.** Если на основной зеленый сигнал светофора нанесена <u>черная контурная стрелка</u> (стрелки), то она информирует водителей о наличии дополнительной секции светофора и указывает иные разрешенные направления движения, чем сигнал дополнительной секции.
- **6.5.** Если сигнал светофора выполнен в виде силуэта пешехода (велосипеда), то его действие распространяется только на пешеходов (велосипедистов).

Для регулирования движения велосипедистов может использоваться также светофор с круглыми сигналами уменьшенного размера, дополненный прямо-угольной табличкой белого цвета размером 200х200 мм с изображением велосипеда черного цвета.

- **6.6.** Для информации слепых пешеходов о возможности пересечения проезжей части световые сигналы светофора могут быть дополнены звуковым сигналом
- 6.7. Для регулирования движения транспортных средств по полосам проезжей части, в частности по тем, направление движения по которым может изменяться на противоположное, применяются реверсивные светофоры с красным Х-образным сигналом и зеленым сигналом в виде стрелы, направленной вниз. Эти сигналы соответственно запрещают или разрешают движение по полосе, над которой они расположены.

Основные сигналы реверсивного светофора могут быть дополнены желтым сигналом в виде стрелы, наклоненной по диагонали вниз направо или налево, включение которой информирует о предстоящей смене сигнала и необходимости перестроиться на полосу, на которую указывает стрела.

При включенных сигналах реверсивного светофора, который расположен над полосой, обозначенной с обеих сторон разметкой 1.9, въезд на эту полосу запрещен.

Кошумча секциядагы жашыл стрелка да ушундай эле мааниге ээ. Кошумча секциянын өчүп турган сигналы бул секция жөнгө салган багыттагы кыймылга тыюу салууну билдирет.

- (*) Кыймыл жана жашыл стрелкалардын ордуна ошол эле мааниде кара контурлары бар тегерек кызыл жана сары сигналдар пайдаланылышы мүмкүн.
- **6.4.** Эгерде светофордун негизги жашыл сигналына кара контурдук стрелка (стрелкалар) тартылган болсо, ал айдоочуларга светофордун кошумча секциясы бар экендиги жөнүндө маалымдайт жана кошумча секциянын сигналыныкынан башка уруксат берилген кыймыл багытын көрсөтөт.
- **6.5.** Эгерде светофордун сигналы жөө адамдын (велосипедин) силуэти түрүндө аткарылган болсо, анын күчү жөө адамдарга (велосипед тепкендерге) гана жайылтылат.

Велосипед тепкендердин кыймылын жөнгө салуу үчүн азайтылган өлчөмдөгү тегерек светофор да колдонулушу мүмкүн, ал кара түстөгү велосипеддин сүрөтү бар 200 х 200 мм өлчөмүндөгү ак түстөгү тик бурчтуу табличка менен толукталат.

- **6.6.** Жүрүүчү бөлүктү кесип өтүшү мүмкүн экендиги жөнүндө азиз жөө адамдарга маалымат берүү үчүн светофордун жарык сигналдары үн чыгаруучу сигнал менен толукталышы мүмкүн.
- 6.7. Жүрүүчү бөлүктүн тилкелери боюнча, атап айтканда, кыймыл карама-каршы багытка өзгөрүп кетиши мүмкүн болгон тилкелер боюнча транспорт каражаттарынын кыймылын жөнгө салуу үчүн X түрүндөгү кызыл сигналы жана төмөн караган жебе түрүндөгү жашыл сигналы бар реверсивдүү светофор колдонулат. Бул сигналдар өздөрү үстүндө жайгашкан тилке боюнча кыймылга тиешелүү түрдө тыюу салат же уруксат берет.

Реверсивдүү светофордун негизги сигналдары диагонал боюнча төмөн оң же сол жакка бурулган жебе түрүндөгү сары сигнал менен толукталышы мүмкүн, анын күйүшү сигнал жакын арада сигналдар алмаша тургандыгын жана жебе көрсөткөн тилкеге өтүү зарылчылыгын маалымдайт.

Эки тараптан тең 1.9 чийини менен белгиленген тилкенин үстүндө жайгашкан реверсивдүү

- 6.8. Для регулирования движения трамваев, а также других маршрутных транспортных средств, движущихся по выделенной для них полосе могут применяться светофоры одноцветной сигнализации с четырьмя круглыми сигналами бело-лунного цвета, расположенными в виде буквы "Т". Движение разрешается только при включении одновременно нижнего сигнала и одного или нескольких верхних, из которых левый разрешает движение налево, средний прямо, правый направо. Если включены только три верхних сигнала, то движение запрещено.
- **6.9.** Круглый бело-лунный мигающий сигнал, расположенный на железнодорожном переезде, разрешает движение транспортных средств через переезд, при выключенных мигающих бело-лунном и красном сигналах движение разрешается при отсутствии в пределах видимости приближающегося к переезду поезда (локомотива, дрезины).
- **6.10.** Сигналы регулировщика имеют следующие значения:

Руки вытянуты в стороны или опущены:

- со стороны левого и правого бока разрешено движение трамваю прямо, безрельсовым транспортным средствам прямо и направо, пешеходам разрешено переходить проезжую часть;
- со стороны груди и спины движение всех транспортных средств и пешеходов запрещено.

Правая рука вытянута вперед:

- со стороны левого бока разрешено движение трамваю налево, безрельсовым транспортным средствам во всех направлениях;
- со стороны груди всем транспортным средствам разрешено движение только направо;
- со стороны правого бока и спины движение всех транспортных средств запрещено;
- пешеходам разрешено переходить проезжую часть за спиной регулировщика.

Рука поднята вверх:

• движение всех транспортных средств и пешеходов запрещено во всех направлениях, кроме случаев, предусмотренных пунктом 6.14 Правил.

- светофордун сигналдары күйүп турганда бул тил-кеге кирүүгө тыюу салынат.
- 6.8. Трамвайлар, ошондой эле башка маршруттагы транспорт каражаттары үчүн бөлүнгөн тилке боюнча алар жүрүп баратканда алардын кыймылын жөнгө салуу үчүн "Т" тамгасы түрүндө жайгашкан агыш түстөгү төрт тегерек сигналы бар бир түстөгү сигнализациялуу светофорлор колдонулат. Кыймылга бир эле учурда төмөнкү сигнал жана бир же бир нече жогорку сигнал күйгөндө гана уруксат берилет, алардын сол жактагысы солго, ортодогусу түз, оң жактагысы оңго уруксат берет. Эгерде үстүңкү үч сигнал гана күйүп турса, анда кыймылга тыюу салынат.
- **6.9.** Темир жол өткөөлүндө жайгашкан күйүп-өчүп турган агыш тегерек сигнал өткөөл аркылуу транспорт каражаттарынын кыймылына уруксат берет. Күйүп-өчүп туруучу агыш сигнал жана кызыл сигнал өчүп турганда өткөөлгө жакындан келаткан поезд (локомотив, дрезина) көрүнүүчү чектерде ал жок болгон учурда өтүүгө уруксат берилет.
- **6.10.** Жөнгө салуучунун сигналдары төмөнкүдөй маанини билдирет:

Колдору эки жакка сунулган же түшүрүлгөн:

- сол жана оң каптал жактан трамвайга түз, рельсасыз жүрүүчү транспорт каражаттарына түз жана оңго жүрүүгө, жөө адамдарга жүрүүчү бөлүктөн өтүүгө уруксат берилет;
- төш жана арт жагынан бардык транспорт каражаттарынын жана жөө адамдардын кыймылына тыюу салынат.

Оң кол алдыга сунулган:

- сол каптал тараптан трамвайга солго, рельсасыз транспорт каражаттарына бардык багытта кыймылга уруксат берилген;
- өш тарабынан бардык транспорт каражаттарына оңго гана кыймылга уруксат берилген;
- оң каптал жана арт жактан бардык транспорт каражаттарына кыймылга тыюу салынган;
- жөө адамдарга жөнгө салуучунун артындагы жүрүүчү бөлүктөн өтүүгө уруксат берилген.

Кол өйдө көтөрүлгөн:

 бардык транспорт каражаттарынын жана жөө адамдардын бардык багыттагы кыймылына тыюу салынган, буга Эрежелердин 6.14пунктунда каралган учурлар кирбейт. Регулировщик может подавать жестами рук и другие сигналы, понятные водителям и пешеходам.

Для лучшей видимости сигналов регулировщик может применять жезл или диск с красным сигналом (световозвращателем).

- **6.11.** Требование об остановке транспортного средства подается с помощью громкоговорящего устройства или жестом руки, направленной на транспортное средство. Водитель должен остановиться в указанном ему месте.
- **6.12**. Дополнительный сигнал свистком подается для привлечения внимания участников движения.
- **6.13.** При запрещающем сигнале светофора (кроме реверсивного) или регулировщика водители должны остановиться перед стоп-линией (знаком 6.16), а при ее отсутствии:
  - на перекрестке перед пересекаемой проезжей частью (с учетом пункта 13.7 Правил), не создавая помех пешеходам;
  - перед железнодорожным переездом в соответствии с <u>пунктом 15.4</u> Правил;
  - в других местах перед светофором или регулировщиком, не создавая помех транспортным средствам и пешеходам, движение которых разрешено.
- **6.14.** Водителям, которые при включении желтого сигнала или поднятия регулировщиком руки вверх не могут остановиться, не прибегая к экстренному торможению, в местах, определяемых <u>пунктом 6.13</u> Правил, разрешается дальнейшее движение. Пешеходы, которые при подаче сигнала находились на проезжей части, должны освободить ее, а если это невозможно остановиться на линии, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений.
- **6.15.** Водители и пешеходы должны выполнять требования сигналов и распоряжения регулировщика, даже если они противоречат сигналам светофора, требованиям дорожных знаков или разметки.
- **6.16.** На железнодорожных переездах одновременно с красным мигающим сигналом светофора может подаваться звуковой сигнал. Дополнительно информирующий участников движения о запрещении движения через переезд.

Жөнгө салуучу колунун кыймылдары менен айдоочуларга жана жөө адамдарга түшүнүктүү болгон башка сигналдарды да бере алат.

Сигналдар жакшы көрүнүшү үчүн жөнгө салуучу жезлди же кызыл сигналы (жарык бергичи) бар дисканы пайдалана алат.

- **6.11.** Транспорт каражатын токтотуу жөнүндө талап катуу үн чыгаруучу түзүлүштүн жардамы же транспорт каражатына багытталган колдун кыймылы менен берилет. Айдоочу өзүнө көрсөтүлгөн жерге токтоого тийиш.
- **6.12.** Кошумча сигнал кыймылдын катышуучуларынын көңүлүн буруу үчүн ышкырык менен берилет.
- **6.13.** Светофордун (буга реверсивдүү светофор кирбейт) же жөнгө салуучунун тыюу салуучу сигналы берилгенде айдоочу стоп-линиясынын (6.16 белгиси) алдына, ал эми ал жокто төмөнкүчө токтоого тийиш:
  - кесилиште жөө адамдарга тоскоолдук кылбастан жүрүүчү бөлүктүн кесилишинин алдына (Эрежелердин 13.7-пунктун эске алуу менен);
  - темир жол өткөөлүнүн алдында Эрежелердин 15.4-пунктуна ылайык;
  - башка жерлерде кыймылына уруксат берилген транспорт каражаттарына жана жөө адамдарга тоскоолдук кылбастан, светофордун же жөнгө салуучунун алдына.
- 6.14. Сары сигнал күйүп же жөнгө салуучунун колу көтөрүлүп турганда шашылыш тормоз бербестен Эрежелердин 6.13-пунктунда аныкталган жерлерге токтой албаган айдоочулар кыймылын улантышына уруксат берилет. Сигнал берилген учурда жүрүүчү бөлүктө болгон жөө адамдар аны бошотууга, ал эми буга мүмкүн болбогондо транспорт агымдарын карама-каршы багытка бөлгөн линияга токтоого тийиш.
- **6.15.** Жөнгө салуучунун сигналдарынын тараптары менен буйруктарын, булар светофордун сигналдарына, жол белгилеринин же чийиндеринин талаптарына карама-каршы келген учурда да, айдоочулар жана жөө адамдар аткарууга тийиш.
- **6.16.** Темир жол өткөөлдөрүндө светофордун күйүп-өчкөн кызыл сигналы менен бир эле учурда үн сигналы берилиши мүмкүн. Ал кыймылдын катышуучуларына өткөөл аркылуу өтүүгө тыюу салуу жөнүндө маалымдайт.

7. Применение аварийной сигнализации и знака аварийной остановки

- **7.1.** Аварийная световая сигнализация должна быть включена:
  - при дорожно-транспортном происшествии;
  - при вынужденной остановке в местах, где остановка запрещена;
  - при ослеплении водителя светом фар;
  - при буксировке (на буксируемом транспортном средстве);
  - при организованной перевозке детей в момент посадки и высадки.

Водитель должен включить аварийную световую сигнализацию и в других случаях для предупреждения участников движения об опасности, которую может создать транспортное средство.

- **7.2.** После включения аварийной световой сигнализации, а также при ее неисправности или отсутствии знак аварийной остановки (мигающий красный фонарь) должен быть незамедлительно выставлен:
  - при дорожно-транспортном происшествии;
  - при вынужденной остановке в местах, где она запрещена, и там, где с учетом условий видимости транспортное средство не может быть своевременно замечено другими водителями.

Этот знак (фонарь) устанавливается на расстоянии, обеспечивающим в конкретной обстановке своевременное предупреждение других водителей об опасности. Однако это расстояние должно быть не менее 15 м от транспортного средства в населенных пунктах и 30 м - вне населенных пунктов. Знак аварийной остановки должен соответствовать требованиям ГОСТ 24333-80.

7.3. При отсутствии или неисправности аварийной световой сигнализации на буксируемом транспортном средстве на его задней части должен быть закреплен знак аварийной остановки.

7. Авариялык сигнализацияны жана авариялык токтоп калуу белгисин колдонуу

- **7.1.** Авариялык жарык сигнализациясы төмөнкүдөй учурларда иштетилүүгө тийиш:
  - жол-транспорт кырсыгы болгон учурда;
  - токтоого тыюу салынган жерде аргасыздан токтогон учурда;
  - фаралардын жарыгынан айдоочунун көзү уялган учурда;
  - сүйрөтүү учурунда (сүйрөтүлүп келаткан транспорт каражатында).
  - балдарды уюштурулган ташууда аларды салуу жана түшүрүү учурунда;

Айдоочу транспорт каражаты түзүшү мүмкүн болгон коркунуч жөнүндө кыймылдын катышуучуларын эскертүү үчүн башка учурларда да авариялык жарык сигнализациясын иштетүүгө тийиш.

- **7.2.** Авариялык жарык сигнализациясын иштеткенден кийин, ошондой эле ал бузук же жок болгон учурда авариялык токтоп калуу белгиси (күйүпөчкөн кызыл фонарь) төмөнкүдөй учурларда тез арада коюлууга тийиш:
- жол-транспорт кырсыгынын учурунда;
- токтоого тыюу салынган жерлерде аргасыздан токтогон учурда жана айлананын көрүнүшүнүн шарты транспорт каражатын башка айдоочулар өз учурунда байкабай турган жерлерде.

Бул белги (фонарь) конкреттүү кырдаалда башка айдоочуларды коркунуч жөнүндө өз учурунда эскертүүнү камсыз кылгыдай аралыкка орнотулат. Бирок бул аралык калктуу конуштарда транспорт каражатынан кеминде 15 метр жана калктуу конуштардан тышкары жерде 30 метр болууга тийиш.

7.3. Сүйрөтүлүп келаткан транспорт каражатында авариялык жарык сигнализациясы жок болгон же иштебеген учурда анын арткы бөлүгүнө авариялык токтоп калуунун белгиси бекитилүүгө тийиш.

8. Начало движения, маневрирование

8.1. Перед началом движения, перестроением, поворотом (разворотом) и остановкой водитель обязан подавать сигналы световыми указателями поворота соответствующего направления, а если они отсутствуют или неисправны - рукой. При этом маневр должен быть безопасен и не создавать помех другим участникам движения.

Сигналу левого поворота (разворота) соответствует вытянутая в сторону левая рука либо правая, вытянутая в сторону и согнутая в локте под прямым углом вверх. Сигналу правого поворота соответствует вытянутая в сторону правая рука либо левая, вытянутая в сторону и согнутая в локте под прямым углом вверх. Сигнал торможения подается поднятой вверх левой или правой рукой.

8.2. Подача сигнала указателями поворота или рукой должна производиться заблаговременно до начала выполнения маневра и прекращаться немедленно после его завершения (подача сигнала рукой может быть закончена непосредственно перед выполнением маневра).

При этом сигнал не должен вводить в заблуждение других участников движения.

Подача сигнала не дает водителю преимущества и не освобождает его от принятия мер предосторожности.

- **8.3.** При выезде на дорогу с прилегающей территории водитель должен уступить дорогу транспортным средствам и пешеходам, движущимся по ней, а при съезде с дороги пешеходам и велосипедистам, путь движения которых он пересекает.
- 8.4. При перестроении водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся попутно без изменения направления движения по соседней полосе с большей скоростью движения. При одновременном перестроении транспортных средств, движущихся попутно, водитель должен уступить дорогу транспортному средству, находящемуся справа.
- 8.5. Перед поворотом направо, налево или разворотом водитель обязан заблаговременно занять соответствующее крайнее положение на проезжей части, предназначенной для движения в данном направлении, кроме случаев, когда совершается поворот при въезде на перекресток, где организовано круговое движение, обозначенный знаком 4.3 в сочетании со знаком 2.4 или 2.5 водитель транспортного средства обязан уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по такому перекрестку.

8. Кыймылды баштоо, маневр жасоо

8.1. Кыймылды баштоо, башка катарга өтүү, бурулуу (артка кайрылуу) жана токтоо алдында айдоочу тиешелүү багытка бурулуунун жарык берүүчү көрсөткүчтөрүнүн сигналын берүүгө, ал эми ал жокто же бузук болсо - кол менен билдирет. Мында маневр коопсуз болууга жана кыймылдын башка катышуучуларына тоскоолдук түзбөөгө тийиш.

Сунулуп турган сол кол же капталга сунулуп чыканактан тик бурч менен жогору караган оң кол солго (артка) бурулуу сигналын билдирет. Сунулуп турган оң кол же капталга сунулуп чыканактан тик бурч менен жогору караган сол кол оңго бурулуу сигналын билдирет. Тормоз берүү сигналы жогору көтөрүлгөн сол же оң кол менен берилет.

8.2. Сигналды бурулуу көрсөткүчү же кол менен берүү маневр башталганга чейин эртерээк жүргүзүлүүгө жана ал аяктар замат токтотулууга тийиш (кол менен сигнал берүү түздөн-түз маневрди баштаар алдында токтотулууга тийиш).

Мында сигнал кыймылдын башка катышуучуларын адаштырууга тийиш эмес. Сигнал берүү айдоочуга артыкчылык бербейт жана аны коопсуздк чараларын көрүүдөн бошотпойт.

- **8.3.** Жамаатташ аймактан жолго чыккан учурда айдоочу ал жолдо бараткан транспорт каражаттарына жана жөө адамдарга жол "берүүгө, ал эми жолдон чыгып жатканда ал кыймылын кесип өткөн жөө адамдарга жана велосипедчендерге жол берүүгө тийиш.
- **8.4.** Башка тилкеге өтүү учурунда айдоочу жанындагы тилкеде жогорку ылдамдыкта удаа багытта бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө тийиш. Удаалаш багытта келаткан транспорт каражаттары бир эле маалда башка тилкеге өткөн учурда айдоочу оң жактагы транспорт каражатына жол берүүгө тийиш.
- **8.5.** Оңго, солго бурулуунун же артка кайрылуунун алдында айдоочу 2.4 же 2.5 белгилери менен айкалышкан 4.3 белгиси орнотулган айланма кыймылы уюштурулган кесилишке чыгууда бурулган учурдан тышкары, ушул багыт боюнча жүрүү үчүн арналган жүрүүчү бөлүктөгү тиешелүү четки абалды алдын ала ээлөөгө милдеттүү транспорт каражатынын айдоочусу ушул кесилиш боюнча жүрүп бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү.

При наличии слева трамвайных путей попутного направления, расположенных на одном уровне с проезжей частью, поворот налево и разворот должны выполняться с них, если знаками 5.15.1 или 5.15.2 не предписан иной порядок движения. При этом не должно создаваться помех трамваю.

8.6. Поворот должен осуществляться таким образом, чтобы при выезде с пересечения проезжих частей транспортное средство не оказалось на стороне встречного движения.

При повороте направо транспортное средство должно двигаться по возможности ближе к правому краю проезжей части.

- **8.7.** Если транспортное средство из-за своих габаритов или по другим причинам не может выполнить поворот с соблюдением требований пункта 8.5 Правил, допускается отступать от них при условии обеспечения безопасности движения и если это не создаст помех другим транспортным средствам.
- **8.8.** При повороте налево или развороте вне перекрестка водитель безрельсового транспортного средства обязан уступить дорогу встречным транспортным средствам и трамваю попутного направления.

Если при развороте вне перекрестка ширина проезжей части недостаточна для выполнения маневра из крайнего левого положения его допускается производить от правого края проезжей части (с правой обочины) при отсутствии дорожных разметок 1.1 и 1.3. При этом водитель должен уступить дорогу попутным и встречным транспортным средствам.

- **8.9.** В случаях, когда траектории движения транспортных средств пересекаются, а очередность проезда не оговорена Правилами, дорогу должен уступить водитель, к которому транспортное средство приближается справа.
- **8.10.** При наличии полосы торможения водитель, намеревающийся остановиться или повернуть направо, должен своевременно перестроиться на эту полосу и снижать скорость только на ней.

При наличии в месте въезда на дорогу полосы разгона водитель должен двигаться по ней и перестраиваться на соседнюю полосу, уступая дорогу транспортным средствам, движущимся по этой дороге.

- 8.11. Разворот запрещается:
  - на пешеходных переходах;
  - в тоннелях;
  - на мостах, путепроводах, эстакадах и под ними;

Сол жакта жүрүүчү бөлүк менен бир деңгээлде жайгашкан удаалаш багыттагы трамвай жолу бар болсо, эгерде 5.15.1. же 5.15.2. белгилери менен кыймылдын башка тартиби белгиленбесе, андан солго бурулууга жана артка кайрылууга жол берилет. Мында трамвайга тоскоолдук кылынууга тийиш эмес.

- **8.6.** Жолдордун кесилишинен чыккан транспорт каражаты каршы багыттагы тарапка барып калбагыдай болуп бурулууга тийиш. Оңго бурулган учурда транспорт каражаты мүмкүн болушунча жолдун оң жагына жакын жүрүүгө тийиш.
- **8.7.** Эгерде транспорт каражаты өзүнүн габариттеринен улам же башка себептер боюнча Эрежелердин 8.5-пунктунун талаптарын аткаруу менен бурула албаса, кыймылдын коопсуздугун камсыз кылган шартта жана эгерде бул башка транспорт каражаттарына тоскоолдук кылбаса бул эрежеден четтөөгө жол берилет.
- **8.8.** Кесилишкен тышкары жерде солго бурулганда же артка кайрылганда рельсасыз транспорт каражатынын айдоочусу каршы багытта келаткан транспорт каражаттарына жана удаалаш багыттагы трамвайга жол берүүгө милдеттүү.

Эгерде 1.1. жана 1.3. белгилер жок болсо, кесилиштен тышкаркы жерде артка кайрылуу учурунда жүрүүчү бөлүктүн туурасы маневрди солдогу четки тилкеден аткаруу үчүн жетишсиз болсо, ага жүрүүчү бөлүктүн оң четинен (жолдун четинен) баштап бурулууга жол берилет. Мындай айдоочу удаалаш бараткан жана каршы багыттагы транспорт каражаттарына жол берүүгө тийиш.

- **8.9.** Транспорт каражаттарынын кыймыл траекториялары кесилишкен, ал эми өтүүнүн кезеги Эрежелерде айтылбаган учурда айдоочу оң жагындагы транспорт каражатына жол берүүгө тийиш.
- **8.10.** Тормоз берүү тилкеси бар болгон учурда токтоого же оңго бурулууга ниеттенип жаткан айдоочу бул тилкеге өз учурунда чыгууга жана ал жерде гана ылдамдыкты азайтууга тийиш.

Жолго чыккан жерде күүлөнө турган тилке бар болсо, айдоочу ал аркылуу жүрүүгө жана жанындагы тилкеге чыгууга тийиш, мында бул жолдо келаткан транспорт каражаттарына жол берет.

- **8.11.** Төмөнкүдөй жерлерде артка кайрылууга тыюу салынат:
- жөө адам өткөөлүндө;
- тоннелде;

- на железнодорожных переездах;
- в местах с видимостью дороги хотя бы в одном направлении менее 100 м;
- в местах расположения остановочных пунктов.

8.12. Движение транспортного средства задним ходом разрешается при условии, что этот маневр будет безопасен и не создаст помех другим участникам движения. При необходимости водитель должен прибегнуть к помощи других лиц. Движение задним ходом запрещается на перекрестках и в местах, где запрещен разворот согласно пункту 8.11 Правил.

9. Расположение транспортных средств на проезжей части

- **9.1.** Количество полос движения для безрельсовых транспортных средств определяется разметкой или знаками 5.15.1, 5.15.2, 5.15.7, 5.15.8, а если их нет, то самими водителями с учетом ширины проезжей части, габаритов транспортных средств и необходимых интервалов между ними. При этом стороной, предназначенной для встречного движения, считается половина ширины проезжей части, расположенной слева.
- **9.2.** На дорогах с двусторонним движением, имеющих четыре полосы или более, запрещается выезжать на сторону дороги, предназначенную для встречного движения.
- **9.3.** На дорогах с двусторонним движением, имеющих три полосы, обозначенные разметкой 1.5 (за исключением разметки 1.9), из которых средняя используется для движения в обоих направлениях, разрешается выезжать на эту полосу только для обгона, объезда, поворота налево или разворота. Выезжать на крайнюю левую полосу, а также на обочину с левой стороны дороги по ходу движения, предназначенную для встречного движения, запрещается.
- **9.4.** Вне населенных пунктов, а также в населенных пунктах на дорогах, обозначенных знаками 5.1 или 5.3 или где разрешено движение со скоростью более 80 км/ч, водители транспортных средств должны вести их по возможности ближе к правому краю

- көпүрөдө, жолдордун кесилиштеринде, эстакадаларда жана алардын алдында;
- темир жол өткөөлдөрүндө;
- жолдун бир жак багыты болсо да 100 метрден аз жери көрүнүп турган жерлерде;
- токтоочу пункттар жайгашкан жерлерде.
- 8.12. Транспорт каражатынын артка карай жүрүшү коопсуз болгон жана кыймылдын башка катышуучуларына тоскоолдук кылбаган учурда мындай маневрге уруксат берилет. Зарылчылык болгон учурда айдоочу башка адамдардын жардамына кайрыла алат. Кесилиштерде жана Эрежелердин 8.11-пунктуна ылайык артка кайрылууга тыюу салынган жерлерде артка айдоого тыюу салынат.

9. Жүрүүчү бөлүктө транспорт каражаттарынын жайгашуусу

- 9.1. Рельсасыз транспорт каражаттары үчүн кыймыл тилкелеринин саны чийиндер же 5.15.1, 5.15.2, 5.15.7-белгилери менен, ал эми алар жок болгон учурда жолдун туурасын, транспорт каражаттарынын габариттерин жана алардын ортосундагы зарыл интервалдарды эске алуу менен айдоочулар тарабынан аныкталат. Мында жүрүүчү бөлүктүн туурасынын сол жактагы жарымы каршы багыттагы кыймыл үчүн арналган тарап болуп эсептелет.
- **9.2.** Төрт же андан ашык тилкелүү эки тараптуу кыймылы бар жолдордо каршы багыттагы кыймыл үчүн арналган жолдун тарабына чыгууга тыюу салынат.
- 9.3. 1.5 чийин (буга 1.9. чийини кирбейт) менен белгиленген үч тилкеси бар, алардын ортодогусу эки багытта тең жүрүү үчүн колдонулган эки тараптуу кыймылы бар жолдордо бул тилкеге эки багытта жүрүү үчүн гана чыгууга, бул тилкеге озуу, айланып өтүү, солго бурулуу же артка кайрылуу үчүн чыгууга уруксат берилет. Каршы багыттагы кыймыл үчүн арналган четки сол тилкеге, ошондой эле жүрүп бараткан багыттагы жолдун сол жаккы четине чыгууга тыюу салынат.
- **9.4.** Калктуу конуштардан тышкары, ошондой эле калктуу конуштардагы 5.1 же 5.3. белгилери менен белгиленген жана 80 км/сааттан ашык ылдамдыкта жүрүүгө уруксат берилген жолдордо транспорт каражаттарынын айдоочулары мүмкүн болушунча жүрүүчү бөлүктүн оң четин жакын айдоого тийиш. Оң жактагы тилкелер бош турганда сол тилкелерди ээлөөгө тыюу салынат.

проезжей части. Запрещается занимать левые полосы движения при свободных правых.

В населенных пунктах с учетом требований настоящего пункта и пунктов 9.5, 16.1, и 24.2 Правил водители транспортных средств могут использовать наиболее удобную для них полосу движения. Менять полосу разрешается только перед поворотом налево или направо, разворотом, обгоном или остановкой.

Однако на любых дорогах, имеющих для движения в данном направлении три полосы и более, занимать крайнюю левую полосу разрешается только при интенсивном движении, когда заняты другие полосы, а также для обгона, поворота налево или разворота, а грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой более 3,5 т - только для поворота налево и разворота. Выезд на левую полосу дорог с односторонним движением для остановки и стоянки осуществляется в соответствии с пунктом 12.1 Правил.

Движение транспортных средств по одной полосе со скоростью большей, чем по соседней полосе, не считается обгоном.

- **9.5.** Транспортные средства, скорость движения которых не должна превышать 40 км/ч или которые по техническим причинам не могут развивать такую скорость, должны двигаться по крайней правой полосе, кроме случаев объезда, обгона или перестроения перед поворотом налево или разворотом.
- 9.6. Разрешается движение по трамвайным путям попутного направления, расположенным слева на одном уровне с проезжей частью, когда заняты все полосы данного направления. А также при объезде, обгоне, повороте налево или развороте с учетом пункта 8.5 Правил. При этом не должно создаваться помех трамваю. Выезжать на трамвайные пути встречного направления запрещается.
- **9.7.** Если проезжая часть разделена на полосы линиями разметки, движение транспортных средств должно осуществляться строго по обозначенным полосам. Наезжать на прерывистые линии разметки разрешается лишь при перестроении.
- **9.8.** При повороте на дорогу с реверсивным движением водитель должен вести транспортное средство таким образом, чтобы при выезде с пересечения проезжих частей транспортное средство заняло крайнюю правую полосу. Перестроение разрешается только после того, как водитель убедился, что движение в данном направлении разрешается и по другим полосам.

Калктуу конуштарда ушул пункттун жана Эрежелердин 9.5, 16.1 жана 24.2-пункттарынын талаптарын эске алуу менен транспорт каражаттарынын айдоочулары өздөрү үчүн кыйла ыңгайлуу кыймыл тилкесин пайдалана алат. Тилкени солго же оңго буруулар, артка кайрылаар, озуп өтөөр же токтоор алдында гана алмаштырууга уруксат берилет.

Бирок бир багытта үч же андан ашык тилкедеги кыймылы бар ар кандай жолдордо четки сол тилкени башка тилкелер бош болбогон учурда катуу жүрүп баратканда гана, ошондой эле озуп өтүү, солго бурулуу же артка кайрылуу үчүн, ошондой эле уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашык болгон жүк ташуучу автомобилдергесолго бурулуу же артка кайрылуу үчүн гана ээлөөгө жол берилет. Токтоо же токтоп туруу үчүн бир тараптуу кыймылы бар жолдордун сол тилкесине Эрежелердин 12.1-пунктуна ылайык чыгууга жол берилет.

Бир тилкедеги транспорт каражаттарынын анын жанындагы тилкеде бараткандардан катуу ылдамдык менен жүрүшү озуп өтүү деп эсептелбейт.

- **9.5.** Кыймылынын ылдамдыгы 40 км/сааттан ашпаган же техникалык себептерден улам мындай ылдам жүрө албаган транспорт каражаттары четки оң тилке менен жүрүүгө тийиш, буга айланып, озуп өткөн же солго буруулар же артка кайрылаар алдында башка тилкеге өткөн учурлар кирбейт.
- 9.6. Тиешелүү багыттагы бардык тилкелер бош болбогон учурда, ошондой эле 8.5-пунктка ылайык айланып, озуп өткөн же солго бурулган же артка кайрылган учурда жүрүүчү бөлүк менен бир деңгээлде солдо жайгашкан удаалаш багыттагы трамвай жолдору боюнча жүрүүгө уруксат берилет. Мында трамвайга тоскоолдук түзүлүүгө тийиш эмес. Каршы багыттагы трамвай жолдоруна чыгууга тыюу салынат.
- **9.7.** Эгерде жүрүүчү бөлүк чийиндер аркылуу тилкелерге бөлүнгөн болсо, транспорт каражаттары белгиленген тилкелер боюнча гана жүрүүгө тийиш. Башка тилкеге өткөн учурда гана үзүк чийиндерге чыгууга болот.
- **9.8.** Реверсивдүү кыймылы бар жолго бурулган учурда айдоочу транспорт каражатын жүрүүчү бөлүктөрдүн кесилишинен чыккан учурда транспорт каражаты четки оң тилкени ээлегидей кылып айдоого тийиш. Айдоочу бул багыттагы кыймылга башка тилкелер боюнча да уруксат берилгендигине ынангандан кийин гана башка тилкеге өтүүгө уруксат берилет.

- **9.9.** Запрещается движение транспортных средств по обочинам, тротуарам и пешеходным дорожкам (за исключением случаев, оговоренных в пунктах 12.1, 24.2 Правил и машин дорожно-эксплуатационных и коммунальных служб).
- 9.10. Водители транспортных средств на дорогах с двусторонним движением (при отсутствии разделительной полосы или островков безопасности) должны объезжать элементы дорожных сооружений, тумбы (опоры мостов, путепроводов и тому подобное), находящиеся на середине проезжей части справа, если дорожные знаки и разметки не предписывают иное.

10. Скорость движения и дистанция

10.1. Водитель должен вести транспортное средство со скоростью не превышающей установленного ограничения, учитывая при этом интенсивность движения, особенности и состояние транспортного средства и груза, дорожные и метеорологические условия, в частности, видимость в направлении движения. Скорость должна обеспечивать водителю возможность постоянного контроля за движением транспортного средства для выполнения требования Правил.

При возникновении опасности для движения, которую водитель в состоянии обнаружить, он должен принять возможные меры к снижению скорости вплоть до остановки транспортного средства.

10.2. В населенных пунктах разрешается движение транспортных средств со скоростью не более 60 км/ч.

Примечание: в городе Бишкек и областях (Чуйской, Ошской, Нарынской, Иссык-Кульской, Таласской, Джалал-Абадской) может повышаться скорость (с установкой соответствующих знаков 3.24) на отдельных участках дорог, если дорожные условия обеспечивают безопасное движение с большей скоростью.

- 10.3. Вне населенных пунктов разрешается движение:
  - легковым автомобилям и грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой не

- **9.9.** Жолдун чети, тротуар жана жөө адамдардын жолдору боюнча транспорт каражаттарынын кыймылына тыюу салынат (буга Эрежелердин 12.1, 24.2-пункттарында айтылган учурлар жана жол эксплуатациялык жана коммуналдык кызматтардын машиналары кирбейт).
- **9.10.** Эки багытта жүрүүчү жолдордо транспорт каражаттардын айдоочулары (эки бөлүүчү тилке же коопсуздук аралчасы жок болсо), эгер жол белгилери жана жол бетиндеги чийиндер башканы көрсөтпөсө, жүрүүчү бөлүктүн оң тарабынын ортосундагы жол курулмасынын элементтерин, тумбаларды (көпүрөлөрдүн, өткөөл жолдордун тирөөчтөрү жана ошол сыяктуулар) айланып өтүүгө тийиш.

10. Кыймылдын ылдамдыгы жана дистанция

10.1. Айдоочу транспорт каражатын белгиленген чектөөдөн ашпаган ылдамдыкта айдоого тийиш, мында кыймылдын ыкчамдыгын, транспорт каражаты менен жүктүн өзгөчөлүгүн жана абалын, жол жана метеорологиялык шарттарды эске алууга тийиш. Атап айтканда, жүрүп бараткан багыттагы айлананын көрүнүшүн эске алууга тийиш. Ылдамдык айдоочуга Эрежелердин талаптарын аткаруу үчүн транспорт каражатынын кыймылына туруктуу контролдукту камсыз кылууга тийиш.

Айдоочу байкай алган кыймыл үчүн коркунуч келип чыккан учурда ал транспорт каражатын дээрлик токтотууга чейин ылдамдыкты азайтуу үчүн мүмкүн болгон чараларды көрүүгө тийиш.

10.2. Калктуу конуштарда транспорт каражаттарынын 60 км/сааттан ашпаган ылдамдык менен жүрүшүнө уруксат берилет.

Эскертүү: Эгерде жол шарттары көбүрөөк ылдамдык менен коопсуз кыймылды камсыз кылса, Бишкек шаарында жана (Чүй, Ош, Нарын, Ысык-Көл) областтарында айрым участкаларда ылдамдык жогорулатылышы мүмкүн (мында тиешелүү 3.24-белгилери коюлат).

- **10.3.** Калктуу конуштардан тышкары жерлерде төмөнкүдөй кыймылга уруксат берилет:
- жеңил автомобилдер жана уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашпаган

более 3,5т на автомагистралях - со скоростью не более 110 км/ч, на остальных дорогах - не более 90 км/ч, за исключением случая, предусмотренного абзацем девятым настоящего пункта;

- междугородным и особо малым автобусам и мотоциклам на всех дорогах - не более 90 км/ч;
- другим автобусам, легковым автомобилям при буксировке прицепа грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой более 3,5 т на автомагистралях - не более 90 км/ч, на остальных дорогах - не более 70 км/ч;
- транспортным средствам, управляемым водителями со стажем до 2-х лет, на всех дорогах не более 70 км/ч;
- грузовым автомобилям, перевозящим людей в кузове не более 60 км/ч;
- транспортным средствам, буксирующим механические транспортные средства не более 50 км/ч;
- транспортным средствам, перевозящим опасные, тяжеловесные и крупногабаритные грузы со скоростью предписанной при согласовании условий перевозки;
- легковым автомобилям на отдельных участках дорог, где дорожные условия обеспечивают безопасное движение не более 110 км/ч (с установкой соответствующего знака 3.24).

Примечание: Решение об установлении предельной скорости движения, предусмотренной абзацем девятым, принимается уполномоченным государственным органом в сфере транспорта и дорог по согласованию с уполномоченным органом в сфере обеспечения безопасности дорожного движения.

10.4. Водителю запрещается:

- превышать максимальную скорость, определенную технической характеристикой транспортного средства;
- превышать скорость, указанную на опознавательном знаке "Ограничение скорости"(*), установленном на транспортном средстве;
- создавать помехи другим транспортным средствам, двигаясь без необходимости со слишком малой скоростью;
- резко тормозить, если это не требуется для предотвращения дорожно-транспортного происшествия.

- жүк ташуучу автомобилдер 110 км/сааттан ашпаган ылдамдык менен, калган жолдордо 90 км/сааттан ашпайт, ушул пункттун тогузунчу абзацында каралган учурлардан тышкары;
- шаарлар аралык жана өзгөчө чакан автобустар жана мотоциклдер бардык жолдордо - 90 км/сааттан ашпайт;
- башка автобустар, сүйрөгөн чиркегичи бар жеңил автомобилдер, уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашпаган жүк ташуучу автомобилдер автомагистралдарда 90 км/сааттан ашпайт, калган жолдордо 70 км/сааттан ашпайт;
- адамдарды кузовуна салып ташыган жүк ташуучу автомобилдер - 60 км/сааттан ашпайт;
- механикалык транспорт каражаттарын сүйрөгөн транспорт каражаттары 50 км/сааттан ашпайт;
- коркунучтуу, өтө оор жана ири габариттүү жүктөрдү ташыган транспорт каражаттары ташуунун шарттарын макулдашкан учурда милдеттендирилген ылдамдык менен.
- жеңил автомобилдер жол шарттары коопсуз кыймылды камсыздай турган жолдун өзүнчө участокторунда 110 км/сааттан ашпайт (тиешелүү 3.24 белгисин орнотуу менен).

Эскертүү: Тогузунчу абзацта каралган жол кыймылынын эң жогорку чектеги ылдамдыгын белгилөө жөнүндө чечим транспорт жана жол чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу орган менен макулдашуу боюнча кабыл алынат.

10.4. Айдоочуга төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- транспорт каражатынын техникалык мүнөздөмөсүндө аныкталган максималдуу ылдамдыктан ашырууга;
- транспорт каражатына орнотулган "Ылдамдыкты чектөө"(*) деген аныктоо белгисинде көрсөтүлгөн ылдамдыктан ашырууга;
- зарылчылык болбой туруп өтө жай ылдамдыкта жүрүү менен башка транспорт каражаттарына тоскоолдук кылууга;
- жол транспорт кырсыгын четтетүү зарыл болбогон учурда кесип тормоз берүүгө.

- **10.5.** Водитель должен соблюдать такую дистанцию до движущегося впереди транспортного средства, которая позволила бы избежать столкновения, а также необходимый боковой интервал, обеспечивающий безопасность движения.
- 10.6. На дорогах вне населенных пунктов водители транспортных средств, скорость которых не должна превышать 40 км/ч, обязаны поддерживать между своими и движущимися впереди транспортным средством такую дистанцию, чтобы обгоняющие их транспортные средства могли без помех перестроиться на ранее занимаемую ими полосу. Это требование не действует, если водитель готовится к выполнению обгона, а также при движении в организованной транспортной колонне.

11. Обгон, встречный разъезд

- **11.1.** Прежде чем начать обгон, водитель обязан убедиться в том, что:
  - полоса движения, на которую он намерен выехать, свободна на достаточном для обгона расстоянии и этим маневром он не создаст помех встречным и движущимся по этой полосе транспортным средствам;
  - следующее позади по той же полосе транспортное средство не начало обгон, а транспортное средство, движущееся впереди, не подало сигнал об обгоне, повороте (перестроении) налево;
  - по завершении обгона он сможет, не создавая помех обгоняемому транспортному средству, вернуться на ранее занимаемую полосу;
  - для предупреждения других водителей о намерении произвести обгон вне населенного пункта допускается подача звукового сигнала.
- 11.2. Обгонять безрельсовое транспортное средство разрешается только с левой стороны. Однако обгон транспортного средства, водитель которого подал сигнал поворота налево и приступил к выполнению маневра, производится с правой стороны.
- **11.3.** Водителю обгоняемого транспортного средства запрещается препятствовать обгону повышением скорости движения или иными действиями.

- **10.5.** Айдоочу алдыда жүрүп бараткан транспорт каражатына чейин анын менен сүзүшпөгүдөй дистанцияны, ошондой эле кыймылдын коопсуздугун камсыз кыла турган капталдагы зарыл интервалды сактоого тийиш.
- 10.6. Калктуу конуштардан тышкаркы жолдордо ылдамдыгы 40 км/сааттан ашпаган транспорт каражаттарынын айдоочулары өз менен алдыда жүрүп бараткан транспорт каражатынын ортосунда алардан озуп бараткан транспорт каражаттары өздөрү мурда ээлеген тилкеге тоскоолдуксуз өтө алгыдай дистанцияны сактоого тийиш. Бул талап, эгерде айдоочу озуп өтүүгө даярданып жатса, ошондой эле уюшулган транспорт колоннасында баратса, колдонулбайт.

11. Озуп өтүү, кайчы өтүү

- 11.1. Озуп өтүүдөн мурда айдоочу:
- ал чыгууга ниеттенип жаткан кыймыл тилкеси озуп өтүү үчүн жетиштүү аралыкта бош экендигине жана бул маневр менен кары багытта келаткан жана бул тилке боюнча бараткан транспорт каражаттарына тоскоолдук түзбөй тургандыгына;
- ушул эле тилкеде артта келаткан транспорт каражаты озо баштабагандыгына, ал эми алдыда бараткан транспорт каражаты озуп өтүү, солго бурулуу (башка тилкеге өтүү) жөнүндө сигнал бергендигине;
- озуп өткөндөн кийин ал артта калып жаткан транспорт каражатына тоскоолдук кылбастан мурда ээлеген тилкесине кайрыла аларына;
- калктуу конуштан тышкары жерде озуп өтүү ниети жөнүндө башка айдоочуларга эскертүү үчүн үн сигналын берүүгө жол бериле тургандыгына ынанууга тийиш.
- **11.2.** Рельсасыз транспорт каражатын сол жагынан гана озуп өтүүгө болот. Айдоочусу солго бурулуу сигналын берип жана маневр жасоого киришкен транспорт каражатын оң тарабынан озуп өтүү керек.
- **11.3.** Озгондо артта калып жаткан транспорт каражатынын айдоочусуна кыймылдын ылдамдыгын жогорулатууга же башка аракеттери менен озууга тоскоолдук кылууга тыюу салынат.

11.4. По завершении обгона (кроме разрешенного обгона с правой стороны) водитель обязан вернуться на ранее занимаемую полосу движения. Однако при двух и более полосах для движения в данном направлении водитель, производивший обгон, может с учетом пункта 9.4 Правил остаться на левой полосе, если по возвращении на ранее занимаемую полосу ему пришлось бы сразу начать новый обгон и если он не создает помех транспортным средствам, движущимся за ним с более высокой скоростью.

11.5. Обгон запрещен:

- на регулируемых перекрестках с выездом на полосу встречного движения и на нерегулируемых перекрестках при движении по дороге, не являющейся главной (за исключением обгона на перекрестках с круговым движением, обгона двухколесных транспортных средств без бокового прицепа и разрешенного обгона справа);
- на пешеходных переходах при наличии на них пешеходов;
- на железнодорожных переездах и ближе чем за 100 м перед ними;
- транспортного средства, производящего обгон или объезд;
- в конце подъема и на других участках дорог с ограниченной видимостью с выездом на полосу встречного движения;
- колонны транспортных средств, позади которой движется транспортное средство с включенным проблесковым маячком (кроме оранжевого и желтого).
- **11.6.** Водитель тихоходного или крупногабаритного транспортного средства вне населенных пунктов в случаях, когда обгон этого транспортного средства затруднен, должен принять как можно правее, а при необходимости и остановиться, чтобы пропустить скопившиеся за ним транспортные средства.
- **11.7.** Если встречный разъезд затруднен, то водитель, на стороне которого имеется препятствие, должен уступить дорогу. На уклонах, обозначенных знаками 1.13 и 1.14, при наличии препятствия уступить дорогу должен водитель транспортного средства движущегося на спуск.

- 11.4. Озуп өткөндөн кийин (буга оң тараптан уруксат берилген озуп өтүү кирбейт) айдоочу мурда ээлеген кыймыл тилкесине кайтып келүүгө милдеттүү. Бирок тиешелүү багытта жүрүү үчүн эки жана андан ашык тилке болгон учурда озуп бараткан айдоочу Эрежелердин 9.4-пунктуна ылайык, эгерде мурда ээлеген тилкесине кайра кайтып келгенде дароо кайрадан озууга туура келсе жана эгерде ал артында кыйла жогорку ылдамдыкта келаткан транспорт каражаттарына тоскоолдук кылбаса, сол тилкеде кала алат.
- **11.5.** Озуп өтүүгө төмөнкүдөй жерлерде тыюу салынат:
- жөнгө салынуучу кесилиштерде каршы багыттагы кыймыл тилкесине чыгуу менен жана башкы жол болуп саналбаган жолдо баратып жөнгө салынбаган кесилиште (буга айланма кыймылдагы кесилиштердеги озуп өтүү, капталдагы чиркегичи болбогон эки дөңгөлөктүү транспорт каражаттарын озуп өтүү жана уруксат берилген оң тараптан озуу кирбейт);
- жөө адам өткөөлдөрүндө жөө адамдар бар болгондо ал жерде;
- темир жол өткөөлдөрүндө жана ага жетпей 100 метрден жакын жерде;
- озуп же айланып өтүп бараткан транспорт каражатын;
- секинин башында жана жолдордун көрүнүшү чектелүү болгон каршы багыттагы тилкесине чыккан башка участкаларында;
- артында жарык бергич маягы (кызгылт сары жана сарыдан башка) жандырылган транспорт каражат келаткан транспорт каражаттардын колоннасын.
- 11.6. Калктуу конуштардан тышкаркы жерлерде жай жүргөн же ири габариттүү транспорт каражатынын айдоочусу бул транспорт каражатынын озуп өтүү татаал болгон учурларда мүмкүн болушунча оңго жылууга, ал эми зарылчылык болгон учурда өзүнүн артында топтолгон транспорт каражаттарын өткөрүп жиберүү токтоого тийиш.
- **11.7.** Эгерде кайчы өтүү татаалданган болсо, өзү тарабында тоскоолдук турган айдоочу жол берүүгө тийиш. 1.13. жана 1.14. белгилери менен көрсөтүлгөн жантык жерлерде тоскоолдук бар болгон учурда төмөн карай бараткан транспорт каражатынын айдоочусу жол берүүгө тийиш.

12. Остановка, стоянка (парковка) транспорта

12.1. Остановка и стоянка транспортных средств разрешается на правой стороне дороги на обочине, а при ее отсутствии - у края проезжей части.

На левой стороне дороги остановка и стоянка разрешаются в населенных пунктах на дорогах с одной полосой движения для каждого направления без трамвайных путей посередине и на дорогах с односторонним движением (грузовым автомобилям с разрешенной максимальной массой более 3,5 т на левой стороне дорог с односторонним движением разрешается остановка только для загрузки или разгрузки).

12.2. Парковка транспортного средства разрешается в один ряд параллельно краю проезжей части, за исключением тех мест, конфигурация (местное уширение проезжей части) которых допускает иное расположение транспортных средств. Двухколесные транспортные средства без бокового прицепа допускается парковать в два ряда.

Стоянка (парковка) на краю тротуара, граничащего с проезжей частью, разрешается только легковым автомобилям, мотоциклам, мопедам и велосипедам при условии, что это не будет препятствовать движению пешеходов.

- 12.3. Стоянка (парковка) транспортных средств с целью длительного отдыха, ночлега и тому подобное вне населенного пункта разрешается только на предусмотренных для этого площадках или за пределами дороги.
- **12.4.** Остановка транспортных средств и стоянка запрещаются:
- на трамвайных путях, а также в непосредственной близости от них, если это создаст помехи движению трамваев;
- на железнодорожных переездах, в тоннелях;
- на эстакадах, мостах, путепроводах (если для движения в данном направлении имеется менее трех полос) и под ними;
- в местах, где расстояние между сплошной линией разметки (кроме обозначающей край проезжей части) и остановившимся транспортным средством менее 3 м;
- на пешеходных переходах и ближе 5 м перед ними;

12. Транспорт каражаттын аялдашы жана токтоп турушу

12.1. Транспорт каражаттарына жолдун оң тарабындагы четине, эгер андай жер болбосо жүрүүчү тилкенин четине токтоого жана токтоп турууга уруксат берилет.

Жолду сол тарабында кыймылды токтотуу жана токтоп туруу ортосунда трамвай жолу жок болгон ар бир багыт үчүн бир кыймыл тилкеси бар жолдордо жана бир тараптуу кыймылдагы жолдордо уруксат берилет (уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашык болгон жүк ташуучу автомобилдерге бир тараптуу кыймылы бар жолдун сол тарабына жүктөө же түшүрүү үчүн токтоого гана уруксат берилет).

12.2. Транспорт каражатын жүрүүчү бөлүктүн четине параллель кылып бир катар токтотуп коюуга уруксат берилет, буга конфигурациясы (жүрүүчү бөлүктүн жергиликтүү кеңейиши) транспорт каражаттарынын башкача жайгашуусуна жол берген жерлер кирбейт. Капталындагы чиркегичи болбогон эки дөңгөлөктүү транспорт каражаттарын эки катар токтоп коюуга жол берилет.

Жүрүүчү бөлүк менен чектешкен тротуардын четине токтоп турууга (токтотуп коюуга) жеңил автомобилдерге, мотоциклдерге, мопеддерге жана велосипеддерге гана уруксат берилет, мында бул жөө адамдардын кыймылына тоскоолдук кылууга тийиш эмес.

- **12.3.** Калктуу конуштардан тышкары жерлерде узакка эс алуу, түнөө жана ушул сыяктуу максатта токтоп турууга бул үчүн каралган аянтчаларда же жолдон тышкары жерде гана уруксат берилет.
- **12.4.** Транспорт каражаттарды токтоого жана токтоп турууга төмөнкүдөй жерлерде тыюу салынат:
- эгерде трамвайдын кыймылына тоскоолдук кылса, трамвай жолдорунда, ошондой эле ага түздөн-түз жакын жерде;
- темир жол өткөөлдөрүндө, тоннелдерде, ошондой эле эстакадаларда, көпүрөлөрдө, жол өткөөлдөрүндө (эгерде бир багытта жүрүү үчүн үчтөн аз тилке болсо) жана алардын алдында;
- туташ чийин (буга жүрүүчү бөлүктүн четин билдирген чийин кирбейт) менен токтогон транспорт каражатынын ортосундагы аралык 3 метрден аз болгон жерлерде;
- жөө адам өткөөлдөрүндө жана ага чейин 5 метрден жакын жерде;

- на проезжей части вблизи опасных поворотов и выпуклых переломов продольного профиля дороги при видимости дороги менее 100 м хотя бы в одном направлении;
- на пересечении проезжих частей и ближе 5 м от края пересекаемой проезжей части, за исключением стороны напротив бокового проезда трехсторонних пересечений (перекрестков), имеющих сплошную линию разметки или разделительную полосу;
- ближе 15 м от остановочных площадок, а при их отсутствии - от указателя остановки маршрутных транспортных средств или такси, если это создаст помехи их движению;
- в местах, где транспортное средство закроет от других водителей сигналы светофора, дорожные знаки, или сделает невозможным движение (въезд или выезд) других транспортных средств, или создаст помехи для движения пешеходов;
- на островках безопасности проезжей части улиц и дорог, кроме транспортных средств органов внутренних дел и специальных служб, при выполнении служебных обязанностей.
- **12.5.** Стоянка (парковка) транспортных средств запрещается:
  - вне населенных пунктов на проезжей части дорог, обозначенных знаком 2.1;
  - ближе 50 м от железнодорожных переездов.
- **12.6.** При вынужденной остановке в местах, где остановка запрещена, водитель должен принять все возможные меры для отвода транспортного средства из этих мест.
- **12.7.** Запрещается открывать двери транспортного средства, если это создаст помехи другим участникам дорожного движения.
- **12.8.** Водитель может покидать свое место или оставлять транспортное средство, если им приняты необходимые меры, исключающие самопроизвольное движение транспортного средства или использование его в отсутствие водителя.
- **12.9.** Допускается принудительная эвакуация транспортных средств за нарушения правил остановки, стоянки (парковки) создающих помехи дорожному движению (в отсутствие водителя), применение блокираторов колес или других видов приспособлений.

- жок дегенде бир багытта жолдун 100 метрден аз көрүнгөн учурда коркунучтуу бурулуштарга жана жолдун узатасынан дөмпөгүнө жакын жүрүүчү бөлүктө;
- аялдама аянтчаларына, ал эми алар жокто маршруттагы транспорт каражаттарынын же таксинин аялдама көрсөткүчүнө 15 метрден жакын жерде, эгерде бул алардын кыймылына тоскоолдук кылса;
- транспорт каражаты светофордун сигналдарын, жол белгилерин башка айдоочулардан калкалап калган же башка транспорт каражаттарынын кыймылына (киришине же чыгышына) мүмкүндүк бербеген же жөө адамдардын кыймылына тоскоолдук кылган жерлерде;
- кызматтык милдеттерин аткаруу учурунда ички иштер органдарыныкынан жана атайын кызматтардыкынан башка транспорт каражаттарды көчөлөрдүн жана жолдордун жүрүүчү бөлүктөрүнүн коопсуздук аралчасына токтотуп коюуга.
- **12.5.** Транспорт каражаттарына токтоп турууга төмөнкүдөй жерлерде тыюу салынат:
- калктуу конуштардан тышкаркы жерлерде 2.1.
   белгиси менен көрсөтүлгөн жолдордун жүрүүчү бөлүгүнө;
- темир жол өткөөлдөрүнө 50 метрден жакын жерде.
- **12.6.** Токтоого тыюу салынган жерлерде аргасыздан токтогон учурда айдоочу транспорт каражатын бул жерден алып коюу үчүн мүмкүн болгон бардык чараларды көрүүгө тийиш.
- **12.7.** Транспорт каражатынын эшигинин ачылып турушу кыймылдын башка катышуучуларына тоскоолдук кылса, эшикти ачып коюуга тыюу салынат.
- **12.8.** Эгерде айдоочу транспорт каражатынын өз алдынча жүрүп кетишин же айдоочу жокто пайдаланылышын четтеткен бардык чараларды көргөн болсо, ал ордун таштап же транспорт каражатын калтырып кете алат.
- **12.9.** Жол кыймылына тоскоол болгон транспорт каражаттарды токтотуунун (коюунун) эрежесин бузганы үчүн мажбурлап эвакуациялоого (айдоочусу жок болсо), дөңгөлөктүн блокираторлордун же жабдыктардын башка түрлөрүн колдонууга жол берилет.

13. Проезд перекрестков

- **13.1.** При повороте направо или налево водитель обязан уступить дорогу пешеходам, переходящим проезжую часть дороги, на которую он поворачивает, а также велосипедистам, пересекающим ее по велосипедной дорожке.
- **13.2.** Запрещается выезжать на перекресток или пересечение проезжих частей, если образовался затор, который вынудит водителя остановиться, создав препятствие для движения транспортных средств в поперечном направлении.
- **13.3.** Перекресток, где очередность движения определяется сигналами светофора или регулировщика, считается регулируемым.

При желтом мигающем сигнале, неработающих светофорах или отсутствии регулировщика перекресток считается нерегулируемым, и водители обязаны руководствоваться правилами проезда нерегулируемых перекрестков и установленными на перекрестке знаками приоритета.

При проезде перекрестков транспортными средствами с левым поворотом или встречном разъезде с левым поворотом (развороте) центр перекрестка должен оставаться справа от транспортного средства, за исключением пересечений улиц с односторонним движением, где имеются линии разметки 1.1, разделяющие транспортные потоки.

Регулируемые перекрестки

13.4. При повороте налево или развороте по зеленому сигналу светофора водитель безрельсового транспортного средства обязан уступить дорогу транспортным средствам, движущимся со встречного направления прямо и направо. Таким же правилом должны руководствоваться между собой водители трамваев.

Допускается одновременный поворот встречных транспортных средств в одном направлении при наличии двух и более полос.

- 13.5. При движении в направлении стрелки, включенной в дополнительной секции одновременно с желтым или красным сигналом светофора, водитель обязан уступить дорогу транспортным средствам, движущимся с других направлений.
- **13.6.** Если сигналы светофора или регулировщика разрешают движение одновременно трамваю и безрельсовым транспортным средствам, то трамвай

13. Кесилиштерден өтүү

- **13.1.** Оңго же солго бурулганда айдоочу өзү бурулуп жаткан жолдун жүрүүчү бөлүгүнөн өтүп жаткан жөө адамдарга, ошондой эле аны велосипед жолдору боюнча кесип өткөн велосипедчендерге жол берүүгө тийиш.
- **13.2.** Эгерде айдоочуну токтоого мажбурлап, туурасынан кеткен багыттагы транспорт каражаттарынын кыймылына тоскоолдук түзгөн топтолуу пайда болсо кесилишке чыгууга же жүрүүчү бөлүктү кесип өтүүгө тыюу салынат.
- **13.3.** Кезектүүлүк светофордун же жөнгө салуучунун сигналы менен аныкталган кесилиш жөнгө салынуучу кесилиш деп эсептелет.

Иштебеген светофордун сары сигналы күйүп-өчүп турганда же жөнгө салуучу жок болгон учурда кесилиш жөнгө салынбаган кесилиш деп эсептелет жана айдоочулар жөнгө салынбаган кесилиштен өтүү эрежелерин жана кесилиште орнотулган артыкчылык белгилерин жетекчиликке алууга тийиш.

Кесилиштерден транспорт каражат менен солго бурулуп өтүүдө же солго бурулуп артка кайрылууда, транспорт агымдарын бөлүп туруучу 1.1. жол бетиндеги чийин бар бир багытта жүрүүчү көчөлөрдөн башкасында кесилиштин борбору транспорт каражаттан оң жакта калууга тийиш.

Жөнгө салынуучу кесилиштер

13.4. Светофордун жашыл сигналы боюнча солго бурулган же артка кайрылган учурда рельсасыз транспорт каражатынын айдоочусу каршы багытта түз же оңго бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү. Трамвайлардын айдоочулары да өз ара ушул эрежени жетекчиликке алууга тийиш.

Эки же андан көп тилке бар болсо утурлаш келаткан транспорт каражаттардын бир багытка бир учурда бурулушуна уруксат берилет.

- 13.5. Светофордун сары же кызыл сигналы менен бир учурда кошумча секцияда күйгөн стрелканын багыты боюнча жүрүүдө айдоочу башка багыттарда жүрүп бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү.
- **13.6.** Эгерде светофордун же жөнгө салуучунун сигналдары бир эле учурда трамвайга жана рельсасыз транспорт каражаттарына жүрүүгө

имеет преимущество независимо от направления его движения. Однако при движении в направлении стрелки, включенной в дополнительной секции одновременно с красным или желтым сигналом светофора, трамвай должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся с других направлений.

- 13.7. Водитель, въехавший на перекресток при разрешающем сигнале светофора, должен выехать в намеченном направлении независимо от сигналов светофора на выходе с перекрестка. Однако, если на перекрестке перед светофорами, расположенными на пути следования водителя, имеются стоп-линии (знаки 6.16), водитель обязан руководствоваться сигналами каждого светофора.
- **13.8.** При включении разрешающего сигнала светофора водитель обязан уступить дорогу транспортным средствам, завершающим движение через перекресток, и пешеходам, не закончившим переход проезжей части данного направления.

Нерегулируемые перекрестки

- **13.9.** На перекрестке неравнозначных дорог водитель транспортного средства, движущегося по второстепенной дороге, должен уступить дорогу транспортным средствам, приближающимся по главной, независимо от направления их дальнейшего движения.
- **13.10.** На перекрестке равнозначных дорог водитель безрельсового транспортного средства обязан уступить дорогу транспортным средствам, приближающимся справа. Этим же правилом должны руководствоваться между собой водители трамваев.

На таких перекрестках трамвай имеет преимущество перед безрельсовыми транспортными средствами независимо от направления его движения.

При одновременном подъезде к перекрестку равнозначных дорог нескольких транспортных средств со всех сторон, один из водителей должен предупредить остальных звуковым сигналом или другим способом о намерении начала проезда перекрестка первым, далее остальные водители должны руководствоваться между собой правилами проезда перекрестков равнозначных дорог.

13.11. В случае, когда главная дорога на перекрестке меняет направление, водители, движущиеся по главной дороге, должны руководствоваться между собой правилами проезда перекрестков равнозначных

уруксат берсе, өзүнүн кыймылынын багытына карабастан трамвай артыкчылыкка ээ болот. Бирок светофордун сары же кызыл сигналы менен бир учурда кошумча секцияда күйгөн стрелканын багыты боюнча жүрүүдө трамвай башка багыттарда жүрүп бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү.

- 13.7. Светофордун уруксат берген сигналынын учурунда кесилишке чыккан айдоочу кесилиштен чыккандан кийинки светофордун сигналдарына карабастан белгиленген багытта кетүүгө тийиш. Бирок, айдоочу бараткан жолдо жайгашкан светофордун алдындагы кесилиште стоп-линия (6.16. белгиси) бар болсо, айдоочу ар бир светофордун сигналын жетекчиликке алууга тийиш.
- **13.8.** Светофордун уруксат берген сигналы күйгөн учурда айдоочу кесилиштеги кыймылын актап жаткан транспорт каражаттарына жана бул багыттагы жүрүүчү бөлүктөн өтүп бүтө элек жөө адамдарга жол берүүгө милдеттүү.

Жөнгө салынбаган кесилиштер

- **13.9.** Теңдеш мааниде эмес жолдордун кесилишинде экинчи даражадагы жолдо келаткан транспорт каражатынын айдоочусу башкы жолдо келаткан транспорт каражаттарынын андан аркы кыймылынын багытына карабастан аларга жол берүүгө тийиш.
- **13.10.** Теңдеш маанидеги жолдордун кесилишинде рельсасыз транспорт каражатынын айдоочусу оң жактан келаткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү. Трамвайлардын айдоочулары да өз ара ушул эрежени жетекчиликке алууга тийиш.

Мындай кесилиштерде трамвай өзүнүн кыймылынын багытына карабастан рельсасыз транспорт каражаттарынын алдында артыкчылыкка ээ болот.

Бирдей маанидеги жолдордун кесилишине ар тараптан бир нече транспорт каражат бир убакта келгенде айдоочулардын бири кесилиштен биринчи болуп өтүү жөнүндө ниетин башкаларына үн сигналы же башкача ыкма менен эскертүүгө тийиш, андан кийин калган айдоочулар бир маанидеги жолдордун кесилишинен өтүүнүн эрежесин өз ара колдонууга тийиш.

13.11. Башкы жол кесилиште багытын өзгөрткөн учурда башкы жолдо келаткан айдоочулар өз ара теңдеш маанидеги жолдордун кесилишинен өтүү

дорог. Этими же правилами должны руководствоваться водители, движущиеся по второстепенным дорогам.

- **13.12.** При повороте налево или развороте водитель безрельсового транспортного средства обязан уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по равнозначной дороге со встречного направления прямо или направо. Этим же правилом должны руководствоваться между собой водители трамваев.
- **13.13.** Если водитель не может определить наличие покрытия на дороге (темное время суток, грязь, снег и тому подобное), а знаков приоритета нет, он должен считать, что находится на второстепенной дороге.

14. Пешеходные переходы и остановки маршрутных транспортных средств

14.1. Водитель транспортного средства обязан уступить дорогу пешеходам, переходящим проезжую часть по нерегулируемому пешеходному переходу.

Понятия регулируемого и нерегулируемого пешеходного перехода аналогичен понятиям регулируемого и нерегулируемого перекрестка, установленным в пункте 13.3. Правил

- **14.2.** Если перед нерегулируемым пешеходным переходом остановилось или замедлило движение транспортное средство, то водители других средств, движущихся по соседним полосам, могут продолжать движение лишь убедившись, что перед остановившимся транспортным средством нет пешеходов.
- **14.3.** На регулируемых пешеходных переходах при включении разрешающего сигнала светофора или разрешающем сигнале регулировщика водитель должен дать возможность пешеходам закончить переход проезжей части данного направления.
- **14.4.** Запрещается выезжать на пешеходный переход, если за ним образовался затор, который вынудит водителя остановиться на пешеходном переходе.
- **14.5.** Во всех случаях, в том числе и вне пешеходных переходов, водитель обязан пропустить слепых пешеходов, подающих сигнал белой тростью.

эрежелерин жетекчиликке алууга тийиш. Экинчи даражадагы жолдо келаткан айдоочулар да ушул эрежелерди жетекчиликке алууга тийиш.

- **13.12.** Солго бурулганда же артка кайрылганда рельсасыз транспорт каражатынын айдоочусу теңдеш маанидеги жолдо каршы багытта түз же оңго бараткан транспорт каражаттарына жол берүүгө милдеттүү. Трамвайлардын айдоочулары да өз ара ушул эрежени жетекчиликке алууга тийиш.
- **13.13.** Эгерде айдоочу жолго төшөлгөн нерсе бар экендигин аныктай албаса (караңгы учур, ылай, кар жана ушул сыяктуулар), ал эми артыкчылык белгиси жок болсо, ал экинчи даражадагы жолдомун деп эсептөөгө тийиш.

14. Жөө адам өткөөлдөрү жана маршруттары транспорт каражаттарынын аялдамалары

- **14.1.** Транспорт каражатынын айдоочусу жөнгө салынбаган(*) жөө адам өткөөлү аркылуу жүрүүчү бөлүктөн өтүп бараткан жөө адамдарга жол берүүгө милдеттүү.
- (*) Жөнгө салынуучу жана жөнгө салынбаган жөө адам өткөөлү деген түшүнүктөр Эрежелердин 13.1-пунктунда белгиленген жөнгө салынуучу жана жөнгө салынбаган кесилиш деген түшүнүктөрдөй.
- **14.2.** Эгерде жөнгө салынбаган жөө адам өткөөлүнүн алдында транспорт каражаты токтоп калса же кыймылын жайлатса, анын жанындагы тилкелерде келаткан башка транспорт каражаттарынын айдоочулары токтоп калган транспорт каражатынын алдында жөө адамдар жок экендигине ынангандан кийин гана кыймылын уланта алат.
- **14.3.** Жөнгө салынуучу жөө адам өткөөлдөрүндө светофордун уруксат берүүчү сигналы күйгөн учурда айдоочу бул багыттагы жүрүүчү бөлүктөн жөө адамдар өтүп кетишине мүмкүнчүлүк берүүгө тийиш.
- **14.4.** Эгерде өткөөлдө эл толуп кетсе, ал жөө адам өткөөлүнө айдоочунун токтошуна мажбурласа, ал жөө адам өткөөлүнө чыгууга тыюу салынат.
- **14.5.** Бардык учурларда анын ичинде жөө адам өткөөлдөрүнөн тышкары жерлерде айдоочу ак таягы менен белги берген сокур жөө адамдарды өткөрүп жиберүүгө милдеттүү.

- **14.6.** Водитель должен уступить дорогу пешеходам, идущим к стоящему на остановке маршрутному транспортному средству или от него (со стороны дверей), если посадка и высадка производится с проезжей части или с посадочной площадки, расположенной на ней.
- **14.7.** Приближаясь к остановившемуся транспортному средству, имеющему опознавательный знак "Перевозка детей", водитель должен снизить скорость, при необходимости остановиться и пропустить детей, переходящие проезжую часть.

15. Движение через железнодорожные пути

- **15.1.** Водители транспортных средств могут пересекать железнодорожные пути только по железнодорожным переездам, уступая дорогу поезду (локомотиву, дрезине).
- **15.2.** При подъезде к железнодорожному переезду водитель обязан руководствоваться требованиями дорожных знаков, светофоров, разметки, положением шлагбаума и указаниями дежурного по переезду и убедиться в отсутствии приближающегося поезда (локомотива, дрезины).
- 15.3. Запрещается выезжать на переезд:
  - при закрытом или начинающемся закрываться шлагбауме (независимо от сигнала светофора);
  - при запрещающем сигнале светофора (независимо от положения и наличия шлагбаума);
  - при запрещающем сигнале дежурного по переезду (дежурный обращен к водителю грудью или спиной с поднятым над головой жезлом, красным фонарем или флажком, либо с вытянутыми в строну руками);
  - если за переездом образовался затор, который вынудит водителя остановиться на переезде;
  - если к переезду в пределах видимости приближается поезд (локомотив, дрезина).

- **14.6.** Эгерде транспорт каражатына отургузуу же андан түшүрүү жүрүүчү бөлүктөн же анда жайгашкан отургузуу аянтчасынан жүргүзүлүп жатса, айдоочу аялдамада токтоп турган маршруттагы транспорт каражатына карай бараткан же андан (эшик тараптан) келаткан жөө адамдарга жол берүүгө тийиш.
- **14.7.** "Адамдарды ташыйт" деген таануу белгиси бар токтогон транспорт каражатына жандап келатканда айдоочу ылдамдыкты азайтууга, зарылчылык болгон учурда токтоого жана балдардын тобун өткөрүүгө тийиш.

15. Темир жолдордон өтүү

15.1. Транспорт каражаттарынын айдоочулары темир жолдордон темир жол өткөөлдөрү аркылуу гана, поездге (локомотивге, дрезинага) жол бергенден кийин өтө алат.

Темир жол өткөөлүнө жакындап келген учурда айдоочу жол белгилеринин, светофорлордун, чийиндердин талаптарын, тосмонун абалын жана өткөөл боюнча кезметчинин көрсөтмөлөрүн жетекчиликке алууга жана жакындап келаткан поезд (локомотив, дрезина) жоктугуна ынанууга тийиш.

- **15.3.** Өткөөлгө төмөнкүдөй учурларда чыгууга тыюу салынат:
- тосмо жабылып турганда же жабыла баштаганда (светофордун сигналына карабастан);
- светофордун тыюу салган сигналы күйүп турганда (тосмонун абалына жана бар же жоктугуна карабастан);
- өткөөл боюнча кезметчинин тыюу салган сигналынын учурунда (кезметчи жезлди, кызыл фонарды же байракты башынан жогору көтөрүп, же колдорун капталга сунуп айдоочуга көкүрөгүн же далысын салып турушу);
- эгерде өткөөлдүн ары жагындагы транспорт каражаттары маталып турса жана ал айдоочуну өткөөлгө токтоого мажбурласа;
- эгерде көзгө көрүнгөн жерде өткөөлгө поезд (локомотив, дрезина) жакындап келатса.

Кроме того запрещается:

- объезжать с выездом на полосу встречного движения стоящие перед переездом транспортные средства;
- самовольно открывать шлагбаум;
- провозить через переезд в нетранспортном положении сельскохозяйственные, дорожные, строительные и другие машины и механизмы;
- без разрешения начальника дистанции пути железной дороги движение тихоходных машин, скорость которых менее 8 км/ч, а также тракторных саней-волокуш.
- **15.4.** В случаях, когда движение через переезд запрещено, водитель должен остановиться у стоп-линии, знака 2.5 или светофора, если их нет не ближе 5 м от шлагбаума, а при отсутствии последнего не ближе 10 м до ближайшего рельса.
- **15.5.** При вынужденной остановке на переезде водитель должен немедленно высадить людей и принять меры для освобождения переезда, если транспортное средство не удастся удалить с переезда водитель должен:
  - при имеющейся возможности послать двух человек вдоль путей в обе стороны от переезда на 1000 м (если одного, то в сторону худшей видимости пути), объяснив им правила подачи сигнала остановки машинисту приближающегося поезда;
  - оставаться возле транспортного средства и подавать сигналы общей тревоги; при появлении поезда бежать ему навстречу, подавая сигнал остановки.

Примечание: сигналом остановки служит круговое движение руки (днем с лоскутком яркой материи или каким-либо хорошо видимым предметом, ночью - с фонарем или факелом). Сигналом общей тревоги служат серии из одного длинного и трех коротких звуковых сигналов.

Ошондой эле төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- каршы багыттагы кыймыл тилкесине чыгуу менен өткөөлдүн алдында турган транспорт каражаттарын айланып өтүүгө;
- тосмону өз алдынча ачууга;
- айыл чарба, жол, курулуш жана башка машиналарын жана механизмдерин транспорттук эмес абалда өткөөл аркылуу ташып өтүүгө;
- темир жол дистанциясынын начальнигинин уруксаты болмоюнча ылдамдыгы 8 км/сааттан аз болгон жай жүрүүчү машиналардын, ошондой эле трактордук сүйрөлүүчү чаналарды кыймылына.
- **15.4.** Өткөөл аркылуу кыймылга тыюу салынган учурда айдоочу стоп-линиянын, 2.5. белгисинин же светофордун жанына, эгерде алар жок болсо тосмого 5 метр жетпей, ал эми ал да жок болсо жакынкы рельсага 10 метр жетпей токтоого тийиш.
- **15.5.** Өткөөлдө аргасыздан токтогон учурда айдоочу тез арада жүргүнчүлөрдү жерге түшүрүүгө жана өткөөлдү бошотуу үчүн чара көрүүгө тийиш, эгерде транспорт каражатын өткөөлдөн алып салуу мүмкүн болбосо айдоочу:
- мүмкүн болсо эки адамды темир жолду бойлото эки тарапка өткөөлдөн 1000 метр жерге (эгерде бир эле адам болсо, жол начар көрүнгөн тарапка) жиберүүгө, анын алдында аларга жакындап келаткан поезддин машинистине токтотуу сигналын берүү эрежелерин түшүндүрүүгө;
- транспорт каражатынын жанында турууга жана жалпы коркунуч сигналдарын берүүгө; поезд пайда болгон учурда токтотуу сигналын берүү менен утурлап чуркоого тийиш.

Эскертүү: Колду (күндүз ачык материя же кандайдыр - бир көзгө урунарлык буюм, түнкүсүн - фонарь же от менен) айлантуу токтотуучу сигнал болуп кызмат кылат. Бир узун жана үч кыска үн сигналдары жалпы коркунуч сигналы болуп кызмат кылат.

16. Движение по автомагистралям

16.1. На автомагистралях запрещается:

- движение пешеходов, домашних животных, велосипедов, мопедов, тракторов и самоходных машин, иных транспортных средств, скорость которых по технической характеристике или их состоянию менее 40 км/ч;
- движение грузовых автомобилей с разрешенной максимальной массой более 3,5 т далее второй полосы;
- остановка вне специальных площадок для стоянки, обозначенных знаками 6.4 или 7.11;
- разворот и въезд в технологические разрывы разделительной полосы;
- движение задним ходом;
- учебная езда.
- 16.2. При вынужденной остановке на проезжей части водитель должен обозначить транспортное средство в соответствии с требованиями раздела 7 Правил и принять меры для того, чтобы вывести его на предназначенную для этого полосу (правее линии, обозначающей край проезжей части).
- **16.3.** Требования данного раздела распространяются также на дороги, обозначенные знаком 5.3.

17. Движение в жилых зонах

- **17.1.** В жилой зоне, то есть на территории, въезды на которую и выезды с которой обозначены знаками 5.21 и 5.22, движение пешеходов разрешается как по тротуарам, так и по проезжей части. В жилой зоне пешеходы имеют преимущество, однако они не должны создавать необоснованные помехи для движения транспортных средств.
- 17.2. В жилой зоне запрещаются движение со скоростью более 10 км/ч, сквозное движение, учебная езда, стоянка с работающим двигателем, а также стоянка грузовых автомобилей с разрешенной максимальной

16. Автомагистралдар аркылуу кыймыл

- **16.1.** Автомагистралдарда төмөнкүлөргө тыюу салынат:
- жөө адамдардын, бакма малдын, велосипеддердин, мопеддердин, тракторлордун жана θЗγ жүрүүчү машиналардын, техникалык мүнөздөмөсү боюнча же алардын абалы боюнча ылдамдыгы 40 км/сааттан ашпаган башка транспорт каражаттарынын кыймылына;
- уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашпаган жүк ташуучу автомобилдердин экинчи тилкеден ары өтүшүнө;
- 6.4 же 7.11-белгилери менен көрсөтүлгөн токтоп туруу үчүн атайын аянтчалардан башка жерге токтоого;
- бөлүп туруучу тилкенин технологиялык ажырымында артка кайрылууга же ага кирүүгө;
- артка карай айдоого;
- окуу иретинде жүрүүгө.
- **16.2.** Жүрүүчү бөлүккө аргасыздан токтоп калган учурда айдоочу транспорт каражатын Эрежелердин 7-бөлүгүнүн талаптарына ылайык белгилөөгө жана аны бул үчүн арналган тилкеге (жүрүүчү бөлүктүн четин билдирген сызыктан оңго) чыгаруу үчүн чара көрүүгө тийиш.
- **16.3.** Бул бөлүмдүн талаптары 5.3 белгиси менен көрсөтүлгөн жолдорго да жайылтылат.

17. Турак-жай зоналарындагы кыймыл

- 17.1. Турак-жай зонасында, башкача айтканда кире бериши же чыга бериши 5.21 жана 5.22-белгилери менен көрсөтүлгөн аймакта жөө адамдар тротуар боюнча да, жүрүүчү бөлүк боюнча да басышына уруксат берилет. Турак-жай зонасында жөө адамдар артыкчылыкка ээ, бирок алар транспорт каражаттарынын кыймылына негизсиз тоскоолдук кылууга тийиш эмес.
- 17.2. Турак-жай зонасында 10 км/сааттан ашык ылдамдыкта жүрүүгө, аркылуу өтүүгө, үйрөнүү үчүн айдоого, иштеп жаткан кыймылдаткычы менен токтоп турууга, ошондой эле атайын бөлүнгөн жана белгилер жана (же) чийиндер менен

массой более 3,5 т вне специально выделенных и обозначенных знаками и (или) разметкой мест.

- **17.3.** При выезде из жилой зоны водители должны уступить дорогу другим участникам движения.
- **17.4.** Требования данного раздела распространяются также и на дворовые территории.

18. Приоритет маршрутных транспортных средств

- **18.1.** Вне перекрестков, где трамвайные пути пересекают проезжую часть, трамвай имеет преимущество перед безрельсовыми транспортными средствами, кроме случаев выезда из депо.
- **18.2.** На дорогах с полосой для маршрутных транспортных средств, обозначенных знаками 5.14, 5.11, 5.13.1, 5.13.2, запрещается движение и остановка других транспортных средств на этой полосе.

Если эта полоса отделена от остальной проезжей части прерывистой линией разметки, то при поворотах транспортные средства должны перестраиваться на нее. Разрешается также в таких местах заезжать на эту полосу при въезде на дорогу и для посадки и высадки пассажиров у правого края проезжей части при условии, что это не создаст помех маршрутным транспортным средствам.

18.3. В населенных пунктах водители должны уступать дорогу троллейбусам и автобусам, начинающим движение от обозначенной остановки. Водители троллейбусов и автобусов могут начинать движение только после того, как убедятся, что им уступают дорогу.

19. Пользование внешними световыми приборами

19.1. В темное время суток и в условиях недостаточной видимости независимо от освещения дороги, а также в тоннелях на движущемся транспортном средстве должны быть включены следующие световые приборы:

белгиленгенден башка жерлерде уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашкан жүк ташуучу автомобилдер токтоп турушуна тыюу салынат.

- **17.3.** Турак-жай зонасынан чыгып келатканда айдоочулар кыймылдын башка катышуучуларына жол берүүгө тийиш.
- **17.4.** Бул бөлүмдүн талаптары короо аймактарына да жайылтылат.

18. Маршруттагы транспорт каражаттарынын артыкчылыгы

- **18.1.** Кесилиштен тышкары трамвай жолдору жүрүүчү бөлүктү кесип өткөн жерде трамвай рельсасыз транспорт каражаттарына караганда артыкчылыкка ээ, буга деподон чыга берген учурлар кирбейт.
- **18.2.** 5.14, 5.11, 5.13.1, 5.13.2 белгилери менен көрсөтүлгөн маршруттагы транспорт каражаттары үчүн тилкеси бар жолдордо бул тилке боюнча башка транспорт каражаттарынын кыймылына жана токтошуна тыюу салынат.

Эгерде бул тилке калган жүрүүчү бөлүктөн үзүк-үзүк чийин менен ажыратылган болсо, анда бурулуштарда транспорт каражаттары ага өтүүгө тийиш. Мындай жерлерде жолго кире бергенде жана жүрүүчү бөлүктүн оң четинен жүргүнчүлөрдү отургузуу жана жерге түшүрүү үчүн бул тилкеге кирүүгө уруксат берилет, мында ал маршруттагы транспорт каражаттарына тоскоолдук кылууга тийиш эмес.

18.3. Калктуу конуштарда айдоочулар белгиленген аялдамадан жыла баштаган троллейбустар менен автобустарга жол берүүгө тийиш. Троллейбустар менен автобустардын айдоочулары өздөрүнө жол берилип жаткандыгына ынангандан кийин гана кыймыллы баштай алат.

19. Тышкы жарык приборлорун колдонуу

- **19.1.** Караңгы учурда жана айлана жакшы көрүнбөгөн шартта жолдогу жарыктарга карабастан, ошондой эле тоннелдерде жүрүп келаткан транспорт каражатында төмөнкүдөй жарык приборлор күйгүзүлүүгө тийиш:
- бардык механикалык транспорт каражаттарында жана мопеддерде - жакын же алыс жарык берүү фаралары, велосипеддерде - фаралар

- на всех механических транспортных средствах и мопедах - фары дальнего или ближнего света, на велосипедах - фары или фонари, на гужевых повозках - фонари (при их наличии);
- на прицепах габаритные огни.

19.2. Дальний свет должен быть переключен на ближний:

- в населенных пунктах, если дорога освещена;
- при встречном разъезде на расстоянии не менее чем за 150 м до транспортного средства, а также и при большем, если водитель встречного транспортного средства периодически переключением света фар покажет необходимость этого;
- в любых других случаях для исключения возможности ослепления водителей как встречных, так и попутных транспортных средств.

При ослеплении водитель должен включить аварийную световую сигнализацию и не меняя полосу движения, снизить скорость и остановиться.

19.3. При остановке и стоянке в темное время суток на неосвещенных участках дорог, а также в условиях недостаточной видимости на транспортном средстве должны быть включены габаритные огни. В условиях недостаточной видимости дополнительно к габаритным огням могут быть включены фары ближнего света, противотуманные фары и задние противотуманные фонари.

19.4. Противотуманные фары могут использоваться:

- в условиях недостаточной видимости как отдельно, так и с ближним или дальним светом фар;
- в темное время суток на неосвещенных участках дорог совместно с ближним или дальним светом фар;
- вместо ближнего света фар в условиях, предусмотренных пунктом 19.5 Правил.

19.5. При движении в светлое время суток с целью обозначения движущегося транспортного средства ближний свет фар должен быть включен:

- на мотоциклах и мопедах;
- при движении в организованной транспортной колонне;
- на маршрутных транспортных средствах, движущихся по специально выделенной полосе навстречу основному потоку движения;

- же фонарлар, арабаларда фонарлар (эгерде алар бар болсо);
- чиркегичтерде габарит жарыктары.

19.2. Алыс жарык төмөнкүдөй учурларда жакын жарыкка которулууга тийиш:

- калктуу пункттарда, эгерде жол жарык болсо;
- кайчылаш келатканда транспорт каражатына чейин 150 метрден жакын калганда, ошондой эле андан алыс аралыкта, эгерде мунун зарыл экендигин каршы келаткан транспорт каражаты фараларды мезгил-мезгили менен өчүрүп-күйгүзүп көрсөтсө;
- каршы келаткан, ошондой эле удаа бараткан транспорт каражаттарынын айдоочуларынын көзүн уялтуу мүмкүнчүлүгүн четтетүү үчүн ар кандай башка учурларда.

Көзү уялып кеткен учурда айдоочу авариялык жарык сигнализациясын күйгүзүүгө жана жүрүп келаткан тилкесин өзгөртпөстөн ылдамдыкты азайтууга жана токтоого тийиш.

19.3. Караңгыда жолдун жарыгы жок участкаларына токтогон же токтоп турган учурда, ошондой эле айлана жакшы көрүнбөгөн шартта транспорт каражатында габарит жарыктары күйүп турууга тийиш. Айлана жакшы көрүнбөгөн шартта габарит жарыктарына кошумча түрдө жакын жарыктын фаралары, туманга каршы фаралар жана арткы туманга каршы фаралар күйгүзүлүүгө тийиш.

19.4. Туманга каршы фаралар төмөнкүдөй учурларда колдонулушу мүмкүн:

- айлана жакшы көрүнбөгөн шартта өзүнчө, ошондой эле фаралардын жакын же алыс жарыктары менен бирге;
- караңгыда жолдун жарыгы жок участкаларында фаралардын жакын же алыс жарыктары менен бирдикте;
- Эрежелердин 19.6-пунктунда каралган шарттарда фаралардын жакын жарыгынын ордуна.

19.5. Күндүз жүрүп баратканда жылып келаткан транспорт каражатын белгилөө үчүн фаралардын жакын жарыгы төмөнкүчө күйгүзүлүшү мүмкүн:

- мотоциклдерде жана мопеддерде;
- уюшулган транспорт колоннасында баратканда;
- кыймылдын негизги агымына каршы багытта атайын бөлүнгөн тилке боюнча бараткан маршруттагы транспорт каражаттарында;
- автобустарда же жүк ташуучу автомобилдерде балдардын тобун уюшуп ташыганда;

- при организованной перевозке групп детей в автобусах или на грузовых автомобилях;
- при перевозке опасных крупногабаритных и тяжеловесных грузов;
- при буксировке механических транспортных средств (на буксирующем транспортном средстве, а на буксируемом аварийная световая сигнализация).
- 19.6. Фарой-прожектором и фарой-искателем разрешается пользоваться только вне населенных пунктов при отсутствии встречных транспортных средств. В населенных пунктах пользоваться такими фарами могут только водители транспортных средств оперативных и специальных служб при выполнении служебного задания.
- **19.7.** Задние противотуманные фонари могут применяться только в условиях недостаточной видимости. Запрещается подключать задние противотуманные фонари к стоп-сигналам.
- **19.8.** Опознавательный знак "Автопоезд" должен быть включен при движении автопоезда, а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости, кроме того, и на время его остановки или стоянки.
- 19.9. Для предупреждения об обгоне вместо звукового сигнала (или совместно с ним) может подаваться световой сигнал, который представляет собой в светлое время суток периодическое кратковременное включение и выключение света фар, а в темное время суток многократное переключение фар с ближнего на дальний свет.
- **19.10.** Вне населенных пунктов, в светлое время суток движение на всех механических транспортных средствах должно осуществляться с включенным ближним светом фар.

20. Буксировка механических транспортных средств

- **20.1.** Буксировка на жесткой или гибкой сцепке должна осуществляться только при наличии водителя за рулем буксируемого транспортного средства, кроме случаев, когда конструкция жесткой сцепки обеспечивает при прямолинейном движении следование буксируемого транспортного средства по траектории буксирующего.
- **20.2.** При буксировке на жесткой или гибкой сцепке запрещается перевозка людей в буксируемом автобусе, троллейбусе и в кузове буксируемого грузового автомобиля, а при буксировке путем частичной

- коркунучтуу ири габариттүү жана өтө оор жүктөрдү ташыганда;
- механикалык транспорт каражаттарын сүйрөгөндө (сүйрөп келаткан транспорт каражатында).
- 19.6. Прожектор фараны жана издөө-фарасын каршы багытта транспорт каражаттары жокто калктуу конуштардан тышкаркы жерде гана пайдаланууга уруксат берилет. Калктуу конуштарда мындай фараларды оперативдүү жана атайын кызматтардын транспорт каражаттарынын айдоочулары кызматтык тапшырманы аткаруу учурунда гана колдоно алат.
- **19.7.** Туманга каршы арткы фонарлар айлана жакшы көрүнбөгөн шартта гана колдонулат. Туманга каршы арткы фонарларды стоп-сигналдарга кошууга тыюу салынат.
- **19.8.** "Автопоезд" деген таануу белгиси автопоезд жүрүп баратканда, ал эми түнкүсүн жана айлана жакшы көрүнбөгөн шартта ал токтогондо же токтоп турганда да күйүп турууга тийиш.
- 19.9. Озуп өтүү жөнүндө эскертүү үчүн үн чыгаруучу сигналдын ордуна (же аны менен бирге) үн чыгаруучу сигнал берилиши мүмкүн, ал күндүзү фаралардын жарыгын кыска мөөнөттүү күйгүзүпөчүрүүнү, ал эми түнкүсүн фараларды жакын жарыктан алыс жарыкка бир нече жолу которууну билдирет.
- **19.10.** Калктуу конуштардын сыртта сутканын жарык мезгилинде бардык механикалык транспорт каражаттарда жүрүү фаранын жакынкы жарыгын күйгүзүү менен ишке ашырылууга тийиш.

20. Механикалык транспорт каражаттарын сүйрөтүү

- **20.1.** Катуу же жумшак сүйрөткүч менен сүйрөө сүйрөлгөн транспорт каражатынын рулунда айдоочу бар болгондо гана жүргүзүлөт, буга катуу сүйрөткүчтүн конструкциясы сүйрөлгөн транспорт каражаты сүйрөгөн транспорт каражатынын траекториясы боюнча түз жүрүшүн камсыз кылган учурлар кирбейт.
- **20.2.** Катуу же жумшак сүйрөткүч менен сүйрөгөн учурда сүйрөлгөн автобус, троллейбус менен жана сүйрөлгөн жүк ташуучу автомобилдин кузовунда адамдарды ташууга, ал эми жарым-жартылай

погрузки - нахождение людей в кабине или кузове буксируемого транспортного средства, а также в кузове буксирующего.

20.3. При буксировке на гибкой сцепке должно быть обеспечено расстояние между буксирующим и буксируемым транспортными средствами в пределах 4-6 м, а при буксировке на жесткой сцепке - не более 4 м.

20.4. Буксировка запрещается:

- транспортных средств, у которых не действует рулевое управление (допускается буксировка методом частичной погрузки);
- двух и более транспортных средств;
- транспортных средств с недействующей тормозной системой, если их фактическая масса более половины фактической массы буксирующего транспортного средства. При меньшей фактической массе буксировка таких транспортных средств допускается только на жесткой сцепке или методом частичной погрузки;
- мотоциклами без бокового прицепа, а также таких мотоциклов;
- в гололедицу на гибкой сцепке.

21. Учебная езда

- **21.1.** Первоначальное обучение вождению транспортных средств должно проводиться на закрытых площадках или автодромах.
- 21.2. Учебная езда на дорогах допускается только с обучающим и при наличии первоначальных навыков управления у обучаемого. Обучаемый обязан знать и выполнять требования Правил.
- **21.3.** Обучающий должен иметь при себе документ на право обучения вождению транспортного средства данной категории или водительский стаж более 3 лет, а также удостоверение на право управления транспортным средством соответствующей категории.
- **21.4.** Обучаемому на автомобиле должно быть не менее 16 лет, а на мотоцикле не менее 14 лет.

жүктөп сүйрөткөн учурда - сүйрөлгөн транспорт каражатынын кабинасында, ошондой эле сүйрөгөн транспорт каражатынын кузовунда адамдардын болушуна тыюу салынат.

20.3. Жумшак сүйрөткүч менен сүйрөтүүдө сүйрөлгөн жана сүйрөгөн транспорт каражаттарынын ортосунда 4-6 метр өлчөмүндө, ал эми катуу сүйрөткүч менен сүйрөгөндө - 4 метрден ашпаган аралык камсыз кылынууга тийиш.

20.4. Төмөнкүчө сүйрөтүүгө тыюу салынат:

- руль башкаруусу иштебеген транспорт каражаттарын (жарым-жартылай жүктөө ыкмасы менен сүйрөөгө жол берилет);
- эки же андан ашык транспорт каражаттарын;
- тормоз системасы иштебеген транспорт каражаттарын, эгерде алардын иш жүзүндөгү массасы сүйрөгөн транспорт каражатынын иш жүзүндөгү массасынын жарымынан ашпаса. Иш жүзүндөгү массасы аз болгон учурда мындай транспорт каражаттарын катуу сүйрөткүч менен же жарым-жартылай жүктөө жолу менен гана сүйрөтүүгө жол берилет;
- капталында чиркегичи жок мотоцикл менен, ошондой эле мындай мотоциклдерди;
- жол тайгакта жумшак сүйрөткүч менен.

21. Айдаганга үйрөтүү

- **21.1.** Транспорт каражатын айдаганга алгачкы үйрөтүү жабык аянттарда же автодромдордо жүргүзүлөт.
- **21.2.** Жолдордо айдаганга үйрөтүүгө үйрөтүүчү менен гана же окуп жаткан адамда башкаруу жагынан алгачкы көндүмдөрү болгондо гана жол берилет. Үйрөнүп жаткан адам Эрежелердин талаптарын билүүгө жана аткарууга милдеттүү.
- **21.3.** Үйрөтүүчүнүн жанында транспорт каражатын айдаганга үйрөтүү укугуна документ же 3 жылдан ашык айдоочулук стажы, ошондой эле тиешелүү категориядагы транспорт каражатын башкаруу укугуна күбөлүк болууга тийиш.
- **21.4.** Автомобилге үйрөнүп жаткан адамга кеминде 16 жаш, мотоциклге үйрөнүп жаткан адамга кеминде 14 жаш болууга тийиш.
- **21.5.** Окутуу жүргүзүлүп жаткан механикалык транспорт каражатында "Үйрөтүү транспорт

- **21.5.** Механическое транспортное средство, на котором проводится обучение, должно быть обозначено опознавательными знаками "Учебное транспортное средство" и оборудованы дублирующими педалями тормоза, сцепления и зеркалом заднего вида для обучающего.
- **21.6.** Запрещается учебная езда на дорогах, перечень которых объявляется в установленном порядке.
- 21.7. Учебная езда курсантов или обучающихся зарегистрированных групп, осуществляется только на автомобилях учебных организаций (автошкол, клубов) на разрешенных участках улиц и дорог после 20-30 часов езды на автодромах или автополигонах. При этом необходимо иметь при себе ездовую книжку.

22. Перевозка людей

22.1. Перевозка людей в кузове грузового автомобиля должна осуществляться дисциплинированными и опытными водителями, имеющими удостоверение на право управления транспортными средствами категории "С" (при перевозке более 8 человек, включая пассажиров в кабине, - категорий "С" и "Д") и стаж управления транспортными средствами данной категории более 3 лет.

Примечания:

- 1. Допуск водителей к перевозке людей на грузовых и пассажирских транспортных средствах, а также военных водителей осуществляется в особом порядке, установленном на территории Кыргызской Республики.
- 2. К управлению автобусами на международных, междугородных и горных маршрутах допускаются водители, имеющие непрерывный стаж работы в качестве водителя автобуса не более 3-х лет.
- **22.2.** Перевозка людей в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой разрешается, если он оборудован в соответствии с Основными положениями, при этом перевозка детей допускается только в исключительных случаях.
- **22.3.** Число перевозимых людей в кузове грузового автомобиля не должно превышать количества оборудованных для сидения мест.

- каражаты" деген таануу белгиси болууга жана ал үйрөтүүчү үчүн артты көрүүчү күзгү менен, тормоздун, ылдамдыкка которуунун сыңар педалдары жана артты көрүүчү күзгү менен жабдылууга тийиш.
- **21.6.** Тизмеси белгиленген тартипте жарыяланган жолдордо айдаганга үйрөтүүгө тыюу салынат.
- 21.7. Курсанттардын же окуп жаткан катталган топтордун окуулук айдоосу автодромдордо же автополигондордо 20-30 саат айдагандан кийин окутуучу уюмдардын (автомектептердин, ийримдердин) автомобилдеринде гана көчөлөрдүн жана жолдордун уруксат берилген участокторунда гана ишке ашырылат. Мында жанында айдоо китепчеси болууга тийиш.

22. Адамдарды ташуу

22.1. Адамдарды жүк ташуучу автомобилдин кузовунда "С" категориясындагы (кабинадагы жүргүнчүлөрдү кошкондо 8ден ашык адамды ташууда - "С" жана "Д" категорияларындагы) транспорт каражаттарын башкаруу укугуна күбөлүгү жана бул категориядагы транспорт каражаттарын башкаруунун 3 жылдан ашык стажы бар айдоочулар ташый алат.

Эскертүү:

- 1. Жүк ташуучу жана жүргүнчү транспорт каражаттарында адамдарды ташууга айдоочуларга, анын ичинде аскер айдоочуларына Кыргыз Республикасынын аймагында белгиленген өзгөчө тартипте жол берилет.
- 2. Автобустун айдоочусу катары 3 жылдан ашык үзгүлтүксүз эмгек стажы бар айдоочуларга эл аралык, шаарлар аралык жана тоолуу маршруттарда автобус айдоого уруксат берилет.
- **22.2.** Борт платформасы бар жүк ташуучу автомобилдин кузовунда адамдарды ташуу, эгерде ал Негизги жоболорго ылайык жабдылган болсо, уруксат берилет, мында балдарды өзгөчө учурларда гана ташууга уруксат берилет.
- **22.3.** Жүк ташуучу автомобилдин кузовунда ташылуучу адамдардын саны отуруу үчүн жабдылган орундардын санынан ашууга тийиш эмес.
- 22.4. Ордунан жылаар алдында жүк ташуучу автомобилдин айдоочусу кузовго отургузуунун, андан

22.4. Перед поездкой водитель грузового автомобиля должен проинструктировать пассажиров о порядке посадки, высадки и размещения в кузове.

Начинать движение можно только убедившись, что условия безопасной перевозки пассажиров обеспечены.

- 22.5. Проезд в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой, не оборудованной для перевозки людей, разрешается только лицам, сопровождающим груз или следующим за его получением, при условии, что они обеспечены местом для сидения, расположенным ниже уровня бортов.
- 22.6. При перевозке групп детей в автобусе или на грузовом автомобиле с кузовом-фургоном с ними должен находиться взрослый сопровождающий, а в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой не менее двух. На этих транспортных средствах спереди и сзади должны быть установлены опознавательные знаки "Перевозка детей".
- **22.7.** Водитель обязан осуществлять посадку и высадку пассажиров только после полной остановки транспортного средства, а начинать движение только с закрытыми дверями и не открывать их до полной остановки.

22.8. Запрещается перевозить людей:

- вне кабины автомобиля (кроме случаев перевозки людей в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой или в кузове-фургоне), трактора, других самоходных машин, на грузовом прицепе, в прицепе-даче, в кузове грузового мотоцикла и вне предусмотренных конструкцией мотоцикла мест для сидения;
- сверх количества, предусмотренного технической характеристикой транспортного средства, не считая детей в возрасте до 12 лет.
- При перевозке людей фактическая масса транспортного средства не должна превышать величины разрешенной максимальной массы, установленной предприятием-изготовителем.
- **22.9.** Запрещается перевозить детей в возрасте до 12 лет:
  - на заднем сиденье мотоцикла;
  - в кузове грузового автомобиля с бортовой платформой;

- түшүрүүнүн жана жайгаштыруунун тартиби жөнүндө жүргүнчүлөргө түшүндүрмө берүүгө тийиш. Жүргүнчүлөрдү коопсуз ташуу шарттары камсыз болгондугуна ынангандан кийин гана кыймылды баштоого тийиш. Борт платформасы бар, бирок адамдарды ташуу үчүн жабдылбаган жүк ташуучу автомобилдин кузовуна түшүүгө жүктү коштоп же аны алуу үчүн бараткан адамдарга борттун деңгээлинен төмөн жайгашкан отуруучу орун менен камсыз кылынган шартта гана уруксат берилет.
- 22.6. Автобуста же фургон кузову бар жүк ташуучу автомобилде топ балдарды ташууда алар менен бирге коштоп жүрүүчү чоң киши, ал эми борт платформасы бар жүк ташуучу автомобилдин кузовунда кеминде эки киши болууга тийиш. Бул транспорт каражаттарында алдында жана артында "Балдарды ташуу" деген таануу белгиси орнотулууга тийиш.
- **22.7.** Айдоочу транспорт каражаты толук токтогондон кийин гана жүргүнчүлөрдү отургузууга жана түшүрүүгө, ал эми кыймылды эшиктери жабылгандан кийин гана баштоого жана аны толук токтогонго чейин ачпоого тийиш.
- **22.8.** Адамдарды төмөнкүчө ташууга тыюу салынат:
- автомобилдин (буга борт платформасы бар жүк ташуучу автомобилдин кузовунда же фургондун кузовунда жүргүнчүлөрдү ташуу кирбейт), трактордун, өзү жүрүүчү башка машиналардын кабинасынан тышкары, жүк ташуучу чиркегичте, дача чиркегичте, жүк ташуучу мотоциклдин кузовунда жана отуруу үчүн мотоциклде конструкция тарабынан каралгандан башка жерде;
- 12 жашка чейинки курактагы балдарды эсептебегенде, транспорт каражатынын техникалык мүнөздөмөсүндө каралгандан ашык санда.
- Адамдарды ташууда транспорт каражатынын иш жүзүндөгү массасы аны чыгарган ишкана белгилеген, уруксат берилген максималдуу массанын чоңдугунан ашпоого тийиш.
- **22.9.** 12 жашка чейинки курактагы балдарды төмөнкү жерлерде ташууга тыюу салынат:
  - мотоциклдин арткы отургучунда;
  - борттук платформасы бар жүк ташуучу автомобилдин кузовунда;

 на переднем сиденье легкового автомобиля при отсутствии специального детского удерживающего устройства, соответствующего росту и весу ребенка.

Установка детских удерживающих устройств и размещение в них детей должны осуществляться в соответствии с требованиями руководства по эксплуатации транспортных средств и удерживающих устройств.

23. Перевозка грузов

- **23.1**. Масса перевозимого груза и распределение нагрузки по осям не должны превышать величин, установленных предприятием-изготовителем для данного транспортного средства.
- **23.2.** Перед началом и во время движения водитель обязан контролировать размещение, крепление и состояние груза во избежание его падения, создания помех для движения.
- 23.3. Перевозка груза допускается при условии, что он:
  - не ограничивает водителю обзор;
  - не затрудняет управление и не нарушает устойчивость транспортного средства;
  - не закрывает внешние световые приборы и световозвращатели, регистрационные и опознавательные знаки, а также не препятствует восприятию сигналов, подаваемых рукой;
  - не создает шум, не пылит, не загрязняет дорогу и окружающую среду.

Если состояние и размещение груза не удовлетворяют указанным требованиям, водитель обязан принять меры к устранению нарушений перечисленных правил перевозки либо прекратить дальнейшее движение.

23.4. Груз, выступающий за габариты транспортного средства спереди или сзади более чем на 1 м или сбоку более чем на 0,4 м от внешнего края габаритного огня, должен быть обозначен опознавательными знаками "Крупногабаритный груз", а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости, кроме того, спереди - фонарем или

 баланын боюна жана салмагына шайкеш болгон балдарды карматуучу атайын түзүлүш жок болгон учурда жеңил автомобилдин алдыңкы отургучунда.

Балдарды карматуучу атайын түзүлүштөрдү орнотуу жана аларга балдарды транспорт каражаттарын жана карматуучу түзүлүштөрдү пайдалануу боюнча колдонмолордун талаптарына ылайык жайгаштыруу керек.

23. Жүк ташуу

- **23.1.** Ташылуучу жүктүн массасы жана жүктү бардык остор боюнча бөлүштүрүү бул транспорт каражатын чыгарган ишкана ал үчүн белгилеген чоңдуктан ашууга тийиш эмес.
- **23.2.** Кыймылды баштаар алдында жана жүрүп баратканда айдоочу жүктү түшүп калышын, кыймылга тоскоолдук түзүлүшүн четтетүү үчүн анын жайгашуусуна, бекитилишине жана абалына контролдук кылууга тийиш.

23.3. Жүктү ал:

- айдоочунун айлананы көрүшүн чектебеген;
- башкарууну татаалдантпаган жана транспорт каражатынын туруктуулугун бузбаган;
- тышкы жарык приборлорун жана жарыкты чагылдыргычтарды, каттоо жана таануу белгилерин жаппаган, ошондой эле кол менен берилүүчү сигналдарды кабылдоого тоскоолдук кылбаган;
- ызы-чуу кылбаган, жолду жана курчап турган чөйрөнү чандатпаган, булгабаган учурда ташууга жол берилет.

Эгерде жүктүн абалы жана жайгашуусу көрсөтүлгөн талаптарды канааттандырбаса, айдоочу ташуунун саналып өткөн эрежелеринин бузулушун четтетүү үчүн чара көрүүгө же андан аркы кыймылды токтотууга милдеттүү.

23.4. Транспорт каражатынын габаритинен алдынан же артынан 1 метрден ашык же капталынан габарит жарыгынын тышкы четинен 0,4 метрден ашык чыгып турган жүк "Ири габариттүү жүк" деген таануу белгиси менен, ал эми түнкүсүн жана айлана начар көрүнгөн шартта андан тышкары алдынан - ак түстөгү фонарь же жарык чагылдыргыч менен, артынан кызыл түстөгү фонарь же жарык чагылдыргыч менен белгиленүүгө тийиш.

световозращателем белого цвета, сзади - фонарем или световозвращателем красного цвета.

- 23.5. Перевозка тяжеловесных и опасных грузов, не обезвреженной тары, движение транспортного средства, габаритные параметры которого с грузом или без груза превышают по ширине 2,5 м, по высоте 4 м от поверхности проезжей части, по длине (включая один прицеп) 20 м, либо с грузом, выступающим за заднюю точку габарита транспортного средства более чем на 2 м, движение автопоездов с двумя и более прицепами производится в соответствии со специальными правилами и инструкциями.
- **23.6.** Запрещается перевозка грузов, багажа в салоне автобуса, микроавтобусов создающих препятствия для посадки и высадки пассажиров, а также закрывающих запасные двери.

24. Дополнительные требования к движению велосипедов, мопедов, гужевых повозок, а также прогону животных

24.1. Управлять велосипедом, гужевой повозкой (санями), быть погонщиком вьючных, верховых животных или стада при движении по дорогам разрешается лицам не моложе 14 лет, а мопедом - не моложе 16 лет.

Примечание: в Республике Кыргызстан может снижаться указанный возрастной ценз, но не более чем на 2 года и устанавливаться порядок, предусматривающий наличие у водителей велосипедов, мопедов и гужевых повозок (саней) документа, подтверждающего знание ими Правил и Основных положений, а у этих транспортных средств - специального регистрационного знака.

24.2. Велосипеды, мопеды, гужевые повозки (сани), верховые и выочные животные должны двигаться только по крайней правой полосе в один ряд возможно правее. Допускается движение по обочине, если это не создает помех пешеходам.

Колонны велосипедистов, гужевых повозок (саней), верховых и вьючных животных при движении по проезжей части должны быть разделены на группы по 10 велосипедистов, верховых и вьючных животных и по 5 повозок (саней). Для облегчения обгона

- 23.5. Өтө оор жана коркунучтуу жүктөрдү, зыянсыздандырылбаган идиштерди ташуу, габариттик параметрлери жүгү менен же жүгү жок туурасы боюнча 2,5 метрден, бийиктиги жүрүүчү бөлүктөн 4 метр, узундугу (бир чиркегичти кошкондо) 20 метрден ашкан, же транспорт каражатынын габаритинин арткы учунан 2 метрден ашык чыгып турган жүгү бар транспорт каражаттарынын кыймылы, эки жана андан ашык чиркегичи бар автопоезддердин кыймылы атайын эрежелерге ылайык жүзөгө ашырылат.
- **23.6.** Жүргүнчүлөрдү отургузууга жана түшүрүүгө тоскоолдук кылган, ошондой эле запас эшиктерди жаан турган жүктөрдү, кол жүктөрдү автобустун, микроавтобустардын салонунда ташууга тыюу салынат.

24. Велосипеддердин, мопеддердин, арабалардын кыймылына, ошондой эле мал айдоого кошумча талаптар

24.1. Жолдор менен баратканда велосипед тебүүгө, арабаны (чананы) айдоого, көлүк, минилүүчү малды жана малдын тобун айдоого 14 жаштан ашкан, мопедди айдоого - 16 жаштан ашкан адамдарга уруксат берилет.

Эскертүү: Кыргыз Республикасында көрсөтүлгөн курактык ценз төмөндөтүлүшү мүмкүн, бирок ал 2 жылдан ашпайт жана велосипеддин, мопеддин жана арабанын (чананын) айдоочусунда алар Эрежелерди жана Негизги жоболорду билишин ырастаган документтердин, ал эми бул транспорт каражаттарында - атайын каттоо белгисинин болушун караган тартип белгилениши мүмкүн.

24.2. Велосипеддер, мопеддер, арабалар (чаналар), минилүүчү жана көлүк малдар эң оң жактагы тилке боюнча бир катар, мүмкүн болушунча оң тарапка жакын жүрүүгө тийиш. Эгерде жөө адамдарга тоскоолдук кылбаса, жолдун чети менен жүрүүгө жол берилет.

Жүрүүчү бөлүк менен баратканда велосипедчендердин, арабалардын (чаналардын), минилүүчү жана көлүк малдардын колонналары 10 дон велосипедчендердин, минилүүчү жана көлүк малдардын жана 5тен арабалардын (чаналардын) топторуна бөлүнүүгө тийиш. Озуп өтүүнү жеңилдетүү

расстояние между группами должно составлять 80-100 м.

24.3. Водителям велосипеда и мопеда запрещается:

- ездить, не держась за руль хотя бы одной рукой;
- перевозить пассажиров, кроме ребенка в возрасте до 7 лет на дополнительном сиденье, оборудованном надежными подножками;
- перевозить груз, который выступает более чем на 0,5 м по длине или ширине за габариты, или груз, мешающий управлению;
- двигаться по дороге при наличии рядом велосипедной дорожки;
- поворачивать налево или разворачиваться на дорогах с трамвайным движением и на дорогах, имеющих более одной полосы для движения в данном направлении.

Запрещается буксировка велосипедов и мопедов, а также велосипедами и мопедами, кроме буксировки прицепа, предназначенного для эксплуатации с велосипедом или мопедом.

24.4. На нерегулируемом пересечении велосипедной дорожки с дорогой, расположенном вне перекрестка, водители велосипедов и мопедов должны уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по этой дороге.

Водитель гужевой повозки (саней) при выезде на дорогу с прилегающей территории или со второстепенной дороги в местах с ограниченной обзорностью должен вести животное под уздцы.

- **24.5.** Животных по дороге следует перегонять, как правило, в светлое время суток. Запрещается их выпас в полосе отвода на автомобильных дорогах, кроме местного значения, и газонах. Погонщики должны направлять животных как можно ближе к правому краю дороги.
- **24.6.** При прогоне животных через железнодорожные пути стадо должно быть разделено на группы такой численности, чтобы с учетом количества погонщиков был обеспечен безопасный прогон каждой группы.

үчүн бул топтордун ортосундагы аралык 80-100 метрди түзүүгө тийиш.

- **24.3.** Велосипеддин жана мопеддин айдоочуларына төмөнкүлөргө тыюу салынат:
- рулду жок дегенде бир кол менен кармабай айдоого;
- жүргүнчүлөрдү ташууга, буга 7 жашка чейинки курактагы балдарды бекем бекитилген бут койгуч менен жабдылган кошумча отургучта ташуу кирбейт;
- узундугу же туурасы боюнча габариттен 0,5 метрден көп ашкан жүктү же башкарууга тоскоолдук кылган жүктү ташууга;
- катар жерде велосипед жолу бар туруп жол менен жүрүүгө;
- трамвай кыймылы бар жолдордо жана бир багыттагы кыймыл үчүн бирден ашык тилкеси бар жолдордо солго бурулууга же артка кайрылууга.

Велосипеддерди жана мопеддерди сүйрөтүүгө, ошондой эле велосипед жана мопед менен сүйрөтүүгө тыюу салынат, буга велосипед же мопед менен пайдаланууга арналган чиркегичти сүйрөө кирбейт.

24.4. Велосипед жолу кесилиштерден тышкары жерде жол менен жөнгө салынбаган кесилиште кесилишкенде велосипеддин жана мопеддин айдоочусу бул жолдо келаткан транспорт каражаттарына жол берүүгө тийиш.

Арабанын (чананын) айдоочусу жамаатташ аймактан же экинчи даражадагы жолдон чоң жолго чыкканда айлана чектелүү көрүнгөн жерде малды тизгиндөөгө тийиш.

- **24.5.** Малды жол аркылуу, эреже катары, күндүзү айдоо керек. Жергиликтүү маанидеги жолдорду кошпогондо, аларды автомобиль жолдорунун боюна жана газондорго жаюуга тыюу салынат. Мал айдагандар малды мүмкүн болушунча жолдун оң жагына жакын айдоого тийиш.
- **24.6.** Малды темир жол аркылуу айдап өтүүдө мал анын айдоочуларын эске алуу менен ар бир топту коопсуз түрдө айдап өткүдөй сандагы топторго бөлүнүүгө тийиш.

24.7. Водителям гужевых повозок (саней), погонщикам вьючных, верховых животных и скота запрещается:

- оставлять на дороге животных без надзора;
- прогонять животных через железнодорожные пути и дороги вне специально отведенных мест, а также в темное время суток и в условиях недостаточной видимости (кроме скотопрогонов на разных уровнях);
- вести животных по дороге с асфальто- и цементобетонным покрытием при наличии иных путей.

Управлять гужевой повозкой (санями) не привязав животных, свободных от упряжки с правой стороны на расстоянии не более одного метра от повозки по ходу движения.

24.7. Арабаны (чананы), минилүүчү, көлүк малдарды жана малдын тобун айдоочуларга төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- малды жолго кароосуз калтырууга;
- атайын бөлүнгөн жерлерден башка жерде, ошондой эле караңгыда жана айлана начар көрүнгөн шартта малды темир жол жана жол аркылуу айдоого (буга ар кандай деңгээлдеги мал айдоочу жерлер кирбейт);
- башка жолдор бар туруп асфальт жана цементбетон төшөлгөн жол боюнча мал айдоого;

чегилбеген малды кыймылдын багытында арабадан бир метрден ашпаган аралыкка оң жакка байлабастан арабаны (чананы) башкарууга.

Приложение 1

к Правилам дорожного движения Кыргызской Республики

ДОРОЖНЫЕ ЗНАКИ

(по <u>ГОСТ 32945-2014</u> и <u>КМС ГОСТ Р 52289-2004</u>)

1. Предупреждающие знаки

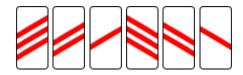
Предупреждающие знаки применяют для информирования водителей о характере опасности и приближении к опасному участку дороги, движение по которому требует принятия мер, соответствующих обстановке.

Знаки 1.1 "Железнодорожный переезд со шлагбаумом" и 1.2 "Железнодорожный переезд без шлагбаума" устанавливают перед всеми железнодорожными переездами, соответственно оборудованными или не оборудованными шлагбаумами.

Знаки **1.3.1** "Однопутная железная дорога" и **1.3.2** "Многопутная железная дорога" устанавливают перед всеми железнодорожными переездами без шлагбаума соответственно через железную дорогу с одним или двумя и более путями.

Знаки **1.4.1-1.4.6** "Приближение к железнодорожному переезду" устанавливают вне населенных пунктов на дорогах с двумя и более полосами для движения в обоих направлениях перед каждым переездом, а на дорогах с одной полосой - при расстоянии видимости переезда менее 300 м.

Кыргыз Республикасынын Жол кыймылынын эрежелерине

1-тиркеме

ЖОЛ БЕЛГИЛЕРИ

(32945-2014 МАСТ жана 52289-2004 КМС Р МАСТ боюнча)

1. Эскертүүчү белгилер

Эскертүүчү белгилерди айдоочуларга коркунучтун мүнөзү жана жолдун кооптуу бөлүгүнө жакындагандыгы, аны менен жүрүү тийиштүү жагдайда чараларды көрүү керектиги жөнүндө маалымдоо үчүн колдонушат.

1.1. "Шлагбаум коюлган темир жол өткөөлү" жана 1.2 "Шлагбаум коюлбаган темир жол өткөөлү" белгилерин шлагбаумдар менен тийиштүү жабдылган же жабдылбаган бардык темир жол өткөөлдөрүнүн алдында орнотушат.

1.3.1 "Бир нуктуу темир жол" жана **1.3.2 "Көп нуктуу темир жол"** белгилерин тиешелүүлүгүнө жараша бир же эки жана андан ашык нуктуу темир жолу аркылуу шлагбаум коюлбаган бардык темир жол өткөөлдөрүнүн алдында орнотушат.

1.4.1-1.4.6 "Темир жол өткөөлүнө жакындоо" белгилерин калктуу конуштардан тышкары эки багытта тең жүрүү үчүн эки жана андан ашык тилкелүү жолдордо ар бир өткөөлдүн алдында, ал эми бир тилкелүү жолдордо - өткөөлдүн көрүнүүсү 300 метрден аз аралыкта орнотушат.

Знак 1.5 "Пересечение с трамвайной линией" устанавливают перед пересечением дороги с трамвайными путями вне перекрестка, а также перед перекрестками (площадями), через которые проходят трамвайные пути, при расстоянии видимости путей менее 50 м.

Знак **1.6 "Пересечение равнозначных дорог"** устанавливают на подъездах к перекрестку равнозначных дорог, с которых расстояние видимости перекрестка вне населенных пунктов менее 150 м, а в населенных пунктах - менее 50 м.

Знак устанавливают перед перекрестком, на котором отменяют очередность проезда, установленную знаками приоритета.

Знак **1.7** "Пересечение с круговым движением" устанавливают перед перекрестками, обозначенными знаками 4.3, вне населенных пунктов - перед каждым перекрестком, в населенных пунктах - перед перекрестками, расстояние видимости которых менее 50 м, а также перед перекрестками, на которых отсутствует искусственное освещение.

Знак 1.8 "Светофорное регулирование" устанавливают вне населенных пунктов перед каждым перекрестком, пешеходным переходом или участком дороги, кроме железнодорожных переездов, движение на которых регулируется светофорами, в населенных пунктах - при расстоянии видимости светофора менее 100 м, а также перед первым после въезда в населенный пункт перекрестком или пешеходным переходом со светофорным регулированием.

1.5 "Трамвай линиясы менен кесилишүү" белгисин кесилиштен башка жерде трамвай жолдору менен кесилишүүчү жолдордун алдында, ошондой эле алар аркылуу трамвай жолдору өтүүчү кесилиштердин (аянттардын) алдында, жолдордун көрүнүүсү 50 метрден аз аралыкта орнотушат.

1.6 "Теңдеш жолдор менен кесилишүү" белгисин калктуу конуштардан тышкары кесилиштин көрүнүүсүнүн аралыгы 150 метрден аз, ал эми калктуу конуштарда - 50 метрден аз болгон теңдеш жолдордун кесилишине жакындап баруучу жерлерде орнотушат.

Белгини артыкчылык белгилери менен белгиленген жүрүүнүн кезегин алып салуучу кесилиштин алдында орнотушат.

1.7 "Айлампа кыймыл менен кесилишүү" белгисин 4.3 белгилери менен белгиленген кесилиштердин алдында, калктуу конуштардан тышкары - ар бир кесилиштин алдында, калктуу конуштарда - алардын көрүнүү аралыгы 50 метрден аз болгон кесилиштердин алдында, ошондой эле жасалма жарык берилбеген кесилиштердин алдында орнотушат.

1.8 "Сфетофор менен жөнгө салуу" белгисин калктуу конуштардан тышкары ар бир кесилиштин, жөө жүргүнчүлөр өтмөгүнүн темир же жол өтмөктөрүнөн тышкары алардагы кыймыл сфетофорлор менен жөнгө салынуучу жол участогунун алдында, конуштарда - светофордун калктуу көрүнүүсү 100 метрден аз аралыкта, ошондой эле калктуу конушка киргенден кийинки биринчи кесилиште же светофордук жөнгө салуусу бар жөө жүргүнчүлөр өтмөгүнүн алдында орнотушат.

Знак 1.9 "Разводной мост" устанавливают перед всеми разводными мостами и паромными переправами.

Знак 1.10 "Выезд на набережную" устанавливают перед участками дорог, выходящими на набережную или берег какого-либо водоема.

Знаки **1.11.1** и **1.11.2** "Опасный поворот" устанавливают перед кривыми в плане, на которых значение коэффициента безопасности менее 0,6, а также перед кривыми в плане, на которых расстояние видимости встречного автомобиля при скорости, характерной для предшествующего кривой участка дороги, меньше минимального расстояния видимости, обеспечивающего безопасность движения.

Знаки **1.12.1** и **1.12.2** "Опасные повороты" устанавливают перед двумя и более следующими друг за другом кривыми в плане, если расстояние между ними менее 300 м и, если перед первой из них установлен соответственно знак 1.11.1 или 1.11.2.

Знаки 1.13 "Крутой спуск" и 1.14 "Крутой подъем" устанавливают:

- если длина участка дороги на спуске или подъеме больше указанной при соответствующей величине уклона;
- если на вертикальных выпуклых кривых расстояние видимости встречного автомобиля меньше указанных при скорости, характерной для предшествующего кривой участка дороги.

1.9 "Экиге ажыратылуучу көпүрө" белгисин бардык экиге ажыратылуучу көпүрөлөрдүн же паром өткөөлдөрүнүн алдында орнотушат.

1.10 "Жээкке чыгуучу жол" белгисин жээкке чыгуучу жолдордун же кандайдыр бир суунун жээгине чыгуучу жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.11.1 жана 1.11.2 "Кооптуу бурулуш" белгилерин коопсуздук коэффициентинин мааниси 0,6дан аз болгон пландагы ийрейүүлөр алдында, ошондой эле жолдун участогунун мурунку ийрейүүсү үчүн мүнөздүү ылдамдыкта каршы келе жаткан автомобилдин көрүнүү аралыгы кыймылдын коопсуздугун камсыздоочу көрүнүүнүн минималдуу аралыгынан аз болгон пландагы ийрейүүлөрдүн алдында орнотушат.

1.12.1 жана **1.12.2** "Кооптуу бурулуштар" белгилерин пландагы биринин артынан бири кете турган эки же андан ашык ийрейүүлөрдүн алдында орнотушат, эгерде алардын ортосундагы аралык 300 метрден аз болсо жана эгерде алардын биринчисинин алдында тиешелүү түрдө 1.11.1 же 1.11.2 белгиси орнотулса.

- **1.13 "Тик ылдый түшүү"** жана **1.14 "Тик өйдө чыгуу"** белгилерин төмөнкү учурларда орнотушат:
- эгерде ылдый түшүүчү же өйдө чыгуучу жолдун участогунун узундугу эңкейиштин тиешелүү чоңдугунда көрсөтүлгөндөн узунураак болсо;
- эгерде вертикалдуу томпогой ийрейүүлөрдө каршы келе жаткан автомобилдин көрүнүү аралыгы жолдун мурунку ийрейүү участогу үчүн мүнөздүү ылдамдыкта көрсөтүлгөндөн төмөн болсо.

Знак 1.15 "Скользкая дорога" устанавливают перед участками дорог, на которых коэффициент сцепления шины с покрытием менее 0,4.

Знак **1.16** "**Неровная дорога**" устанавливают перед участками дорог, имеющими повреждения покрытия (выбоины, неплавное сопряжение подходов с мостовыми сооружениями, волнистость и т.п.), затрудняющие движение транспортных средств с разрешенной Правилами дорожного движения скоростью.

Знак **1.17** "Искусственная неровность" устанавливают перед искусственной неровностью для принудительного снижения скорости.

Знак 1.18 "Выброс гравия" устанавливают перед участками дорог, на которых возможен выброс гравия, щебня и т.п. из-под колес транспортных средств.

Знак 1.19 "Опасная обочина" устанавливают перед участками дорог, на которых состояние обочин не соответствует условиям безопасности.

Знаки **1.20.1-1.20.3** "Сужение дороги" устанавливают вне населенных пунктов перед участками дорог, на которых ширина проезжей части уменьшается более чем на 0,5 м, а в населенных пунктах - на одну полосу или более. Вне населенных пунктов знак устанавливают также перед мостовыми сооружениями и тоннелями, если ширина проезжей части в пределах

1.15 "Тайгалак жол" белгисин шинанын каптоо менен илешүү коэффициенти 0,4төн төмөн болгон жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.16 "Тегиз эмес жол" белгисин Жол кыймылынын эрежелери менен уруксат берилген ылдамдыкта транспорт каражаттарынын жүрүүсүн кыйындатуучу каптоолордун бузулуулары (чуңкурлар, көпүрө курулмалары менен өңгүл-дөңгүл туташуусу, толкундуулук ж.б.у.с.) болгон жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.17 "Жасалма тегиз эмес жол" белгисин ылдамдыкты мажбурлап төмөндөтүү үчүн жасалма тегиз эмес жолдун участогунун алдында орнотушат.

1.18 "Шагылдын ыргышы" белгисин транспорт каражаттарынын дөңгөлөктөрүнөн шагылдын, таштын ж.б.у.с. ыргышы мүмкүн болгон жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.19 "Жолдун кооптуу жээги" белгисин жол жээктеринин абалы коопсуздук шарттарына шайкеш келбеген жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.20.1-1.20.3 "Жолдордун тарышы" белгилерин калктуу конуштардан тышкары жолдун жүрүү бөлүгүнүн туурасы 0,5 метрден ашык, ал эми калктуу конуштарда - бир же андан ашык тилкеге азайып кетүүчү жолдордун участокторунун алдында орнотушат. Калктуу конуштардан тышкары белгини ошондой эле көпүрө курулмаларынын жана тоннелдердин алдында орнотушат, эгерде жүрүүчү бөлүктүн туурасы жасалма курулманын чектеринде

искусственного сооружения равна или меньше, чем на подходах к нему, а в населенных пунктах - меньше, чем на подходах к нему.

Знак 1.21 "Двустороннее движение" устанавливают перед участками дороги (проезжей части) с двусторонним движением, если им предшествует участок с односторонним движением.

Знак **1.22 "Пешеходный переход"** устанавливают вне населенных пунктов перед всеми нерегулируемыми наземными пешеходными переходами, а в населенных пунктах - перед переходами, расстояние видимости которых менее 150 м.

Знак 1.23 "Дети" устанавливают перед участками дорог, проходящими вдоль территорий детских учреждений или часто пересекаемыми детьми независимо от наличия пешеходных переходов.

Знак 1.24 "Пересечение с велосипедной дорожкой" устанавливают перед расположенными вне перекрестков пересечениями с велосипедными дорожками, обозначенными знаком 4.4.

Знак 1.25 "Дорожные работы" устанавливают перед участком дороги, в пределах которого проводятся любые виды работ.

Знак 1.26 "Перегон скота" устанавливают перед участками дорог, проходящими вдоль скотных дворов,

аларга келе турган жактарына караганда тең же тар болсо, ал эми калктуу конуштарда - аларга кире беришке караганда тар болсо.

1.21 "Эки тараптуу кыймыл" белгисин эки тараптуу кыймылы бар жолдун (жүрүү бөлүгү) участокторунун алдында, эгерде алардан мурун бир тараптуу кыймыл менен участок келе турган болсо орнотушат.

1.22 "Жөө жүргүнчү өткөөлү" белгисин калктуу конуштардан тышкары бардык жөнгө салынбай турган жер үстүндөгү жөө жүргүнчү өткөөлдөрүнүн алдында, ал эми калктуу конуштарда - көрүнүү аралыгы 150 метрден аз болгон өткөөлдөрдүн алдында орнотушат.

1.23 "Балдар" белгисин балдар мекемелеринин аймактарын бойлоп өтүүчү же жөө жүргүнчү өткөөлдөрүнүн болушуна карабастан балдар тез-тез өтүүчү жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.24 "Велосипед жолу менен кесилишүү" белгисин 4.4 белгиси менен белгиленген велосипед жолдору менен кесилишкенден тышкаркы жайгашкан кесилиштердин алдына орнотушат.

1.25 **"Жол иштери"** белгисин анын чектеринде иштин кайсыл болбосун түрлөрү жасалып жаткан жолдун участокторунун алдында орнотушат.

1.26 "Мал айдоо" белгисин мал короолорун, фермаларын ж.б.у.с. бойлоп өтүүчү жолдордун участокторунун алдында, ошондой эле жол аркылуу малды

ферм и т.п., а также перед местами постоянного перегона скота через дорогу.

Знак **1.27 "Дикие животные"** устанавливают перед участками дорог, проходящими по территории заповедников, охотничьих хозяйств, лесных массивов и другими участками дорог, если на них возможно появление диких животных, и применяют с табличкой 8.2.1.

Знак 1.28 "Падение камней" устанавливают перед участками дорог, проезжая часть которых не защищена от возможных обвалов, оползней, снежных лавин и камнепадов.

Знак 1.29 "Боковой ветер" устанавливают перед участками дорог, проходящими по горным перевалам, высоким насыпям, мостам, путепроводам, вдоль ущелий и рек и т.п., на которых возможен сильный боковой ветер.

Знак **1.30 "Низколетящие самолеты"** устанавливают перед проходящими вблизи аэродромов участками дорог, над которыми самолеты или вертолеты пролетают на небольшой высоте.

Знак **1.31** "Тоннель" устанавливают перед тоннелями, в которых отсутствует искусственное освещение, а также перед тоннелями, въездные порталы которых из-за рельефа местности видны с расстояния менее 150 м.

Знак 1.32 "Затор" применяют в качестве временного в случае возникновения затора на участке дороги или

дайыма айдап өтүүчү жерлердин алдында орнотушат.

1.27 "Жапайы жаныбарлар" белгисин коруктардын, аңчылык чарбаларынын, токой массивдеринин аймактары боюнча өтүүчү жолдордун участокторунун жана аларда жапайы жаныбарлар чыга калышы мүмкүн болгон башка жолдордун участокторунун алдында орнотушат жана 8.2.1 табличкасын пайдаланышат.

1.28 "Таштын кулашы" белгисин жүрүү бөлүгү мүмкүн болуучу уроолордон, жер көчкүлөрүнөн, кар көчкүлөрүнөн жана таш кулоолордон корголбогон жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.29 "Капталдан соккон шамал" белгисин тоо ашуулары, бийик кырдалган топурактар, көпүрөлөр, жол өтмөктөрү боюнча, капталдан катуу шамал согушу мүмкүн болгон капчыгайларды жана дарыяларды ж.б.у.с. бойлоп өтүүчү жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.30 "Жапыз учкан самолет" белгисин алардын үстүндө самолеттор же вертолеттор анча бийик эмес учуп өтүүчү аэродромдорго жакын жолдордун участокторунун алдында орнотушат.

1.31 "Тоннель" белгисин жасалма жарык берилбеген тоннелдердин алдында, ошондой эле кире бериш порталы жердин рельефинен улам 150 метрден аз аралыктан көрүнө турган тоннелдердин алдында орнотушат.

1.32 "Тыгын" белгисин жолдун участогунда тыгын пайда болгон учурда убактылуу катары же өзгөрүп

на знаках с изменяемым изображением и устанавливают перед перекрестком, откуда возможен объезд участка дороги, на котором образовался затор.

Знак 1.33 "Прочие опасности" устанавливают перед опасными участками дорог, вид опасности на которых не предусмотрен предупреждающими знаками.

Знаки 1.34.1 и 1.34.2 "Направление поворота" устанавливают на участках дорог с кривой в плане малого радиуса, если при приближении к кривой определение направления поворота затруднено.

Знак 1.34.3 "Направление поворота" устанавливают на Т-образных перекрестках и разветвлениях дорог, если имеется опасность их проезда в прямом направлении.

2. Знаки приоритета

Знаки приоритета применяют для указания очередности проезда перекрестков, пересечений отдельных проезжих частей, а также узких участков дорог.

Знак **2.1 "Главная дорога"** устанавливают в начале участка дороги с преимущественным правом проезда нерегулируемых перекрестков.

тура турган белгилерде колдонушат жана тыгын пайда болгон жолдун участогун айланып өтүү мүмкүн болгон кесилиштин алдында орнотушат.

1.33 "Башка коркунучтар" белгисин коркунучтун түрү эскертүүчү белгилер менен каралбаган жолдордун кооптуу участокторунун алдында орнотушат.

1.34.1 жана **1.34.2** "Бурулуштун багыты" белгилерин эгерде ийрейүүлөргө жакындоо учурунда бурулуу багытын аныктоо кыйынчылык жаратса, кичине радиус планында ийрейүүлөрү менен жолдордун участокторунда орнотушат.

1.34.3 "Бурулуштун багыты" белгисин эгерде аларды түз багытта өтүп кетүү коркунучу болсо, Т сыяктуу кесилиштерде жана жолдун тармактанууларында орнотушат.

2. Артыкчылык белгилери

Артыкчылык белгилерин кесилиштерден, айрым жүрүү бөлүктөрүн кесип өтүүчү жерлерден, ошондой эле жолдордун тар участокторун өтүүнүн кезектүүлүгүн көрсөтүү үчүн колдонушат.

2.1 "Негизги жол" белгисин жөнгө салынбай турган кесилиштерден артыкчылыктуу укук менен өтүүчү жолдордун участокторунун башталышына орнотушат.

Знак 2.2 "Конец главной дороги" устанавливают в конце участка дороги, где она утрачивает статус главной.

Знаки **2.3.1** "Пересечение с второстепенной дорогой", **2.3.2-2.3.7** "Примыкание второстепенной дороги" устанавливают вне населенных пунктов перед всеми перекрестками на дорогах, обозначенных знаком **2.1**.

Знак **2.4 "Уступите дорогу"** применяют для указания того, что водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекаемой дороге, а при наличии таблички 8.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знак **2.5** "Движение без остановки запрещено" применяют для указания водителю остановиться и уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекаемой дороге, а при наличии таблички 8.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знаки 2.6 "Преимущество встречного движения" и 2.7 "Преимущество перед встречным движением" применяют для организации движения в местах, где невозможен или опасен встречный разъезд

2.2 "Негизги жолдун бүтүшү" белгисин ал негизги статусун жоготкон жолдун участогунун аягында орнотушат.

2.3.1 "Экинчи даражадагы жол менен кесилишүү", **2.3.2-2.3.7** "Экинчи даражадагы жолго кошулуу" белгилерин калктуу конуштардан тышкары 2.1 белгиси менен белгиленген жолдордогу бардык кесилиштердин алдында орнотушат.

2.4 "Жол бер" белгисин айдоочу кесилиш жол менен бараткан транспорт каражаттарына, ал эми 8.13 табличкасы болгон учурда - негизги жол менен бараткан транспорт каражаттарына жол бериши керек экендигин көрсөтүү үчүн колдонушат.

2.5 "Токтобой өтүүгө тыюу салынат" белгисин айдоочуга кесилиш жол менен бараткан транспорт каражаттарына, ал эми 8.13 табличкасы болгон учурда - негизги жол менен бараткан транспорт каражаттарына токтоп жана жол бериши керек экендигин көрсөтүү үчүн колдонушат.

2.6 "Каршы кыймылдын артыкчылыгы бар" жана 2.7 "Каршы кыймылдын алдында артыкчылыгы бар" белгилерин транспорт каражаттарынын каршылаш өтүп кетүүсү мүмкүн болбогон же кооптуу жерлерде (жолдордун тар участоктору, көпүрө курулмалары, тоннелдер ж.б.у.с.),

транспортных средств (узкие участки дорог, мостовые сооружения, тоннели и т.п.), при интенсивности движения, обеспечивающей саморегулирование встречного разъезда, и видимости всего участка и противоположного въезда на него с каждого конца узкого участка дороги.

3. Запрещающие знаки

Запрещающие знаки применяются для введения или отмены ограничений движения.

Знак 3.1 "Въезд запрещен" устанавливают на участках дорог или проезжей части с односторонним движением для запрещения движения транспортных средств во встречном направлении.

Знак 3.2 "Движение запрещено" применяют для запрещения движения всех транспортных средств на отдельных участках дорог.

Знак 3.3 "Движение механических транспортных средств запрещено" применяют для запрещения движения всех механических транспортных средств.

Знак **3.4** "Движение грузовых автомобилей запрещено" применяют для запрещения движения грузовых автомобилей и составов транспортных средств с разрешенной максимальной массой более 3,5 т (если на знаке не указана масса) или с разрешенной максимальной массой более, указанной на знаке, а также тракторов и самоходных машин.

Действие знака не распространяется на автомобили, предназначенные для перевозки людей.

каршылаш өтүп кетүүнү өзүн-өзү жөнгө салууну жана бүткүл участоктун жана ага жолдун тар участогунун ар бир аягынан карама-каршы келүүнүн көрүнүүсүн камсыздоочу кыймылдын интенсивдүүлүгүндө кыймылды уюштуруу үчүн колдонушат.

3. Тыюу салуучу белгилер

Тыюу салуучу белгилерди кыймылга чектөөлөрдү киргизүү же аны алып салуу үчүн колдонушат.

3.1 "Кирүүгө тыюу салынат" белгисин транспорт каражаттарынын каршы багытта жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн жолдун участокторунда же бир тараптуу кыймыл менен өтүүчү бөлүктө орнотушат.

3.2 "Кыймылга тыюу салынат" белгисин жолдордун айрым участокторунда бардык транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.3 "Механикалык транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин бардык механикалык транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.4 "Жүк ташуучу автомобилдердин жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин жүк ташуучу автомобилдердин жана уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашык (эгерде белгиде масса көрсөтүлбөсө) же уруксат берилген максималдуу массасы белгиде көрсөтүлгөндөн ашык болгон транспорт каражаттарынын курамдарынын, ошондой эле тракторлордун жана өзү жүрүүчү машиналардын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

Белги адамдарды ташууга арналган автомобилдерге карата колдонулбайт.

Знак 3.5 "Движение мотоциклов запрещено" применяют для запрещения движения мотоциклов, знак 3.6 "Движение тракторов запрещено" - для запрещения движения тракторов и самоходных машин, знак 3.7 "Движение с прицепом запрещено" - для запрещения движения грузовых автомобилей и тракторов с прицепами или полуприцепами любого типа, а также всякой буксировки механических транспортных средств, знак 3.8 "Движение гужевых повозок запрещено" - для запрещения движения гужевых повозок (саней), животных под седлом или выоком, а также прогона скота, знак 3.9 "Движение на велосипедах запрещено" - для запрещения движения на велосипедах и мопедах.

Знак 3.10 "Движение пешеходов запрещено" устанавливают в местах, где движение пешеходов недопустимо по условиям их безопасности (искусственные сооружения, не имеющие тротуаров, ремонтируемые участки дорог и т.п.). Знак устанавливают на той стороне дороги, на которой вводят запрещение.

Знак 3.11 "Ограничение массы" применяют для запрещения движения транспортных средств, в том числе составов транспортных средств, общая фактическая масса которых больше указанной на знаке.

Знак 3.12 "Ограничение массы, приходящейся на ось транспортного средства" применяют для запрещения движения транспортных средств, у которых фактическая масса, приходящаяся на любую ось, больше указанной на знаке.

3.5 "Мотоциклдин жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин мотоциклдердин жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат, 3.6 "Трактордун жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин - тракторлордун жана өзү жүрүүчү машиналардын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн, 3.7 "Чиркегич менен жүрүүгө тыюу салынат" белгисин - бардык типтеги чиркегичтер же жарым чиркегичтер менен жүк ташуучу автомобилдердин жана тракторлордун жүрүүсүнө, ошондой эле механикалык транспорт каражаттарын ар кандай сүйрөп жүрүүгө тыюу салуу үчүн, 3.8 "Арабалардын жүрүшүнө тыюу салынат" белгисин - арабалардын (чаналардын), ээр же жүк артылган жаныбарлардын өтүүсүнө, ошондой эле мал айдап өтүүгө тыюу салуу үчүн, 3.9 "Велосипеддин жүрүшүнө тыюу салынат" белгисин - велосипеддерде жана мопеддерде жүрүүгө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.10 "Жөө кишилердин жүрүшүнө тыюу салынат" белгисин жөө жүргүнчүлөрдүн өтүүсүнө алардын коопсуздук шарттары боюнча жол берилбей турган жерлерде (тротуарлары болбогон жасалма курулмалар, жолдордун ондолуп жаткан участоктору ж.б.у.с.) орнотушат. Белгини жолдун тыюу салуу киргизилип жаткан тарабына орнотушат.

3.11 "Массага чек коюу" белгисин жалпы иш жүзүндөгү массасы белгиде көрсөтүлгөндөн жогору болгон транспорт каражаттарынын, анын ичинде транспорт каражаттарынын курамдарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.12 "Транспорт каражатынын ок темирине күч келтирүүчү массага чек коюу" белгисин каалагандай ок темирине күч келтирүүчү иш жүзүндөгү массасы белгиде көрсөтүлгөндөн жогору болгон транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

Знак 3.13 "Ограничение высоты" применяют для запрещения движения транспортных средств, габаритная высота которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке.

Знак 3.14 "Ограничение ширины" применяют для запрещения движения транспортных средств, габаритная ширина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке.

Знак 3.15 "Ограничение длины" применяют для запрещения движения транспортных средств (составов транспортных средств), габаритная длина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, на участках дорог с узкой проезжей частью, тесной застройкой, крутыми поворотами и т.п., где их движение или разъезд со встречными транспортными средствами затруднены.

Знак **3.16** "Ограничение минимальной дистанции" применяют для запрещения движения транспортных средств с дистанцией между ними менее указанной на знаке (на мостовых сооружениях с пролетами ограниченной грузоподъемности, на ледовых переправах, в тоннелях и т.п.).

Знак 3.17.1 "Таможня" применяют для запрещения проезда без остановки на контрольно-пропускном пункте таможни.

Знак 3.17.2 "Опасность" применяют для запрещения движения всех транспортных средств на участке

3.13 "Бийиктикке чек коюу" белгисин габариттик бийиктиги (жүгү менен же жүксүз) белгиде көрсөтүлгөндөн жогору болгон транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.14 "Жазылыгына чек коюу" белгисин алардын габариттик жазылыгы (жүгү менен же жүксүз) белгиде көрсөтүлгөндөн жазы болгон транспорт каражаттарынын кыймылына тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.15 "Узундугуна чек коюу" белгисин габариттик узундугу (жүгү менен же жүксүз) белгиде көрсөтүлгөндөн узун болгон транспорт каражаттарынын (транспорт каражаттарынын курамдарынын) жүрүү бөлүгү тар, курулушу тар, бурулуштары чукул болгон ж.б.у.с., аларда жүрүү же каршылаш транспорт каражаттары менен айрылышуусу кыйынчылык туудурган жолдордун участокторунда жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.16 "Минималдуу аралыкка чек коюу" белгисин транспорт каражаттарынын алардын ортосундагы аралыктын белгиде көрсөтүлгөндөн (жүк көтөрүмдүүлүгү чектелүү өтмөктөрү бар көпүрө курулмаларында, муз баскан ашууларда, тоннелдерде ж.б.у.с.) аз аралыкта жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.17.1 "Бажы" белгисин бажынын контролдооөткөрүү пунктунда токтобой өтүүгө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.17.2 "Коркунуч" белгисин жол-транспорт кырсыгы, авария же кыймылды уюштурууну

дороги, где произошли дорожно-транспортное происшествие, авария или имеется другая опасность для движения, которые требуют временных оперативных изменений организации движения.

Знак 3.17.3 "Контроль" применяют для запрещения проезда без остановки на контрольном пункте (на посту милиции, карантинном посту, на въезде в пограничную зону, закрытую территорию, на пункте оплаты проезда по платным дорогам и т.п.). На постах милиции и карантинных постах знак устанавливают на время проведения оперативных мероприятий.

Знаки **3.18.1** "Поворот направо запрещен" и **3.18.2** "Поворот налево запрещен" применяют для запрещения поворота на ближайшем пересечении проезжих частей, в случаях, когда необходимый порядок движения невозможно обеспечить с помощью знаков 4.1.1-4.1.6 или 5.15.1, 5.15.2.

Знак 3.19 "Разворот запрещен" устанавливают перед перекрестком, где этот маневр создает опасность для движения других транспортных средств или пешеходов.

Знаки **3.20 "Обгон запрещен"** и **3.22 "Обгон грузовым автомобилям запрещен"** применяют для запрещения обгона всех транспортных средств. Знак 3.20 запрещает обгон всем транспортным средствам, а знаки 3.22 - грузовым автомобилям с разрешенной массой более 3,5 т.

убактылуу ыкчам өзгөртүүнү талап кылган кыймыл үчүн башка коркунуч болгон жолдордун участокторунда транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.17.3 "Контролдоо" белгисин контролдоо пунктунда (милиция постунда, карантин постунда, чек ара зонасына, жабык аймакка кирүүдө, акы төлөнүүчү жолдор боюнча өтүүгө акы төлөө пунктунда ж.б.у.с.) токтобостон өтүүгө тыюу салуу үчүн колдонушат. Милиция постторунда жана карантин постторунда белгини ыкчам иш-чараларды өткөрүү мезгилинде орнотушат.

3.18.1 "Оңго бурулууга тыюу салынат" жана 3.18.2 "Солго бурулууга тыюу салынат" белгилерин кыймылдын зарыл болгон тартибин 4.1.1-4.1.6 же 5.15.1, 5.15.2 белгилеринин жардамы менен камсыздоо мүмкүн болбогон учурларда өтүү бөлүктөрүнүн жакынкы кесилишинде бурулууга тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.19 "Артка бурулууга тыюу салынат" белгисин бул маневр башка транспорт каражаттарынын же жөө жүргүнчүлөрдүн кыймылы үчүн коркунуч жараткан кесилиштин алдында орнотушат.

3.20 "Озуп өтүүгө тыюу салынат" жана 3.22 "Жүк ташуучу автомобиль менен озуп өтүүгө тыюу салынат" белгилерин бардык транспорт каражаттарынын озуп өтүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат. 3.20 белгиси бардык транспорт каражаттарынын, ал эми 3.22 белгиси - уруксат берилген массасы 3,5 тоннадан ашык жүк ташуучу автомобилдердин озуп өтүүсүнө тыюу салат.

Знак 3.24 "Ограничение максимальной скорости" применяют для запрещения движения всех транспортных средств со скоростью выше указанной на знаке при необходимости введения на участке дороги иной максимальной скорости, чем на предшествующем участке.

Знаки 3.21 "Конец запрещения обгона", 3.23 "Конец запрещения обгона грузовым автомобилям" и 3.25 "Конец ограничения максимальной скорости" применяют для обозначения конца участка дороги, на котором вводились ограничения движения соответственно знаками 3.20, 3.22 и 3.24, если нет необходимости распространять их действие до ближайшего по ходу движения перекрестка или до конца населенного пункта, а для знака 3.24 - и до начала населенного пункта, обозначенного знаками 5.23.1 или 5.23.2.

Знак **3.26** "Подача звукового сигнала запрещена" применяют для запрещения звукового сигнала, кроме случаев подачи сигнала для предотвращения дорожнотранспортного происшествия, вне населенных пунктов, обозначенных знаками 5.23.1, 5.23.2, на участках дорог, проходящих в непосредственной близости от санаториев, домов отдыха, оздоровительных лагерей, больниц и т.п.

Знак 3.27 "Остановка запрещена" применяют для запрещения остановки и стоянки транспортных средств.

Знаки 3.28 "Стоянка запрещена", 3.29 "Стоянка запрещена по нечетным числам месяца" и 3.30

3.24 "Максималдуу ылдамдыкка чек коюу" белгисин жолдун участогунда мурунку участогуна караганда башка максималдуу ылдамдыкты киргизүү зарыл болгон учурда бардык транспорт каражаттарынын белгиде көрсөтүлгөндөн жогору ылдамдыкта жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.21 "Озуп өтүүгө тыюу салуунун бүтүшү", 3.23 "Жүк ташуучу автомобиль менен озуп өтүүгө тыюу салуунун бүтүшү" жана 3.25 "Максималдуу ылдамдыкка чек коюунун бүтүшү" белгилерин 3.20, 3.22 жана 3.24 белгилерине ылайык жүрүүгө чектөөлөр киргизилген жолдун участокторунун бүтүшүн белгилөө үчүн колдонушат, алардын аракетин кыймылдын жүрүшү боюнча жакынкы кесилишке же калктуу пункттун аягына чейин, ал эми 3.24 белгиси үчүн 5.23.1 же 5.23.2 белгилери менен белгиленген калктуу конуштун башталышына чейин жайылтуу зарылдыгы жок болсо.

3.26 "Үн чыгарып сигнал берүүгө тыюу салынат" белгисин жол-транспорт кырсыгын болтурбоо үчүн сигнал берүү учурларынан, 5.23.1, 5.23.2 белгилери менен белгиленген калктуу конуштардан тышкары, санаторийлерге, эс алуу үйлөрүнө, ден соолукту чыңдоо лагерлерине, ооруканаларга ж.б.у.с. жакын жерлерден өтүүчү жолдордун участокторунда үн чыгарып сигнал берүүгө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.27 "Токтоого тыюу салынат" белгисин транспорт каражаттарын токтотууга жана токтотуп турууга тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.28 "Токтоп турууга тыюу салынат", 3.29 "Айдын так сандагы күндөрүндө токтоп турууга

"Стоянка запрещена по четным числам месяца" применяют для запрещения стоянки.

Знак **3.31 "Конец всех ограничений"** применяют для указания конца участка дороги, на котором вводились одновременно несколько ограничений знаками 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30, если нет необходимости распространять действия этих ограничений до ближайшего перекрестка или конца населенного пункта.

Знак 3.32 "Движение транспортных средств с опасными грузами запрещено" применяют для запрещения движения транспортных средств, осуществляющих перевозку опасных грузов, которые в соответствии с действующим законодательством должны быть обозначены опознавательными знаками (информационными таблицами) "Опасный груз".

Знак 3.33 "Движение транспортных средств с взрывчатыми и легковоспламеняющимися грузами запрещено" применяют для запрещения движения транспортных средств, осуществляющих перевозку взрывчатых веществ и изделий, а также других грузов, подлежащих маркировке как легковоспламеняющиеся, в количествах, на которые распространяются специальные правила.

4. Предписывающие знаки

Предписывающие знаки применяют для введения или отмены режимов движения.

Знаки 4.1.1 "Движение прямо", 4.1.2 "Движение направо", 4.1.3 "Движение налево", 4.1.4 "Движение прямо или направо", 4.1.5 "Движение прямо

тыюу салынат" жана 3.30 "Айдын жуп сандагы күндөрүндө токтоп турууга тыюу салынат" белгилерин токтоп турууга тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.31 "Бардык чектөөлөрдүн бүтүшү" белгисин 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30 белгилери менен бир эле убакта бир нече чектөөлөр киргизилген жолдун участогунун бүтүшүн көрсөтүү үчүн колдонушат, эгерде бул чектөөлөрдүн аракетин жакынкы кесилишке же калктуу конуштун аягына чейин жайылтуу зарылдыгы жок болсо.

3.32 "Кооптуу жүктөрү бар транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин колдонуудагы мыйзамдарга ылайык "Кооптуу жүк" деген ажыратуучу белгилер (маалыматтык таблицалар) коюлушу керек болгон кооптуу жүктөрдү ташуучу транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

3.33 "Жарылуучу жана тез тутануучу жүктөрү бар транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салынат" белгисин жарылуучу заттарды жана буюмдарды, ошондой эле тез тутануучу катары маркировкаланууга тийиш болгон, алардын санына атайын эрежелер жайылтылуучу башка жүктөрдү ташуучу транспорт каражаттарынын жүрүүсүнө тыюу салуу үчүн колдонушат.

4. Милдеттендирүүчү белгилер

Милдеттендирүүчү белгилерди кыймылдын режимдерин киргизүү же алып салуу үчүн колдонушат.

4.1.1 "Түз кетүү", 4.1.2 "Оңго кетүү", 4.1.3 "Солго кетүү", 4.1.4 "Түз же оңго кетүү", 4.1.5 "Түз же солго кетүү", 4.1.6 "Оңго же солго кетүү"

или налево", 4.1.6 "Движение направо или налево" применяют для разрешения движения на ближайшем пересечении проезжих частей в направлениях, указанных стрелками на знаке, а знаки 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 - и для разрешения разворота.

Действие знаков 4.1.1-4.1.6 не распространяется на маршрутные транспортные средства.

Знаки 4.2.1 "Объезд препятствия справа", 4.2.2 "Объезд препятствия слева", 4.2.3 "Объезд препятствия справа или слева" применяют для указания направлений объезда начала ограждений, установленных по оси проезжей части, начала разделительной полосы, приподнятых островков безопасности и направляющих островков, различного рода препятствий на проезжей части.

Знак 4.3 "Круговое движение" устанавливают на каждом въезде на перекресток (площадь), на котором организовано круговое движение.

Знак 4.4 "Велосипедная дорожка" применяют для обозначения дорожки, по которой разрешается движение только велосипедов и мопедов, а при отсутствии тротуара или пешеходной дорожки - пешеходов.

Знак 4.5 "Пешеходная дорожка" применяют для обозначения дорожек, предназначенных только для движения пешеходов.

Знак 4.6 "Ограничение минимальной скорости" применяют для введения на дороге или отдельной полосе движения скоростного режима, при котором движение разрешается только с указанной или большей скоростью.

белгилерин белгидеги жебелер менен көрсөтүлгөн багыттарда жүрүү бөлүктөрүнүн жакынкы кесилишинде жүрүүгө уруксат берүү үчүн, ал эми 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 белгилерин - артка кайрылууга уруксат берүү үчүн дагы колдонушат.

4.1.1-4.1.6 белгилери маршруттук транспорт каражаттарына карата колдонулбайт.

4.2.1 "Тоскоолдукту оң жагынан айланып өтүү", 4.2.2 "Тоскоолдукту сол жагынан айланып өтүү", 4.2.3 "Тоскоолдукту оң же сол жагынан айланып өтүү" белгилерин жүрүүчү бөлүктүн огу боюнча орнотулган тосмолордун башталышын, ажыратуучу тилкенин башталышын, коопсуздуктун жогору көтөрүлгөн аралчалары жана багыттоочу аралчалар, жүрүүчү бөлүктүн ар түрдүү тоскоолдуктарынын жардамчы аралчаларын айланып өтүү багыттарын көрсөтүү үчүн колдонушат.

4.3 "Айлампа кыймыл" белгисин айлампа кыймыл уюштурулган кесилиштин (аянттын) ар бир кире беришинде орнотушат.

4.4 "Велосипед жолу" белгисин велосипеддер менен мопеддердин жүрүүсү уруксат берилген жолду, ал эми тротуар же жөө адамдар өтүүчү жол болбогон учурда - жөө адамдар өткөөлдөрүн белгилөө үчүн колдонушат.

4.5 "Жөө адамдар өтүүчү жол" белгисин жөө адамдардын өтүүсү үчүн гана арналган жолчолорду белгилөө үчүн колдонушат.

4.6 "Минималдуу ылдамдыкты чектөө" белгисин жолдо же айрым жүрүү тилкесинде көрсөтүлгөн же андан жогору ылдамдыкта гана жүрүү уруксат бериле турган ылдамдык режимин киргизүү үчүн колдонушат.

Знак 4.7 "Конец ограничения минимальной скорости" применяют для указания конца участка дороги, на котором было введено ограничение минимальной скорости движения знаком 4.6 или 5.15.3, и устанавливают в конце участка или полосы движения.

Знаки 4.8.1-4.8.3 "Направление движения транспортных средств с опасными грузами" применяют для указания направления движения транспортных средств, которые перевозят опасные грузы и в соответствии с действующим законодательством должны быть обозначены опознавательными знаками (информационными таблицами) "Опасный груз".

5. Знаки особых предписаний

Знаки особых предписаний применяют для введения особых режимов движения или их отмены.

Знак 5.1 "Автомагистраль" применяют для обозначения дорог, на которых действуют требования Правил дорожного движения, устанавливающие порядок движения по автомагистралям.

Знак 5.2 "Конец автомагистрали" устанавливают в конце автомагистрали, в начале съездов с автомагистрали и предварительно с табличкой 8.1.1 на расстоянии 400 и 1000 м до конца автомагистрали.

4.7 "Минималдуу ылдамдыкты чектөөнүн бүтүшү" белгисин 4.6 же 5.15.3 белгилери менен жүрүүнүн минималдуу ылдамдыгын чектөө киргизилген жолдун участогунун бүтүшүн көрсөтүү үчүн колдонушат жана участоктун же жүрүү тилкесинин аягында орнотушат.

4.8.1-4.8.3 "Кооптуу жүктөрү бар транспорт каражаттарынын жүрүүсүнүн багыты" белгилерин кооптуу жүктөрдү ташуучу жана колдонулуудагы мыйзамдарга ылайык "Кооптуу жүк" ажыратуучу белгилери (маалыматтык таблицалар) коюлушу керек болгон транспорт каражаттарынын жүрүүсүнүн багыттарын көрсөтүү үчүн колдонушат.

5. Өзгөчө жазма буйруктардын белгилери

Өзгөчө жазма буйруктардын белгилерин кыймылдын өзгөчө режимдерин киргизүү же алып салуу үчүн колдонушат.

5.1 "Автомагистраль" белгисин автомагистралдар боюнча жүрүү тартибин белгилөөчү Жол кыймылынын эрежелеринин талаптары колдонулуучу жолдорду белгилөө үчүн колдонушат.

5.2 "Автомагистралдын бүтүшү" белгисин автомагистралдын аягында, автомагистралдан чыгуулардын башталышында жана алдын ала автомагистралдын аягына чейин 400 жана 1000 м аралыкта 8.1.1 табличкасы менен орнотушат.

Знак 5.3 "Дорога для автомобилей" применяют для обозначения дороги, предназначенной для движения только автомобилей, автобусов и мотоциклов.

Знак 5.4 "Конец дороги для автомобилей" устанавливают в конце дороги, обозначенной знаком 5.3.

Знак 5.5 "Дорога с односторонним движением" применяют для обозначения дороги или проезжей части, по которой движение транспортных средств по всей ширине осуществляется в одном направлении.

Знак 5.6 "Конец дороги с односторонним движением" устанавливают в конце дороги или проезжей части, обозначенной знаком 5.5.

Знаки 5.7.1 и 5.7.2 "Выезд на дорогу с односторонним движением" устанавливают перед всеми боковыми выездами на участок дороги или проезжую часть, обозначенный(ую) знаком 5.5.

Знак 5.8 "Реверсивное движение" применяют для обозначения участков дорог, на которых с помощью реверсивных светофоров или знаков 5.15.7 осуществляется регулирование движения транспортных средств по отдельным полосам проезжей части с поочередным предоставлением права на движение в противоположном направлении.

5.3 "Автомобилдер үчүн жол" белгисин автомобилдер, автобустар жана мотоциклдер гана жүрүүчү жолду белгилөө үчүн колдонушат.

5.4 "Автомобилдер үчүн жолдун бүтүшү" белгисин 5.3 белгиси менен белгиленген жолдун аягында орнотушат.

5.5 "Кыймыл бир тараптуу жол" белгисин транспорт каражаттары жолдун бүткүл кеңдиги боюнча бир багытта гана жүрүүчү жолду же жүрүү бөлүгүн белгилөө үчүн колдонушат.

5.6 "Бир жактуу кыймылда жүрүүчү жолдун бүтүшү" белгисин 5.5 белгиси менен белгиленген жолдун же жүрүүчү бөлүктүн аягында орнотушат.

5.7.1 жана 5.7.2 "Бир жактуу кыймылда жүрүүчү жолго чыгуу" белгилерин 5.5 белгиси менен белгиленген жолдун участогуна же жүрүүчү бөлүктүн бардык капталына чыгууларынын алдында орнотушат.

5.8 "Реверсивдүү кыймыл" белгисин реверсивдүү жол чырактарынын же 5.15.7 белгилеринин жардамы менен транспорт каражаттарынын жүрүүчү бөлүгүнүн өз алдынча тилкелери боюнча карамакаршы багытта жүрүүгө карата укуктарды кезектештирип берүү менен жөнгө салынуучу жолдордун участокторун белгилөө үчүн колдонушат.

Знак 5.9 "Конец реверсивного движения" устанавливают в конце участка дороги с реверсивным движением, обозначенного знаком 5.8.

Знак 5.10 "Выезд на дорогу с реверсивным движением" применяют для указания выездов на участок дороги, обозначенный знаком 5.8, и устанавливают на всех боковых выездах.

Знак 5.11 "Дорога с полосой для маршрутных транспортных средств" применяют для обозначения дороги, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется по специально выделенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств.

Знак 5.12 "Конец дороги с полосой для маршрутных транспортных средств" устанавливают в конце дороги, обозначенной знаком 5.11.

Знаки 5.13.1, 5.13.2 "Выезд на дорогу с полосой для маршрутных транспортных средств" применяют для обозначения выездов на дорогу, обозначенную знаком 5.11.

Знак 5.14 "Полоса для маршрутных транспортных средств" применяют для обозначения полосы, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется попутно общему потоку транспортных средств.

5.9 "Реверсивдүү кыймылдын бүтүшү" белгисин 5.8 белгиси менен белгиленген реверсивдүү кыймыл жолунун участогунун аягына орнотушат.

5.10 "Реверсивдүү кыймылдын жолуна чыгуу" белгисин 5.8 белгиси менен белгиленген жолдун участогуна чыгууларды көрсөтүү үчүн колдонушат жана бардык каптал чыгууларына орнотушат.

5.11 "Маршруттук транспорт каражаттары үчүн тилкеси бар жол" белгисин ал боюнча маршруттук транспорт каражаттарынын кыймылы транспорт каражаттарынын жалпы агымына бет алуучу атайын бөлүнгөн тилке боюнча жүзөгө ашырыла турган жолду белгилөө үчүн колдонушат.

5.12 "Маршруттук транспорт каражаттары үчүн тилкеси бар жолдун бүтүшү" белгисин 5.11 белгиси менен белгиленген жолдун аягына орнотушат.

5.13.1, 5.13.2 "Маршруттук транспорт каражаттары үчүн тилкеси бар жолго чыгуу" белгилерин 5.11 белгиси менен белгиленген жолго чыгууларды белгилөө үчүн колдонушат.

5.14 "Маршруттук транспорт каражаттары үчүн тилке" белгисин ал боюнча маршруттук транспорт каражаттарынын кыймылы транспорт каражаттарынын жалпы агымы менен кошо болуучу атайын бөлүнгөн тилке боюнча жүзөгө ашырыла турган жолду белгилөө үчүн колдонушат.

Знаки 5.15.1 "Направления движения по полосам" и 5.15.2 "Направления движения по полосе" применяют для указания разрешенных направлений движения по каждой из полос на перекрестке, где требуется обеспечить использование полос в соответствии с интенсивностью движения транспортных средств по различным направлениям.

Знак 5.15.3 "Начало полосы" применяют для обозначения начала дополнительной полосы на подъеме или полосы торможения на пересечениях и примыканиях, при увеличении числа полос для движения в данном направлении.

Знак 5.15.4 "Начало полосы" применяют для обозначения начала участка средней полосы, предназначенного для движения в данном направлении, на трехполосных дорогах, при поочередном выделении разметкой двух полос для каждого из направлений.

Знак 5.15.5 "Конец полосы" применяют для обозначения конца дополнительной полосы на подъеме или полосы разгона, при уменьшении числа полос для движения в данном направлении.

Знак 5.15.6 "Конец полосы" применяют для обозначения конца полосы, предназначенной для движения в данном направлении, участка средней полосы на трехполосных дорогах, обозначенного знаком 5.15.4.

5.15.1 "Тилкелер боюнча кыймылдын багыты" жана 5.15.2 "Тилке боюнча кыймылдын багыты" белгилерин ар түрдүү багыттар боюнча транспорт каражаттарынын интенсивдүү кыймылына ылайык тилкелерди колдонууну камсыздоо талап кылына турган кесилиштеги тилкелердин ар бири боюнча кыймылдын уруксат берилген багыттарын көрсөтүү үчүн колдонушат.

5.15.3 "Тилкенин башталышы" белгисин жогору чыгуудагы кошумча тилкенин же кесилиштерде жана кошулуштарда тормоздоо тилкесинин, ушул багытта кыймыл үчүн тилкелердин саны жогорулаган учурда башталышын белгилөө үчүн колдонушат.

5.15.4 "Тилкенин башталышы" белгисин ушул багытта кыймылдоо үчүн арналган үч тилкелүү жолдордогу ортоңку тилкенин участогунун башталышын, чийиндер менен багыттардын ичинен ар бири үчүн эки тилкени кезектештирип бөлүү учурунда белгилөө үчүн колдонушат.

5.15.5 "Тилкенин бүтүшү" белгисин жогору чыгуудагы кошумча тилкенин же күүлөнүү тилкесинин аягын, ушул багытта кыймылдоо үчүн тилкелер саны азайган учурда белгилөө үчүн колдонушат.

5.15.6 "Тилкенин бүтүшү" белгисин ушул багыттагы кыймыл үчүн арналган, 5.15.4 белгиси менен белгиленген үч тилкелүү жолдордогу ортоңку тилкенин участогунун тилкесинин аягын белгилөө үчүн колдонушат.

Знак 5.15.7 "Направление движения по полосам" применяют для указания числа полос и направления движения по каждой из полос при организации движения в одном из направлений по большему числу полос, чем во встречном.

Знак 5.15.8 "Число полос" применяют для указания числа полос в данном направлении и режимов движения по полосам.

Знаки 5.16 "Место остановки автобуса и (или) троллейбуса", 5.17 "Место остановки трамвая" и 5.18 "Место стоянки легковых такси" применяют для обозначения остановочных пунктов соответствующих видов маршрутных транспортных средств и стоянки легковых такси.

Знаки 5.19.1 и 5.19.2 "Пешеходный переход" применяют для обозначения мест, выделенных для перехода пешеходов через дорогу.

Знак 5.20 "Искусственная неровность" применяют для обозначения границ искусственной неровности.

Знак 5.21 "Жилая зона" применяют для обозначения территории (зоны), в пределах которой действуют

5.15.7 "Тилкелер боюнча кыймылдын багыты" белгисин каршысындагыга караганда тилкелердин көбүрөөк саны боюнча багыттардын биринде кыймылды уюштуруу үчүн тилкелердин санын жана тилкенин ар бири боюнча багытты көрсөтүү үчүн колдонушат.

5.15.8 "Тилкелер саны" белгисин ушул багыттагы тилкелердин санын жана тилкелер боюнча кыймылдардын режимдерин көрсөтүү үчүн колдонушат.

5.16 "Автобус жана (же) троллейбус токтоочу жер", 5.17 "Трамвай токтоочу жер" жана 5.18 "Жеңил таксилер токтоочу жер" белгилерин маршруттук транспорттук каражаттардын тиешелүү түрлөрдөгү токтоо пункттарын жана жеңил таксилердин токтоп туруу жерлерин белгилөө үчүн колдонушат.

5.19.1 жана **5.19.2** "Жөө жүргүнчү өткөөлү" белгилерин жолдон жөө жүргүнчүлөрдүн өтүшү үчүн бөлүнгөн жерлерди белгилөө үчүн колдонушат.

5.20 "Жасалма дөңсөө" белгисин жасалма текши эместиктин чектерин белгилөө үчүн колдонушат.

5.21 "Турак жай зонасы" белгисин анын чектеринде турак жай зоналарындагы кыймыл тартибин белгилей турган Жол кыймылынын эрежелеринин

требования Правил дорожного движения, устанавливающие порядок движения в жилых зонах.

Знак 5.22 "Конец жилой зоны" применяют для обозначения конца жилой зоны.

Знаки 5.23.1 и 5.23.2 "Начало населенного пункта" применяют для обозначения начала населенного пункта, в пределах которого действуют требования Правил дорожного движения, устанавливающие порядок движения в населенных пунктах.

Знаки 5.24.1 и 5.24.2 "Конец населенного пункта" применяют для указания конца населенного пункта, обозначенного соответственно знаками 5.23.1 и 5.23.2.

Знак 5.25 "Начало населенного пункта" применяют для обозначения начала населенного пункта, в котором на данной дороге по условиям безопасности движения нецелесообразно вводить требования Правил дорожного движения, устанавливающие порядок движения в населенных пунктах.

Знак 5.26 "Конец населенного пункта" применяют для указания конца населенного пункта, обозначенного знаком 5.25.

Знаки 5.27 "Зона с ограничениями стоянки", 5.29 "Зона регулируемой стоянки" и 5.31 "Зона с ограничением максимальной скорости" применяют для

талаптары колдонула турган аймактарды (зоналарды) белгилөө үчүн колдонушат.

5.22 "Турак жай зонасынын аякташы" белгисин турак жай зонасынын аяктоосун белгилөө үчүн колдонушат.

5.23.1 жана 5.23.2 "Калктуу конуштун башталышы" белгилерин анын чектеринде калктуу конушта жүрүүнүн тартибин белгилеген Эрежелердин талаптары колдонула турган калктуу конуштун башталышын белгилөө үчүн колдонушат.

5.24.1 жана 5.24.2 "Калктуу конуштун аякташы" 5.23.1 жана 5.23.2 белгилери менен тиешелүүлүгүнө жараша белгиленген калктуу пункттун аягын көрсөтүү үчүн колдонушат.

5.25 "Калктуу конуштун башталышы" белгисин анда ушул жол боюнча кыймылдоо коопсуздугунун шарттарында калктуу пункттарда кыймылдоо тартибин белгилей турган Жол кыймылынын эрежелеринин талаптарын киргизүү максатка ылайыксыз болгон калктуу пункттун башталышын белгилөө үчүн колдонушат.

5.26 "Калктуу конуштун аяктоосу" белгисин 5.25 белгиси менен белгиленген калктуу пункттун аягын көрсөтүү үчүн колдонушат.

5.27 "Токтоп турууну чектөөсү бар зона", 5.29 "Жөнгө салынуучу токтоп туруу зонасы" жана 5.31 "Максималдуу ылдамдыкты чектөөсү бар

обозначения территории (участка дороги), в пределах которой регламентирована стоянка или ограничена максимальная скорость движения.

Знак **5.33** "Пешеходная зона" применяют для обозначения территории (участка дороги), на которой разрешено движение только пешеходов.

Знаки 5.28 "Конец зоны с ограничениями стоянки", 5.30 "Конец зоны регулируемой стоянки", 5.32 "Конец зоны с ограничением максимальной скорости" и 5.34 "Конец пешеходной зоны" применяют для указания конца территории (участка дороги), обозначенной соответственно знаками 5.27, 5.29, 5.31, 5.33.

6. Информационные знаки

Информационные знаки применяют для информирования участников движения о расположении на пути следования населенных пунктов и других объектов, а также об установленных и рекомендуемых режимах движения.

Знак 6.1 "Общие ограничения максимальной скорости" применяют для информирования водителей транспортных средств об общих ограничениях скорости, установленных Правилами дорожного движения на дорогах Кыргызской Республики.

зона" белгилерин анын чектеринде топтоп туруу жайы регламенттештирилген же кыймылдын максималдуу ылдамдыгы чектелген аймакты (жолдун участогун) белгилөө үчүн колдонушат.

5.33 "Жөө жүрүү зонасы" белгисин жөө жүргүнчүлөрдүн кыймылына гана уруксат берилген аймакты (жол участогун) белгилөө үчүн колдонушат.

5.28 "Токтоп турууну чектөөсү бар зонанын аякташы", 5.30 "Жөнгө салынуучу токтоп туруу зонасынын аякташы", 5.32 "Максималдуу ылдамдыкты чектөөсү бар зонанын аякташы" жана 5.34 "Жөө жүрүү зонасынын аякташы" белгилерин тиешелүүлүгүнө жараша 5.27, 5.29, 5.31, 5.33 белгилери менен белгиленген аймактын (жолдун участогунун) аяктоосун көрсөтүү үчүн колдонушат.

6. Маалымат берүү белгилери

Маалымат берүү белгилерин кыймылдын катышуучулары бара жаткан жолдо калктуу конуштардын жана башка объекттердин жайгашуусу тууралуу, ошондой эле кыймылдын белгиленген жана сунушталган режимдери жөнүндө маалымдап туруу үчүн колдонушат.

6.1 "Максималдуу ылдамдыкты жалпы чектөөлөр" белгисин транспорт каражаттарынын айдоочуларына Кыргыз Республикасынын жолдорундагы Жол кыймылынын эрежелери менен белгиленген жалпы ылдамдыкты чектөөлөр жөнүндө маалымдоо үчүн колдонушат.

Знак 6.2 "Рекомендуемая скорость" применяют для информирования водителей транспортных средств о скорости, с которой рекомендуется двигаться на данном участке дороги.

Знаки 6.3.1 "Место для разворота" и 6.3.2 "Зона для разворота" применяют для указания мест разворота.

Знак 6.4 "Место стоянки" применяют для обозначения площадок, предназначенных для стоянки транспортных средств, с одной из табличек 8.6.1-8.6.9 - для обозначения околотротуарных стоянок.

Знак 6.5 "Полоса для аварийной остановки" применяют для информирования водителей транспортных средств о расположении полосы для аварийной остановки на крутом спуске.

Знаки 6.6 "Подземный пешеходный переход" и 6.7 "Надземный пешеходный переход" устанавливают изображением навстречу основным пешеходным потокам у всех входов в (на) пешеходный переход.

Знаки 6.8.1-6.8.3 "Тупик" применяют для обозначения дорог, не имеющих сквозного проезда.

Знак 6.9.1 "Предварительный указатель направлений" применяют для предварительного информирования о направлении движения к населенным пунктам и другим объектам.

6.2 "Сунушталуучу ылдамдык" белгисин транспорт каражаттарынын айдоочуларына жолдун бул участогунда жүрүүнүн сунушталган ылдамдыгы жөнүндө маалымдоо үчүн колдонушат.

6.3.1 "Кайрылуу үчүн жер" жана 6.3.2 "Кайрылуу үчүн зона" белгилерин кайрылуу жерлерин көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.4 "Токтоп туруу орду" белгисин транспорт каражаттарынын токтоп турушу үчүн арналган аянтчаларды белгилөө, 8.6.1-8.6.9-тротуарлардын жанындагы токтоп туруу жерлерин белгилөө үчүн колдонушат.

6.5 "Авариялык токтоо үчүн тилке" белгисин транспорт каражаттарынын айдоочуларына тик түшүү жеринде авариялык токтоп туруу үчүн тилкенин жайгашуусу жөнүндө маалымдоо үчүн колдонушат.

6.6 "Жер алдындагы жөө жүргүнчү өткөөлү" жана 6.7 "Жер үстүндөгү жөө жүргүнчү өткөөлү" белгилерин жөө жүргүнчү өткөөлүнө кире бериштердин бардыгында негизги жүргүнчүлөр агымына каратып сүрөттөлүшү менен орнотушат.

6.8.1-6.8.3 "Туюк жол" белгилерин алар менен өтүп кетүү болбой турган жолдорду белгилөө үчүн колдонушат.

6.9.1 "Багыттардын алдын ала көрсөткүчү" белгисин калктуу пункттарга жана башка объекттерге

Знак 6.9.2 "Предварительный указатель направления" применяют для предварительного информирования о направлении движения к населенным пунктам и другим объектам.

Знак 6.9.3 "Схема движения" применяют для указания маршрута объезда, если на перекрестке движение в отдельных направлениях запрещено, или направлений движения на перекрестке со сложной планировкой.

Знаки 6.10.1 "Указатель направлений" и 6.10.2 "Указатель направления" применяют для указания направления движения к населенным пунктам и другим объектам.

Знак 6.11 "Наименование объекта" применяют для указания наименования объекта, за исключением населенного пункта.

Знак 6.12 "Указатель расстояний" применяют для указания расстояний до фактической границы застройки населенных пунктов или других объектов, расположенных на маршруте.

карата кыймылдын багыты жөнүндө алдын ала маалымдоо үчүн колдонушат.

6.9.2 "Багыттын алдын ала көрсөткүчү" белгисин калктуу пункттарга жана башка объекттерге карата кыймылдын багыты жөнүндө алдын ала маалымдоо үчүн колдонушат.

6.9.3 "Кыймылдын схемасы" белгисин эгерде кесилиште өз алдынча багыттарга кыймылга тыюу салынган болсо, же кыймылдын багыттары татаал пландаштырылган кесилиште болсо айланып өтүү маршрутун көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.10.1 "Багыттардын көрсөткүчү" жана **6.10.2** "Багыттын көрсөткүчү" белгилерин калктуу пункттарга жана башка объекттерге карата кыймылдын багытын көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.11 "Объекттин аталышы" белгисин калктуу пункттан башка объекттин аталышын көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.12 "Аралыктардын көрсөткүчү" белгисин маршрутта жайгашкан калктуу пункттардын же башка объекттердин курулуштарынын факт жүзүндөгү чектерине чейинки аралыктарды көрсөтүү үчүн колдонушат.

1205

Знак 6.13 "Километровый знак" применяют для указания расстояния от места его установки до начального или конечного пункта дороги.

Знаки 6.14.1 и 6.14.2 "Номер маршрута" применяют для указания номера, а также номера и направления дороги (маршрута), утвержденного в установленном порядке.

Знаки 6.15.1-6.15.3 "Направление движения для грузовых автомобилей" применяют для указания рекомендуемого маршрута движения грузовых автомобилей, тракторов и самоходных машин, если их движение на перекрестке в одном из направлений запрещено.

СТОП

Знак 6.16 "Стоп-линия" применяют для указания места остановки транспортных средств на регулируемых перекрестках и на нерегулируемых железнодорожных переездах.

Знак 6.17 "Схема объезда" применяют для указания маршрута объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

Знаки 6.18.1-6.18.3 "Направление объезда" применяют для указания направления движения по маршруту объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

6.13 "Километр белгиси" белгисин ал орнотулган жерден тартып жолдун баштапкы же акыркы пунктуна чейинки аралыкты көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.14.1 жана 6.14.2 "Маршруттун номери" белгилерин белгиленген тартипте бекитилген жолдун (маршруттун) номерин, ошондой эле багытын көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.15.1-6.15.3 "Жүк ташуучу автомобилдер үчүн кыймылдын багыты" белгилерин эгерде алардын кыймылына кесилиштеги багыттардын биринде тыюу салынган болсо, жүк ташуучу автомобилдердин, тракторлордун жана өзү жүрүүчү машиналардын сунушталуучу маршрутун көрсөтүү үчүн колдонушат.

СТОП

6.16 "Стоп-тилке" белгисин темир жол өткөөлдөрүнүн жөнгө салынуучу кесилиштерине жана жөнгө салынбоочу кесилиштерде транспорт каражаттарынын токтоочу жерлерин көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.17 "Айланып өтүү схемасы" белгисин кыймыл үчүн убактылуу жабылган жолдун участогун айланып өтүү маршрутун көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.18.1-6.18.3 "**Айланып өтүүнүн багыты**" белгилерин кыймыл үчүн убактылуу жабылган жолдун участогун айланып өтүү маршруту боюнча кыймылдын багытын көрсөтүү үчүн колдонушат.

Знаки 6.19.1 и 6.19.2 "Предварительный указатель перестроения на другую проезжую часть" применяют на дорогах с разделительной полосой для указания направления движения для объезда закрытого участка проезжей части и направления движения для возвращения на проезжую часть, предназначенную для движения в данном направлении.

Знаки 6.20.1 и 6.20.2 "Аварийный выход" применяют для указания места в тоннеле, где находится аварийный выход.

Знаки 6.21.1 и 6.21.2 "Направление движения к аварийному выходу" применяют для указания направления движения к аварийному выходу в тоннеле и расстояние до него.

7. Знаки сервиса

Знаки

7.1 "Пункт первой медицинской помощи",

7.2 "Больница",

7.3 "Автозаправочная станция",

6.19.1 жана **6.19.2** "Жолдо жүрүүнүн башка бөлүгүнө өтүүнү алдын ала көрсөткүч" белгилерин жүрүүчү бөлүгүнүн жабык участкаларын айланып өтүү үчүн кыймылдын багытын жана ушул багыттагы кыймыл үчүн арналган жүрүүчү бөлүгүнө кайтуу үчүн кыймылдын багытын көрсөтүүчү бөлүштүрүү тилкеси бар жолдордо колдонушат.

6.20.1 жана 6.20.2 "Авариялык чыгуу" белгилерин авариялык чыгуу жолу бар болгон тоннелдеги жерди көрсөтүү үчүн колдонушат.

6.21.1 жана 6.21.2 "Авариялык чыгуу жолунун багыты" белгилерин тоннелдеги авариялык чыгуу жолунун багытын жана ага чейинки аралыкты көрсөтүү үчүн колдонушат.

7. Сервис белгилери

7.1 "Медициналык алгачкы жардам пункту",

7.2 "Оорукана",

7.3 "Автомай куюучу станция",

7.4 "Техническое обслуживание автомобилей",

7.5 "Мойка автомобилей",

7.6 "Телефон",

7.7 "Пункт питания",

7.8 "Питьевая вода",

7.9 "Гостиница или мотель",

7.10 "Кемпинг",

7.11 "Место отдыха",

7.4 "Автомобилдерди техникалык жактан тейлөө",

7.5 "Автомобилдерди жуучу жай",

7.6 "Телефон",

7.7 "Тамактануучу жай",

7.8 "Ичилүүчү суу",

7.9 "Мейманкана же мотель",

7.10 "Кемпинг",

7.11 "Эс алуучу жай",

7.12 "Пост Главного управления по обеспечению дорожного движения",

7-13 "Милиция",

7.14 "Пункт контроля международных автомобильных перевозок",

7.17 "Бассейн или пляж" и

7.18 "Туалет" применяют для информирования участников движения о соответствующих объектах.

Знаки устанавливают у объектов.

Знак 7.15 "Зона приема радиостанции, передающей информацию о дорожном движении" применяют для обозначения начала участка дороги, на котором осуществляется прием передач радиостанции на частоте, указанной на знаке.

7.12 "Жол кыймылын камсыздоо боюнча башкы башкармалык посту",

7.13 "Милиция",

7.14 "Эл аралык автомобилдик ташууларды контролдоо пункту",

7.17 "Бассейн же пляж" жана

7.18 "Даараткана" белгилерин кыймылдын катышуучуларына тиешелүү объекттер жөнүндө маалымдоо үчүн колдонушат.

Белгилерди объекттердин алдына орнотушат.

7.15 "Жол кыймылы жөнүндө маалымат берүүчү радиостанцияны кабыл алуу зонасы" белгисин анда белгиде көрсөтүлгөн жыштыктагы радиостанциянын берүүлөрүн кабыл алуу жүзөгө ашырыла турган жолдун участогунун башталышын белгилөө үчүн колдонушат.

Знак 7.16 "Зона радиосвязи с аварийными службами" применяют для обозначения участка дороги, на котором действует система радиосвязи с аварийными службами.

Знаки 7.19 "Телефон экстренной связи" и 7.20 "Огнетушитель" применяют для указания мест, где находится телефон для вызова оперативных служб или огнетушитель.

8. Знаки дополнительной информации (таблички)

Знаки дополнительной информации (таблички) применяют для уточнения или ограничения действия других дорожных знаков.

300м

Табличку 8.1.1 "Расстояние до объекта" применяют с предупреждающими знаками, если расстояние от знака до начала опасного участка меньше или больше расстояний, указанных в пунктах 5.2.2, 5.2.3 ГОСТ Р 52289-2004, а также с предварительными знаками других групп, за исключением знаков 5.15.1, 5.15.2, 6.9.3, 6.15.1-6.15.3, 6.17, 7.1-7.18.

STOP 250 M

Табличку 8.1.2 "Расстояние до объекта" применяют со знаком 2.4 вне населенных пунктов, если перед перекрестком установлен знак 2.5.

Таблички 8.1.3 и 8.1.4 "Расстояние до объекта" применяют с предупреждающими знаками и со знаками 5.1, 5.3, 6.4 в местах поворота к указываемым объектам.

7.16 "Авариялык кызматтар менен радио байланыш зонасы" белгисин авариялык кызматтар менен радио байланыш системасы колдонууда болгон жолдун участогун белгилөө үчүн колдонушат.

7.19 "Шашылыш байланыш телефону" жана 7.20 "Өрт өчүргүч" белгилерин ыкчам кызматтарды чакыруу үчүн телефон же өрт өчүргүч бар жерлерди көрсөтүү үчүн колдонушат.

8. Кошумча маалыматтардын белгилери (табличкалар)

Кошумча маалыматтардын белгилерин (табличкаларды) башка жол белгилеринин колдонулушун тактоо же чектөө үчүн колдонушат.

300м

8.1.1 "Объектке чейинки аралык" табличкасын эгерде белгиден коркунучтуу участок башталганга чейинки аралык 5.2.2, 5.2.3 көрсөтүлгөн аралыктан кичине же чоң болсо, эскертүүчү белгилер менен, ошондой эле 15.1, 5.15.2, 6.9.3, 6.15.1-6.15.3, 6.17, 7.1-7.18 белгилерине чыгарып салуу менен башка топтордогу алдын ала белгилер менен колдонушат.

8.1.2 "Объектке чейинки аралык" табличкасын кесилиштин алдында 2.5 белгиси орнотулган учурда калктуу конуштардан тышкары 2.4 белгисин колдонушат.

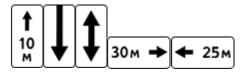

8.1.3 жана 8.1.4 "Объектке чейинки аралык" табличкаларын алдын ала эскертүүчү белгилер менен жана көрсөтүлгөн объекттерге карата бурулуш жерлеринде 5.1, 5.3, 6.4 белгилери менен колдонушат.

↑100m**↑**

Табличку 8.2.1 "Зона действия" применяют:

- со знаками 1.12.1-1.19, 1.23, 1.25-1.33 для указания протяженности опасного участка;
- со знаками 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 для указания зоны действия знака;
- со знаком 5.16 для указания протяженности одного или нескольких расположенных друг за другом остановочных пунктов;
- со знаком 6.2, кроме случая, когда он установлен совместно с предупреждающим знаком, если действие знака 6.2 нет необходимости распространять до ближайшего перекрестка;
- со знаком 6.4, установленным с табличкой(ами), уточняющей(ими) или ограничивающей(ими) его действие, при этом табличку 8.2.1 размещают под другими табличками, если действие знака не распространяется до ближайшего перекрестка.

Таблички 8.2.2-8.2.6 "Зона действия" применяют только со знаками 3.27-3.30:

табличку 8.2.2 - для указания зоны действия знака, если она не распространяется до ближайшего перекрестка;

табличку 8.2.3 - для указания конца зоны действия знака;

табличку 8.2.4 - для информирования водителей о нахождении их в зоне действия знака;

таблички 8.2.5 и 8.2.6 - для указания зоны действия знака, справа и (или) слева от него, когда остановка или стоянка запрещены вдоль края проезжей части площади, фасада здания и т.п.

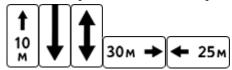
При размещении знаков на стойках таблички размешают под знаком.

Таблички 8.3.1-8.3.3 "Направление действия" применяют со знаками 3.2-3.9, 5.3, устанавливаемыми непосредственно перед перекрестком для указания

- **8.2.1 "Колдонуу зонасы"** табличкасын төмөнкүлөр менен колдонушат:
- 1.12.1-1.19, 1.23, 1.25-1.33 белгилери менен коркунучтуу участоктун узактыгын көрсөтүү үчүн;
- 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 белгилери менен белгинин колдонуу зонасын көрсөтүү үчүн;
- 5.16 белгиси менен биринен кийин бири жайгашкан токтоо пункттарынын биринин же бир нечесинин узактыгын көрсөтүү үчүн;
- 6.2 белгиси менен, качан ал эскертүү белгиси менен чогуу орнотулган кезден башка учурда, эгерде 6.2 белгисин колдонууну жакынкы кесилишке чейин таркатуу зарылдыгы жок болсо;
- 6.4 белгиси менен, анын колдонулушун тактоочу же чектөөчү табличка(лар) менен орнотулса, мында 8.2.1 табличкасын эгерде белгинин колдонулушу жакынкы кесилишке чейин жайылтылбаган болсо башка табличкалары менен жайгаштырышат.

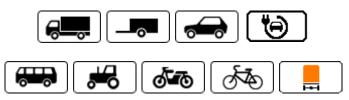
- **8.2.2-8.2.6** "**Колдонуу зонасы**" табличкаларын 3.27-3.30 белгилери менен гана колдонушат:
- 8.2.2 табличкасын эгерде ал белгинин колдонулушу жакынкы кесилишке чейин жайылтылбаган болсо, белгинин колдонуу зонасын көрсөтүү үчүн;
- 8.2.3 табличкасын белгинин колдонуу зонасынын аякталышын көрсөтүү үчүн;
- 8.2.4 табличкасын айдоочуларга алар белгинин колдонуу зонасында экендиги жөнүндө маалымдоо үчүн;
- 8.2.5 жана 8.2.6 табличкаларын белгинин колдонуу зонасын көрсөтүү үчүн, андан оңдо жана (же) солдо, качан токтотуу же токтоп туруу аянтын, имараттын фасадынын ж.б.у.с. жүрүүчү бөлүгүн бойлоп тыюу салынган болсо.

Белгилерди мамыларда жайгаштыруу учурунда табличкаларды белгинин алдына жайгаштырышат.

8.3.1-8.3.3 "Колдонуу багыттары" табличкаларын аларды колдонуунун багытын кесилиш жолго карата

направления их действия на пересекаемую дорогу, а также со знаком 1.32.

Таблички 8.4.1-8.4.8 "Вид транспортного средства" применяют для указания вида транспортного средства, на который распространяется действие знака.

Таблички распространяют действие знака:

- 8.4.1 на грузовые автомобили, в том числе и с прицепом, разрешенной максимальной массой более 3,5 т;
- 8.4.2 на грузовые автомобили или тракторы с прицепом или полуприцепом любого типа, а также на транспортные средства, буксирующие механические транспортные средства;
- 8.4.3 на легковые автомобили, а также грузовые автомобили с разрешенной максимальной массой не более 3,5 т;
- 8.4.3.1 на электромобили и гибридные автомобили, имеющие возможность зарядки от внешнего источника;
- 8.4.4 на маршрутные транспортные средства;
- 8.4.5 на тракторы и другую сельскохозяйственную и дорожную технику;
- 8.4.6 на мотоциклы с боковым прицепом или без него, скутеры с рабочим объемом двигателя более 50 см3 или максимальной конструктивной скоростью (при любом двигателе), превышающей 50 км/ч, а также трициклы и квадроциклы;
- 8.4.7 на велосипеды, электровелосипеды и велоги-бриды;
- 8.4.8 на транспортные средства, обозначенные опознавательными знаками (информационными таблицами) "Опасный груз";

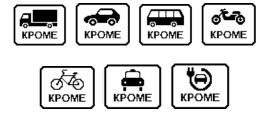
көрсөтүү үчүн тике кесилиштин алдында орнотула турган 3.2-3.9, 5.3 белгилери менен, ошондой эле 1.32 белгиси менен колдонушат.

8.4.1-8.4.8 "Транспорт каражаттарынын түрлөрү" табличкаларын белгинин колдонулушу ага таркатылган транспорт каражаттарынын түрлөрүн көрсөтүү үчүн колдонушат.

Табличкалар белгинин колдонушун төмөнкүлөргө таркатышат:

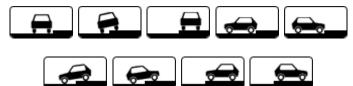
- 8.4.1 жүк ташуучу автомобилдер, анын ичинде чиркегичи менен, 3,5 т ашык уруксат берилген максималдуу салмагы менен;
- 8.4.2 жүк ташуучу автомобилдер же каалагандай типтеги чиркегичи же жарым чиркегичи менен тракторлор, ошондой эле механикалык транспорт каражаттарын сүйрөп жүрүүчү транспорт каражаттары;
- 8.4.3 жеңил автомобилдер, ошондой эле 3,5 т ашык эмес уруксат берилген максималдуу салмагы менен жүк ташуучу автомобилдер;
- 8.4.3.1 тышкы булактан заряддоо мүмкүндүгү бар электромобилдер жана гибрид автомобилдер;
- 8.4.4 маршруттук транспорт каражаттары;
- 8.4.5 тракторлор жана башка айыл чарба жана жол техникасы:
- 8.4.6 каптал чиркегичи бар же жок мотоциклдер, кыймылдаткычынын 50 см3 жумушчу көлөмү же 50 км/сааттан ашкан максималдуу конструктивдүү ылдамдыгы менен скутерлер, ошондой трициклдер жана квадроциклдер;
- 8.4.7 велосипеддер, электровелосипеддер жана велогибриддер;
- 8.4.8 "Коркунучтуу жол чети" таанытуу белгилери (маалыматтык таблицалары) менен белгиленген транспорт каражаттары;

Таблички 8.4.9-8.4.15 "Кроме вида транспортного средства" указывают вид транспортного средства, на который не распространяется действие знака.

Таблички 8.5.1 "Субботние, воскресные и праздничные дни", 8.5.2 "Рабочие дни", 8.5.3 "Дни недели", 8.5.4-8.5.7 "Время действия" применяют для указания дней недели или времени суток, когда действует знак.

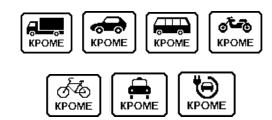
Таблички 8.6.1-8.6.9 "Способ постановки транс- портного средства на стоянку" применяют со знаком 6.4 для указания способа постановки транспортных средств на околотротуарной стоянке.

Табличку 8.7 "Стоянка с неработающим двигате- лем" применяют со знаком 6.4 для запрещения стоянки транспортных средств с работающим двигателем.

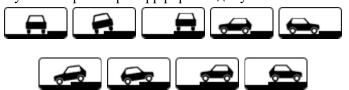
Табличку 8.8 "Платные услуги" применяют со знаком 6.4, установленным у стояночной площадки, за пользование которой взимается плата, а также с другими знаками, для информирования о взимании платы за проезд или какие-либо услуги.

8.4.9-8.4.15 "Транспорт каражатынын түрүнөн башка" табличкалары белгинин колдонулушу ага таркатылбай турган транспорт каражатынын түрүн көрсөтүшөт.

8.5.1 "Ишемби, дем алыш жана майрам күндөрү", 8.5.2 "Жумуш күндөрү", 8.5.3 "Апта күндөрү", 8.5.4-8.5.7 "Колдонуу убактысы" табличкаларын белги колдонула турган апта күндөрүн же сутка убактыларын көрсөтүү үчүн колдонушат.

8.6.1-8.6.9 "Транспорт каражатын токтоочу жайга коюунун ыкмасы" табличкаларын тротуарга жакын токтоочу жайга транспорт каражатын коюунун ыкмасын көрсөтүү үчүн 6.4 белгиси менен колдонушат.

8.7 "Кыймылдаткычы иштебей тургандагы токтоочу жай" табличкасын 6.4 белгиси менен көрсөтүлгөн токтоочу жайга кыймылдаткычы иштебей турган транспорт каражаттарын токтотууга тыюу салуу үчүн колдонушат.

8.8 "Акы төлөнүүчү кызматтар" табличкасын пайдалануу үчүн акы төлөмө токтоочу жай аянтынын алдында орнотулган 6.4 белгиси менен, ошондой эле башка белгилер менен жолдон өтүү же кайсы бир кызматтар үчүн акы алуу тууралуу маалымдоо үчүн колдонушат.

30 мин

Табличку 8.9 "Ограничение продолжительности стоянки" применяют со знаком 6.4 для указания максимальной продолжительности пребывания транспортного средства на стоянке у объектов массового кратковременного посещения.

ТОЛЬКО ДЛЯ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ПАРКОВОЧНЫХ РАЗРЕШЕНИЙ

Табличку 8.9.1 "Стоянка только для владельцев парковочных разрешений" указывает, что на парковке, обозначенной знаком 6.4, могут размещаться только транспортные средства, владельцы которых имеют разрешение на парковку, полученное в установленном органами исполнительной власти Кыргызской Республики или органами местного самоуправления порядке и действующее в пределах территории, границы которой установлены соответствующими органами исполнительной власти или органами местного самоуправления.

Табличку 8.10 "Место для осмотра автомобилей" применяют со знаками 6.4 и 7.11 для указания наличия эстакады или смотровой канавы на стояночных площадках или в местах отдыха.

15 т

Табличку 8.11 "Ограничение разрешенной максимальной массы" применяют для указания, что действие знака распространяется только на транспортные средства с разрешенной максимальной массой, более указанной на табличке.

Табличку 8.12 "Опасная обочина" применяют со знаком 1.25, если ремонтные работы ведутся на обочине или обочина используется для складирования строительных материалов и (или) размещения строительной техники.

Табличку 8.13 "Направление главной дороги" применяют со знаками 2.1, 2.4 и 2.5 для указания

30 мин

8.9 "Токтоп туруунун узактыгын чектөө" табличкасын 6.4 белгиси менен транспорт каражатынын массалык кыска мөөнөткө келүү объекттериндеги токтоочу жайда туруунун максималдуу узактыгын көрсөтүү үчүн колдонушат.

> ТОЛЬКО ДЛЯ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ПАРКОВОЧНЫХ РАЗРЕШЕНИЙ

8.9.1 "Парковкалоо уруксатынын ээлери үчүн гана токтоочу жай" табличкасын 6.4 белгиси менен белгиленген парковкада Кыргыз Республикасынын аткаруу бийлигинин органдары же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген тартипте алынган жана чек арасы аткаруу бийлигинин тиешелүү органдары же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген аймактын чектеринде колдонулган парковкага уруксаты бар ээлеринин транспорт каражаттарын гана жайгаштырууга боло тургандыгын көрсөтөт.

8.10 "Автомобилдерди карап чыгуу үчүн жай" табличкасын 6.4 жана 7.11 белгилери менен эстакаданын же токтоочу аянттардагы же эс алуу жайларындагы карап чыгуу чуңкурлары бар экендигин көрсөтүү үчүн колдонушат.

15т

8.11 "Уруксат берилген максималдуу салмакты чектөө" табличкасын анда көрсөтүлгөн уруксат берилген максималдуу салмактан жогору салмактагы транспорт каражаттары үчүн гана белгинин жайылтыла тургандыгын көрсөтүү үчүн колдонушат.

8.12 "Коркунучтуу жол жээги" табличкасын, эгерде оңдоо иштери жол жээгинде жүргүзүлүп жатса же жол жээги курулуш материалдарын жана (же) курулуш техникасын жайгаштыруу үчүн пайдаланылса 1.25 белгиси менен колдонушат.

8.13 "Башкы жолдун багыты" табличкасын кесилиште өзүнүн багытын өзгөртүүчү башкы жолдун

направления главной дороги на перекрестке, где она изменяет свое направление.

Табличку 8.14 "Полоса движения" применяют для указания полосы, на которую распространяется действие знака, при этом знак располагают над полосой лвижения.

Табличку 8.15 "Слепые пешеходы" применяют совместно со знаками 1.22, 5.19.1, 5.19.2 перед пешеходными переходами, расположенными в непосредственной близости от объектов, которые посещают слепые и слабовилящие.

Табличку 8.16 "Влажное покрытие" применяют со знаками 1.15, 3.20, 3.22 и 3.24 для указания, что действие знака распространяется только на период времени, когда покрытие проезжей части влажное.

Табличку 8.17 "Инвалиды" применяют совместно со знаком 6.4 для указания, что стояночная площадка (или ее часть) отведена для стоянки транспортных средств, управляемых инвалидами I и II групп или перевозящих таких инвалидов.

Табличку 8.18 "Кроме инвалидов" применяют для указания, что действие знака не распространяется на транспортные средства, управляемые инвалидами I и II групп или перевозящие таких инвалидов.

Табличку 8.19 "Класс опасного груза" применяют со знаками 3.32, 3.33, 4.8.1-4.8.3 для указания, что действие знаков распространяется на транспортные средства, перевозящие опасный груз приведенного на табличке номера класса(ов).

Таблички 8.20.1 и 8.20.2 "Тип тележки транспортного средства" применяют со знаком 3.12 для багытын көрсөтүү үчүн 2.1, 2.4, 2.5 белгилери менен колдонушат.

8.14 "Кыймыл тилкеси" табличкасын белги жайылтылган тилкени көрсөтүү үчүн колдонушат, мында белги кыймыл тилкесинин үстүндө жайгашат.

8.15 "Азиз жөө жүргүнчүлөр" табличкасын көзү азиз же начар көргөн адамдар баруучу объекттерге жакын жайгашкан жөө жүргүнчү өткөөлүнүн алдында 1.22, 5.19.1, 5.19.2 белгилери менен бирге колдонушат.

8.16 "Нымдуу жол" табличкасын жолдун үстүңкү катмары нымдуу болгон мезгилге гана белгинин жайылтыла тургандыгын көрсөтүү үчүн 1.15, 3.20, 3.22, 3.24 белгилери менен колдонушат.

8.17 "Майыптар" табличкасын токтоочу жайдын аянты (же анын бөлүгү) I жана II топтогу майыптар башкарган же ушундай майыптарды ташып жүргөн транспорт каражаттарынын токтоочу жайы үчүн бөлүнгөндүгүн көрсөтүү үчүн 6.4 белгиси менен колдонушат.

8.18 "Майыптардан башкалар" табличкасын I жана II топтогу майыптар башкарган же ушундай майыптарды ташып жүргөн транспорт каражаттарына белгинин жайылтылбай тургандыгын көрсөтүү үчүн колдонушат.

8.19 "Кооптуу жүктүн классы" табличкасын класстын(тардын) номеринин табличкасында көрсөтүлгөн кооптуу жүк ташуучу транспорт каражаттарына белгилердин жайылтыла тургандыгын көрсөтүү үчүн 3.32, 3.33, 4.8.1-4.8.3 белгилери менен колдонушат.

8.20.1 жана 8.20.2 "Транспорт каражатынын арабасынын тиби" табличкасын белгиде көрсөтүлгөн

указания числа сближенных осей транспортного средства, для каждой из которых приведенная на знаке масса является предельно допустимой.

Таблички 8.21.1-8.21.3 "Вид маршрутного транс- портного средства" применяют со знаком 6.4 для указания площадки для стоянки транспортных средств у станции метро, остановки автобуса и (или) троллейбуса, трамвая.

Таблички 8.22.1-8.22.3 "Препятствие" применяют со знаками 4.2.1-4.2.3 для лучшей ориентации водителей при объезде препятствия.

Табличка 8.23 "Фотовидеофиксация" указывает, что в зоне действия дорожного знака, либо на данном участке дороги может осуществляться фиксация административных правонарушений работающими в автоматическом режиме специальными техническими средствами, имеющими функции фотосъемки, киносъемки и видеозаписи, или средствами фотосъемки, киносъемки и видеозаписи.

Табличка 8.24 "Работает эвакуатор" указывает, что в зоне действия дорожных знаков осуществляется принудительная эвакуация транспортного средства.

Табличка 8.25 "Экологический класс транспортного средства" указывает, что действие знаков 3.3-3.5, 3.18.1, 3.18.2 и 4.1.1-4.1.6 распространяется на механические транспортные средства:

- экологический класс которых, указанный в регистрационных документах на эти транспортные средства, ниже экологического класса, указанного на табличке;

салмак ар бири үчүн чектелип, жол берилген транспорт каражаттарынын жакындатылган окторунун санын көрсөтүү үчүн 3.12 белги менен колдонушат.

8.21.1-8.21.3 "Маршруттук транспорт каражатынын түрү" табличкасын метро станциясынын, автобус жана (же) троллейбус, трамвай токтоочу жайдын алдында транспорт каражаттары үчүн токтоочу жайдын аянтын көрсөтүү үчүн 6.4 белгиси менен колдонушат.

8.22.1-8.22.3 "Тоскоолдук" табличкаларын айдоочулардын тоскоолдукту айланып өтүү учурунда жакшыраак багыт алуусу үчүн 4.2.1-4.2.3 белгилери менен колдонушат.

8.23 "Фотовидеофиксация" табличкасы жол белгисинин колдонуу зонасында, же болбосо жолдун ушул участогунда административдик укуктук бузууларды автоматтык режимде иштөөчү фототартуу, кинотартуу жана видеотартуу функциялары бар атайын техникалык каражаттар же фототартуу, кинотартуу жана видеожазуу каражаттары менен фиксациялоо жүргүзүлүшү мүмкүн экендигин көрсөтөт.

8.24 "Эвакуатор иштеп жатат" табличкасы жол белгилеринин колдонуу зонасында транспорт каражатын мажбурлап эвакуациялоо жүргүзүлүп жаткандыгын көрсөтөт.

- **8.25 "Транспорт каражатынын экологиялык классы"** табличкасы 3.3-3.5, 3.18.1, 3.18.2 жана 4.1.1-4.1.6 белгилеринин колдонулушу төмөнкүдөй механикалык транспорт каражаттарына жайылтыла тургандыгын көрсөтөт:
- бул транспорт каражатынын каттоо документтеринде көрсөтүлгөн экологиялык классы табличкада көрсөтүлгөн экологиялык класстан төмөн болгон;

- экологический класс которых не указан в регистрационных документах на эти транспортные средства.

Табличка указывает, что действие знаков 5.29 и 6.4 распространяется на механические транспортные средства:

- экологический класс которых, указанный в регистрационных документах на эти транспортные средства, соответствует экологическому классу, указанному на табличке, либо выше экологического класса, указанного на табличке;
- экологический класс которых не указан в регистрационных документах на эти транспортные средства.

- бул транспорт каражатынын каттоо документтеринде экологиялык классы көрсөтүлбөгөн.
- Табличка 5.29 жана 6.4 белгилеринин колдонулушу төмөнкүдөй механикалык транспорт каражаттарына жайылтыла тургандыгын көрсөтөт:
- бул транспорт каражатынын каттоо документтеринде көрсөтүлгөн экологиялык классы табличкада көрсөтүлгөн экологиялык класска шайкеш, же болбосо табличкада көрсөтүлгөн экологиялык класстан жогору болгон;
- бул транспорт каражатынын каттоо документтеринде экологиялык классы көрсөтүлбөгөн.

Онлайн-тест 2020 билеты ПДД КР

5 простых правил заполнения протокола

Правила сдачи экзаменов для получения ВУ

Приложение 2

к Правилам дорожного движения Кыргызской Республики Кыргыз Республикасынын Жол кыймылынын эрежелерине 2-тиркеме

ДОРОЖНАЯ РАЗМЕТКА И ЕЕ ХА-РАКТЕРИСТИКИ

(по ГОСТ 32953-2014 и КМС ГОСТ Р 52289-2004)

1. Горизонтальная разметка

Линии, надписи, стрелы и другие обозначения горизонтальной разметки наносят на усовершенствованное дорожное покрытие, кроме случаев, оговоренных ГОСТ Р 52289-2004.

В населенных пунктах горизонтальную разметку применяют на магистральных дорогах и улицах, дорогах и улицах местного значения, а в сельских поселениях - на дорогах и улицах, по которым осуществляется движение маршрутных транспортных средств.

Разметку 1.1 применяют в следующих случаях:

для разделения потоков транспортных средств, движущихся в противоположных направлениях (осевая линия), на дорогах, имеющих две или три полосы для движения в обоих направлениях:

- на участках дорог, где зоны с видимостью встречного автомобиля менее допустимой перекрывают друг друга;
- на всем протяжении кривых в плане, радиус которых не превышает 50 м, а также на примыкающих к ним участках с переменным радиусом. На дорогах, имеющих две полосы, разметку наносят так, чтобы было выдержано отношение ширины внутренней полосы к внешней.

Разметку 1.2.1 и 1.2.2 применяют для обозначения края проезжей части (краевая линия).

ЖОЛ БЕТИНДЕГИ ЧИЙИНДЕ ЖАНА АЛАРДЫН МҮНӨЗДӨМӨЛӨРҮ

(32953-2014 МАСТ жана Р 52289-2004 КМС МАСТ боюнча)

1. Горизонталдык чийиндер

Горизонталдык чийиндерди белгилөөчү сызыктар, жазуулар, жебелер жана белгилерди өркүндөтүлгөн жол каптоосуна, Р 52289-2004 МАСТта айтылган учурлардан башка учурларда тартышат.

Калктуу пункттарда горизонталдык чийиндерди магистраль жолдорунда жана көчөлөрүндө, жергиликтүү маанидеги жолдордо жана көчөлөрдө, ал эми айыл-кыштактарында алар боюнча маршруттук транспорт каражаттары жүргөн көчөлөрдө жана жолдордо колдонушат.

1.1

1.1 чийинин төмөнкү учурларда колдонушат:

Эки багытка тең жүрүү үчүн эки же үч тилкеси бар жолдордогу карама-каршы багыттарда (ок сызыгы) бараткан транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүү үчүн:

- алдыда каршы келе жаткан жакыныраак болгон автомобилди көрүү зоналары бирин-бири тосуп калган жолдордун участокторунда;
- алардын радиусу 50 метрден ашпаган пландагы ийрейүүлөрдүн бүткүл узактыгында, ошондой эле аларга өзгөрүлмөлүү радиусу менен кошула турган участоктордо. Эки тилкелүү жолдордо чийинди ички тилкенин туурасынын катышы тышкысына карата сакталгандай кылып сызышат.

1.2.1 жана 1.2.2 чийинин жолдо жүрүү бөлүгүн (четки сызык) белгилөө үчүн колдонушат.

Разметку 1.3 применяют для разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на участках дорог, имеющих четыре и более полос движения в обоих направлениях, включая переходно-скоростные и дополнительные полосы.

1.3 чийинин эки тарапка тең кыймылдын төрт же андан ашык тилкелери бар жолдордун участокторунда карама-каршы багыттардын (ок сызыгы) транспорт агымдарын бөлүү үчүн колдонушат, тез-өтмө жана кошумча тилкелерди кошкондо.

Разметку 1.4 применяют на участках дорог, где запрещена остановка транспортных средств.

1.4 чийинин транспорт каражаттарынын токтоосуна тыюу салынган жолдордун участокторунда колдонушат.

Разметку 1.5 применяют для:

- разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих две полосы движения в обоих направлениях, на участках дорог, где зоны с видимостью встречного автомобиля менее допустимой не перекрывают друг друга;
- обозначения границ полос движения при их

числе две или более для одного направления.

Разметку 1.6 (линия приближения) применяют для предупреждения о приближении к разметке 1.1 или 1.11, разделяющей потоки транспортных средств, движущихся в противоположных или попутных направлениях.

1.5. чийинин төмөнкүлөр үчүн колдонушат:

- эки тарапка тең кыймылдын эки тилкеси бар жолдордо карама-каршы багыттардын транспорттук агымдарын бөлүү үчүн, каршы келе жаткан автомобилдин көрүнүү зонасы азыраак болуп, бирин-бири тоспой турган жол участокторунда;
- алар бир багыт үчүн эки же андан көп санда болгондо кыймыл тилкелеринин чектерин белгилөө.

1.6 чийинин (жакындоо сызыгы) карамакаршы же бир багытта жүргөн транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүп турган 1.1 же 1.11 чийинине жакындагандыгы тууралуу эскертүү учун колдонушат.

Разметку 1.7 применяют для обозначения границ полос движения в пределах перекрестка в случаях, когда необходимо показать траекторию движения транспортных средств или обозначить границы полосы движения.

Разметку 1.8 применяют для обозначения границы между полосой разгона или торможения и основной полосой движения.

Разметку 1.9 (реверсивная линия) приме- төмөнкүлөр үчүн колдонушат: няют для:

- обозначения границ полос, направление движения по которым меняется на противоположное;
- разделения потоков транспортных средств противоположных направлений (при выключенных реверсивных светофорах) на участках дорог, где используется реверсивное регулирование.

где необходимо запретить стоянку транспортных участокторунда колдонушат. средств.

1.7 чийинин кесилиштин алкактарында, качан транспорт каражаттарынын кыймылынын траекториясын көрсөтүү же кыймыл тилкесинин чектерин белгилөө зарыл болгон учурларда кыймыл тилкесинин чектерин белгилөө үчүн колдонушат.

1.8 чийинин күүлөнүү же токтоо тилкесинин жана кыймылдын негизги тилкесинин ортосундагы чектерин белгилөө үчүн колдонушат.

- 1.9 чийинин (реверсивдик сызык)
- алар боюнча кыймылдын багыты карамакаршысына өзгөрө турган тилке чектерин белгилөө;
- реверсивдик жөнгө салуу колдонулган жол участокторунда карама-каршы багыттардагы транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүү (өчүп турган реверсивдик светофорлордо).

1.10 чийинин транспорт каражаттарынын Разметку 1.10 применяют на участках дорог, токтоосуна тыюу салуу зарыл болгон жол

Разметку 1.11 (барьерная линия) применяют для разделения потоков транспортных средств противоположных или попутных направлений при необходимости запрещения перестроения транспортных средств.

Разметку 1.12 (стоп-линия) применяют перед перекрестком при наличии знака 2.5 "Движение без остановки запрещено", в местах, где движение регулируется светофором, и перед железнодорожными переездами.

Разметку 1.13 применяют для обозначения места остановки транспортных средств при наличии знака 2.4 "Уступите дорогу" и наносят возможно ближе к границе пересекаемой проезжей части.

Разметку 1.14.1 и 1.14.2 применяют для обозначения мест, выделенных для пересечения проезжей части пешеходами.

Разметку 1.15 применяют для обозначения мест, выделенных для пересечения проезжей части велосипедистами.

1.11 чийинин (барьер сызыгы) транспорт каражаттарынын катар которуусун тыюу салуу зарыл болгон учурда карама-каршы же бир багыттагы транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүү үчүн колдонушат.

1.12 чийинин (стоп-тилке) 2.5 "Токтобой өтүүгө тыюу салынат" белгиси бар учурда кесилиштин алдында, кыймыл светофор менен жөнгө салынган жерлерде жана темир жол өткөөлдөрүнүн алдында колдонушат.

1.13 чийинин 2.4 "Жол бер" белгиси бар болгон транспорт каражаттарынын учурда токтоочу жерин белгилөө үчүн колдонушат жана кесилише турган жолдо жүрүү бөлүгүнүн чегине мүмкүн болушунча жакыныраак сызышат.

1.14.1 жана 1.14.2 чийиндерин жолдо жүрүү бөлүгүн жөө жүргүнчүлөр кесип өтүү үчүн бөлүнгөн жерлерди белгилөө үчүн колдонушат.

1.15 чийинин велосипедчендердин жолдо жүрүү бөлүгүн кесип өтүшү үчүн бөлүнгөн жерлерди белгилөө үчүн колдонушат.

Разметку 1.16.1-1.16.3 применяют для обозначения направляющих островков:

- в местах разделения потоков транспортных средств противоположных направлений;
- в местах разделения потоков транспортных средств одного направления;
- в местах слияния потоков транспортных средств.

Разметку 1.17 применяют для обозначения остановок маршрутных транспортных средств и стоянок легковых такси. Протяженность разметки определяют с учетом числа одновременно остастоящих навливающихся или транспортных средств, но не менее длины посадочной площадки.

Разметку 1.18 применяют для указания разрешенных на перекрестке направлений движения по полосам.

Разметку 1.19 применяют для предупреждения о приближении к концу полосы, а в сочетании с разметкой 1.6 - о приближении к разметке 1.1 или 1.11, разделяющей потоки транспортных средств противоположных направлений, при ограниченной видимости встречного автомобиля.

- 1.16.1-1.16.3 чийиндерин багыттоочу аралчаларды белгилөө үчүн колдонушат:
- карама-каршы багыттардагы транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүү жерлеринде;
- бир багыттагы транспорт каражаттарынын агымдарын бөлүү жерлеринде;
- транспорт каражаттарынын агымдарынын биригуу жерлеринде.

1.17 маршруттук **ЧИНИЙИР** транспорт токтоолорун каражаттарынын жана таксилердин токтоочу жайларын белгилөө үчүн колдонушат. Чийиндин узундугун бир маалда токтой турган же токтоп турушкан транспорт каражаттарынын санын эске алуу менен, бирок отургузуу аянтчасынын узундугунан кем эмес кылып аныкташат.

1.18 чийинин кесилиште уруксат берилген кыймылдын тилкелер боюнча багыттарын көрсөтүү үчүн колдонушат.

1.19 чийинин аякташына тилкенин жакындагандыгы тууралуу, ал эми 1.6 чийини айкалыштыкта менен карама-каршы багыттардын каражаттарынын транспорт агымдарын бөлүп туруучу 1.1 же 1.11 чийинине каршы келе жаткан автомобилди чектелген көрүү учурунда эскертүү үчүн колдонушат.

1.20

Разметку 1.20 применяют для предупреждения о приближении к разметке 1.13 на дорогах с интенсивностью движения более 3000 автомобилей/сутки и наносят на каждой полосе движения.

1.21

Разметку 1.21 применяют для предупреждения о приближении к разметке 1.12 на дорогах с интенсивностью движения более 3000 автомобилей/сутки, если установлен знак 2.5 "Движение без остановки запрещено", и наносят на каждой полосе движения.

Разметку 1.22 применяют на дорогах с интенсивностью движения более 3000 автомобилей/сутки для обозначения номера дороги (маршрута), утвержденного в установленном порядке.

Разметку 1.23 наносят на дорогах, обозначенных знаком 5.11 "Дорога с полосой для маршрутных транспортных средств", на полосы, предназначенные для движения только маршрутных транспортных средств.

Разметку 1.24.1 и 1.24.2 допускается применять для дублирования дорожных знаков:

- 1.24.1 для дублирования предупреждающих знаков;
- 1.24.2 для дублирования запрещающих знаков.

1.20 чийинин кыймыл интенсивдүүлүгү суткасына 3000 автомобилден ашуун жолдордо 1.13 чийинине жакындагандыгы тууралуу эскертүү үчүн колдонушат жана кыймылдын ар бир

тилкесине сызышат.

1.21

1.21 чийинин кыймыл интенсивдүүлүгү суткасына 3000 автомобилден ашуун жолдордо 1.12 чийинине жакындагандыгы тууралуу эскертүү үчүн колдонушат, эгерде 2.5 "Токтобой өтүүгө тыюу салынат" белгиси орнотулган болсо, кыймылдын ар бир тилкесине сызышат.

1.22

1.22 чийинин кыймыл интенсивдүүлүгү суткасына 3000 автомобилден ашуун жолдордо белгиленген тартипте бекитилген жолдун (маршруттун) номерин белгилөө үчүн колдонушат.

1.23 чийинин 5.11 "Маршруттагы транспорт каражаттары үчүн тилкеси бар жол" белгиси менен белгиленген жолдордо жана маршруттук транспорт каражаттары гана жүрүүчү тилкелерде түшүрүлөт.

1.24.1 жана 1.24.2 чийинин төмөнкү жол белгилерин кайталоо үчүн колдонууга жол берилет:

- 1.24.1 эскертүүчү белгилерди кайталоо үчүн;
- 1.24.2 тыюу салуучу белгилерди кайталоо үчүн.

Разметку 1.24.3 применяют для обозначения участков дорог, стояночных площадок (стояночных мест), въездов, выездов и т.п., предназначенных для транспортных средств, управляемых инвалидами I и II групп или перевозящих таких инвалидов.

1.25

Разметку 1.25 применяют для обозначения искусственных неровностей, предназначенных для принудительного снижения скорости.

Разметка 1.26 (цвет желтый) - обозначает участок перекрестка, на который запрещается выезжать, если впереди по пути следования образовался затор, который вынудит водителя остановиться, создав препятствие для движения транспортных средств в поперечном направлении, за исключением поворота направо или налево, в случаях, установленных настоящими Правилами.

Линии 1.1, 1.2.1 и 1.3 пересекать запрещается.

Линию 1.2.1 допускается пересекать для остановки транспортного средства на обочине и при выезде с нее в местах, где разрешена остановка или стоянка.

Линии 1.5-1.8 пересекать разрешается с любой стороны.

Линию 1.9 при отсутствии реверсивных светофоров или их отключении разрешается пересекать, если она расположена справа от водителя; при включенных реверсивных светофорах - с любой стороны, если она разделяет полосы, по которым движение разрешено в одном направлении.

Линию 1.9, разделяющую транспортные потоки противоположных направлений, при выключенных реверсивных светофорах пересекать запрещается.

1.24.3 чийинин I жана II топтогу майыптар башкарган же ушундай майыптарды ташып жүргөн транспорт каражаттары үчүн арналган жол участокторун, токтоочу жай аянттарын (токтоочу жерлерди), кирүүнү, чыгууларды ж.б.у.с. белгилөө үчүн колдонушат.

1.25

1.25 чийинин ылдамдыкты мажбурлап төмөндөтүүгө арналган жасалма текши эместиктерди белгилөө үчүн колдонушат.

- 1.26 (түсү сары) чийини чыгууга тыюу салынган кесилиштин участогун түшүндүрөт, эгерде бара жаткан жолдо алдыда айдоочуну туурасынан кеткен багытта транспорт каражаттарынын кыймылы үчүн тоскоолдук түзүү менен токтоого аргасыз кылган тыгын пайда болсо, ушул Эрежелер менен белгиленген учурлардагы оңго же солго бурулуудан башка учурда.
- 1.1, 1.2.1 жана 1.3 сызыктарын кесип өтүүгө тыюу салынат.
- 1.2.1 чийинин транспорт каражатын жол жээгине токтотуу үчүн жана ага токтоого же токтоочу жайга турууга уруксат берилген жерлерден кесип өтүүгө жол берилет.
- 1.5-1.8 чийиндерин каалагандай жагынан кесип өтүүгө уруксат берилет.
- 1.9 чийинин реверсивдүү светофор жок учурда же алар өчүп калганда, эгерде ал айдоочудан оң жакта болсо; күйүп турган реверсивдүү светофор учурунда каалагандай жагынан, эгерде ал бул боюнча бир багыттагы кыймылга уруксат берилген тилкелерди бөлүп турса кесип өтүүгө уруксат берилет.

Карама-каршы багыттардагы транспорт агымдарын бөлүп турган 1.9 сызыгын өчүрүлгөн реверсивдүү светофорлор учурунда кесип өтүүгө тыюу салынат.

1.11 чийинин үзүлгөн сызык тарабынан, ал эми ашып өтүү же айланып өтүү аяктаган учурда -

Линию 1.11 разрешается пересекать со стороны прерывистой, а при завершении обгона или объезда - со стороны сплошной линий.

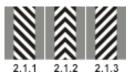
Разметка 1.18, разрешающая поворот налево из крайней левой полосы, разрешает и разворот из этой полосы.

В случаях, когда значения временных дорожных знаков, размещенных на переносной стойке, и линий разметки противоречат друг другу, водители должны руководствоваться знаками.

Если линии временной и постоянной разметки противоречат друг другу, водители должны руководствоваться линиями временной разметки.

2. Вертикальная разметка

Линии и обозначения вертикальной разметки наносят на пролетные строения и опоры мостовых сооружений, торцевые поверхности порталов тоннелей, ограждения, парапеты, бордюры и другие элементы оборудования дорог для улучшения их видимости участниками дорожного движения.

Разметку 2.1.1-2.1.3 применяют для обозначения вертикальных элементов мостовых сооружений, опор освещения, деревьев, буферных устройств и т.п. препятствий, расположенных в пределах обочины на расстоянии менее 1 м от края проезжей части, при отсутствии обочины, а также в других случаях, когда эти препятствия представляют опасность для движущихся транспортных средств.

Разметку 2.2 применяют для обозначения нижнего края пролетных строений мостовых сооружений и порталов тоннелей, расположенных на высоте менее 5 м. Разметку наносят над серединой

бириккен сызык тарабынан кесип өтүүгө уруксат берилет.

Четки сол тилкеден солго бурулууга уруксат бере турган 1.18 чийини, ушул эле тилкеден кайрылууга дагы уруксат берет.

Көчмө биригүүсүндө жайгаштырылган убактылуу жол белгилеринин мааниси жана чийин сызыктарынын маанилери бирине бири каршы келип турган кезде, айдоочулар белгилерди жетекчиликке алышы керек.

Убактылуу жана туруктуу чийиндердин сызыктары бирине бири каршы келип турса, айдоочулар убактылуу чийиндин сызыктарын жетекчиликке алышы керек.

2. Вертикалдык чийин

Вертикалдык чийиндин сызыктарын жана белгилөөлөрүн өтүү боштуктары жана көпүрө курулмаларынын таканчыктары бар курулуштарда, тоннел порталдарынын каптал беттеринде, чектөөлөрүндө, жолдордун тоскучтарында, парапеттеринде, бордюрларда жана башка жол жабдууларынын элементтеринде аларды жол кыймылынын катышуучуларынын көрүнүүсүн жакшыртуу үчүн сызышат.

2.1.1-2.1.3 чийиндерин көпүрө курулмаларынын, жарык берүү таканчыктарынын, дарактардын, буфер түзүлүштөрүнүн ж.б.у.с. жолдо жүрүү бөлүгүнүн четинен 1 метрден аз аралыкта жол жээгинин чектерине жайгаштырылган тоскоолдуктардын вертикалдык элементтерин, жол жээги жок учурда, ошондой эле ушул тоскоолдуктар кыймылдагы транспорт каражаттары үчүн коркунуч көрсөткөн башка учурларда белгилөө үчүн колдонушат.

2.2 чийинин көпүрө курулмаларынан өтүү боштуктары жана тоннелдердин порталдарынын 5 метрден азыраак бийиктикте жайгашкан төмөнкү четтерин белгилөө үчүн колдонушат. Чийинди

каждой полосы, по которой осуществляется движение в сторону сооружения.

Разметку 2.3 применяют для обозначения круглых тумб в случаях, когда они располагаются на разделительных полосах, приподнятых направляющих островках или приподнятых островках безопасности.

Разметку 2.4 применяют для обозначения сигнальных столбиков, надолбов и т.п.

Разметку 2.5 применяют для обозначения боковых поверхностей дорожных ограждений, установленных на прямых участках дорог (на протяжении не менее 10 м от их начала), а также по всей длине ограждений на пересечениях в разных уровнях, кривых в плане с радиусом менее 50 м, крутых спусках, в местах сужения проезжей части.

Разметка 2.6 обозначает боковые поверхности ограждений дорог на других участках.

2.7

Разметку 2.7 наносят на боковые поверхности приподнятых направляющих островков, островков безопасности, бордюров у препятствий, расположенных на расстоянии менее 1 м от проезжей части, на кривых в плане с радиусом менее 50 м, в местах сужения дороги, выездов на набережные и на других опасных участках.

тилке боюнча кыймыл курулманы көздөй кеткен ар бир тилкенин ортосуна тартышат.

2.3 чийинин тегерек тумбалар бөлүштүрүү тилкелеринде, жогору көтөрүлгөн багыттоочу аралчаларда же жогору көтөрүлгөн коопсуздук аралчаларында жайгашкан учурда белгилөө үчүн колдонушат.

2.4 чийинин сигнал мамычаларын, бийик мамыларды ж.б. белгилөө үчүн колдонушат.

2.5

2.5 **НИНИЙИР** туз жол участокторунда тосулмаларынын орнотулган жол каптал беттерин (алар башталгандан 10 метрден кем эмес аралыкта) белгилөө үчүн, ошондой эле кесилиштердеги жол тосулмаларынын бүткүл боюнча ар түрдүү деңгээлдерде, **УЗУНДУГУ** 50 метрден пландагы радиусу азыраак ийрейүүлөрдө, тике түшүүлөрдө, жолдон өтүү бөлүгү ичкерген жерлеринде белгилөө үчүн колдонушат.

2.6 чийини башка участоктордогу жол тосулмаларынын каптал <u>бетте</u>рин түшүндүрөт.

2.7

2.7 чийинин жолдо жүрүү бөлүгүнөн 1 метрден аралыкта жайгашкан азыраак алдындагы жогору көтөрүлгөн тоскоолдуктар аралчалардын, коопсуздук аралчаларынын, бордюрлардын каптал беттерине, пландагы 50 метрден азыраак радиусу менен ийрейүүлөрдө, ичкерүүчү жеринде, жолдун жээк чыгууларда жана башка коркунучтуу участоктордо сызышат.

Онлайн-тест 2020 билеты ПДД КР

ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

по допуску транспортных средств к эксплуатации и обязанности должностных лиц по обеспечению безопасности дорожного движения

- 1. Механические транспортные средства и прицепы должны быть зарегистрированы в уполномоченном государственном органе в сфере регистрации транспортных средств и водительского состава в течение срока действия регистрационного знака "Транзит" или 10 рабочих дней после их приобретения или таможенного оформления.
- 2. На механических транспортных средствах (кроме трамваев и троллейбусов) и прицепах должны быть установлены на предусмотренных для этого местах регистрационные знаки соответствующего образца, а на автомобилях, кроме того, размещаются в правом нижнем углу ветрового стекла талон о прохождении государственного технического осмотра и в установленных случаях лицензионная карточка.

Цифры и буквы регистрационных знаков должны быть продублированы на задней стенке кузовов грузовых автомобилей, прицепов (кроме прицепов к легковым автомобилям и мотоциклам) и автобусов (кроме особо малых). Высота цифр - не менее 300 мм, ширина - не менее 120 мм, толщина штриха - 30 мм, размер букв - 2/3 от размера цифр.

На трамваях и троллейбусах наносятся регистрационные номера, присваиваемые соответствующими ведомствами.

- 3. Техническое состояние и оборудование участвующих в дорожном движении транспортных средств в части, относящейся к безопасности дорожного движения и охране окружающей среды, должно отвечать требованиям соответствующих стандартов, правил и руководств по их технической эксплуатации.
- 4. Грузовой автомобиль с бортовой платформой, используемый для перевозки людей, должен быть оборудован сиденьями, закрепленными на

Транспорт каражаттарын пайдаланууга уруксат берүү боюнча негизги жоболор жана жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча кызмат

АДАМДАРЫНЫН МИЛДЕТТЕРИ

- 1. Механикалык транспорт каражаттары жана чиркегичтер "Транзит" каттоо белгиси колдонулган мезгилдин ичинде же аларды сатып алуудан же бажы документтерин толтуруудан кийин 10 жумуш күндүн ичинде транспорт каражаттарын жана айдоочулук курамды каттоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органында каттоодон өткөрүлүүгө тийиш.
- 2. Механикалык транспорт (трамвай жана троллейбустардан башка) каражаттары жана чиркегичтерге ошол жер үчүн каралган тийиштүү үлгүдөгү каттоо белгилери орнотулат, ал эми мындан тышкары автомобилдердин маңдайкы айнегинин ылдыйкы оң бурчуна мамлекеттик техникалык кароодон өткөндүк жөнүндөгү талон жана белгиленген учурларда лицензиялык карточка чапталат.

Каттоо белгилеринин цифралары жана ариптери жүк ташуучу автомобилдин, чиркегичтердин (жеңил автомобилдер менен мотоциклдин чиркегичтеринен тышкары) жана автобустардын (өтө кичине автобустардан башка) кузовунун арткы жагында кайталанууга тийиш. Цифралардын бийиктиги кеминде 300 мм, жазылыгы - кеминде 120 мм, штрихтин калыңдыгы - 30 мм, ариптердин өлчөмү цифранын өлчөмүнүн үчтөн бирине туура келүүгө тийиш.

Трамвайлар менен троллейбустарга тийиштүү ведомстволор берген каттоо номерлери тагылат.

- 3. Жол кыймылына катышкан транспорт каражаттарынын жол кыймылынын коопсуздугуна жана курчап турган чөйрөнү коргоого тиешеси бар техникалык абалы жана жабдуулары тийиштүү стандарттарга, аларды техникалык жактан пайдалануунун эрежелерине жана көрсөтмөлөрүнө ылайык келүүгө тийиш.
- 4. Адамдарды ташууга арналган борттук платформасы бар жүк ташуучу автомобилдер

высоте 0,3-0,5 м от пола и не менее 0,3 м от верхнего края борта, а при перевозке детей, кроме того, борта должны иметь высоту не менее 0,8 м от уровня пола.

Сиденья, расположенные вдоль заднего или бокового борта, должны иметь прочные спинки.

- 5. Механическое транспортное средство, используемое для обучения вождению и принадлежащее учебной организации, должно быть оборудовано дополнительными педалями привода сцепления и тормоза.
- 6. Велосипед должен иметь исправные тормоз, руль и звуковой сигнал, быть оборудован спереди световозращателем и фонарем или фарой (для движения в темное время суток и в условиях недостаточной видимости) белого цвета, сзади световозвращателем или фонарем красного цвета, а с каждой боковой стороны световозвращателем оранжевого или красного цвета.
- 7. Гужевая повозка должна иметь предусмотренные конструкцией исправное стояночное тормозное устройство и противооткатные упоры, быть оборудована спереди двумя световозвращателями или фонарем белого цвета (для движения в темное время суток и в условиях недостаточной видимости), сзади двумя световозвращателями или фонарем красного цвета.
- 8. На транспортных средствах должны быть установлены опознавательные знаки:

"Автопоезд" - в виде трех фонарей оранжевого цвета, расположенных горизонтально на крыше кабины с промежутками между ними от 150 до 300 мм - на грузовых автомобилях и колесных тракторах (класса 1,4 т и выше) с прицепами, а также на сочлененных автобусах и троллейбусах;

"Шипы" - в виде равностороннего треугольника белого цвета вершиной вверх с каймой красного цвета, в который вписана буква "Ш" черного цвета (сторона треугольника не менее 200 мм, ширина каймы - 1/10 стороны) - сзади механических транспортных средств, имеющих ошипованные шины;

"Перевозка детей" - в виде квадрата желтого цвета с каймой красного цвета (сторона не менее 250 мм, ширина каймы - 1/10 стороны), с черным

полдон 0,3 - 0,5 метр бийиктикте жана борттун жогорку кырынан кеминде 0,3 метр аралыкта орнотулган орундуктар менен жабдылууга, ал эми балдарды ташууда өзүнүн бортунан тышкары полдон ал кеминде 0,8 метр бийик болууга тийиш.

Арткы же каптал бортту бойлой жайгашкан орундуктардын бекем жөлөнгүчү болууга тийиш.

- 5. Айдоого үйрөтүүгө пайдаланган жана окутуу уюмуна тиешелүү механикалык транспорт каражаты жайгаштыруунун жана тормоздун кошумча муунагы менен жабдылууга тийиш.
- 6. Велосипеддин тормозу оң абалында болуп, руль жана үн чыгаруучу сигналы болууга, алды жагынан жарыкты чагылдыргыч жана фонарь же ак түстөгү (сутканын караңгы учурунда жана көрүүгө начар болгон шартта жүрүү үчүн) фара менен, арт жагынан жарык чагылдыргыч же кызыл түстөгү фонарь менен, ал эми эки капталы саргыч же кызыл түстөгү жарык чагылдыргыч менен жабдылууга тийиш.
- 7. Ат арабанын токтоп тургандагы тормоздук жабдуусу жана артка жылып кетүүгө каршы таянычы болууга, алды жагынан эки жарык чагылдыргыч же ак түстөгү фонарь (түн ичинде жана жол начар көрүлгөн шартта), арт жагынан эки жарык чагылдыргыч же кызыл түстөгү фонарь менен жабдылышы керек.
- 8. Транспорт каражаттарында төмөнкүдөй айырмалоочу белгилер орнотулууга тийиш:

"Автопоезд" - чиркегичи бар жүк ташуучу автомобилдерде жана (1,4 тонна жана андан жогорку класстагы) дөңгөлөктүү тракторлордо, ошондой эле ортосу бүктөлмө автобустар менен троллейбустарга аралыгы 150 миллиметрден 300 миллиметрге чейинки өлчөмдө кабинанын үстү жагына горизонталдуу абалда саргыч кызыл түстөгү үч фонарь;

"Тикенектер" - дөңгөлөгүндө тикенектери бар механикалык транспорт каражаттарынын арт жагына кара түстө "Ш" арбин жазуу менен кызыл түс менен кыймаланган бир учу жогору жакты караган ак түстөгү үч бурчтук (үч бурчтуктун жактары кеминде 200 мм, кыймалардын жазылыгы 1/10);

"**Балдарды ташуу**" - балдардын тобун ташууда автобустардын же жүк ташуучу автомобилдердин алдына жана артына карата

изображением символа дорожного знака 1.21 - спереди и сзади автобусов или грузовых автомобилей при перевозке групп детей;

"Глухой водитель" - в виде желтого круга диаметром 160 мм с нанесенными внутри тремя черными кружками диаметром 40 мм, расположенными по углам воображаемого равностороннего треугольника, вершина которого обращена вниз спереди и сзади механических транспортных средств, управляемых глухонемыми или глухими водителями:

"Учебное транспортное средство" - в виде равностороннего треугольника белого цвета вершиной вверх с каймой красного цвета, в который вписана буква "У" черного цвета (сторона не менее 200 мм, ширина каймы - 1/10 стороны) - спереди и сзади механических транспортных средств, используемых для обучения вождению (допускается установка двустороннего знака на крыше легкового автомобиля);

"Ограничение скорости"- в виде уменьшенного цветного изображения дорожного знака 3.24 с указанием разрешенной скорости (диаметр знака не менее 160 мм, ширина каймы - 1/10 диаметра) на задней стороне кузова слева у механических транспортных средств, управляемых водителями с водительским стажем менее 2-х лет, перевозящих тяжеловесные и крупногабаритные грузы, а также в случаях, когда максимальная скорость транспортного средства по технической характеристике ниже определенной пунктом 10.3 Правил дорожного движения Кыргызской Республики;

"Опасный груз" - в виде прямоугольника размером 690х300 мм, правая часть которого размером 400х300 мм окрашена в оранжевый, а левая в белый цвет с каймой черного цвета (ширина 15 мм) и обозначениями, характеризующими опасные свойства груза - спереди и сзади транспортных средств, перевозящих такие грузы (приложение 2);

"Крупногабаритный груз" - в виде щитка размером 400х400 мм с нанесенными по диагонали красными и белыми чередующимися полосами шириной 50 мм со световозвращающей поверхностью;

"Длинномерное транспортное средство" - в виде прямоугольника размером не менее 1200x200

түстөгү 1.21 жол белгисинин символу бар кызыл түстөгү кыймасы менен сары түстөгү төрт бурчтук (тараптардын узундугу кеминде 250 мм, кыйманын жазылыгы 1/10);

"Дүлөй айдоочу" - дүлөй жана дудук же дүлөй айдоочу башкарган механикалык транспорт каражатынын алдына жана артына бир учу ылдый жакты караган тең жактуу үч бурчтуктун бурчтары боюнча диаметри 40 мм болгон үч кара тегерекче тартылган диаметри 160 мм келген сары айлана;

"Окуу транспорт каражаты" - айдоого үйрөтүүдө пайдалануучу механикалык транспорт каражатынын алдына жана артына (жеңил автомобилдин чатырына эки жактуу белги орнотууга жол берилет) кара түстөгү "У" ариби жазылган (жактарынын узундугу кеминде 200 мм, кыймасынын жазылышы 1/10) кызыл түс менен кыйылган бир учу жогору жакты караган ак түстөгү тең жактуу үч бурчтук;

"Ылдамдыкты чектөө" - оор жана ири өлчөмдөгү жүктөрдү ташыган, ошондой эле техникалык мүнөздөмөсү боюнча транспорт каражатынын максималдуу ылдамдыгы Кыргыз Республикасынын кыймылынын жол Эрежелеринин 10.3 пункту менен аныкталган учурларда айдоочулук стажы кеминде эки жыл болгон айдоочу башкарган механикалык транспорт каражатынын арткы кузовунун сол жагынан уруксат берилген ылдамдыкты көрсөтүү менен 3.24 жол белгисинин кичирейтилген түстүү сүрөтү (белгинин диаметри кеминде 160 мм, кыймасынын жазылыгы диаметрдин 1/10);

"Коркунучтуу жүк" - 690 х 300 мм елчемүндөгү тик бурчтук, анын 400 х 300 мм елчемүндөгү оң белүгү саргыч кызыл түскө, ал эми сол белүгү кара түстөгү кыйма менен (жазылыгы 15 мм) кыйылган ак түскө боелгон жана жүктүн коркунучтуулугун мүнөздөгөн белгилер коюлат - ал мындай жүк ташыган транспорт каражатынын алдына жана артына тагылат;

"Ири өлчөмдөгү жүк" - үстүңкү бети жазылыгы 50 мм келген кызыл жана ак диагональ боюнча кезектешкен жарык чагылдырган сызыктан турган 400 х 400 мм өлчөмүндөгү калканч:

мм желтого цвета с каймой красного цвета (ширина 40 мм), имеющего световозвращающую поверхность - сзади транспортных средств, длина которых с грузом или без груза более 20 м, и автопоездов с двумя и более прицепами. При невозможности размещения знака указанного размера допускается установка двух одинаковых знаков размером не менее 600х200 мм симметрично оси транспортного средства.

"Тихоходное транспортное средство" - в виде равностороннего треугольника с флюоресцирующим покрытием красного цвета и со световозвращающей каймой желтого или красного цвета (длина стороны треугольника от 350 до 365 мм, ширина каймы от 45 до 48 мм) - сзади механических транспортных средств, для которых предприятиемизготовителем установлена максимальная скорость не более 30 км/ч.

По желанию водителя могут быть установлены опознавательные знаки:

"Врач" - в виде квадрата синего цвета (сторона 140 мм) с вписанным белым кругом (диаметр 125 мм), на который нанесен красный крест (высота 90 мм, ширина штриха 25 мм) - спереди и сзади автомобилей, управляемых водителями-врачами;

"Инвалид" - в виде квадрата желтого цвета со стороной 150 мм и изображением символа дорожного знака 7.17 черного цвета - спереди и сзади механических транспортных средств, управляемых инвалидами I и II групп или перевозящих таких инвалидов.

"Начинающий водитель" - знак в виде квадрата желтого цвета (сторона 150 мм) с изображением восклицательного знака черного цвета высотой 110 мм - сзади механических транспортных средств (за исключением тракторов, самоходных машин, мотоциклов и мопедов), управляемых водителями со стажем менее 2 лет:

"Начинающий водитель";

"Таксомотор (такси)" - композиция из пяти и более квадратов черно-белого цвета (сторона не менее 23 мм), расположенных в шахматном порядке в два ряда или более - на механическом транспортном средстве и (или) на опознавательном фонаре, устанавливаемом на крыше

"Узун транспорт каражаты" - жүгү менен же жүгү жок турганда узундугу 20 метрден ашкан транспорт каражаттарынын жана эки же андан ашык чиркегич сүйрөгөн автопоезддин арткы жагына үстүңкү бети жарык чагылдырган кызыл түстөгү (жазылыгы 40 мм) кыйма менен кыйылган кеминде 1200 х 200 мм өлчөмүндөгү сары түстөгү тик бурчтук. Аталган өлчөмдөгү белгини орнотууга мүмкүн болбосо, транспорт каражатынын ок темирине симметриялуу кылып кеминде 600 х 200мм өлчөмүндөгү эки бирдей белги орнотулат.

"Акырын жүрүүчү транспорт каражат" - флюоресценциялуу кызыл түстөгү жана жарыкты кайра чагылдыруучу сары же кызыл түстөгү жээктүү тең жактуу үч бурчтук түрүндө (үч бурчтуктун жактарынын узундугу 350дөн 365 мм чейин, жээгинин эни 45тен 48 мм чейин) - механикалык транспорт каражаттардын артына орнотулат, алар үчүн жасаган ишканада максимум ылдамдык 30 км/сааттан ашык эмес белгиленген.

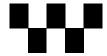
Айдоочунун каалоосу боюнча төмөнкүдөй айырмалоочу белгилер орнотулушу мүмкүн:

"Врач" - врач-айдоочу башкарган автомобилдин алдына жана артына ак түстөгү айлампа (диаметри 125 мм) болгон көк түстөгү (жактары 140 мм) төрт чарчы келип, ага кызыл крест (бийиктиги 90 мм, штрихтин жазылыгы 25 мм) тартылат;

"Майып" - І жана ІІ топтогу майыптар башкарган же ушундай майыптарды ташыган механикалык транспорт каражаттарынын алдына жана артына жактары 150 мм келген жана кара түстөгү 7.17 жол белгисинин символу түшүрүлгөн сары түстөгү төрт чарчы орнотулат.

Жаңыдан баштаган айдоочу" - бийиктиги 110 мм болгон кара түстөгү илеп белгисинин сүрөтү менен сары түстөгү чарчы түрүндө (жактары 150 мм) - стажы 2 жылдан аз болгон айдоочулар башкаруучу механикалык транспорт каражаттарынын (тракторлордон, өзү жүрүүчү машиналардан, мотоциклдерден жана мопеддерден тышкары) артында:

механического транспортного средства, допущенного к осуществлению таксомоторных перевозок. Допускается нанесение надписи "Такси" на кузове (кабине) транспортного средства и (или) опознавательном фонаре, на государственном, официальном и английском языках:

"Такси, такси, taxi"

9. Предупредительные устройства для обозначения гибких связующих звеньев при буксировке механических транспортных средств должны выполняться в виде флажков или щитков размером 200x200 мм с нанесенными по диагонали красными и белыми чередующимися полосами шириной 50 мм со световозвращающей поверхностью.

На гибкое связующее звено должно устанавливаться не менее двух предупредительных устройств.

10. Конструкция жесткого буксирующего устройства должна соответствовать требованиям ГОСТа 25907-89.

11. Запрещается эксплуатация:

- автомобилей, автобусов, автопоездов, прицепов, мотоциклов, мопедов, тракторов и других самоходных машин, если их техническое состояние и оборудование не отвечает требованиям Перечня неисправностей и условий, при которых запрещается эксплуатация транспортных средств (согласно приложению);
- троллейбусов и трамваев при наличии хотя бы одной неисправности по соответствующим Правилам технической эксплуатации;
- транспортных средств, не прошедших государственный технический осмотр, а также переоборудованных без соответствующего разрешения;
- транспортных средств, владельцы которых не заключили договор обязательного страхования
   гражданской ответственности перевозчика опасных грузов или гражданской ответственности перевозчика перед пассажирами, при осуществлении перевозки пассажиров за оплату или по найму;

"Жаңыдан баштаган айдоочу";

"Таксомотор (такси)" - таксомотордук ташуу уруксат берилген механикалык транспорт каражатында жана (же) механикалык транспорт каражатынын чатырында орнотулуучу таанытуу фонарында - шахмат тартибинде эки же андан көп катарда жайгаштырылган кара-ак түстөгү беш же андан ашык чарчылардан (жактары 23 ммден кем эмес) турган композиция. "Такси" жазуусун транспорт каражатынын кузовунда (кабинасында) жана (же) таанытуу фонарында мамлекеттик, расмий жана англис тилдеринде жазууга жол берилет:

9. Механикалык транспорт каражаттарын сүйрөтүүдө ийилчек байламталарды билдирүү үчүн эскертүүчү жабдуулар желекчелер же үстүңкү бети жарык чагылдыруучу жазылыгы 50 мм келген диагональ боюнча кызыл жана ак түстөгү тилкелер кезектешкен 200 х 200 мм өлчөмүндөгү калканч турундө жасалат.

Ийилчек байламтага кеминде 2 эскертүүчү жабдуу орнотулууга тийиш.

10. Темирден жасалган сүйрөткүч жабдуунун конструкциясы 25907-89 ГОСТунун талаптарына туура келүүгө тийиш.

11. Төмөнкүлөрдү эксплуатациялоого тыюу салынат:

- эгерде техникалык абалы жана жабдуулары бузуктуктардын тизмесинин талаптарына жана шарттарына жооп бербеген, муну менен транспорт каражаттарын (тиркемеге ылайык) пайдаланууга тыюу салынган автомобилдер, автобустар, автопоезддер, чиркегичтер, мотоциклдер, мопеддер, тракторлор ж.б. өзү жүрүүчү машиналар;
- техникалык эксплуатациялоонун тийиштүү Эрежелери боюнча жок эле дегенде бир бузуктугу болгон троллейбус жана трамвайлар;

- транспортных средств, оборудованных без разрешения подразделений уполномоченного государственного органа в сфере обеспечения безопасности дорожного движения проблесковыми маячками и специальными звуковыми сигналами, с нанесенной на боковую поверхность кузова без согласования с подразделениями уполномоченного государственного органа в сфере обеспечения безопасности дорожного движения наклонной белой полосой, без укрепленных на установленных местах регистрационных знаков, имеющих скрытые, поддельные, измененные номера узлов и агрегатов или регистрационные знаки;
- транспортных средств, не отвечающих требованиям приложения № 8 к Техническому регламенту Таможенного союза "О безопасности колесных транспортных средств" (ТР ТС 018/2011).
- 12. Должностным и иным лицам, ответственным за техническое состояние и эксплуатацию транспортных средств, запрещается:
- выпускать на линию транспортные средства, имеющие неисправности, с которыми запрещается их эксплуатация, или переоборудованные без соответствующего разрешения, или не зарегистрированные в установленном порядке, или не прошедшие государственный технический осмотр;
- допускать к управлению транспортными средствами водителей, находящихся в состоянии опьянения (алкогольного, наркотического или иного), под воздействием лекарственных препаратов, ухудшающих реакцию и внимание, в болезненном или утомленном состоянии, ставящем под угрозу безопасность движения, или лиц, не имеющих права управления транспортным средством данной категории;
- выпускать на линию транспортные средства, владельцы которых не заключили договор обязательного страхования гражданской ответственности перевозчика опасных грузов или гражданской ответственности перевозчика перед пассажирами, при осуществлении перевозки пассажиров за оплату или по найму;
- направлять для движения по дорогам с асфальто- и цементобетонным покрытием

- мамлекеттик техникалык кароодон өтпөгөн, ошондой эле тийиштүү уруксатысыз кайра жабдылган транспорт каражаттары;
- коркунучтуу жүктөрдү ташуучунун жарандык жоопкерчилигин же жүргүнчүлөрдү акы үчүн же жалдоо боюнча ташууну жүзөгө ашырууда ташуучунун жүргүнчүлөрдүн алдында жарандык жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзбөгөн адамдардын транспорт каражаттары;
- жол кыймылынын коопсуздугун камсыз кылуу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бөлүнүштөрүнүн уруксатысыз жалтыраган жана маяктар атайын чыгаруучу сигналдар менен жабдылган, жол КЫЙМЫЛЫНЫН коопсуздугун камсыз кылуу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бөлүнүштөрү менен макулдашпастан кузовдун каптал жагына туурасынан кеткен ак тилке сызып алган, каттоо белгилерин көрсөтүлгөн жерлерге бекитпеген, начар көрүнгөн, жасалма, агрегат жана түйүндөрүнүн номерлери же каттоо белгилери өзгөртүлгөн транспорт каражаттары.
- Бажы бирлигинин "Дөңгөлөктүү транспорт каражаттарынын коопсуздугу жөнүндө" техникалык регламентинин (ББ ТР 018/2011)
   № 8 тиркемесинин талаптарына жооп бербеген транспорт каражаттары.
- 12. Транспорт каражаттарынын техникалык абалы жана эксплуатациялоо үчүн жооп берген кызмат жана башка адамдарга төмөнкүлөр тыюу салынат:
- бузуктугунан улам пайдаланууга тыюу салынган же тийиштүү уруксатысыз кайра жабдылган, же белгиленген тартипте катталбаган, же мамлекеттик техникалык кароодон өтпөгөн транспорт каражаттарын линияга чыгарууга;
- мас абалындагы (алкоголдук, баңги заттык же башка), реакцияны жана көңүлдү алагды каражаттарынын кылуучу дары таасири кыймылдын коопсуздугун коркунуч менен, астына койгон оорулуу чарчаган бул айдоочуларды же категориядагы транспорт каражатын башкарууга укугу жок

тракторы и другие самоходные машины на гусеничном ходу.

- 13. Должностные и иные лица, ответственные за состояние дорог, железнодорожных переездов и других дорожных сооружений, обязаны:
- содержать дороги, железнодорожные переезды и другие дорожные сооружения в безопасном для движения состоянии;
- принимать меры к своевременному устранению помех для движения, запрещению или ограничению движения на отдельных участках дорог, когда пользование ими угрожает безопасности движения.
- информировать участников дорожного движения о вводимых ограничениях и об изменениях в организации дорожного движения с помощью соответствующих технических средств, информационных щитов и средств массовой информации.
- 14. Должностные и иные лица, ответственные за производство работ на дорогах, обязаны обеспечивать безопасность движения в местах проведения работ. Эти места, а также неработающие дорожные машины, строительные материалы, конструкции и тому подобное, которые не могут быть убраны за пределы дороги, должны быть обозначены соответствующими дорожными знаками, направляющими и ограждающими устройствами, а в темное время суток и в условиях недостаточной видимости дополнительно красными или желтыми сигнальными огнями.

По окончании работ на дороге должно быть обеспечено безопасное передвижение транспортных средств и пешеходов.

- 15. Соответствующие должностные и иные лица в случаях, предусмотренных действующим законодательством, в установленном порядке согласовывают:
- проекты организации дорожного движения в городах и на автомобильных дорогах, оборудование дорог техническими средствами организации движения;
- проекты строительства, реконструкции и ремонта дорог, дорожных сооружений;
- установку в непосредственной близости от дороги киосков, транспарантов, плакатов,

- адамдарды транспорт каражатын башкаруу жол берүүгө;
- коркунучтуу жүктөрдү ташуучунун жарандык жоопкерчилигин же жүргүнчүлөрдү акы үчүн же жалдоо боюнча ташууну жүзөгө ашырууда ташуучунун жүргүнчүлөрдүн алдында жарандык жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзбөгөн адамдардын транспорт каражаттарын линияга чыгарууга;
- асфальт жана цемент-бетон төшөлгөн жолго каз тамандуу тракторлорду жана башка өзү жүрүүчү машиналарды чыгарууга.
- 13. Жолдун, темир жол кесилиштеринин жана башка жол курулуштарынын абалы үчүн жооп берген кызмат жана башка адамдар төмөнкүлөргө милдеттүү:
- жолду, темир жол кесилиштерин жана башка жол курулуштарын кыймыл үчүн коопсуз абалды күтүүгө;
- кыймылга тоскоолдуктарды өз убагында четтетүүгө, жол кыймылына коркунуч түзгөн жолдун айрым участкаларындагы кыймылга тыюу салууга же чектөөгө өз убагында чара көрүүгө;
- жол кыймылынын катышуучуларына тийиштүү техникалык каражаттарды, маалыматтык такталарды жана жалпыга маалымдоо каражаттарынын жардамы менен жол кыймылын уюштуруудагы чектөөлөр жана өзгөртүүлөр жөнүндө маалымдоого.
- 14. Жолдордо иш аткаруу үчүн жооптуу кызмат жана башка адамдар ал иштер жүргүзүлүп жаткан жерлерде кыймылдын коопсуздугун камсыз кылууга милдеттүү.

Ушул жерлер, ошондой эле жолдон сырткары алып коюуга болбой турган иштебей турган жол машиналары, курулуш материалдары, конструкциялар жана ушул сыяктуу нерселер багыт берүүчү жана коргоочу жабдуулар менен, тийиштүү жол белгилери менен, ал эми караңгы мезгилде жана көрүүгө начар болгон шартта кошумча түрдө кызыл же сары сигналдык оттор менен белгиленүүгө тийиш.

- рекламных щитов и тому подобного, ухудшающих видимость или затрудняющих движение пешеходов;
- маршруты движения и расположение остановочных пунктов маршрутных транспортных средств;
- проведение на дорогах массовых, спортивных и иных мероприятий;
- переоборудование транспортных средств, установку на них специальных световых и звуковых сигналов, нанесение наклонных белых полос на боковые поверхности кузовов транспортных средств;
- перевозку тяжеловесных, опасных и крупногабаритных грузов;
- движение автопоездов общей длиной более 20 м или автопоездов с двумя и более прицепами;
- программы подготовки специалистов по безопасности дорожного движения, инструкторов по вождению и водителей;
- перечень дорог, на которых запрещается учебная езда;
- производство любых работ на дороге, создающих помехи движению транспортных средств или пешеходов.
- 16. Проблесковые маячки желтого или оранжевого цвета устанавливаются на транспортных средствах:
- перевозящих крупногабаритные или тяжеловесные грузы, взрывчатые, легковоспламеняющиеся, радиоактивные и сильнодействующие ядовитые вещества, а также в случаях, установленных специальными правилами, на транспортных средствах, сопровождающих такие перевозки;
- выполняющих работы по строительству, ремонту или содержанию дорог, погрузке и транспортировке поврежденных, неисправных, а также иных транспортных средств в предусмотренных законом случаях;

участвующих в дорожном движении, габариты которых превышают нормы, установленные Правилами дорожного движения (п. 2.3.4, 2.3.5).

17. Выдача разрешений на оборудование соответствующих транспортных средств проблесковыми маячками и (или) специальными звуковыми сигналами производится в порядке, установленном

Жолдогу иш бүткөндөн кийин транспорт каражаттарынын жүргүнчүлөрдүн коопсуз жүрүшү камсыз кылынууга тийиш.

- 15. Колдонулуп жаткан мыйзамдарда каралган учурларда тийиштүү кызмат жана башка адамдар белгиленген тартипте төмөнкүлөрдү макулдашат:
- шаарда жана автомобиль жолдорунда жол кыймылын уюштуруунун долбоорлорун, кыймылды уюштуруунун техникалык каражаттары менен жолду жабдууну;
- жол салуунун, жол курулуштарын реконструкциялоонун жана ремонттоонун долбоорлорун;
- жолдон анча алыс эмес жерге киоскаларды, транспаранттарды, плакаттарды, жарнамалык такталарды жана жүргүнчүлөрдүн кыймылын кыйындаткан же көрүүсүн начарлаткан башка нерселерди орнотууну;
- маршруттагы транспорт каражаттарынын кыймылынын маршруту жана токтоочу жерлеринин жайгашуусу;
- жолдордо массалык, спорттук жана башка ишчараларды өткөрүү;
- транспорт каражаттарын кайра жабдуу, аларга атайын жарык берүүчү жана үн чыгаруучу сигналдарды орнотуу, транспорт каражаттарынын кузовунун каптал жагына жантыгынан кеткен ак тилкени тартуу;
- оор жүктөрдү, коркунучтуу жана ири өлчөмдөгү жүктөрдү ташуу;
- жалпы узундугу 20 метрден ашкан автопоезддердин же эки же андан ашык чиркегичи бар автопоезддердин кыймылын;
- жол кыймылынын коопсуздугу боюнча адистерди, айдоо боюнча инструкторлорду жана айдоочуларды даярдоонун программасын;
- окуу үчүн жүрүүгө тыюу салынган жолдордун тизмесин;
- транспорт каражатынын же жүргүнчүлөрдүн кыймылына тоскоолдук түзүүчү жолдогу ар кандай иштерди жүргүзүү.
- 16. Сары же кызгылт-сары түстөгү жаркылдоочу маяктар төмөнкүдөй транспорт каражаттарга орнотулат:
- чоң көлөмдүү же оор салмактагы жүктөрдү, жарылгыч, тез от алуучу, радиоактивдүү жана катуу таасир этүүчү заттарды ташыгандарга,

Министерством внутренних дел Кыргызской Республики.

- 18. Транспортные средства, не имеющие специальных цветографических схем, нанесенных на наружные поверхности в соответствии со стандартами, могут быть в установленных случаях оборудованы специальным звуковым сигналом и одним проблесковым маячком синего цвета высотой не более 230 мм и с диаметром основания корпуса не более 200 мм.
- 19. Проблесковые маячки всех цветов устанавливаются на крышу транспортного средства или над ней. Способы крепления должны обеспечивать надежность установки на всех режимах движения транспортного средства. При этом должна быть обеспечена видимость светового сигнала на угол 360 градусов в горизонтальной плоскости.
- 20. Сведения об оборудовании транспортных средств проблесковыми маячками всех цветов и специальными звуковыми сигналами должны быть занесены в регистрационные документы на транспортные средства.
- 21. Использование государственных номерных знаков для оперативного прикрытия для сотрудников оперативных служб осуществляется в порядке, установленном МВД Кыргызской Республики.
- 22. Нанесение различного вида реклам, фотографий, надписей на транспортном средстве, а также изменения основного цвета, равно нанесения эмблем, осуществляется согласно разрешению Госавтоинспекции МВД Кыргызской Республики.

Запрещается установка более двух противотуманных фар, фароискателей на автомашинах внедорожниках, используемых на дорогах общего пользования.

Запрещается использовать на гражданских транспортных средствах военно-защитных окрасок и цветов (камуфляжных).

- 23. Допуск водителей к управлению транспортными средствами, оборудованными специальными световыми и звуковыми сигналами, осуществляется в порядке, установленном Правительством Кыргызской Республики.
- 24. На автодорогах, перекрестках и железнодорожных переездах могут устанавливаться

ошондой эле атайын эрежеде белгиленген учурларда, - андай ташууларды коштогон транспорт каражаттарга;

- жолдорду куруу, оңдоо же күтүү, бузулган, оң эмес транспорт каражаттарды, ошондой эле мыйзамда белгиленген учурларда башка транспорт каражаттарды жүктөө жана ташуу боюнча жумуштарды аткаруучуларга;
- жол кыймылына катышуучу, габарити Жол кыймылынын эрежелеринде белгиленген нормадан ашкандарга (2.3.4, 2.3.5-пп.).
- 17. Тийиштүү транспорт каражаттарды жаркылдак маяктар жана (же) атайын үн сигналдар менен жабдууга уруксаттар Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги белгилеген тартипте берилет.
- 18. Стандартка ылайык сыртына атайын түстүү графикалык схемалар тартылбаган транспорт каражаттар белгиленген учурларда атайын үн сигнал жана бийиктиги 230 мм ашпаган жана корпусунун негизинин диаметри 200 мм ашпаган бир жаркылдак маяк менен жабдылышы мүмкүн.
- 19. Бардык түстөгү жаркылдак маяктар транспорт каражаттын төбөсүнө же анын үстүнө орнотулат. Тагуунун ыкмалары транспорт каражаттын бардык жүрүү режимдеринде ишеничтүү орнотулушун камсыздоого тийиш. Мында жарык сигналдын горизонталь мейкиндиктен 360 градуста көрүнөө болушу камсыздалууга тийиш.
- 20. Транспорт каражаттар бардык түстөгү жаркылдак маяктар жана үн сигналдар менен жабдылганы жөнүндө маалыматтар транспорт каражаттарды каттоо документтерине киргизилүүгө тийиш.
- 21. Оперативдүү кызматтардын кызматкерлери үчүн оперативдик жашырындык үчүн мамлекеттик номер белгилерди пайдалануу Кыргыз Республикасынын ИИМи белгилеген тартипте ишке ашырылат.
- 22. Транспорт каражатка ар түрдүү жарнактарды, фотографияларды жазуу, ошондой эле эмблемаларды тарткан сыяктуу эле негизги түсүн өзгөртүү Кыргыз Республикасынын ИИМинин Мамавтоинспекциясынын уруксатына ылайык ишке ашырылат.

Жалпы пайдалануудагы жолдордо пайдаланылчу жол тандабас автомашиналарга туманга

специальные технические средства, в том числе для фотои видеофиксации нарушений водителями Правил дорожного движения.

25. При задержании водителя (или лица, не имеющего права управления) за управление транспортным средством в состоянии опьянения производится его освидетельствование. Освидетельствование производится в установленном порядке с использованием индикаторных трубок "Контрольтрезвости" или других предназначенных для указанных целей специальных средств.

По результатам освидетельствования заполняется соответствующий раздел протокола.

Примечание: в тексте настоящего документа использована специальная терминология, установленная Правилами дорожного движения Кыргызской Республики.

Приложение 1

ПЕРЕЧЕНЬ

неисправностей и условий, при которых запрещается эксплуатация транспортных средств

Настоящий Перечень устанавливает неисправности автомобилей, автобусов, автопоездов, прицепов, мотоциклов, мопедов, тракторов, других самоходных машин и условия, при которых запрещается их эксплуатация. Методы проверки приведенных параметров регламентированы ГОСТом 25478-91 "Автотранспортные средства. Требования к техническому состоянию по условиям безопасности движения. Методы проверки".

1. Тормозные системы

1.1. При дорожных испытаниях не соблюдаются следующие нормы эффективности торможения рабочей тормозной системой:

Таблицу смотрите здесь.

каршы экиден ашык фара, фара издегич орнотууга тыюу салынат.

Жарандык транспорт каражаттарга аскердик-байкалбас боекторду жана түстөрдү (камуфляждарды) пайдаланууга тыюу салынат.

- 23. Айдоочуларга атайын жарык жана үн сигналдар менен жабдылган транспорт каражатты башкарууга уруксат берүү Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилечү тартипте ишке ашырылат.
- 24. Автожолдордо, кесилиштерде жана темир жол өткөөлдөрүндө атайын техникалык каражаттар, анын ичинде айдоочулар Жол кыймылынын эрежелерин бузганын фотого жана видеого тартуу үчүн каражаттар орнотулушу мүмкүн.
- 25. Айдоочу (же айдоого укугу жок адам) транспорт каражатты мас абалда башкарганы үчүн кармалганда аны текшерүү жүргүзүлөт. Текшерүү белгиленген тартипте "Соолукту контролдоо" индикаторлук түтүгүн же мындай максатка арналган атайын каражаттарды колдонуу менен ишке ашырылат.

Текшерүүнүн жыйынтыгы менен протоколдун тийиштүү бөлүгү толтурулат.

Эскертуу: Бул документтин текстинде Кыргыз Республикасынын жол кыймылынын Эрежелери менен белгиленген атайын терминдер колдонулду.

1-тиркемеси

Транспорт каражаттарын пайдаланууга тыюу салына турган бузуктуктардын жана шарттардын ТИЗМЕСИ

тизме пайдаланууга тыюу салына турган автобустардын, автомобилдерди, автопоезддердин, чиркегичтердин, мотоциклдердин, мопеддердин, тракторлордун, башка өзү жүрүүчү машиналардын бузуктуктарын жана шарттарын белгилейт. Төмөндө келтирилген параметрлерди текшерүүнүн ыкмасы "Автомобиль транспортунун каражаты. Кыймылдын коопсуздугунун боюнча шарты техникалык абалга карата талаптар. Текшерүү

Примечания:

- 1. Значения тормозного пути и установившегося замедления, приведенные в скобках, распространяются на транспортные средства, производство которых было начато до 1 января 1981 года.
- 2. Испытания проводятся на горизонтальном участке дороги с ровным, сухим, чистым цементо-или асфальтобетонным покрытием при скорости в начале торможения 40 км/ч для автомобилей, автобусов и автопоездов и 30 км/ч для мотоциклов и мопедов. Транспортные средства испытывают в снаряженном состоянии с водителем путем однократного воздействия на орган управления рабочей тормозной системой.
- 3. Эффективность рабочей тормозной системы транспортных средств может быть оценена и по другим показателям в соответствии с ГОСТом 25478-91.
- 1.2. Нарушена герметичность гидравлического тормозного привода.
- 1.3. Нарушение герметичности пневматического и пневмогидравлического тормозных приводов вызывает падение давления воздуха при неработающем двигателе более чем на 0,05 Мпа (0,5 кгс/кв.см) за 15 минут после полного приведения их в действие.
- 1.4. Не действует манометр пневматического или пневмогидравлического тормозных приводов.
- 1.5. Стояночная тормозная система не обеспечивает неподвижное состояние:

транспортных средств с полной нагрузкой - на уклоне до 16% включительно;

легковых автомобилей и автобусов в снаряженном состоянии - на уклоне до 23% включительно;

грузовых автомобилей и автопоездов в снаряженном состоянии - на уклоне до 31% включительно.

ыкмасы" деген 25478-91 ГОСТу менен жөнгө салынган.

1. Тормоз системасы

1.1. Жолдо сынаганда тормоз системасынын натыйжалуу тормоз беришинин төмөнкү нормалары сакталбайт:

Таблица

Эскертүү:

- 1. Тормоздук жолдун жана кашаанын ичинде жазылган токтотуунун мааниси 1981-жылдын 1-январына чейин чыгарылган транспорт каражаттарына жайылтылат.
- 2. Сыноо горизонталдык, тегиз, кургак, тегиз төшөлгөн цемент-асфальт жолдо автомабилдер, автобустар жана автопоезддер үчүн тормоз берүүнүн башталышы 40 км/саатта жана мотоцикл жана мопеддер үчүн 30 км/саатта жүргүзүлөт. Транспорт каражаттары толук ишке жарактуу абалында жумушчу тормоз системасын башкаруу органынын бир нече жолу аракетке келтирүү менен сыналат.
- 3. Транспорт каражаттарынын жумушчу тормоз системасынын натыйжалуулугу башка көрсөткүчтөр боюнча 25478-91 ГОСТУна ылайык да бааланышы мүмкүн.
- 1.2. Гидравликалык тормоз муунагынын герматикасынын бузулушу.
- 1.3. Пневматикалык жана пневмогидравликалык тормоз муунагынын герметикасынын бузулушу кыймылдаткыч иштебей турганда абанын кысымынын аны толук аракетке келтиргенден кийин 15 минутанын ичинде 0,05 Мпа (0,5 кгс/кв.см) ашыкка түшүшүн пайда кылат.
- 1.4. Пневматикалык жана пневмогидравликалык тормоз муунагынын манометрлери иштебейт.

2. Рулевое управление

2.1. Суммарный люфт в рулевом управлении превышает следующие значения:

Тип транспортного средства	Суммарный люфт (градусов), не более
Легковые автомобили и	10
созданные на их базе	
грузовые автомобили и	
автобусы	
Автобусы	20
Грузовые автомобили	25

- 2.2. Имеются не предусмотренные конструкцией перемещения деталей и узлов; резьбовые соединения не затянуты или не зафиксированы установленным способом.
- 2.3. Неисправен или отсутствует предусмотренный конструкцией усилитель рулевого управления или рулевой демпфер (для мотоциклов).

3. Внешние световые приборы

3.1. Количество, тип, цвет, расположение и режим работы внешних световых приборов не соответствуют требованиям конструкции транспортного средства.

Примечание: на транспортных средства, снятых с производства, допускается установка внешних световых приборов от транспортных средств других марок и моделей.

- 3.2. Регулировка фар не соответствует требованиям ГОСТа 25478-91.
- 3.3. Не работают в установленном режиме или загрязнены внешние световые приборы и световозвращатели.
- 3.4. На световых приборах отсутствуют рассеиватели либо используются рассеиватели и лампы, не соответствующие типу данного светового прибора.
- 3.5. Установка проблесковых маячков не соответствует требованиям стандарта.

1.5. Токтоп турган тормоз системасы төмөнкүлөрдүн кыймылсыз турушун камсыз кыла албайт:

толук жүктөлгөн транспорт каражатынын - 16 %ке чейинки жантаймада турушун;

толук ишке даяр жеңил автомобилдердин жана автобустардын - 23%ке чейинки жантаймада турушун;

толук ишке даяр автомобилдердин жана автопоезддердин 31%ке чейинки жантаймада турушун.

2. Рулдук башкаруу

2.1. Төмөнкүлөр рулдук башкаруунун жалпы люфтун жогорулатат:

Транспорт каражатынын тиби	Жалпы люфт (градус), мындан ашпайт
Жеңил автомобилдер жана алардын базасында жасалган жүк ташуучу автомобилдер жана автобустар	10
Автобустар	20
Жүк ташуучу автомобилдер	25

- 2.2. Конструкцияда каралбаган тетиктер менен түйүндөрдүн жылып кетиши; сайлуу бирикмелер бекем тартылбаган же белгиленген ыкма менен бекитилбеген.
- 2.3. Конструкцияда каралган рулдук башкарууну же рулдук демпферди (мотоциклдер үчүн) күчөткүч бузук же ал жок.

3. Тышкы жарык берүүчү приборлор

3.1. Тышкы жарык берүүчү приборлордун саны, тиби, түсү, жайгашуусу жана иштөө режими транспорт каражатынын конструкциясынын талаптарына жооп бербейт.

Эскертүү: Өндүрүштөн чыкпай калган транспорт каражаттарына башка маркадагы жана

3.6. Спереди транспортного средства установлены световые приборы с огнями красного цвета или световозращатели красного цвета, а сзади - белого цвета, кроме фонарей заднего хода и освещения регистрационного знака, световозвращающих регистрационного, отличительного и опознавательного знаков.

4. Стеклоочистители и стеклоомыватели ветрового стекла

- 4.1. Не работают в установленном режиме стеклоочистители.
- 4.2. Не работают предусмотренные конструкцией транспортного средства стеклоомыватели.

5. Колеса и шины

5.1. Шины легковых автомобилей имеют остаточную высоту рисунка протектора менее 1,6 мм, грузовых автомобилей - 1 мм, автобусов - 2 мм, мотоциклов и мопедов - 0,8 мм.

Примечание: для прицепов устанавливаются нормы остаточной высоты рисунка протектора шин, аналогичные нормам для шин транспортных средств - тягачей.

- 5.2. Шины имеют местные повреждения (пробои, порезы, разрывы), обнажающие корд, а также расслоение каркаса, отслоение протектора и боковины.
- 5.3. Отсутствует болт (гайка) крепления или имеются трещины диска и ободьев колес.
- 5.4. Шины по размеру или допустимой нагрузке не соответствуют модели транспортного средства.
- 5.5. На одну ось транспортных средств установлены шины различных размеров, конструкций (радиальной, диагональной, камерной, бескамерной), моделей, с различными рисунками протектора, ошипованные и неошипованные, морозостойкие и неморозостойкие, новые и восстановленные.

6. Двигатель

6.1. Содержание вредных веществ в отработавших газах и их дымность превышают величины,

моделдеги транспорт каражаттарынан алынган тышкы жарык берүүчү каражаттарды тагууга уруксат берилет.

- 3.2. Фараларды жөнгө салуу 25478-91 ГОС-Тунун талаптарына туура келбейт.
- 3.3. Белгиленген режимде иштебейт же тышкы жарык берүүчү приборлор жана жарык чагылдыргычтар булганган.
- 3.4. Жарык берүүчү приборлордо жарыкты чачыратуучулар жок же жарык берүүчү прибордун ошол тибине ылайык келбеген жарык чачыраткычтар жана лампалар пайдаланылат.
- 3.5. Жалтырап туруучу маяктарды орнотуу стандарттардын талаптарына ылайык келбейт.
- 3.6. Транспорт каражатынын алды жагына кызыл түстөгү оттор же кызыл түстөгү жарык чагылдыргыч приборлор, ал эми арт жагында артка жүрүүнү көрсөтүүчү жана каттоо белгисин, айырмалоочу жана таанытуучу белгилерди көрсөтүүчү фонардан тышкары ак түстөгү жарык орнотулган.

4. Маңдайкы терезени тазалагыч жана терезе жуугуч

- 4.1. Терезе тазалагычтар белгиленген режимде иштебейт.
- 4.2. Транспорт каражатынын конструкциясында каралган терзе жуугучтар иштебейт.

5. Дөңгөлөктөр

5.1. Жеңил автомобилдердин дөңгөлөктөрүнүн быдырларынын бийиктиги кеминде 1,6 мм, жүк ташуучу автомобилдердики - 1 мм, автобустр - 2 мм, мотоциклдер менен мопеддер - 0,8 мм болот.

Эскертүү: Чиркегичтер үчүн дөңгөлөктүн быдырларынын бийиктиги транспорт каражаттары сүйрөгүчтөрдүн дөңгөлөгү үчүн берилген нормадагыдай болот.

5.2. Дөңгөлөктөрдүн кээ бир жерлери бузулган (тешик, тилик, айрык) болуп, ичи чыгып калат, ошондой эле каркасы ажырап, быдырлары жана каптал жагы сыйрылган болот.

установленные ГОСТом 17.2.2.03-87 и ГОСТом 21393-75.

- 6.2. Нарушена герметичность системы питания.
- 6.3. Неисправна система выпуска отработавших газов.
- 6.4. Нарушена герметичность системы вентиляции картера.

7. Прочие элементы конструкции

- 7.1. Отсутствуют предусмотренные конструкцией транспортного средства зеркала заднего вида, стекла.
  - 7.2. Не работает звуковой сигнал.
- 7.3. Установлены дополнительные предметы или нанесены покрытия, ограничивающие обзорность с места водителя, ухудшающие прозрачность стекол, влекущие опасность травмирования участников дорожного движения.

Примечание: на верхней части ветрового стекла автомобилей и автобусов могут прикрепляться прозрачные цветные пленки. Разрешается применять тонированные стекла промышленного изготовления (кроме зеркальных), светопропускание которых соответствует требованиям ГОСТа 5727-88 Тауметр ИСС-1. Допускается применять шторки на окнах автобусов, а также жалюзи и шторки на задних стеклах легковых автомобилей при наличии с обеих сторон наружных зеркал заднего вида.

- 7.4. Не работают предусмотренные конструкцией замки дверей кузова или кабины, запоры бортов грузовой платформы, запоры горловин цистерн и пробки топливных баков, механизм регулировки положения сиденья водителя, аварийные выходы и устройства приведения их в действие, привод управления дверьми, спидометр, тахограф, противоугонные устройства, устройства обогрева и обдува стекол.
- 7.5. Отсутствуют предусмотренные конструкцией заднее защитное устройство, грязезащитные фартуки и брызговики.

- 5.3. Дөңгөлөктүн дискасы жана алкагы жарака болуп же аны беките турган болт (гайка) жок болот.
- 5.4. Дөңгөлөктүн өлчөмү же ага келтирилген күч транспорт каражатынын ошол моделине туура келбейт.
- 5.5. Транспорт каражаттын бир огуна ар башка өлчөмдөгү, конструкциядагы (радиустагы, диагоналдагы, камерадагы, камерасыз), моделдеги, протекторунун быдыры ар бөлөк, тиштүү же тишсиз. Суукка туруктуу жана суукка туруксуз, жаңы жана кайра калыбына келтирилген дөңгөлөктөр орнотулган.

6. Кыймылдаткыч

- 6.1. Иштетилген газдагы зыяндуу заттардын болушу жана анын түтөн калышы 17.2.2.03-87 ГО-СТу жана 21393-75 ГОСТУ менен белгиленген өлчөмдөрдөн ашат.
- 6.2. Май берүү системасынын герметикасынын бузулушу.
- 6.3. Иштетилген газды чыгаруу системасынын бузуктугу.
- 6.4. Картердин желдетүү системасынын жылчыксыздыгы бузулган.

7. Конструкциянын башка элементтери

- 7.1. Транспорт каражатынын конструкциясында каралган арткы жакты көрүүчү күзгүсү, айнегинин жок болушу.
  - 7.2. Үн чыгаруучу сигналы иштебейт.
- 7.3. Жол кыймылынын катышуусунун жабыр тартуу коркунучун пайда кылуучу айдоочу отурган жерден алдыдагы жолду көрүүгө тоскоолдук кылуучу, айнектин тунуктугун начарлатуучу кошумча предметтердин орнотулушу же башка нерселер менен каптоо.

Эскертүү: Автомобилдин жана автобустун маңдайкы терезесинин жогорку бөлүгүнө түстүү тунук пленка чапталышы мүмкүн. Өндүрүштөн чыккан күңүрттөлгөн айнекти (күзгү айнектен башка) колдонууга уруксат берилет, анын жарык өткөрүүсү Тауметр ИИС-1 5727-88 ГОСТУнун

7.6. Неисправны тягово-сцепное и опорносцепное устройства тягача и прицепного звена, а также отсутствуют или неисправны предусмотренные их конструкцией страховочные тросы (цепи). Имеются люфты в соединениях рамы мотоцикла с рамой бокового прицепа.

7.7. Отсутствуют:

на автобусе, легковом и грузовом автомобилях, колесных тракторах медицинская аптечка, огнетушитель, знак аварийной остановки (мигающий красный фонарь);

на грузовых автомобилях с разрешенной максимальной массой свыше 3,5 т и автобусах с разрешенной максимальной массой свыше 5 т - противооткатные упоры (не менее двух);

на мотоцикле с боковым прицепом - медицинская аптечка, знак аварийной остановки (мигающий красный фонарь).

- 7.8. На транспортных средствах, не принадлежащих оперативным и специальным службам, используются проблесковые маячки, звуковые сигналы с чередованием тонов и цветографические схемы, предусмотренные ГОСТом Р50574-93.
- 7.9. Отсутствуют ремни безопасности, если их установка предусмотрена конструкцией транспортного средства.
- 7.10. Ремни безопасности неработоспособны или имеют видимые надрывы на лямке.
- 7.11. Регистрационный знак транспортного средства не отвечает требованиям стандарта.
- 7.12. На мотоцикле нет предусмотренных конструкцией дуг безопасности.
- 7.13. На мотоциклах и мопедах нет предусмотренных конструкцией подножек, поперечных рукояток для пассажиров на седле.
- 7.14. Отсутствуют предусмотренные конструкцией или установлены без согласования с предприятием-изготовителем транспортного средства или иной уполномоченной на то организацией дополнительные элементы тормозных систем, рулевого управления и иных узлов и агрегатов,

талаптарына ылайык келет. Автобустардын терезесине парда, ошондой эле жеңил автомобилдердин эки тарабында тең арты көрүү күзгүсү бар болсо арткы терезеге жалюз жана парда тагууга уруксат берилет.

- 7.4. Кузовдун же кабинанын конструкцияда каралган кулпулары, жүк платформасынын бекит-кичтери, цистернанын оозунун бекиткичи жана күйүүчү май багынын капкагы, айдоочунун отургучунун абалын жөнгө салуучу механизм, авариялык чыгуу жана аны аракетке келтирүүчү жабдуу, эшикти башкаруучу муунактар, спидометр, тахограф, уурдап кетүүгө каршы жабдуу, айнекти жылытуу жана үйлөө жабдуусу иштебейт.
- 7.5. Конструкцияда каралган арт жактан коргоочу жабдуу, баткакты чачыроодон сактоочу фартук жана калканычтар жок болгондо.
- 7.6. Сүйрөгүчтүн жана чиркегич звенонун сүйрөп чиркөөчү жана таянып чиркөөчү жабдуулары бузук, ошондой эле анын конструкциясында каралган коопсуздук тросу (чынжырлары жок же бузук), мотоциклдин рамасы менен анын капталдагы чиркегичинин рамасынын бириктиргичинде люфт бар.

7.7. Төмөнкүлөр такыр жок:

автобустарда, жеңил жана жүк ташуучу автомобилдерде, дөңгөлөктүү тракторлордо медициналык аптечка, өрт өчүргүч, авариялык токтоо (жымындаган кызыл фонарь) белгиси;

уруксат берилген максималдуу массасы 3,5 тоннадан ашкан жүк ташуучу автомобилдерде жана уруксат берилген максималдуу массасы 5 тоннадан ашык автобустарда - артка жылып кетүүгө каршы таянычтар (кеминде экөө);

капталындагы чиркегичи бар мотоциклде - медициналык аптечка, өрт өчүргүч, авариялык токтоо (жымыңдаган кызыл фонарь) белгиси.

7.8. Оперативдүү жана атайын кызматтарга таандык болбогон транспорт каражаттарында жаркылдан туруучу маяктар, добушунун тону жана жарык графикалык схемасы өзгөрүп турган Р50574 -93 ГОСТунда каралган добуш чыгаруучу сигналдардын болушу.

требования к которым регламентируются настоящим Перечнем.

7.15. Не работают держатель запасного колеса, лебедка и механизм

подъема-опускания запасного колеса. Храповое устройство лебедки не фиксирует барабан с крепежным канатом.

- 7.16. На полуприцепе отсутствует или неисправно опорное устройство, фиксаторы транспортного положения опор, механизмы подъема и опускания опор, а также противооткатные устройства (лапки) 4 шт. для грузовых автомобилей и автобусов, 2 шт. для легковых автомобилей.
- 7.17. Нарушена герметичность уплотнителей и соединений двигателя, коробки передач, бортовых редукторов, заднего моста, сцепления, аккумуляторной батареи, систем охлаждения и кондиционирования воздуха и дополнительно устанавливаемых на транспортное средство гидравлических устройств.
- 7.18. Технические параметры, указанные на наружной поверхности газовых баллонов автомобилей и автобусов, оснащенных газовой системой питания, не соответствуют данным технического паспорта, отсутствуют даты последнего и планируемого освидетельствования.
- 7.19. Произведено переоборудование транспортных средств (замена двигателей, кузовов, топливных баков и т.п.) в нарушение установленных норм и правил или без разрешения подразделений уполномоченного государственного органа в сфере обеспечения безопасности дорожного движения Кыргызской Республики или иного уполномоченного на это органа.
- 7.20. Нанесено на лобовое, боковые стекла передних дверей тонирующее покрытие, либо используются шторки, а также на задних боковых дверях и задних стеклах используется зеркальное тонирующее покрытие.

- 7.9. Транспорт каражатынын конструкциясында орнотуу каралган болсо, коопсуздук тасмаларынын жоктугу.
- 7.10. Коопсуздук кемер иштебейт же анын айрыгы айкын көрүнүп турса.
- 7.11. Транспорт каражатынын каттоо белгиси стандарттын талаптарына жооп бербейт.
- 7.12. Мотоциклдерди конструкцияда каралган коопсуздук догосунун жоктугу.
- 7.13. Мотоцикл менен мопеддерде конструкцияда каралган ээрде отурган жүргүнчүлөр үчүн бут койгучтун жана туура таянычтын жоктугу.
- 7.14. Талап кылынышы ушул тизме менен жөнгө салынган конструкцияда каралган тормоз системасынын, рулдук башкаруунун жана башка түйүндөр менен агрегаттардын жоктугу же транспорт каражатын чыгарган ишкана же ага ыйгарым укугу бар башка уюмдар менен макулдашпастан алардын кошумча элементтеринин орнотулушу.)
- 7.15. Запас дөңгөлөктүн кармагычы, лебедка жана запас дөңгөлөктү көтөргүч-түшүргүч механизм иштебейт. Лебедканын храп түзүлүшү барабанды бекиткич канат менен бекитпейт.
- 7.16. Жарым чиркегичте тирөөч түзүлүш, тирөөчтөрдүн транспорттук абалынын фиксаторлору, тирөөчтөрдү көтөрүүчү жана түшүрүүчү механизмдер, ошондой эле жүк ташуучу автомобилдер жана автобустар үчүн 4 даана жана жеңил автомобилдер үчүн 2 даана өзүнөн өзү жылып кетүүнү болтурбоочу түзүлүштөр (тамандар) жок же оң эмес.
- 7.17. Кыймылдаткычтын, ылдамдыкты которуу коробкасынын, борттук редукторлордун, арткы октун, чиркештирүүнүн, аккумулятордук батареянын, муздатуу жана абаны кондициялоо системаларынын жана транспорт каражатка кошумча орнотулчу гидравликалык түзүлүштөрдүн чыптамаларынын жана кошулган жерлеринин жылчыксыздыгы бузулган.
- 7.18. Азыктануунун газ системасы менен жабдылган автомобилдер менен автобустардын газ баллондорунун сырткы бетинде көрсөтүлгөн техникалык параметрлер техникалык паспорттогу маалыматтарга ылайык келбейт, акыркы жолку

Приложение 2

- 2.1. К опасным грузам относятся вещества и предметы, которые при транспортировании, выполнении погрузочно-разгрузочных работ и хранении могут послужить причиной взрыва, пожара или повреждения транспортных средств, складов, устройств, зданий и сооружений, а также гибели увечья, отравления, ожогов, облучения или заболевания людей и животных.
- 2.2. Опасные грузы перевозятся в соответствии со специальными правилами или техусловиями на перевозку.
- 2.3. К управлению транспортными средствами, на которых перевозятся опасные грузы, допускаются водители, имеющие стаж непрерывной работы в качестве водителя не менее 3-х лет, удостоверение на право управления транспортным средством соответствующей категории и прошедшие спецподготовку или инструктаж и медицинский контроль.
- 2.4. Водитель, осуществляющий перевозку опасных грузов, кроме документов, перечисленных в п.2.1.1, обязан иметь при себе:
- аварийную карточку системы информации опасности:
- свидетельство о допуске транспортного средства;
- маршрут перевозки (в соответствии с Инструкцией по обеспечению безопасности перевозки опасных грузов автомобильным транспортом);
- свидетельство о том, что водитель ознакомлен с правилами или техническими условиями на перевозку.

КЛАССИФИКАЦИЯ по ГОСТ 19433-81

- 1. Взрывчатые вещества (ВВ).
- 2. Газы сжатые, сжиженные и растворенные под давлением (Γ).
- 3. Легковоспламеняющиеся жидкости (ЛВЖ).
- 4. Легковоспламеняющиеся вещества и материалы (ЛВМ).

жана пландалган текшерүүнүн даталары көрсөтүлгөн эмес.

7.19. Маңдайкы айнекке, алдыңкы эшиктердин каптал терезелерине караңгылаштырчу кабык капталган же пардалар пайдаланылат, ошондой эле арткы каптал эшиктерде жана арткы айнектерде чагылдыруучу караңгылаштырган кабык пайдаланылат.";

2-тиркемеси

- 2.1. Коркунучтуу жүктөргө ташууда, жүк жүктө-түшүрүү жана сактоо иштерин аткарууда жарылууга, өрткө же транспорт каражатынын, кампалардын, жабдуулардын, имараттардын жана курулуштардын бузулушуна, ошондой эле менен жаныбарлардын өлүмүнө, адамдар ууланышына, күйүшүнө, жаракат алышына, нурлаауусуна же ооруп калуусуна себепчи болгон предметтер (19433-74 ГОСТу заттар жана боюнча) кирет.
- 2.2. Коркунучтуу жүктөр ташууга атайын эрежелерге же техникалык шарттарга ылайык ташылат.
- 2.3. Коркунучтуу жүк ташылып бараткан транспорт каражатын башкарууга айдоочу катары кеминде үч жылдык үзгүлтүксүз иш стажысы, тийиштүү категориядагы транспорт каражатын башкарууга укук берген күбөлүгү бар жана атайын даярдыктан же инструктаждан жана медициналык контролдон өткөн айдоочуларга уруксат берилет.
- 2.4. 2.1.1 пунктунда аталган документтерден тышкары коркунучтуу жүк ташыган айдоочунун жанында төмөнкүлөр болууга милдеттүү:
- коркунучтуу маалымдоо системасынын авариялык карточкасы;
- транспорт каражатына уруксат берүү жөнүндө күбөлүк;
- жүк ташып өтүүнүн маршруту (автомобиль транспорту менен коркунучтуу жүктөрдү ташуунун коопсуздугун камсыз кылуу боюнча Нускоого ылайык);

- 5. Окисляющие вещества (ОК) и органические перекиси (ОП).
- 6. Ядовитые (токсичные) вещества (ЯВ).
- 7. Радиоактивные вещества (PB) и инфекционные (ИВ).
- 8. Едкие и коррозионные вещества (ЕВ).
- 9. Прочие опасные вещества.

ИНФОРМАЦИОННАЯ КАРТОЧКА системы информации об опасности

Перевозка опасных грузов

Система информации об опасности

Обозначение транспортного средства

- 1. Воду не применять! Применять сухие огнетушащие средства!
- 2. Применять водяные струи.
- 3. Применять распыленную воду.
- 4. Применять пену или составы на основе хладонов.
- 5. Предотвратить попадание вещества в сточные воды и водоемы.
  - д необходим дыхательный аппарат и защитные перчатки.
  - необходим дыхательный аппарат и защитные перчатки только при пожаре.
  - необходим полный защитный комплект одежды и дыхательный аппарат.
  - Э необходима эвакуация людей.
  - + КЭМ при пожаре или утечке
  - ++ Знак опасности по ГОСТ 19433-74
  - +++ N 00H

- айдоочу жүк ташуунун эрежеси же техникалык шарттары менен таанышкандыгы жөнүндө күбөлүк.

19433-81 ГОСТУ боюнча классификациялоо

- 1. Жарылгыч заттар (ЖЗ)
- 2. Кысылган, суюлтулган жана басым астында эритилген газ (Г)
  - 3. Тез тутануучу суюуктуктар (ТТС)
- 4. Тез тутануучу заттар жана материалдар (ТЗМ)
- 5. Кычкылдануучу заттар (КЗ) жана органи-калык перекись (ОП)
  - 6. Улуу (токсиндүү) заттар (УЗ)
- 7. Радиоактивдүү заттар (РЗ) жана жугуштуу заттар (ЖЗ)
  - 8. Жегич жана дат бастыруучу заттар (ЖДЗ)
  - 9. Башка коркунучтуу заттар (БКЗ)

Коркунуч жөнүндөгү маалымат системасынын МААЛЫМАТТЫК КАРТОЧКАСЫ

Коркунучтуу жүктөрдү ташуу

Коркунуч жөнүндө маалымдоо системасы

Транспорт каражатын белгилөө

- 1. Сууну колдонууга болбойт! Өрт өчүрүүчү кургак каражаттар колдонулат!
- 2. Ичке сызылып чыккан суу колдонулат.
- 3. Чачырап чыккан суу колдонулат.
- 4. Көбүк же курамында хладону бар заттар колдонулат
- 5. Бул заттардын агын сууларга же көлмөлөргө киришине жол берилбейт.
  - д дем алуу аппараты жана коргоочу колкаптар зарыл.
  - өрттө дем алуу аппараты жана коргоочу колкаптар зарыл.

Приложение 3

ПОРЯДОК

установки и применения световозвращателей и знаков государственной принадлежности на автомобильном транспорте Кыргызской Республики

- 1.1. Гибкие, жесткие, световозвращатели и знаки государственной принадлежности транспорта устанавливаются только в местах, указанных на рисунках настоящей инструкции на все виды отечественного и зарубежного транспорта, зарегистрированного на территории Кыргызской Республики.
- 1.2. Если по какой либо причине нет возможности приклеить пленку гибкого световозвращателя на задней панели транспорта, то его устанавливают на дополнительных пластинах со своими кронштейнами крепления.
- 1.3. Отличительный знак национальной принадлежности транспорта представляет собой световозвращательную пленку, такого же состава как и световозвращатели, однако знак выполнен в виде эллипса, окаймленного черной полосой (KG).
- 1.4. Знак выпускается двух габаритных размеров, в виде эллипса.
- 1.4.1. Для легковых автомобилей и микроавтобусов: 58х125 мм.
- 1.4.2. Для остального транспорта: 130x190 мм.
- 1.5. Знак приклеивается и устанавливается на заднее стекло в верхнем правом углу легковых автомобилей, микроавтобусов и автобусов, а для остального транспорта на задней панели в правой части указанной на рисунке (схеме).
- 1.6. На каждом транспортном средстве должно быть установлено по два световозвращателя и одному знаку государственной принадлежности транспорта.
- 1.7. На дорожных велосипедах, мопедах световозвращатель устанавливается на заднее крыло, вдоль его осевой линии, при отсутствии крыла,

- коргоочу кийимдердин толук комплекти жана дем алуу аппараты зарыл.
- Э элдерди эвакуациялоо зарыл
- + өрт же газ чыкканда КЭМ
- ++ 19433-74 ГОСТу боюнча коркунуч белгиси
- +++ N 00H

3-тиркемеси

Кыргыз Республикасынын автомобиль транспортуна жарык чагылдыргычтар менен мамлекеттик тиешелүүлүк белгилерин орнотуунун жана колдонуунун ТАРТИБИ

- 1.1. Транспорттун ийилгич, катуу жарык чагылдыргычтары жана мамлекеттик тиешелүүлүк белгилери Кыргыз Республикасынын аймагында каттоого алынган ата мекендик жана чет өлкөлүк транспорттун бардык түрлөрүндө ушул нускамадагы сүрөттөрдө көрсөтүлгөн жерлеринде гана орнотулат.
- 1.2. Эгерде транспорттун арткы панелинде ийилгич жарык чагылдыргычтын пленкасын кандайдыр бир себептер менен жабыштырууга мүмкүн болбосо, аны кошумча пластиналарда өзүнүн бекитүүчү кронштейндери менен орнотууга болот.
- 1.3. Транспорттун улуттук тиешелүүлүгүнүн өзгөчөлүү белгиси болуп жарык чагылдыргыч пленка эсептелет, анын составы башка жарык чагылдыргычтардыкындай эле болот, бирок ал эллипс түрүндө жасалып, кара жээк менен жээктелген (KG).
- 1.4. Бул белги эллипс түрүндө эки өлчөмдө даярдалат.
- 1.4.1. Жеңил автомобилдер жана микроавтобустар үчүн: 58 x 125 мм өлчөмүндө;

световозвращатель крепится под сидением на специальном кронштейне.

- 1.8. Допускается установка боковых световозвращателей на механических транспортных средствах длиной менее 6,0 м, а также спереди гужевого транспорта на дуге упряжи повозки.
- 1.9. Световозвращатели и знаки государственной принадлежности транспорта изготавливаются подразделением по обеспечению безопасности дорожного движения уполномоченного органа в сфере внутренних дел и приклеиваются подразделениями на местах в ходе регистрации, перерегистрации, а также в период технического осмотра.
- 1.10. Установка самодельных световозвращателей и знаков государственной принадлежности владельцам транспорта - не допускается.
- 1.11. Световозвращатели специального технического обслуживания не требуют. В процессе проведения ежедневного обслуживания транспорта водитель должен убедиться в надежности крепления световозвращателя и при необходимости влажной тряпкой протереть его поверхность.
- 1.12. Не допускается попадание на поверхность световозвращателей агрессивных средств: таких как бензина, растворителей, кислот, масел и т.п., способных разрушить основание пленки световозвращателя.

- 1.4.2. Калган транспорттор үчүн: 130 x 190 мм өлчөмүндө;
- 1.5. Жеңил автомобилдерде, микроавтобустарда жана автобустарда белги арткы айнектин жогорку оң бурчуна жабыштырылат же орнотулат, ал эми калган транспорттордо арткы панелде сүрөттө (схемада) көрсөтүлгөндөй оң жагында орнотулат.
- 1.6. Ар бир транспорт каражатында эки жарык чагылдыргыч жана транспорттун мамлекеттик тиешелүүлүгүн билдирген бир белги орнотулушу керек.
- 1.7. Жол велосипединде, мопедде жарык чагылдыргыч арткы канатында туурасынан бекитилет, эгерде канаты жок болсо отургучтун төмөн жагында атайын кронштейн менен орнотулат.
- 1.8. Жарык чагылдыргычтарды узундугу 6,0 м ден кыска эмес механикалык транспорт каражаттарынын капталдарына, ат арабада алды жагына догосуна орнотууга жол берилет.
- 1.9. Жарык чагылдыргычтар жана транспорттун мамлекеттик тиешелүүлүк белгилери ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу
  органдын жол кыймылынын коопсуздугун
  камсыздоо боюнча бөлүнүшү тарабынан даярдалат жана жер-жерлерде бөлүктөр тарабынан каттоо, кайтадан каттоо учурунда, ошондой эле техникалык кароо учурунда орнотулат.
- 1.10. Транспорттун ээсине колдо жасалган жарык чагылдыргычтар менен мамлекеттик тиешелүүлүк белгилерин орнотууга жол берилбейт.
- 1.11. Жарык чагылдыргычтар атайын техникалык тейлөөнү талап кылбайт. Айдоочу өзүнүн транспортун тейлөөдө жарык чагылдыргычтын бекемдигин күн сайын текшерип турушу керек, эгерде керек болсо ным чүпүрөк менен сүртүп турушу зарыл.
- 1.12. Жарык чагылдыргычтын үстүнө так калтыргыч заттар: бензин, эриткич, кислота, май ж.б. заттар төгүлбөшү керек, анткени алар жарык чагылдыргычтын пленкасынын негизин жараксыз кылып салышат.

Штрафы за нарушение ПДД

с изменениями от 21 августа 2020 года.

КоН <i>Статья</i>	КР Часть	Нарушение	Нака за <i>Сом</i>	а ние Кат.
		Нарушение правил эксплуатации транспортных средств		
	1	Управление транспортным средством с техническими неисправностями, эксплуатация которого запрещена	5 500	3
	2	Управление транспортным средством, не прошедшим обязательный для данного транспортного средства технический осмотр	3 000	2
	3	Нарушение порядка регистрации транспортного средства, размещения номерного знака	1 000	1
121	4	Управление транспортным средством с отсутствующими государственными регистрационными номерными знаками (знаком), а равно управление транспортным средством с государственными регистрационными номерными знаками с применением устройств и материалов, препятствующих идентификации государственных регистрационных номерных знаков (знака) либо позволяющих их видоизменить или скрыть	10 000	5
	5	Нарушение правил пользования мотошлемами или ремнями безопасности	1 000	1
	6	Допуск уполномоченным лицом к участию в дорожном движении транспортного средства с техническими неисправностями, при которых запрещена его эксплуатация, или не прошедшего обязательный технический осмотр либо не зарегистрированного в установленном порядке	10 000	5

	Управление транспортными средствами без документов				
	1	Управление транспортным средством лицом без водительского удостоверения соответствующей категории или регистрационного документа на транспортное средство	1 000	1	
122	2	Управление транспортным средством без предусмотренного законодательством документа, подтверждающего обязательное страхование гражданско-правовой ответственности владельца наземного транспортного средства	3 000	2	
	3	Управление транспортным средством лицом, не имеющим права управления таким транспортным средством, или передача управления таким транспортным средством лицу, не имеющему права на управление транспортным средством	5 500	3	

Примечание: Положения этой статьи не применяются к лицам, которые в установленном на основании закона порядке учатся вождению транспортного средства.

Невыполнение водителем транспортного средства требований сотрудников уполномоченного органа в сфере внутренних дел и уполномоченного органа в сфере транспорта об остановке транспортного средства

122 ¹	1	Невыполнение водителем транспортного средства требований сотрудников уполномоченного органа в сфере транспортного средства	5 500	3	
------------------	---	--	-------	---	--

Пред удосто	-	вление водителем транспортного средства недействительного водительского рения	r o	
122²	1	Представление водителем транспортного средства недействительного водительского удостоверения и установление данного факта в дальнейшем	10 000	5

Нарушение правил эксплуатации транспортных средств				
	1	Превышение водителями транспортных средств установленной скорости движения на величину свыше 10 км/ час, но не более 20 км/час	1 000	1
123	2	Превышение водителями транспортных средств установленной скорости движения на величину свыше 20 км/ час, но не более 40 км/час	3 000	2
123	3	Превышение водителями транспортных средств установленной скорости движения на величину свыше 40 км/ час, но не более 60 км/час	5 500	3
	4	Превышение водителями транспортных средств установленной скорости движения транспортного средства на величину более 60 км/час	7500	4

		Нарушение правил дорожного движения водителями транспортных средс	ГВ	
		Невыполнение требований дорожных знаков, невыполнение требований разметки проезжей части дороги (за исключением нарушений правил обгона или маневрирования с выездом на полосу встречного движения)		
		нарушение правил остановки или стоянки		
		несоблюдение безопасной дистанции, интервала либо нарушение расположения транспортных средств на проезжей части или нарушение правил движения по автомагистралям;		
123 ¹	1	невыполнение требований Правил дорожного движения об остановке перед стоплинией, обозначенной дорожными знаками или разметкой проезжей части дороги, при запрещающем сигнале светофора или запрещающем жесте регулировщика;	1 000	1
		нарушение правил обгона или маневрирования без выезда на полосу встречного движения;		
		нарушение правил пользования внешними осветительными приборами либо предупредительными сигналами (за исключением требования движения на всех механических транспортных средствах в светлое время суток вне населенных пунктов с включенным ближним светом фар)		
		Нарушение требований по перевозке детей, установленных Правилами дорожного движения;		
123 ¹	2	нарушение правил проезда перекрестков или проезд на запрещающий сигнал светофора либо запрещающий жест регулировщика;	3 000	2
		нарушение правил остановки или стоянки на полосе для маршрутных транспортных средств;		
		нарушение правил учебной езды;		

		нарушение правил проезда пешеходных переходов, непредставление преимущества в движении пешеходам на пешеходных переходах, а равно движение по тротуарам либо пешеходным или велосипедным дорожкам; нарушение правил перевозки грузов либо буксирования транспортных средств;		
		нарушение правил перевозки грузов лиоо суксирования гранспортных средств, нарушение правил пользования средствами связи водителем во время движения транспортного средства, не оборудованного техническими устройствами, позволяющими вести переговоры без помощи рук (за исключением водителей специальных транспортных средств во время выполнения ими неотложных служебных задач);		
		выброс (оставление, складирование, сжигание) мусора и иных предметов на автомобильных дорогах водителями, пассажирами или иными участниками дорожного движения.		
		Нарушение правил обгона или маневрирования с выездом на полосу встречного движения;		
123 ¹	3	непредставление преимущества транспортным средствам общего пользования, в том числе нарушение правил проезда остановок транспортных средств общего пользования;	5 500	3
		переоборудование, а равно установка оборудования для усиления уровня звука (шума) системы выпуска отработавших газов двигателя		
123 ¹	4	Непредставление преимущества в движении транспортным средствам с включенными специальными световыми и звуковыми сигнальными устройствами,	10 000	5

Примечание. Участники дорожного движения обязаны подчиняться требованиям сигналов и распоряжений регулировщика независимо от его местоположения на дороге, а также независимо от требований сигналов светофора, дорожных знаков либо линий дорожной разметки. Водители транспортных средств оперативных и специальных служб с включенными проблесковыми маячками, выполняя неотложное служебное задание, могут отступать от требований настоящей статьи (кроме сигналов регулировщика). Данным приоритетом при движении они могут воспользоваться только убедившись, что им уступают дорогу.

Автохулиганство				
124	1	Автохулиганство, то есть умышленное действие водителя транспортного средства, демонстративно нарушающее общественный порядок и спокойствие граждан, выражающее явное неуважение к обществу, сопровождающееся нарушением Правил дорожного движения и эксплуатации транспортных средств (автогонки, показательная езда разного вида в неустановленных местах и т.п.)	7 500	4

Нарушение правил дорожного движения пешеходом, велосипедистом, лицом, управляющим гужевым транспортом, погонщиком животных

125	1	Нарушение правил дорожного движения пешеходом, велосипедистом, лицом, управляющим гужевым транспортом, или погонщиком животных	1 000	1	
123	2	Деяние, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, совершенное лицом, находящимся в состоянии опьянения	3 000	2	

		Непредоставление транспортного средства в неотложных случаях		
126	1	Непредоставление транспортного средства сотруднику органа внутренних дел, национальной безопасности или медицинскому работнику в неотложных случаях	3 000	2

	Нарушение иных правил дорожного движения					
127	1	Нарушение иных требований правил дорожного движения, кроме упомянутых в настоящем Кодексе	1 000	1		

	2	То же деяние, повлекшее повреждение транспортного средства, груза, автомобильной дороги, улицы, железнодорожного переезда, дорожного сооружения или другого имущества,	5 500	3	
--	---	--	-------	---	--

Примечание. Лицо, гражданско-правовая ответственность которого застрахована, не подлежит ответственности за нарушения правил дорожного движения, предусмотренные данной статьей, вызвавшие повреждение транспортного средства, при условии, что участник дорожно-транспортного происшествия воспользовался правом совместно составить сообщение об этом происшествии согласно законодательству об обязательном страховании.

Управление транспортным средством водителем, находящимся в состоянии опьянения, передача управления транспортным средством лицу, находящемуся в состоянии опьянения

128	1	Управление транспортным средством водителем, находящимся в состоянии опьянения алкоголем, наркотическими средствами, психотропными и другими одурманивающими веществами,	17 500	8	
	2	Передача управления транспортным средством лицу, находящемуся в состоянии опьянения алкоголем, наркотическими средствами, психотропными и другими одурманивающими веществами,	15 000	7	
	3	Отказ водителя от прохождения в соответствии с установленным порядком освидетельствования на состояние опьянения алкоголем, наркотическими средствами, психотропными и другими одурманивающими веществами	17 500	8	

Управление транспортным средством, переоборудованным без соответствующего согласования с уполномоченным органом в сфере внутренних дел

	1	Управление водителем транспортным средством, переоборудованным без соответствующего согласования или с установленным дополнительным оборудованием, не предусмотренным конструкцией транспортного средства	5 500	3
129	2	Управление транспортным средством, на наружные поверхности которого незаконно нанесены специальные цветографические схемы транспортных средств оперативных служб или установлены специальные звуковые и световые сигналы либо нанесены различного вида надписи, рисунки, фотографии	5 500	3
	3	Управление водителем транспортным средством с тонированным лобовым и (или) боковыми стеклами передних дверей, в том числе кустарного, промышленного изготовления, либо с использованием на них шторок или с наличием на стеклах зеркального тонирующего покрытия	5 500	3

Примечание. 1. Светопроницаемость (тонировка) стекол транспортных средств должна соответствовать требованиям Технического регламента Таможенного союза. 2. Настоящая норма не распространяется на специальные автомашины, перечень которых устанавливается Правительством Кыргызской Республики.

Нарушение правил перевозки опасных грузов

130	1	Нарушение или неисполнение требований Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданской ответственности перевозчика опасных грузов"	3 000	2
	2	Нарушение водителем правил перевозки опасных грузов или правил проезда крупногабаритных либо тяжеловесных транспортных средств автомобильными дорогами, улицами или железнодорожными переездами	17 500	8

Эксплуатация транспортных средств, идентификационные номера которых не соответствуют записям в регистрационных документах

Sally	записям в регистрационных документах							
131	1	Эксплуатация транспортных средств, идентификационные номера составных частей которых не соответствуют записям в регистрационных документах, или их уничтожение либо подделка	5 500	3				

Нарушение правил выпуска транспортного средства

132	Нарушение правил выпуска на линию транспортного средства, техническое состояние или оборудование которого не соответствует правилам дорожного движения, стандартам безопасности дорожного движения или технической эксплуатации	10 000	5	
-----	---	--------	---	--

Т	Нарушение правил, норм или стандартов безопасности дорожного движения при ремонте транспортных средств						
1	33	1	Нарушение правил, норм или стандартов безопасности дорожного движения при ремонте транспортных средств или деталей к ним либо иных предметов их дополнительного оборудования, при строительстве, ремонте или содержании автомобильных дорог, улиц, железнодорожных переездов, дорожных сооружений	7500	4		

		Нарушение правил перевозок автомобильным транспортом		
134	1	Нарушение правил перевозки организованных групп детей или туристов	5 500	3
	2	Нарушение водителем требований относительно количества лиц, которые перевозятся транспортными средствами, работающим в режиме маршрутного такси или на междугородных либо международных перевозках или при отсутствии договора на перевозку либо паспорта маршрута	3 000	2
	3	Нарушение или неисполнение требований Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданской ответственности перевозчика перед пассажирами"	3 000	2
	4	Нарушение режима работы или отдыха водителей	5 500	3
	5	Нарушение правил перевозки пассажиров в части прохождения водителем ежесменного предрейсового медицинского осмотра или проведения предрейсового контроля технического состояния транспортных средств	5 500	3

		Нарушение правил международных автомобильных перевозок		
135	1	Нарушение правил осуществления международных автомобильных перевозок в части отсутствия или неисправности контрольных устройств (тахографов) регистрации режимов работы либо отдыха водителей или отсутствия ежедневных регистрационных листков режимов работы и отдыха	7 500	4
	2	Осуществление международных автомобильных перевозок без распознавательных знаков государства регистрации транспортного средства	3 000	2

Айыптын өлчөмдөрү 2020

KoH KP+A2:E28		Evolue	Айып	
Берене	Бөлүк	Бузуу	Сом	Кат.
		Транспорт каражаттарын эксплуатациялоо эрежелерин бузуу		
121	1	Эксплуатациялоого тыюу салынган, техникалык бузуктары бар транспорт каражаттарын айдоо	5 500	3
121	2	Бул транспорт каражаты үчүн милдеттүү болгон техникалык кароодон өтпөгөн транспорт каражатын айдоо	3 000	2

3	Транспорт каражатын каттоо, номердик белгини жайгаштыруу тартибин бузуу	1 000	1
4	Транспорт каражатын мамлекеттик каттоонун номердик белгилери (белгиси) жок башкаруу, ага тете мамлекеттик каттоонун номердик белгилерин (белгисин) идентификациялоого тоскоолдук жараткан же болбосо анын түрүн өзгөртүүгө же жашырууга мүмкүндүк берген түзүлүштөрдү жана материалдарды колдонуу менен мамлекеттик каттоонун номердик белгилери бар транспорт каражатын башкаруу	10 000	5
5	Мотошлемдерди же коопсуздук курларын пайдалануу эрежелерин бузуу	1 000	1
6	Ыйгарым укуктуу адамдын пайдаланууга тыюу салынган техникалык бузугу бар же милдеттүү техникалык кароодон өтпөгөн же болбосо белгиленген тартипте катталбаган транспорт каражатынын жол кыймылына катышуусуна жол берүүсү	10 000	5

Транспорт каражаттарын документи жок айдоо						
	1	Транспорт каражатын тиешелүү категориядагы айдоочулук ырастамасы же транспорт каражатын каттоочу документи жок айдоо	1 000	1		
122	2	Жерде жүрүүчү транспорт каражатынын ээсинин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандырылышын ырастаган, мыйзамдарда каралган документи жок айдоосу	3 000	2		
	3	Транспорт каражатын мындай транспорт каражатын айдоого укугу жок адамдын айдоосуна, же транспорт каражатын айдоого укугу жок адамга мындай транспорт каражатын айдаганга берүү	5 500	3		

Эскертүү. Бул берененин жоболору мыйзамдын негизинде белгиленген тартипте транспорт каражатын айдоого үйрөнүп жаткан адамдарга карата колдонулбайт.

Транспорт каражатынын айдоочусунун ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын жана транспорт чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын кызматкерлеринин транспорт каражатын токтотуу жөнүндө талаптарын аткарбоосу

122¹	Транспорт каражатынын айдоочусунун ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын жана транспорт чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын кызматкерлеринин транспорт кара-жатын токтотуу жөнүндө талаптарын аткарбоосу	5 500	3	
------	---	-------	---	--

Транспорт каражатынын айдоочусунун жараксыз айдоочулук күбөлүктү көрсөтүүсү				
122²	1	Транспорт каражатынын айдоочусунун жараксыз айдоочулук күбөлүктү көрсөтүүсү жана бул фактынын андан кийин да белгиленүүсү	10 000	5

Тран	Транспорт каражаттарынын айдоочуларынын кыймылдын белгиленген ылдамдыгынан ашуусу						
	1	Транспорт каражаттарынын айдоочуларынын кыймылдын белгиленген ылдамдыгынан 10 км/сааттан көп, бирок 20 км/сааттан көп эмес ашуусу	1 000	1			
123	2	Транспорт каражаттарынын айдоочуларынын кыймылдын белгиленген ылдамдыгынан 20 км/сааттан көп, бирок 40 км/сааттан көп эмес ашуусу	3 000	2			
123	3	Транспорт каражаттарынын айдоочуларынын кыймылдын белгиленген ылдамдыгынан 40 км/сааттан көп, бирок 60 км/сааттан көп эмес ашуусу	5 500	3			
	4	Транспорт каражаттарынын айдоочуларынын транспорт каражатынын кыймылынын белгиленген ылдамдыгынан 60 км/сааттан көп ашуусу	7500	4			

	-	Гранспорт каражаттарынын айдоочуларынын жол кыймылынын эрежелерин	бузуусу	
		Жол белгилеринин талаптарын аткарбоо, жолдун жүрүүчү бөлүгүндөгү чийиндердин талаптарын аткарбоо (каршы кыймылдын тилкесине чыгуу менен кууп өтүүнү же болбосо маневр жасоо эрежелерин бузууларды кошпогондо)		
		токтоо же токтоп туруу эрежелерин бузуу		
		коопсуз дистанцияны, интервалды сактабоо же болбосо жолдун жүрүүчү бөлүгүндө транспорт каражаттарын жайгаштырууну бузуу же автомагистралдар боюнча жүрүү эрежелерин бузуу		
123 ¹	1	светофордун тыюу салуучу сигналы же жөнгө салуучунун тыюу салуучу жаңсоосу болгондо жол белгилери же жолдун жүрүүчү бөлүгүнүн чийиндери менен белгиленген стоп-линиянын алдында токтоо жөнүндө Жол кыймылынын эрежелеринин талаптарын аткарбоо	1 000	1
		каршы кыймыл тилкесине чыкпай туруп кууп өтүү же маневр жасоо эрежелерин бузуу		
		тышкы жарык берүүчү приборлорду же болбосо эскертүүчү сигналдарды пайдалануу эрежелерин бузуу (бардык механикалык транспорт каражаттарына сутканын жарык убагында калктуу конуштардан тышкары жерлерде фаранын жандырылган жакын жарыгы менен жүрүү талаптарын кошпогондо)		
		Жол кыймылынын эрежелеринде белгиленген балдарды ташуу боюнча талаптарды бузуу		
		өткөөлдөрдөн өтүү же светофордун тыюу салуучу сигналында же болбосо жөнгө салуучунун тыюу салуучу жаңсоосунда өтүү эрежелерин бузуу;		
		маршруттук транспорт каражаттары үчүн тилкеде токтоо же токтоп туруу эрежелерин бузуу		
		айдоону үйрөтүү эрежелерин бузуу		
123 ¹	2	жөө жүрүүчүнүн өткөөлдөрүнөн өтүү эрежелерин бузуу, жөө жүрүүчүнүн өткөөлдөрүндө жөө жүрүүчүгө артыкчылыктарды бербөө, ага тете тротуар менен же болбосо жөө жүрүүчүнүн же велосипед жолунда жүрүү	3 000	2
		жүктөрдү ташуу же болбосо транспорт каражаттарын сүйрөтүү эрежелерин бузуу		
		айдоочунун транспорт каражатында жүрүп баратканда колдун жардамысыз сүйлөшүүгө мүмкүндүк берүүчү техникалык түзүлүштөр менен жабдылбаган байланыш каражаттарын пайдалануу эрежелерин бузуу (кечиктирилгис кызматтык милдеттерин аткарган учурдагы атайын транспорт каражаттарынын айдоочуларын кошпогондо)		
		автомобиль жолдоруна айдоочулар, жүргүнчүлөр же жол кыймылынын башка катышуучулары тарабынан таштандыларды жана башка предметтерди ыргытуу (таштап салуу, үйүп салуу, өрттөө)		
		Каршы кыймыл тилкесине чыгуу менен кууп өтүү же болбосо манёвр жасоо эрежелерин бузуу		
123 ¹	3	жалпы пайдалануудагы транспорт каражаттарына артыкчылык бербөө, анын ичинде жалпы пайдалануудагы транспорт каражаттарынын токтоочу жерлеринен өтүү эрежелерин бузуу	5 500	3
		кыймылдаткычтын иштетилген газдарын чыгаруучу системасынын үнүнүн (күрүлдөшүнүн) деңгээлин күчөтүү үчүн кайра жабдуу, ага тете жабдууларды орнотуу		
123 ¹	4	Атайын жарык берүүчү жана үн чыгаруучу сигналдык түзүлүштөрдү иштетүү менен жүрүп бараткан транспорт каражаттарынын кыймылына артыкчылык бербөө	10 000	5

Эскертүү. Жол кыймылынын катышуучулары жолдун кайсы жеринде турганына, ошондой эле светофордун сигналдарынын, жол белгилеринин же болбосо жол чийиндеринин талаптарына карабастан жөнгө салуучунун сигналдарынын жана буйруктарынын талаптарына баш ийүүгө милдеттүү. Ыкчам жана атайын кызматтардын транспорт каражаттарынын айдоочулары жарык берүүчү маяктарын күйгүзүп, кечиктирилгис кызматтык милдеттерин аткаруу менен ушул берененин талаптарын (жөнгө салуучунун сигналдарынан тышкары) аткарбашы мүмкүн. Алар кыймыл учурунда мындай артыкчылыкты өздөрүнө жол бошотуп берип жатканына ынанганда гана пайдалана алат.

Автоээнбаштык				
124	1	Автоээнбаштык, башкача айтканда, транспорт каражатын айдоочунун коомго ачыктаначык урматтабагандыкты билдирген, Жол кыймылынын эрежелерин жана транспорт каражатын пайдаланууну бузуу менен коштолгон (автомобиль жарышы, белгиленбеген жерлерде ар кандай түрдөгү көрсөтмөлүү айдоо ж.б.) коомдук тартипти жана жарандардын тынчтыгын ачыктан-ачык бузган атайын аракеттери	7 500	4

Жөө жүрүүчү, велосипедчен, көлүк унаасын башкаруучу, мал айдоочулар жол кыймылынын эрежелерин бузуусу

125	1	Жөө жүрүүчүнүн, велосипедчендин, көлүк унаа башкаруучунун, мал айдоочулардын жол кыймылынын эрежелерин бузуусу	1 000	1
125	2	Мас абалындагы адам жасаган ушул берененин 1-бөлүгүндө каралган жосун	3 000	2

Кечиктирилгис учурларда транспорт каражатын бербей коюу 126 1 Ички иштер органдарынын, улуттук коопсуздук кызматынын кызматкерине же медициналык кызматкерге кечиктирилгис учурларда транспорт каражатын бербей коюу 3 000 2

	Жол кыймылынын башка эрежелерин бузуу				
	1	Ушул Кодексте эске алынгандарды кошпогондо, жол кыймылынын эрежелеринин башка талаптарын бузуу	1 000	1	
127	2	Ошол эле жосун транспорт каражатынын, жүктүн, автомобиль жолунун, көчөнүн, темир жол өткөөлүнүн, жол курулмасынын же башка мүлктүн бузулушуна алып келсе	5 500	3	

Эскертүү. Жарандык-укуктук жоопкерчилиги камсыздандырылган адам милдеттүү түрдө камсыздандыруу мыйзамдарына ылайык жол-транспорт кырсыгынын катышуучусу бул жөнүндө биргелешип кабарлоо түзүү укугунан пайдаланган шарттарда транспорт каражатынын бузулуусуна алып келген, бул беренеде каралган жол кыймылынын эрежелерин бузгандыгы үчүн жоопкерчилик тартпайт.

Мас абалындагы айдоочунун транспорт каражатын башкаруусу, мас абалындагы адамга транспорт каражатын башкарууга берүү

	1	Алкоголь, баңги зат, психотроптук жана башка маң кылуучу заттар менен мас болгон абалдагы айдоочунун транспорт каражатын башкаруусу	17 500	8	
128	2	Алкоголь, баңги зат, психотроптук жана башка маң кылуучу заттар менен мас болгон абалдагы адамга транспорт каражатын башкарууга берүү	15 000	7	
	3	Айдоочунун белгиленген тартипке ылайык алкоголь, баңги зат, психотроптук жана башка маң кылуучу заттар менен мас абалын күбөлөндүрүүдөн баш тартуусу	17 500	8	

Ички иштер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу орган менен тиешелүү макулдашуусу жок кайра жабдылган транспорт каражатын башкаруу

		Айдоочунун тиешелүү макулдашуусу жок кайра жабдылган же транспорт каражатынын			
129	1	конструкциясында каралбаган кошумча жабдуулар орнотулган транспорт каражатын башкаруусу	5 500	3	

2	Сыртына ыкчам кызматтардын транспорт каражаттарынын атайын түстүү графикалык схемалары мыйзамсыз түшүрүлгөн же атайын үн чыгаруучу же жарык берүүчү сигналдар орнотулган же болбосо ар кандай түрдөгү жазуулар, сүрөттөр, фотосүрөттөр түшүрүлгөн транспорт каражатын башкаруу	5 500	3
3	Айдоочунун маңдайкы айнеги жана (же) алдыңкы эшиктин каптал айнектери күңүрттөлгөн, анын ичинде кустардык, өнөр жайлык түрдө даярдалган же болбосо аларда пардалар пайдаланылган же айнектеринде чагылышкан күңүрттөөчү жабуусу бар транспорт каражатын башкаруусу	5 500	3

Эскертуу. 1. Транспорт каражаттарынын айнектеринин жарык өткөрүүсү (күңүрттөлүүсү) Бажы бирлигинин Техникалык регламентинин талаптарына ылайык келүүсү керек. 2. Ушул ченем тизмеги Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген атайын автомашиналарга жайылтылбайт.

Кооптуу жүктөрдү ташуу эрежелерин бузуу				
	1	"Кооптуу жүктөрдү ташуучунун жарандык жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын бузуу же аткарбоо	3 000	2
130	2	Айдоочунун кооптуу жүктөрдү ташуу эрежелерин же автомобиль жолдору, көчөлөр же темир жол өткөөлдөрү аркылуу ири габариттүү же болбосо оор салмактуу транспорт каражаттарынын жүрүү эрежелерин бузуусу	17 500	8

	Идентификациялык номерлери каттоо документтериндеги жазууларга ылайык келбеген транспорт каражаттарын пайдалануу			
131	1	Курамдык бөлүктөрүнүн идентификациялык номерлери каттоо документтериндеги жазууларга ылайык келбеген транспорт каражаттарын пайдалануу же аларды жок кылуу же болбосо жалган жасоо	5 500	3

	Транспорт каражатын жолго чыгаруу эрежелерин бузуу			
132	1	Техникалык абалы же жабдуулары жол кыймылынын эрежелерине, жол кыймылынын коопсуздук стандарттарына же техникалык эксплуатациялоого ылайык келбеген транспорт каражаттарын жолго чыгаруу эрежелерин бузуу	10 000	5

Транспорт каражаттарын оңдоодо жол кыймылынын коопсуздук эрежелерин, ченемдерин же стандарттарын бузуу

133	1	Автомобиль жолдорун, көчөлөрдү, темир жол өткөөлдөрүн, жол курулмаларын курууда, оңдоодо же күтүүдө транспорт каражаттарын же алардын тетиктерин, же болбосо аларды кошумча жабдуудагы башка предметтерди оңдоодо жол кыймылынын коопсуздук эрежелерин, ченемдерин же стандарттарын бузуу	7500	4	
-----	---	---	------	---	--

Автомобиль	транспорту	менен ташуу	у эрежелерин бузуу
------------	------------	-------------	--------------------

	1	Балдардын же туристтердин уюштурулган топторун ташуу эрежелерин бузуу	5 500	3	1
	2	Каттамдык такси же шаар аралык же болбосо эл аралык ташуулар режиминде иштегендердин транспорт каражаттары менен ташылуучу адамдардын санына карата талаптарды айдоочунун бузуусу же ташуу келишими же болбосо каттамдын паспорту болбогондо	3 000	2	
134	3	"Ташуучунун жүргүнчүлөрдүн алдындагы жарандык жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын бузуу же аткарбоо	3 000	2	
	4	Айдоочулардын иштөө же эс алуу режимин бузуу	5 500	3	
	5	Айдоочунун жүргүнчүлөрдү ташуу эрежелеринин ар бир смена сайын рейске чыгар алдындагы медициналык кароодон өтүү же рейске чыгар алдындагы транспорт каражаттарынын техникалык абалын контролдон өткөрүү бөлүгүндөгү эрежелерди бузуусу	5 500	3	

Эл аралык автомобилдик ташуу эрежелерин бузуу				
135	1	Эл аралык автомобилдик ташууларды жүзөгө ашыруунун, айдоочулардын иш режимин же болбосо эс алуусун каттоонун контролдоочу түзүлүштөрү (тахографтары) болбогон же бузук болгон, же алардын эс алуу же иштөө режимдерин ар күнү каттоочу баракчаларынын жок болгон бөлүгүндөгү эрежелерин бузуу	7 500	4
	2	Транспорт каражаттарын каттаган мамлекетти таанытуучу белгилери жок эл аралык автомобилдик ташууларды жүзөгө ашыруу	3 000	2

Получить больше информации можно на авто портале - <u>IOLDO.kg</u>

Спорные вопросы в билетах ПДД КР

Где разрешено двигаться на скутере в 2021 году

Объехать препятствие через "сплошную"?

Основы первой помощи пострадавшим в ДТП